

Sisälllys

3.1	Maa-alueet ja sisävedet.....	6
3.1.1	Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet	6
1.	Puroniitty, koillinen (Ultuna).....	6
2.	Ultuna, länsi (Ultuna).....	8
3.	Immersbacka (Östersundom).....	10
4.	Karhusaaren Kasaberget (Karhusaari)	12
5.	Talosaari (Talosaari)	14
6.	Mustavuori, etelä (Vuosaari)	17
7.	Broända (Mellunkylä/Vartiokylä/Vuosaari).....	19
8.	Broändanpuron uoma (Mellunkylä/Vartiokylä/Vuosaari)	21
9.	Linnavuorenpuisto (Mellunkylä/Vartiokylä).....	23
10.	Uutela (Vuosaari)	25
11.	Uutelan Nuottaniemi (Vuosaari).....	28
12.	Pikku Niinisaari (Vuosaari)	30
13.	Huomenlahja (Vuosaari)	32
14.	Ramsinniemi (Vuosaari).....	34
15.	Tullisaari (Laajasalo).....	36
16.	Aittasaari–Sarvasto (Laajasalo)	39
17.	Jollaksen rämeen laajennus (Laajasalo)	41
18.	Hämeenapajanlahti (Laajasalo).....	43
19.	Tonttuvatvuori (Laajasalo)	45
20.	Varisluodonkari (Laajasalo)	47
21.	Majavakallio–Rajakallio (Herttoniemi)	49
22.	Viikinojanpuisto (Viikki)	51
23.	Mustapuronpuisto (Mellunkylä)	53
24.	Vartioharju (Mellunkylä/Vartiokylä)	55
25.	Mustikkamäki (Mellunkylä)	57
26.	Ojapuisto (Mellunkylä)	59
27.	Koskenhaanpuisto (Mellunkylä).....	61
28.	Kiinalaispuisto (Mellunkylä)	63
29.	Kivikon metsä (Mellunkylä/Suurmetsä).....	65
30.	Kaivantopuisto (Suurmetsä)	67
31.	Kivimetsä (Suurmetsä)	69
32.	Aurinkomäki (Suurmetsä)	71

33. Keravanjoki (Suutarila/Tapaninkylä).....	73
34. Suutarilan rantapuiston metsä (Suutarila).....	75
35. Ormusmäki (Malmi).....	77
36. Longinoja (Malmi).....	79
37. Veräjämäki Pirunkallio (Oulunkylä).....	81
38. Taivaskallio (Käpylä).....	83
39. Patola (Oulunkylä).....	85
40. Kellarimäen keto (Tuomarinkylä).....	87
41. Haltiala, itäinen metsäsaareke (Tuomarinkylä).....	89
42. Haltialanmetsän laajennus (Tuomarinkylä).....	91
43. Pitkälän rinnelehtojen laajennus (Kaarela/Tuomarinkylä).....	94
44. Hakuninmaa (Kaarela).....	96
45. Elonniityn metsä (Kaarela).....	98
46. Suursuonpuiston linnoituskallio (Oulunkylä).....	100
47. Metsälä (Oulunkylä).....	102
48. Kivihaka (Haaga/Pasila).....	106
49. Laakso (Laakso).....	108
50. Munkkivuori (Munkkiniemi).....	110
51. Håkansberg (Kaarela).....	112
52. Honkasuo (Kaarela).....	114
53. Riukuharju (Konala).....	116
54. Seurasaari (Meilahti).....	118
55. Hietaniemenkarit (Etu-Töölö).....	121
56. Vaskiniemi (Lauttasaari).....	123
57. Koirasaari (Ulkosaaret).....	125
58. Pitkärivi (Ulkosaaret).....	127
3.1.2 Osittain Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet.....	129
59. Puroniitty–Genaträsk (Ultuna).....	129
60. Östersundominpuro (Östersundom).....	133
61. Kapellviken (Karhusaari/Östersundom).....	135
62. Salmenkallio (Salmenkallio).....	137
63. Linnavuorentien muinaislinna (Vartiokylä).....	140
64. Uutelan Skata (Vuosaari).....	142
65. Kallahdenniemi (Vuosaari).....	144
66. Pihlajaluoto (Ulkosaaret).....	147

67. Hattusaari (Ulkosaaret).....	149
68. Vartiosaari (Vartiosaari).....	151
69. Länsi-Herttoniemi (Viikki).....	153
70. Ilmala (Pasila/Ruskeasuo)	155
71. Pohjois-Pasila (Haaga/Pasila).....	158
72. Mätäjoki (Haaga/Kaarela/Pitäjänmäki).....	161
3.1.3 Muiden omistuksessa olevat kohteet.....	164
73. Skutholmen (Karhusaari).....	164
74. Labbacka–Porvarinlahti (Salmenkallio).....	166
75. Villingin keskusmetsä (Villinki).....	168
76. Itä-Villinki (Villinki).....	170
77. Tammaluoto (Ulkosaaret).....	172
78. Sipulipaasi (Ulkosaaret)	174
79. Länsitoukki (Ulkosaaret).....	176
80. Isosaari (Ulkosaaret)	178
81. Kuivasaari (Ulkosaaret).....	181
82. Päntäri (Ulkosaaret).....	183
83. Halliluoto–Uppoluoto (Ulkosaaret)	185
84. Lehtisaari (Munkkiniemi).....	187
85. Melkki (Ulkosaaret)	189
3.1.4 Luonnonsuojeluohjelmasta 2015–2024 siirtyvät kohteet.....	191
86. Purolahden rantaniitty (Viikki).....	191
87. Kajuuttaluodot (Ulkosaaret)	193
88. Kuminapaasi (Ulkosaaret).....	195
89. Mäyrämetsä (Viikki)	197
90. Santahaminan Hernesaari (Santahamina).....	199
91. Jänissaari (Santahamina)	201
92. Likolampi (Santahamina)	203
93. Santahaminan länsikivi (Santahamina)	205
94. Peninniemi–Peninkarit (Ulkosaaret)	207
95. Matalakari (Ulkosaaret).....	209
96. Kuivakari (Ulkosaaret).....	211
97. Kiislapaasi (Ulkosaaret)	213
98. Pikku-Kuivasaari (Ulkosaaret).....	215
3.2 Merialueet ja rantaluonto.....	218

3.2.1	Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet	218
M1.	Iso Huopalahti (Munkkiniemi/Pitäjänmäki)	218
M2.	Vanhankaupunginlahti (Hermannin/Herttoniemi/Kulosaari/ Sörnäinen/Toukola/Vanhakaupunki/Viikki)	221
M3.	Hevosenkänkälahti–Itälahti (Lauttasaari/Ulkosaaret).....	224
M4.	Tahvonlahti (Laajasalo)	228
M5.	Kallahdenniemen itäpuoli–Hattusaari (Ulkosaaret/Vuosaari)	231
M6.	Nuottakari (Ulkosaaret)	234
M7.	Pihlajasaaret (Länsisatama/Ulkosaaret).....	237
M8.	Vartiokylänlahti (Vartiokylä/Vuosaari).....	241
M9.	Kallahdenniemen länsipuoli (Vuosaari)	244
M10.	Kajuuttaluodot (Ulkosaaret).....	248
3.2.2	Osittain Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet	249
M11.	Laajalahti (Munkkiniemi)	249
M12.	Töölönlahti (Etu-Töölö/Kallio/Kluuvi /Taka-Töölö)	252
M13.	Granöfjärden (Salmenkallio/Vuosaari).....	254
M14.	Nuottaniemi–Skatanluoto (Vuosaari)	257
M15.	Itä-Villinki (Ulkosaaret/Villinki).....	260
M16.	Santahaminan Suurlahti–Villinki (Santahamina/Ulkosaaret/Villinki)	263
M17.	Koirasaari (Ulkosaaret).....	267
3.2.3	Muiden omistuksessa olevat kohteet	270
M18.	Pitkärivi–Tammaluoto (Ulkosaaret)	270
M19.	Matalakari–Sipulipaasi (Ulkosaaret)	273
M20.	Länsitoukki (Aluemi/Ulkosaaret).....	276
M21.	Isosaari–Kuivasaari (Ulkosaaret)	279
M22.	Halliluoto–Uppoluoto (Aluemi/Ulkosaaret)	283

Tässä jaksossa esitetään luonnonsuojelualueohjelman 2025–2040 kohteiden tiiviit kuvaukset:

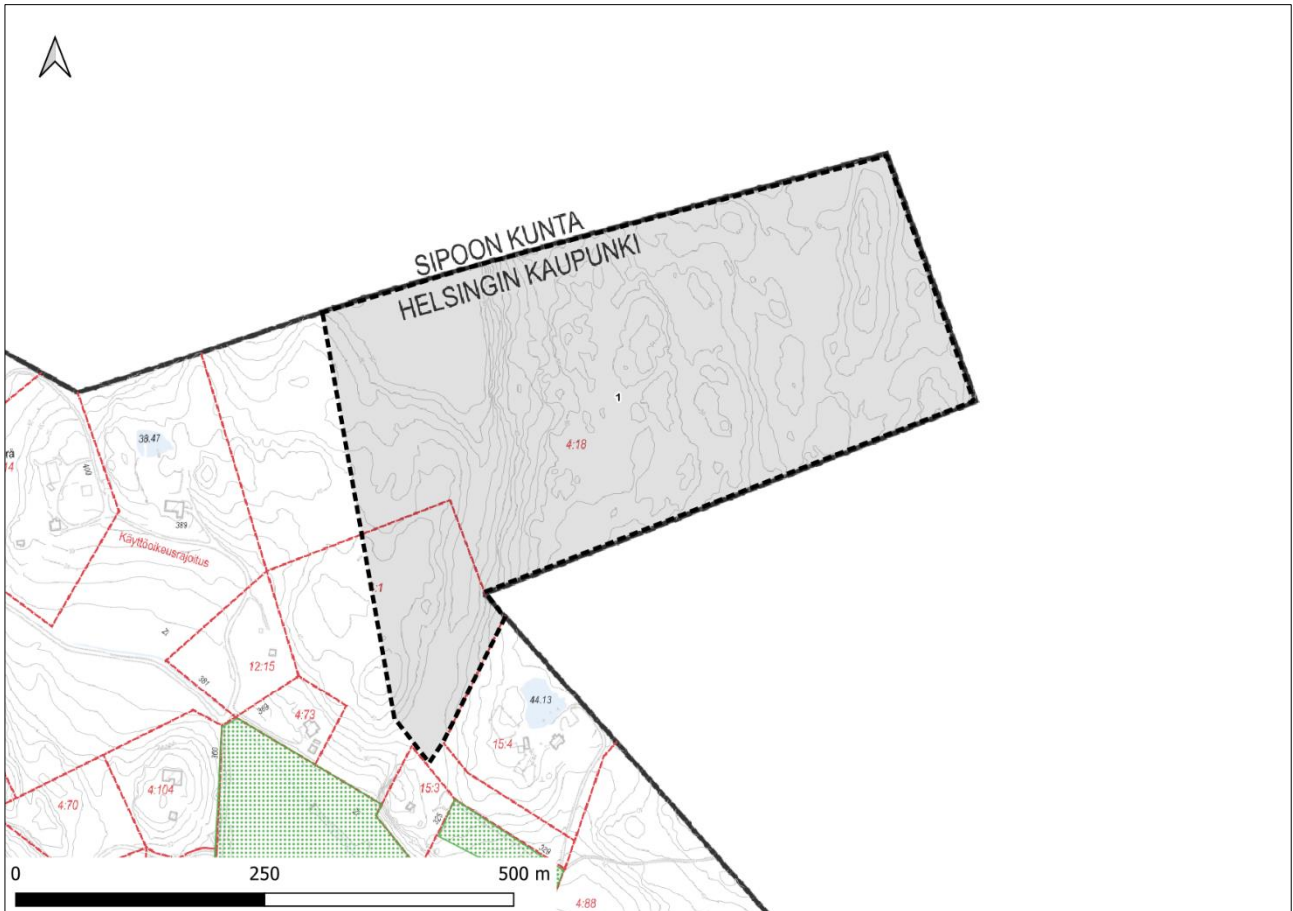
- Kohteen numerokoodi.
- Kohteen nimi ja nimen jälkeen suluisissa kaupunginosa/t, johon/joihin kohde kuuluu.
- Pinta-ala. Kohteille, jotka ovat vain osittain Helsingin kaupungin omistuksessa, on pinta-ala eritelty kaupungin ja muiden omistuksen osalta, paitsi usean omistajan yhteisistä alueista, joissa kaupunki on yhtenä osakkaana.
- Rajauskartta: ohjelmakohteiden rajaukset. Maa-alueiden ja sisävesien osalta tarkastelualueet on rajattu mustalla katkoviivalla ja tarkemmin rajatut kohteet yhtenäisellä mustalla viivalla. Kohteilla on harmaa läpinäkyvä täyttö. Merialueen kohteet on rajattu yhtenäisellä sinisellä viivalla ja kohteilla on sininen läpinäkyvä täyttö. *Pistemäiset kohteet*, joiden rajausta ei ole vielä määritelty, esitetään **ilman aluerajausta**. Kohteisiin sisältyvät niihin liittyvät luonnonsuojelulain mukaisten luontotyyppien (sininen vinoviivoitus) ja erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöjen (vihreä vaakaviivoitus) ELY-keskuksen toimesta aiemmin tehdyt rajaukset. Kohteissa, jotka ovat vain osittain Helsingin kaupungin omistuksessa, on rajausta eritelty kaupungin (koodauksella A) ja muiden omistuksen (koodauksella C) osalta. Mikäli omistuksen tarkka jakautuminen ei ole tiedossa, on käytetty koodia B. Kohderajaukset tarkentuvat lopullisiksi luonnonsuojelualueiden perustamisprosessin yhteydessä, jolloin ne voivat laajentua tai supistua tässä esitetyistä rajauksista. Tarkastelualueiden rajaukset ja suojelun tapa tarkentuvat ennen rauhoituspäätöstä maankäytön ja virkistyskäytön suunnittelun ja jatkoselvitysten myötä (ks. luku 2.2.3).
- Rajauskartta: muut kartoilla näkyvät rajaukset. Kartalla näkyvät myös muut ohjelmakohteet kuin kohdekortilla esiteltävä alue, mutta hailakoilla reunaviivoilla rajattuina. Ohjelmakohteiden lisäksi kartoilla näkyvät olemassa olevien (tiheä vihreä pisteytyys) ja viimeistään vuonna 2025 valmisteltavien (harva vihreä pisteytyys) luonnonsuojelualueiden rajaukset sekä ELY-keskuksen aiemmin tekemät luonnonsuojelulain mukaisten luontotyyppien (sininen vinoviivoitus) ja erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöjen (vihreä vaakaviivoitus) rajaukset.
- Luontoarvojen kuvaus perustuen pääasiassa luontotietojärjestelmän dokumentteihin. Osasta kohteista on runsaasti luontotietoa ja joistain kohteista vain vähän. Kohteiden pinta-aloissa on suurta vaihtelua (maa-alueet ja pienvedet: 0,2–260 ha; merialueet ja rantaluonto: 2–717 ha), joka heijastuu myös luontotietojen määrään. Luonnonsuojeluohjelmasta 2015–2024 siirtyvien kohteiden kuvaukset perustuvat Erävuoren ym. (2015) raporttiin. Merialueiden paikallisesti ekologisesti merkittävien vedenalaisten meriluontoalueiden (PEMMA) kuvaukset perustuvat PEMMA-kohdekortteihin (lähde: Syke, Metsähallitus). Pääosa merialueiden lajeista esitetään vain tieteellisillä nimillä.
- Taulukko lämpökartan (ks. luku 2.2.2 & taulukko 2.4) koostamisessa käytetyistä luontoarvoista ja listaus muista kohteella olevista tunnetuista luontoarvoista (vain maa-aluekohteet). *Arvokkaimmat METSO-kohteet* = Metso-ohjelman kriteerien mukaiset puustoisten alueiden luokkien I ja II kuviot. *Erityisesti huomioitavat luontotyypit* = Etelä-Suomessa uhanalaiset, silmälläpidettävät ja puutteellisesti tunnetut luontotyypit, jotka ovat edustavuudeltaan erinomaisia, hyviä tai kohtalaisia taikka edustavuutta ei ole määritelty, sekä tärkeät uusympäristöt.
- Kuvaus rauhoituksen tarkoituksesta.
- Tietoja kohteen hoidosta ja käytöstä sekä vaikutuksista virkistyskäyttöön, käytön ohjaamistarpeista ja tarvittavista käyttörajoituksista.
- Yhteydet muuhun aluesuunnitteluun.
- Lisätietoa: kohteeseen liittyviä raportteja ja muita lähteitä.

3.1 Maa-alueet ja sisävedet

3.1.1 Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet

1. Puroniitty, koillinen (Ultuna)

Pinta-ala 19,2 ha



Puroniityn koillisosissa on ydinmetsää, ja alueen kangasmetsät ovat järeäpuustoisia ja varttuneita. Alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä rämeitä, kuivahkon ja kuivan kangasmetsän sekä lehtomaisen ja tuoreen kangasmetsän alueita sekä metsäisiä kallioita.

Jossängenin pohjoispuolella on matalien kallioharjanteiden väliin muodostunut suo, jonka eteläosa on lähinnä isovarpurämettä, pohjoispää on korpimaisempaa. Puusto koostuu järeähköistä männyistä ja nuorista koivuista. Kenttäkerroksessa kasvaa suopursua, mustikkaa ja tupasvillaa, laiteilla on virpapajua. Myös Jossängenin koillispuolella on pitkulaisen kalliomaaston murrokseen muodostunutta rämettä. Sen eteläpää on korpirämeen tyyppistä, keskiosissa puolestaan on isovarpurämeen ja tupasvillarämeen piirteitä. Suo on luonnontilainen yhtä polkua lukuun ottamatta, ympäristö on hyväpuustoista kalliomännikköä.

Puroniityn koillisosa kuuluu muiden Puroniityn osien tavoin Eteläisen Sipoonkorven laajaan ja hyvin yhteytyneeseen, maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X	X	X								
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; arvokasta kääpäaluetta (II-luokka); arvokasta kasvikohtetta (III-luokka).													

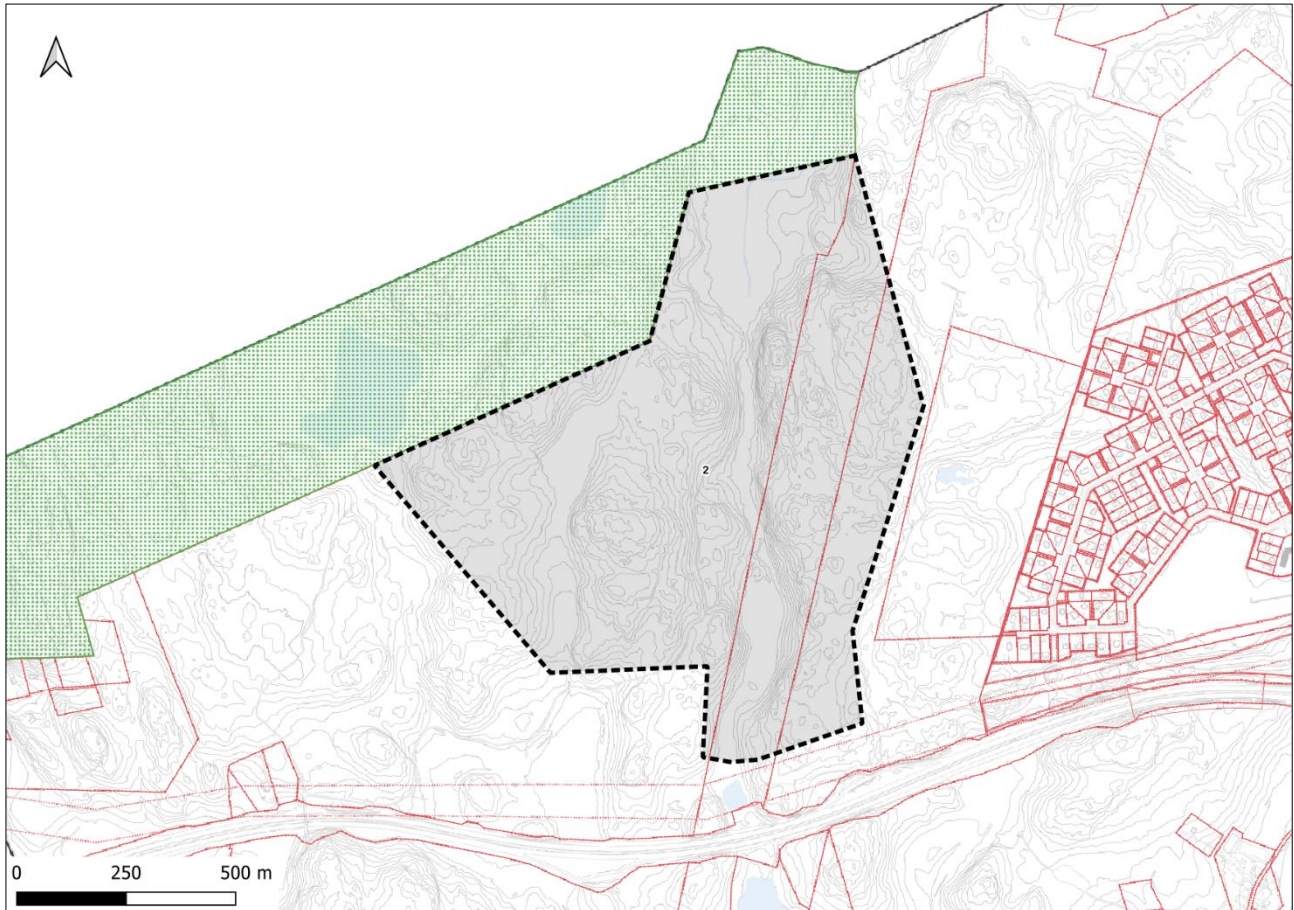
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsäluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-alaa ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Maanalaissa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Rajauksen alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

2. Ultuna, länsi (Ultuna)

Pinta-ala 94,9 ha



Ultunan länsialue rajautuu luoteisosastaan Sipoonkorven kansallispuistoon. Alueella on Sipoonkorven ydinmetsää, kangasmetsät ovat varttuneita ja järeäpuustoisia. Alueella on METSO-kohteisiin lukeutuvia metsäisiä kallioita sekä rämeitä.

Alueella on useampia korpia ja rämeitä. Lähes kaikki alueen korvet ovat tyypiltään ruohokorpea, muutamalla kuviolla on seassa myös muita suotyyppisiä, kuten mustikkakorpea. Korvista suurin osa sijoittuu Storträskin alueelle. Myös Dämmanin pohjoispuolella sijaitseva puronvarsikorpi on tyypiltään luhtaista ruohokorpea, minkä lisäksi se lukeutuu luonnon monimuotoisuusarvoja sisältäväksi niittyverkoston arvokohteeksi. Lilla Dammenin lähellä taas on lehtokorpilaikku, jossa kasvaa runsaasti huomionarvoista suokeltoa. Rämeistä suurin osa sijaitsee Landbon länsipuolella: näistä yksi on sararäme, kaksi isovarpurämeitä. Lisäksi Storträskin itäpuolella sijaitsee yksi korpiräme. Landbon länsipuolella esiintyy kausikosteikkoa, jossa kasvaa pääasiassa vain rahkasammalmatto. Ultulan länsialueen ainoa lehto on tuoretta keskiravinteista lehtoa ja sijaitsee Östersundominpuron itärinteessä. Landbon länsipuolella on lisäksi pitkään ja kapeaan kalliolaaksoon muodostunut kasvistollisesti arvokas, lähes luonnontilainen suoalue. Suon jakaa kahdeksi leveämmäksi osaksi hyvin kapea, nevarorven pohjustama sola. Alue on monimuotoinen useine suotyyppineen: muun muassa tupasvillanevaa, nevarämettä ja pullosaran vallitsemaa suursaranevaa esiintyy. Alueella on havaittu Helsingissä vaarantunutta pikkukarpalooa sekä Helsingissä muuten huomionarvoista maariankämmeä.

Ultunan länsialueen läpi virtaava Östersundominpuro mutkittelee ja meanderoi välillä runsaastikin. Puron leveys vaihtelee 0,5–4 m:n välillä, mutta itse uoma on välillä jopa 5 metriä leveä. Pohjan rakenne on monimuotoinen: siinä esiintyy niin savea, hiekkaa, soraa kuin erikokoisia kiviäkin. Puron varrella on tulvatasankoja, saarekkeitä ja särkkiä. Puut ja pajut varjostavat uomaa. Lahopuuta on purossa paikoin paljonkin.

Ultunan länsialue sijoittuu Eteläisen Sipoonkorven laajalle ja kytkeytyneelle, maakunnallisesti arvokkaalle linnustoalueelle. Alueella esiintyvää pesimälajistoa ovat mm. metso, mehiläishaukka, kehrääjä, huuhkaja, hömötiainen ja pikkulepinkäinen. Alueelle osuu myös osa Norrbergetin hyvin arvokkaasta kääpäalueesta, jolta on havaittu yhteensä 71 kääpäalajia, joista 36 omaa indikaattoriarvoja. Lisäksi on havaittu kolme indikaattoriarvoa omaavaa kääväkäsälajia. Selvityksen perusteella Norrbergetin alueella on huomattavaa merkitystä mäntylahopuuta sekä mäntyä ja kuusta suosivan kääpä- ja orvakkalajiston kannalta. Alueella on lisäksi kolme lahokaviosammalaluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
9	X	X	X	X	X	X	X	X		X			
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; lahokaviosammalalueita (3 kpl).													

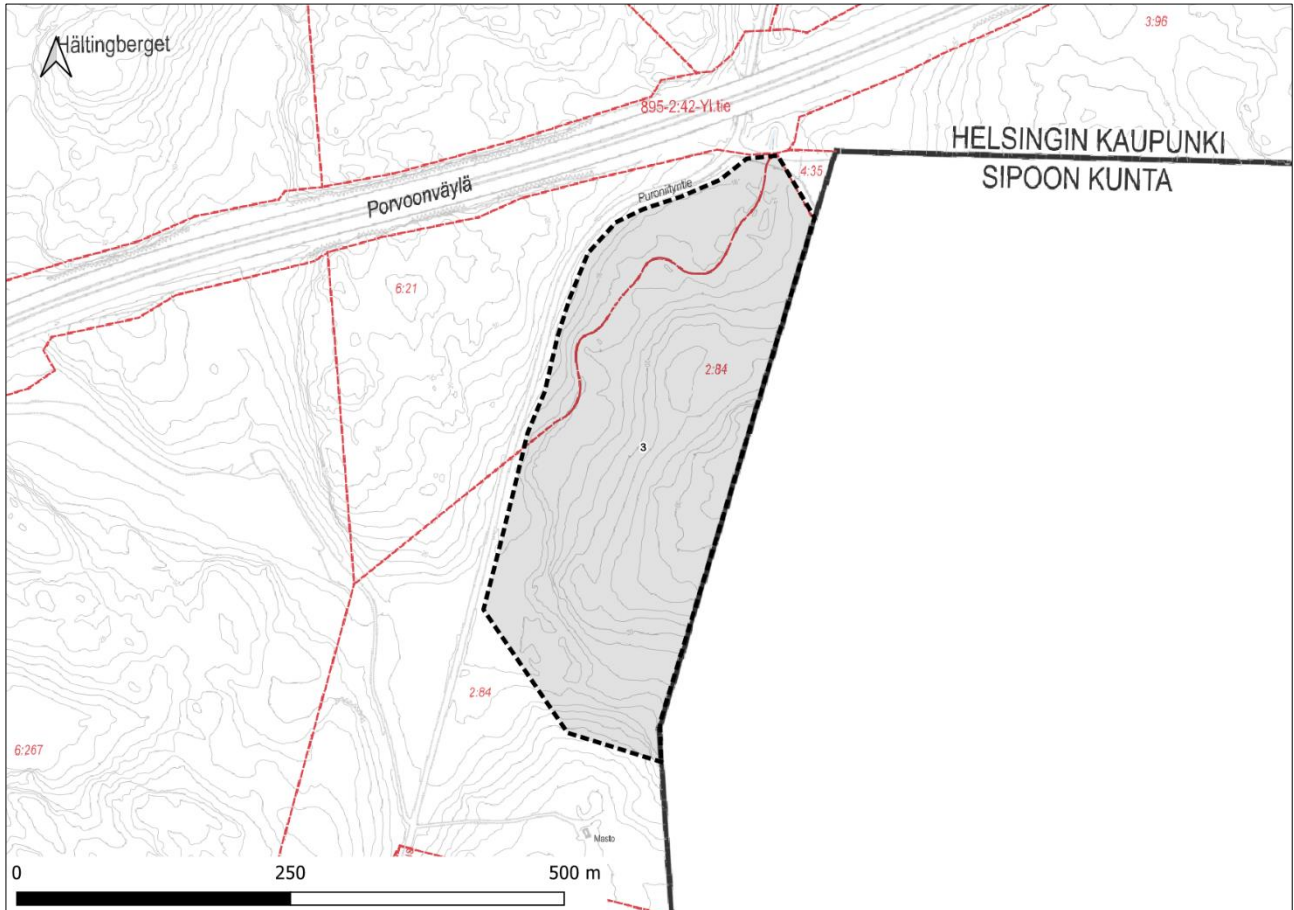
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Laajentaa Sipoonkorven kansallispuiston yhtenäistä suojelualuetta. Turvaa Helsingin siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitus päätöksessä on huomioitava yleiskaavan päävirkestysreitit ja niihin liittyvät palvelut. Alueella on muinaisjäänös, joka on maastossa hyvin erottuva vanha rajamerkki.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistykseen yhteensovitusarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoitus päätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Rajauksen alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

3. Immersbacka (Östersundom)

Pinta-ala 9,23 ha



Immersbackan alueella on sekä kasvistollisia, vesistöllisiä että geologisia arvoja. Alueella on Immersbackan ydinmetsää, johon lukeutuu myös järeäpuustoisia metsiköitä. METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä, lehtoja sekä pienvesien lähimetsiä esiintyy yleisesti.

Alueen läpi virtaavaa Fallbäckenin puroa ympäröivän, kasvistollisesti arvokkaan Konungskärrin purolaakson itä- ja länsirinteillä esiintyy tuoretta keskiravinteista lehtoa. Itärinne on vanhaa kuusikkoa kasvava lehtorinne. Alarinteellä puron varrella on neljä lehmuryhmää ja kookkaiden pähkinäpensaiden ryhmä. Kasvillisuudessa vaihtelevat erilaiset tuoreen lehdon kuviot ja pohjoispäässä rinteiden valuvesipinnoilla on myös kosteiden lehtojen laikkuja. Puusto on koko alueella vanhaa, lahpuuta on runsaasti. Pohjoispäässä on mäntyä ja koivua, muualla vanhaa kuusikkoa. Metsässä on yksi polku, hakkuun jälkiä ei ole. Purolaakson länsirinteen pohjoispäässä on puolestaan koivuvaltaista kosteaa lehtoa, jossa on metsäalvejuurta, kieloa, tuomea, ranta-alpia, tesmaa, rönsyleinikkiä sekä pieniä lehtokorpilaikkuja. Rinteen jyrkentyessä etelämpänä järeä kuusi alkaa vallita. Hyvää lehtoa on lähinnä pohjoisosassa, sekin kasvistoltaan hyvin tavanomaista, mutta puustossa on arvokkaita erityispiirteitä. Kohde on merkittävä kokonaisuuden osana.

Fallbäckenin puron uoma tuntumineen on säästynyt alueella varsin hyvin raskailta muutoksilta. Puro vaikuttaa paikoin soljuvan luonnonuomassaan, ja osassa ympäröivästä metsästä ei liene pitkään aikaan tehty ainakaan merkittäviä toimenpiteitä. Purossa ja sen tuntuman tulva-allikoissa kasvavat pikkuvesitähti, rantapalpakko, palleropalpakko, ojasorsimo ja jopa pikkulimaska. Puron

pinta on tosin laskenut, ja sivu-uomat ovat paikoin kuivuneet. Sivuuomat ovat kuitenkin kosteita. Uoman savisia ja hiesuisia rinteitä kattavat lehdot. Lähempänä puroa ne ovat kosteita lehtoja, pääasiassa saniais- ja suurruoholehtoja, vaateliaina lajeinaan kevätlinnunsilmä, purolitukka, luhtalitukka, luhtasara, rentukka, luhtalemmikki, kurjenjalka, vehka, punakoiso ja jopa keltakurjenmiekka sekä hieman kuivemmilla kohdin mustaherukka, käenkukka, jänönsalaatti ja melko runsas suokeltto. Ylempänä rinteillä lehdot vaihtuvat tuoreiksi tyypeikseen kasveinaan mm. näsiä, lehtokuusama, koiranheisi, mustakonnanmarja, lehtokorte (paikoin runsas), sinivuokko ja kurjenkello sekä vaahtera, metsälehmus ja pähkinäpensas (useita isoja kohteen eteläpään lounaaseen antavalla rinteellä, yksi iso kohteen keskivaiheilla).

Uoma on rakenteeltaan meanderoivaa tuoden alueelle myös geologista arvoa. Puron pohja on monimuotoinen koostuen kivistä, hiekasta, sorasta ja isommista kivilohkareista. Sekä uomassa että poikittain uoman yllä on paljon lahoppua. Uomassa on myös särkkiä ja saarekkeitä. Uoma on vain puoliksi varjossa leveytensä vuoksi, sillä puut eivät pääse varjostamaan koko puroa. Uoman leveys vaihtelee 2–4 m:n välillä, veden syvyys on 5–50 cm. Vesi on savesta hieman samea ja ruskeaa. Kokonaisuudessaan puro on hyvin arvokas ja luonnontilainen kohde.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X	X	X		X				X			X
Lisätiedot: LAKU-kohde (Immersbackan läntinen metsä).													

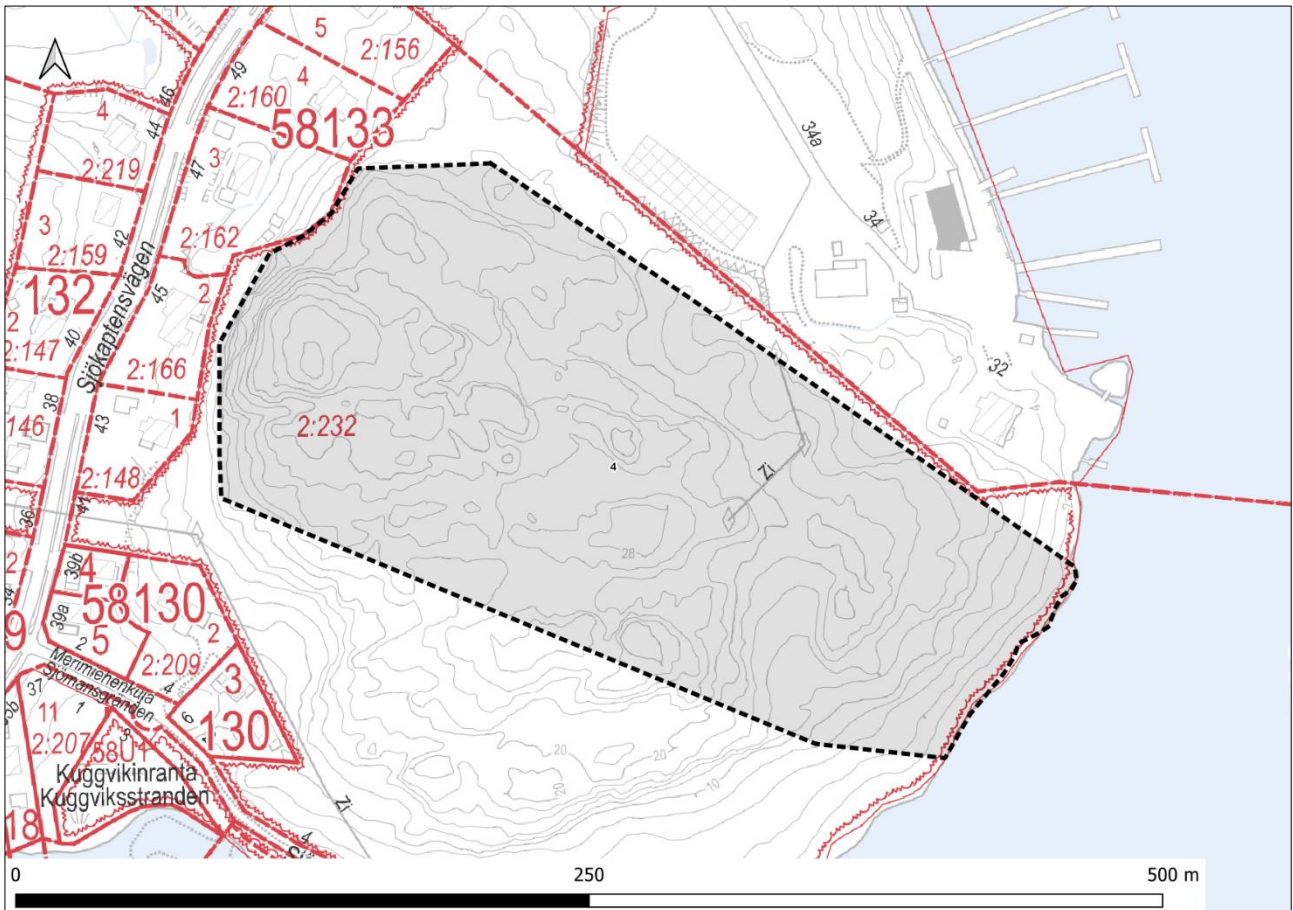
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin siniverkoston sekä metsä- ja puustoista verkoston.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituspäätöksessä on otettava huomioon virkistysreitti.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovitustarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi aluetta sivuaa merkintä suunnitellusta maanalaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Rajauksen alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia

4. Karhusaaren Kasaberget (Karhusaari)

Pinta-ala 5,41 ha



Alueella on Kasabergetin ydinmetsää. Vainovalkeanmäellä on luonnontilainen kalliopainanteessa oleva uhanalainen luontotyyppi, isovarpuräme, jonka reunoilla on melko kapeasti varpurämettä. Suon puustossa on isoja mäntyjä ja paljon koivua. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. suopursua, tupasvillaa, mustikkaa ja pullosaraa, pohjakerroksessa on rämerahkasammalta. Laiteilla kulkee polkuja. Toinen alueen uhanalainen luontotyyppi on Karhusaaren itärannassa sijaitseva kivikkoranta: kyseessä on kapea soraranta, jossa on pääosin avointa, ruokovallin peittämää sorapintaa. Alueen edusta on ruovikoitunut. Ranta nousee välittömästi jyrkästi metsämaaksi. Lajisto on tyypillistä koostuen muun muassa tervalepistä, karhunputkesta, ranta-alpista ja järviruo'osta. Kivikkoranta ja sen ympäristö muodostavat myös niittyverkoston arvokohteen. Alueen länsireunassa on geologisesti arvokas maisemakallio, josta näkyy mm. satama, vesitorneja, täyttömäki sekä Cirrus.

Lisäksi Karhusaaren Vainovalkeanmäki on tärkeää lepakkoaluetta. Viiksisiiippoja esiintyy alueella kuitenkin odotettua vähemmän, sillä niistä on tehty vain muutama havainto. Kallioalueilla on esiintynyt myös muutamia saalistavia pohjanlepakoita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X		X			X						X
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (luokka III).													

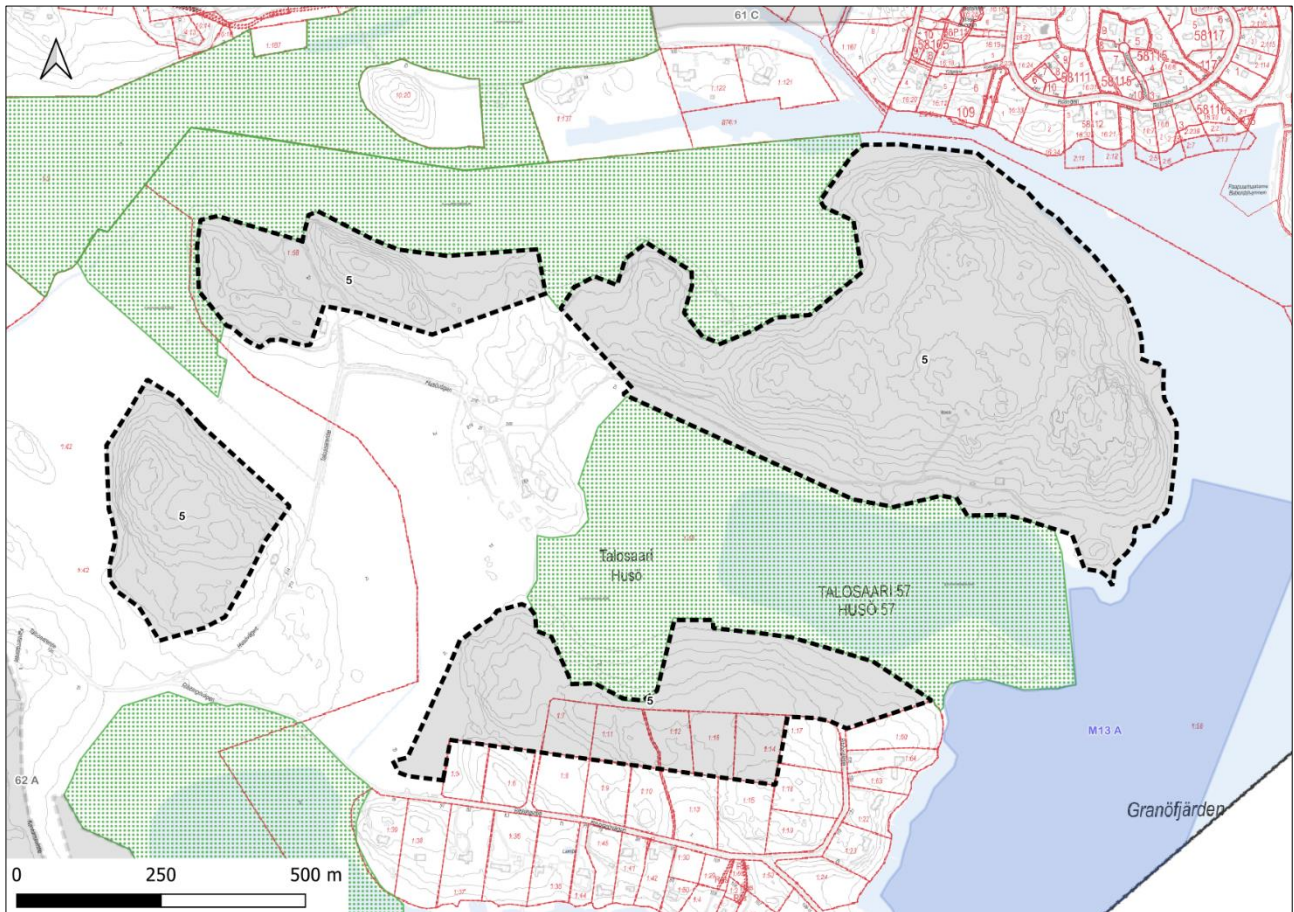
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituspäätöksessä on otettava huomioon alueen merkitys tärkeänä näköalapaikkana ja mahdollistettava näköalojen katselua ja kulumisen ehkäisemistä tukevat rakenteet.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovitustarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaissa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Rajauksen alueelle on voimassa Sipoon kunnan valmistelema asemakaava, jossa alue on lähivirkistysaluetta. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

5. Talosaari (Talosaari)

Pinta-ala 74,1 ha



Talosaaren alue koostuu neljästä osa-alueesta Marbackenin, Ribbingön ja Talosaaren alueilla. Marbackenin osa-alue kuuluu Marbackenin ydinmetsäalueelle ja sen kangasmetsiin lukeutuu järeäpuustoisia, varttuneita metsiköitä. Alueella on lukuisia Metso-elinympäristöjä, lehtomaisia ja tuoreita kankaita, kuivahkoja kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita. Marbackenin keskiosissa on kallioalueen painanteessa uhanalainen luontotyyppi, luonnontilainen korpiräme yhdistymä, joka on lähinnä ruohoista korpirämettä. Suon puusto on suhteellisen tasarakenteista, lahoppua ei ole. Kenttäkerroksessa mustikka on valtalaji, seassa on myös juulukkaa, muurainta, tupassaraa sekä suopursua. Pohjakerros on karhunsammal- ja happarahkasammalvaltainen. Korpirämeen vieressä on vanha hakkuualue. Marbacken osa-alue on myös hyvin arvokasta kääpäaluetta, jonka lahoppumäärät vaihtelevat melko niukasta runsaaseen. Kääpäalueelta on havaittu 54 kääpäalajia sekä 20 muuta orvakka- tai orakaslajia.

Ribbingön osa-alueen kangasmetsiin kuuluu varttuneita ja järeäpuustoisia metsiköitä. Alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtoja sekä lehtomaisia, tuoreita ja kuivia kangasmetsiä. Lisäksi alueella on kaksi uhanalaista luontotyyppiä. Ribbingön länsiosassa on tervaleppälehto, jossa alvejuuri on runsas. Alue on pääosin kosteaa lehtoa, mutta rinteen reunassa on myös tuoretta lehtoa. Alueella kulkee mönkijäura sekä muutama polku, mutta muutoin alue on luonnontilainen. Ribbingön osa-alueen pohjoisreunassa kulkee kapea tuoreen lehdon kuvio, joka rajautuu lehtomaiseen ja tuoreeseen kankaaseen sekä rannassa rantaluhtaan/ruovikkoon. Ribbingön pohjoisosassa on monimuotoista niittykeskittymää. Myös maakunnallisesti arvokas Östersundomin

lintuvedet -lintualue rajautuu eteläreunastaan Ribbingön osa-alueelle. Lintualueeseen kuuluva Torpviken on suurelta osin suojeltu kosteikko Ribbingön pohjoispuolella ja kokoonsa nähden erittäin merkittävä alue linnustolle. Sen rantoja kiertää muutaman kymmenen metrin levyinen ruokovyöhyke. Alueen pesimälajistoon kuuluvat mm. lapasorsa sekä punajalkaviklo.

Talosaaren osa-alueella on ydinmetsää, kangasmetsät ovat varttuneita ja järeäpuustoisia. Alueella on METSO-kohteisiin lukeutuvia lehtoja ja kangasmetsiä. Talosaaren osa-alueen eteläreunalla on uhanalaiseen luontotyyppiin lukeutuva hiekkapohjainen keto, jonka kasvilajistoon kuuluu mm. ketoneilikka. Kohde on osittain heinittynyt, muutamia puun taimia esiintyy. Lajisto on monipuolista kuivan kedon lajistoa. Alue on myös osa laajempaa Torpvikenin niittyverkoston arvokohdetta. Myös Talosaaren osa-alueen koillisreuna rajautuu niittyverkoston arvokohteeseen. Kapea kaistale alueen eteläpuolella sijaitsevastahyvin arvokkaasta kasvillisuuskohteesta rajautuu mukaan Talosaaren osa-alueeseen. Kohde koostuu Torpvikenin vesi- ja luhta-alueista sekä niitä ympäröivistä merenrantalehdoista ja -niityistä, joiden lisäksi mukana on pieni kovan maan niitty. Lisäksi osa-alueella sijaitsee kaksiosaisen, hyvin arvokkaan Talosaaren metsien kääpäalueen itäisempi osa. Molemmilta kääpäalueilta on havaittu yhteensä jopa 71 kääpäalajia sekä 32 muuta orvakka- ja orakaslajia. Talosaaren pohjoisrannassa on myös lahokaviosammalen elinympäristöä.

Myös neljännellä osa-alueella, Talosaaren länsiosissa, on Talosaaren ydinmetsää sekä varttuneita ja järeäpuustoisia metsiköitä. Alueella on myös METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja sekä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä. Lisäksi Talosaaren metsien hyvin arvokkaan kääpäalueen läntinen osa sijaitsee osa-alueella. Osa-alueen pohjoisreunassa on uhanalainen luontotyyppi, tuoreen lehdon kuvio, joka rajautuu Natura-alueeseen. Kuvion kasvillisuus on tyypillistä tuoreen lehdon lajistoa, tyyppilajeina sini- ja valkovuokko, oravanmarja sekä käenkaali. Lehdon ympärillä on lähinnä tuoretta kangasta. Osa-alueen lounaisosassa on luonnon monimuotoisuusarvoja sisältävää niittykeskittymäaluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
8	X	X	X	X	X	X	X	X					
Lisätiedot: Lahokaviosammalalue.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Östersundomin lintuvesien luonnonsuojelun laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

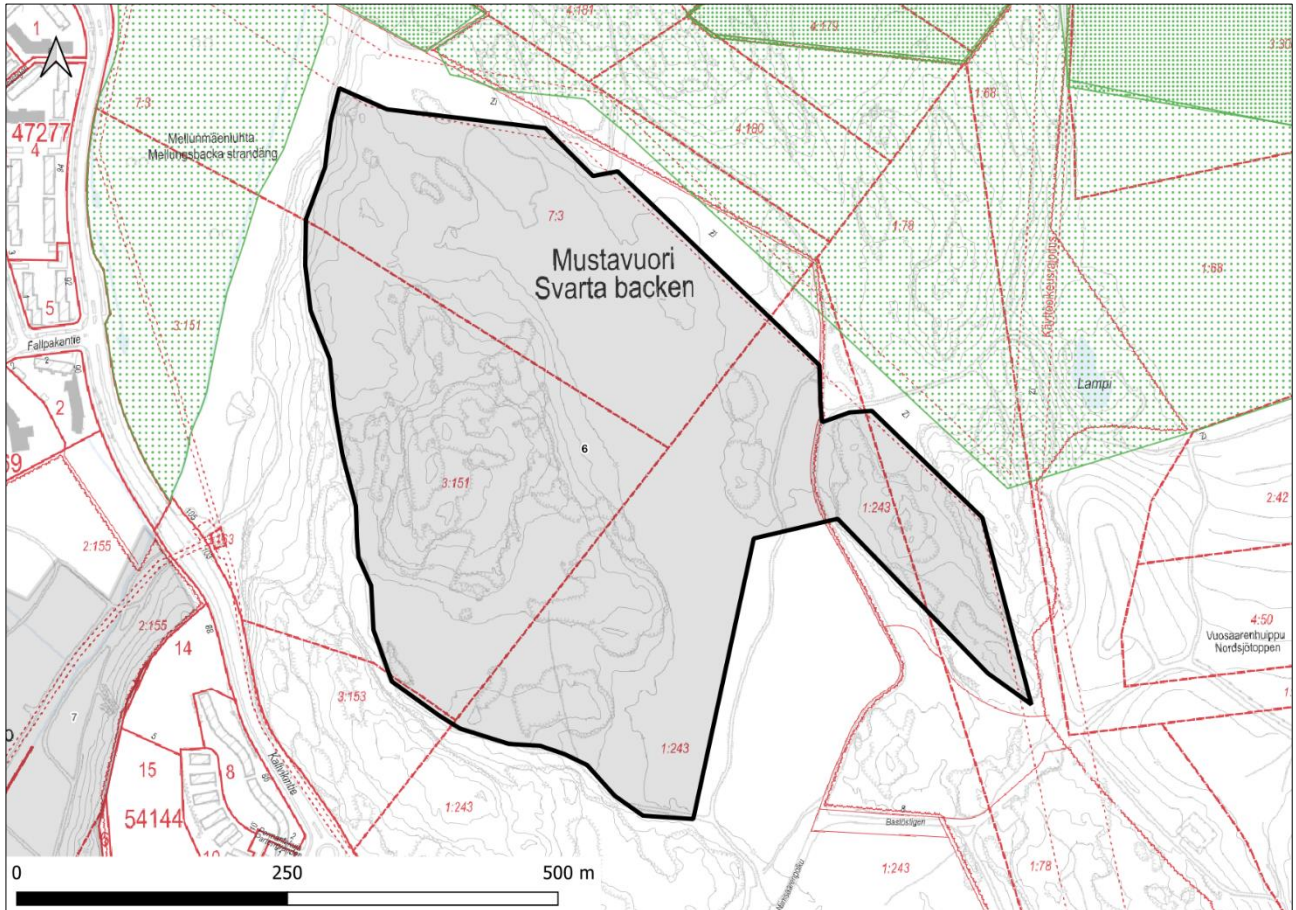
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituspäätöksessä on otettava huomioon kulttuuriympäristön arvot ja ratsastusreitit sekä Östersundomin lintuvesien hoito- ja käyttösuunnitelmassa suunnitellut lintutornit, katselulavat, polut ja ulkoilun taukopaikat. Aluetta kehitetään yhtenä Östersundomin virkistyskäytön pääkohteista. Päätöksessä on otettava huomioon myös Husön ja Marbackenin muinaisjäännösalueet. Alue tulee olemaan Östersundomin virkistysalueiden vetovoimakohde, jonka virkistyskäyttö on runsasta ja monipuolista.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistykseen yhteensovitusarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi alueen läpi kulkee merkintä teknisen huollon yhteystarpeesta. Rajauksen alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

LISÄTIETOA: Valmisteilla olevassa Östersundomin lintuvesien hoito- ja käyttösuunnitelmassa 2025–34 esitetään suuntaviivoja lintuvesien lähiympäristöjen virkistyskäytölle.

6. Mustavuori, etelä (Vuosaari)

Pinta-ala 23,7 ha



Mustavuoren eteläosa sijaitsee Mustavuoren-Porvarinlahden luonnonsuojelun välittömässä läheisyydessä. Alueella on Mustavuoren ydinmetsää ja sen kangasmetsiin lukeutuu järeäpuustoisia metsiköitä. METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä rämeitä esiintyy yleisesti.

Mustavuoren eteläosissa on kaksi suota. Toinen näistä on pienialainen kallioalueiden ja kalliometsän ympäröimä soistunut kangasräme painanne. Suon puusto on yhtenäistä ja pääosin varttunutta männikköä, myös hieskoivuja ja kuusia esiintyy yksittäin. Lahopuuta on sekä pysty- että maapuuna. Suon alueella on polkuja, joiden varrella kasvillisuus on hieman kulunut. Toinen alueen suo on ojittamatonta puolukkakorpea, joka rajautuu ulkoilutiehen ja kangasmetsiin. Länsiosistaan suo on kosteampaa ja sen puusto kituvampaa, ruohoista esiintyy mm. raatetta, maariankämmeä ja suomuurainta. Itää kohti puolukan ja mustikan osuus lisääntyy.

Mustavuoren eteläalueella sijaitseva Niinisaarentien kalliojakson pohjoisosa on hyvin arvokas kasvillisuuskohte. Sen länsilaita on näyttävää ja rikaskasvistoista kosteaa lehtoa ja lehtokorpea, jonka lajistoon kuuluvat mm. tesmayrtti, lehtopähkämö, kevatlinnunsilmä, pitkäpääsara, metsätähtimö, mesimarja, jänönsalaatti, tähtitalvikki sekä runsas lehtotähtimö. Kohteen itäosat taas koostuvat vaihtelevan rehevien, enimmäkseen lehtomaisten metsien sekä selvän kalkkivaikutuksen vuoksi kasvistoltaan monipuolisten tyynylaavakallioiden pienipiirteisestä mosaiikista. Kallioilla kasvaa mm. haisukurjenpolvea, mäkitervakkoa, keto-orvokkia ja mäkikuismaa. Kaiken kaikkiaan kohde on todella monipuolinen yhdistelmä erilaisia ympäristöjä. Sen koillisimmassa osassa sijaitsee

vanha kalkkilouhos lammikoineen sekä pienten kalliopaljastumien ja ylijäämäkasojen lähistölle ja päälle muodostuneine kетоineen, joilla elää mm. aholeinikkiä, mäkikauraa ja keväthanhikkia.

Alueen pohjois- ja itäreunassa kulkevien sähkölinjojen alueella on kaksi monimuotoista niittykeskittymäaluetta. Mustavuoren lounaisosissa on myös potentiaalista lahokaviosammalaluetta, jossa on tehty muutama havainto lajista. Lisäksi Mustavuori itsessään on arvokas geologinen kohde maisemallisesti merkittävine kallioalueineen.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueita Itä-Helsingin metsät.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
8	X	X	X	X	X	X	X						X
Lisätiedot: Lahokaviosammalalue, LAKU-kohde (Mustavuoren eteläosa).													

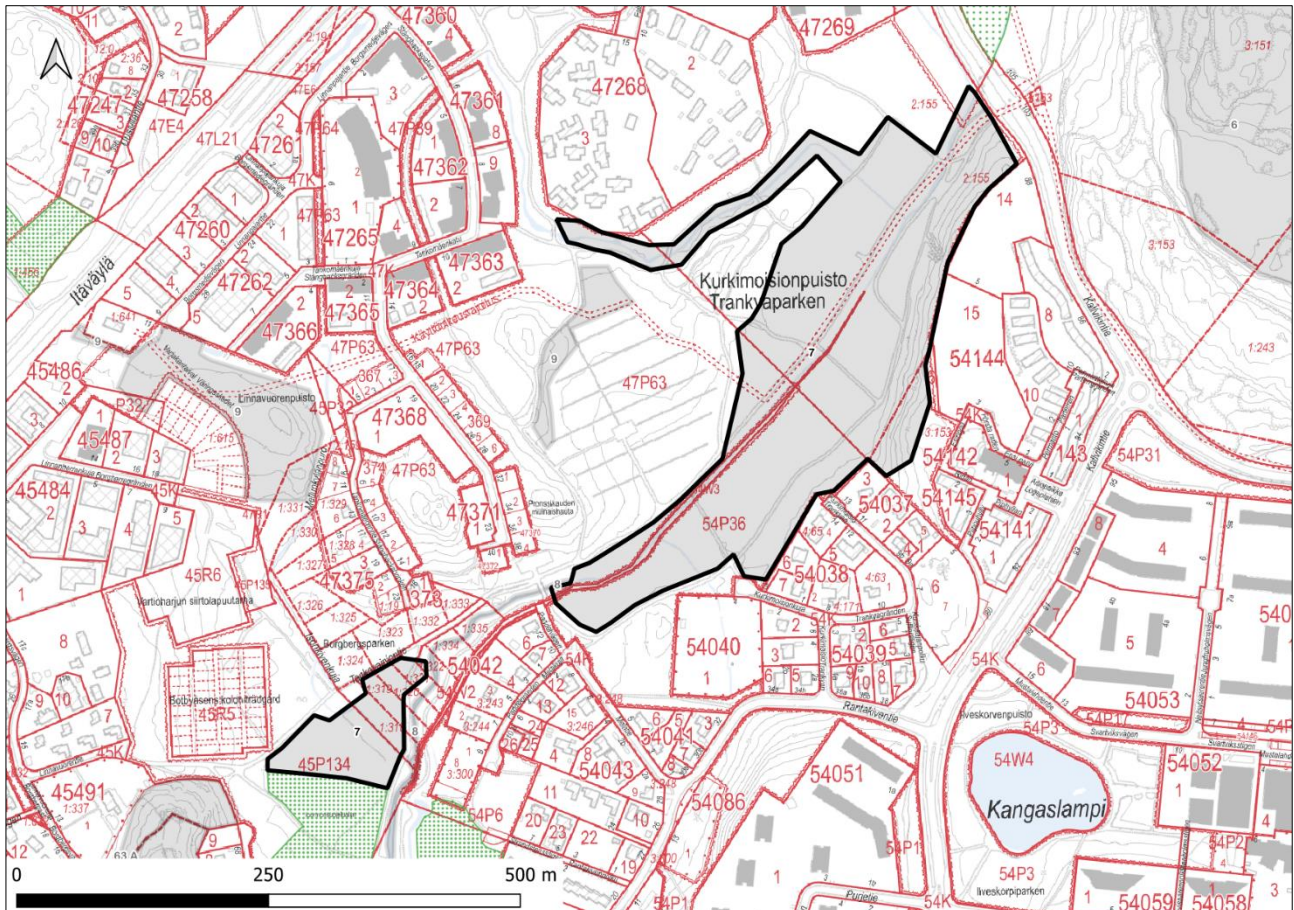
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Olemassa olevat reitit ja niiden kehittämismahdollisuudet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on merkintä suunnitellusta maanalaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista, joka sivuaa rajauksen aluetta. Alue on suurimmaksi osaksi asemakaavoittamatonta, mutta itäisin osa on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi. Välittömästi rajauksen ulkopuolella on ratsastuskouluksi kaavoitettu alue, jonka osalta kaavan toteutettavuutta tarkastellaan samalla, kun kartoitetaan muita mahdollisia ratsastuskoulun sijainteja. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormen pääreitti kulkee alueen pohjoispuolella.

7. Broända (Mellunkylä/Vartiokylä/ Vuosaari)

Pinta-ala 9,63 ha



Broändanpuron alue koostuu kahdesta osa-alueesta, valtaosan kattavasta pohjoisemmasta osasta sekä pienemmästä eteläisemmästä osasta. Molemmat osa-alueet Kurkimoisionpuisto ja Varjakanpuisto, kuuluvat Helsingin ydinmetsiin. Molempien ydinmetsien alueella on useita lehtoja. Vartioharjun metsät täyttävät LAKU-kriteerit. Alueen pohjoisemman osan itä- ja länsireunoilla on tuoreita keskiravinteisia lehtoja, joissa on monipuolinen pensaskerros sekä lahoppuuta runsaasti. Puustoa on käsitelty. Pohjoisemman osan eteläosassa on tervaleppävaltaista, kosteaa ja runsasravinteista lehtoa, jossa on paikoin tervaleppäluhdille ominaista kasvillisuutta. Alueella on runsaasti lahoppuuta, vieraslajeja on laikuittain. Pohjoisemmassa osassa on lisäksi sekapuustoinen, tuore runsasravinteinen lehto, jota on harvennettu. Etelä- ja keskiosaa kohden kasvillisuuteen tulee kostean lehdon piirteitä. Luoteisosassa on lehtipuuvaltaista, kosteaa ja keskiravinteista lehtoa. Kenttäkerros on aukkoinen, mutta hiirenporras ja metsäalvejuuri esiintyvät paikoin runsaana, lounaisosassa kielo vallitsee hieman kuivemmassa kohdassa. Länsiosassa on joitakin vieraslajeja.

Vartiokylänlahden perukan ja Mustavuoren välissä sijaitsee monimuotoinen ja laaja lähteikköinen luhta-alue. Alueella on paljon tihkupintoja, ruostelähteitä sekä alueen eteläpäädyssä on pieniä allikoita. Vesi on kirkasta, viileää ja siinä on hyvä puskurointikyky happamoitumista vastaan. Läheisten kiinteistöjen ojista virtaa alueelle ruostepitoisia kuivatusvesiä. Alueen lähdekasveja ovat mm. luhtakuirisammal, suokorte ja purolitukka.

Kurkimoisionpuistossa Falpakan pientaloalueen eteläreunassa on purouomassa pätkä, jossa useammassa kohdassa pohjaan purkautuu rautapitoista pohjavettä. Uoma on Mellunkylänpuron alkuperäinen purouoma. Alueen läpi virtaa Mellunkylänpuro Tahkovainiontiestä kaakkoon sekä Broändanpuro palstaviljelmistä pohjoiseen. Näiden luonnontila vaihtelee vähän heikentyneestä luonnontilaiseen, maalaji on pääasiassa savea. Mellunkylänpuro on vaelluskalavesistö.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X		X		X			X	X			
Lisätiedot: Lähes kokonaan arvoluokan II kääpäaluetta (Broändan lehtolaakso); pääosin LAKU-kohdetta (Broändan laakso, Vartioharju); lounainen osa-alue arvoluokan 3 lintukohtetta (Vartiokylänlahden pohjukka); taimenpuroja.													

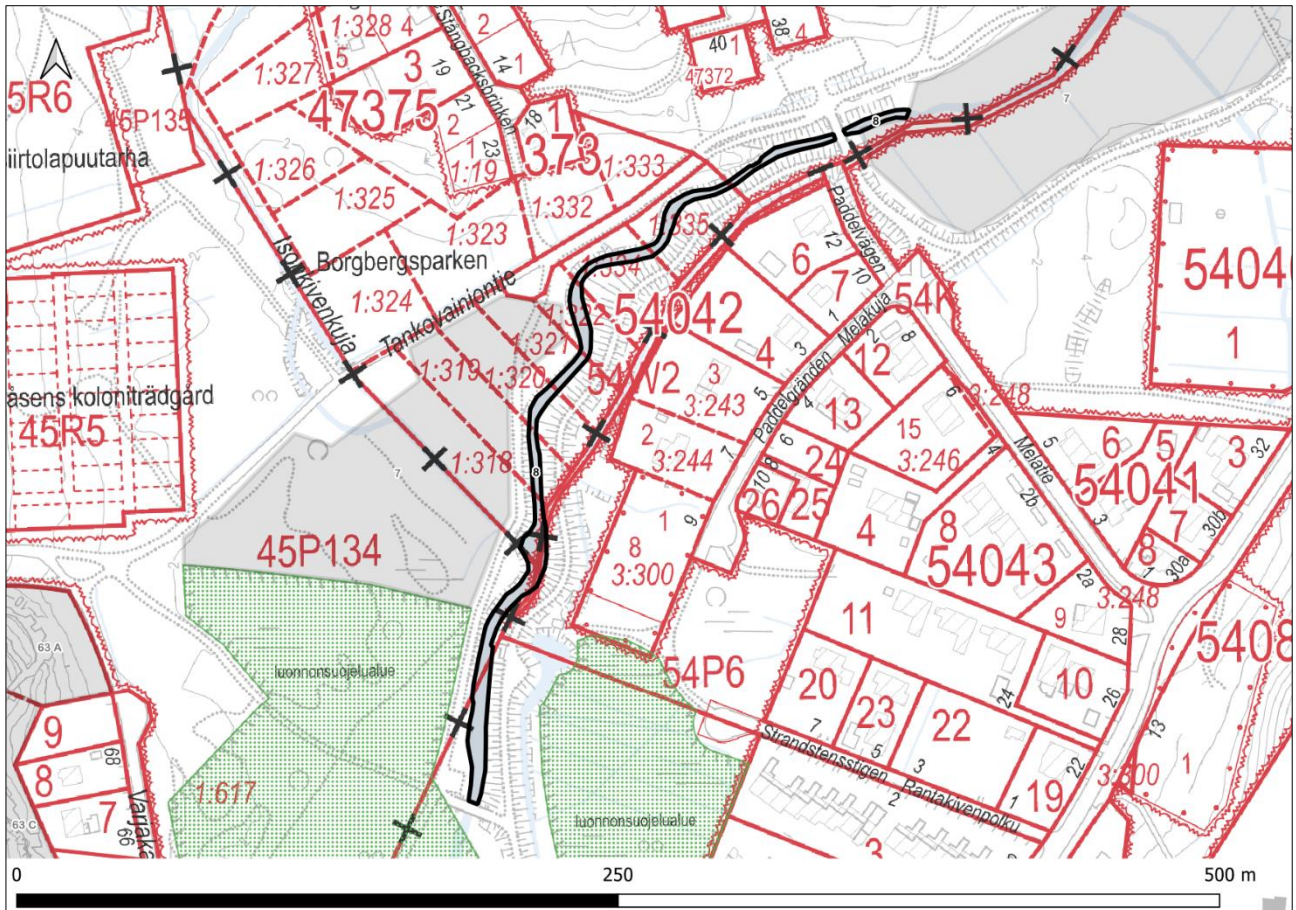
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Lähteikköalueen ja puron ennallistaminen sekä lehtoluonnon turvaaminen. Varjakanpuiston luonnonsuojelualueen laajentaminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Boändanpuron laaksoon on syytä laatia hydrologinen selvitys ja erillinen ennallistamissuunnitelma, jos selvityksen tulokset sitä tukevat. Alue on osa kartano- ja tilakeskusten kulttuuriympäristöä. Kaupunginosapuisto tulee huomioida suunnittelussa. Kulttuuriarvot sekä olemassa olevat reitit ja niiden kehittämismahdollisuudet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevä merkintä nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta ja suojaviheraluetta. Viher- ja virkistysverkon kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormen pääreitti kulkee alueen läpi. Alue sijoittuu osittain VISTRA:n kaupunginosapuistoon.

8. Broändanpuron uoma (Mellunkylä/ Vartiokylä/Vuosaari)

Pinta-ala 0,17 ha



Broändanpuron muokattua uomaa, jolla tulisi tehdä ennallistamistoimia vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden palauttamiseksi ja lisäämiseksi. Ennallistaminen voisi myös palauttaa puronvarsiniittyjä tälle purojaksolle. Täydentää kohdetta 7 ja yhdistää sen erilliset osa-alueet toisiinsa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2									X	X			

Lisätiedot: Pääosin LAKU-kohdetta (Broändan laakso, Vartioharju); osin arvoluokan 3 lintukohdetta (Vartiokylänlahden pohjukka); taimenpuro.

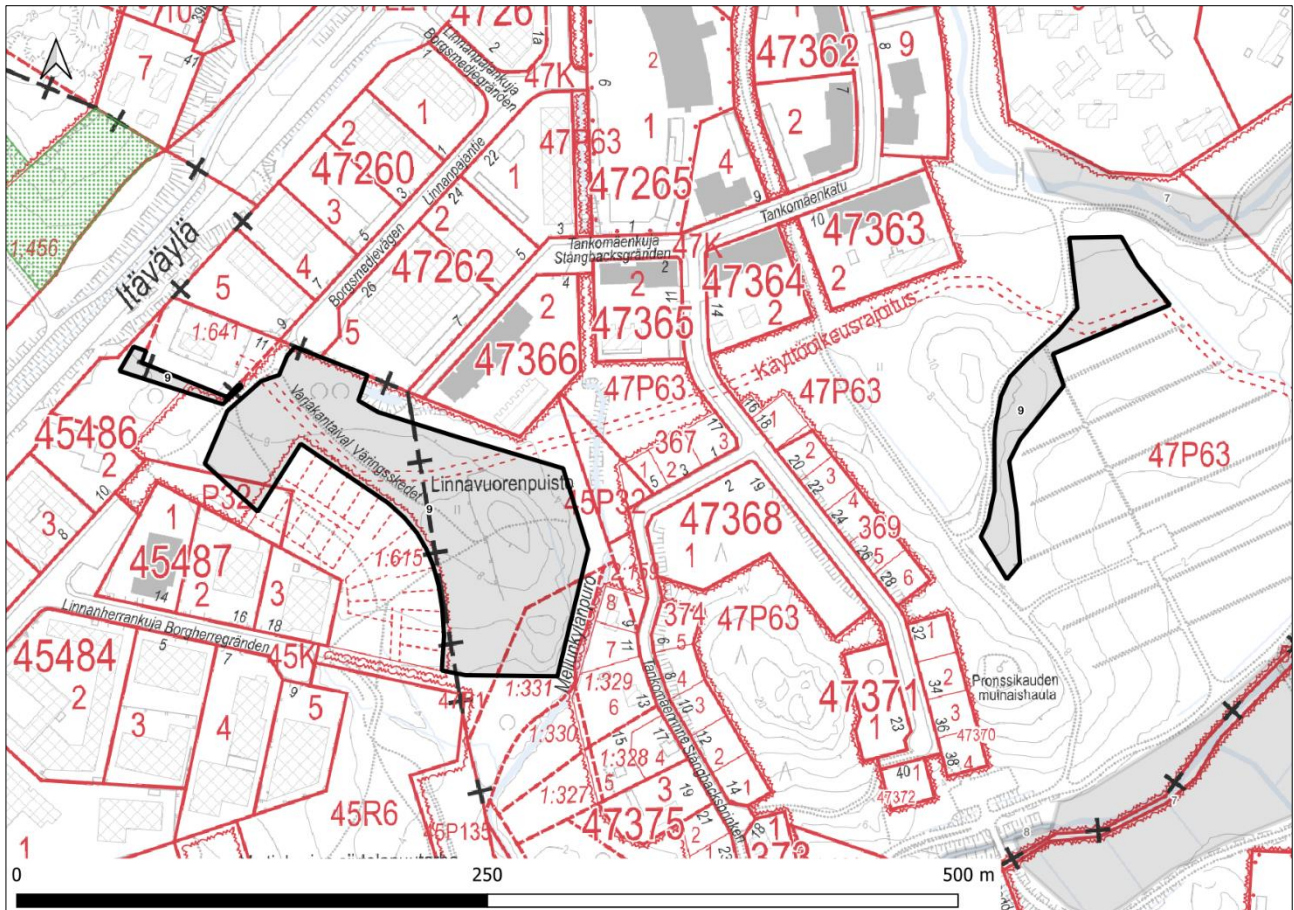
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Purouoman luontoarvojen kehittäminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alue on osa kartano- ja tilakeskusten kulttuuriympäristöä. Kaupunginosapuisto tulee huomioida suunnittelussa. Kulttuuriarvot sekä olemassa olevat reitit ja niiden kehittämismahdollisuudet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormen pääreitti kulkee alueen läpi. Uoma sijoittuu osittain VISTRA:n kaupunginosapuistoon.

9. Linnavuorenpuisto (Mellunkylä/ Vartiokylä)

Pinta-ala 1,93 ha



Kolmiosaisen alueen läntiset osa-alueet sijaitsevat Linnavuorenpuistossa, itäinen osa-alue taas Kurkimoisionpuistossa. Kahdella suurimmalla osa-alueella on luonnon monimuotoisuusarvoja sisältäviä niittykeskittymäalueita. Itäinen osa-alue on hoidettua puistomaista aluetta ulkoilutien ja viljelypalsta-alueen välissä.

Läntinen suurempi osa-alue on osin hyvin arvokasta kasvikohtetta (Linnavuorenpuiston kukkaniitty), joka kuuluu Uudenmaan arvokkaisiin perinnemaisemakohteisiin. Pienempi osa-alue sisältää monipuolista paahdealueen kasvillisuutta. Kohde on vanhaan maanviljelyskulttuuriin liittyvä, ilmeisesti aikoinaan laidunnettu erityisen kaunis töyryniitty. Kumpareen lakiosissa niitty on ketomaisen kuivaa, rinteitä alaspäin asteittain yhä tuoreempaa. Kasviston näyttävimpiä kukkijoita ovat keltamatara ja sen eriaisteiset risteymät paimenmataran kanssa sekä kissankello, mäkitervakko, huopakeltano, ketoneilikka, ahomatara, mäkikuisma, ruusuruoho, pukinjuuri, aholeinikki, aho-orvokki, pölkkyruoho ja metsäapila. Vuoden 2022 päivityskartoituksessa ei havaittu kohteen lajistoon aikaisemmin kuuluneita peurankelloa tai ketohärkkiä.

Läntinen osa-alue on koneellisesti hoidettua niittymäistä aluetta. Idässä pienen nyppylän päällä ketomaista kasvillisuutta. Läntisellä osa-alueella on myös luonnontilaltaan vähän heikentynyttä ja edustavuudeltaan kohtalaista tuoretta keskiravinteista lehtoa. Tämä on lehtipuuvaltainen lehtokuvio, jonka eteläosassa on pieni puustoinen kallioalue. Kalliorinteen alla kookkaita harmaaleppiä,

alemmissa latvuserroksissa runsaasti vaahteraa ja tuomea. Rinteen alla kasvillisuus rehevämpää (vuohenputki, kyläkellukka, saniaiset). Vaahteran varjostus sisäosissa voimakasta. Mäen päällä kookkaita mäntyjä, haapoja ja runsaasti vaahteraa, pihlajaa ja tuomea alemmissa kerroksissa. Pensaskerroksessa taikinamarja, punaherukka, tuomi, vaahtera ja pihlaja

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3				X		X	X						
Lisätiedot: Osin arvoluokan II kääpäaluetta (Broändan lehtolaakso); läntinen osa-alue pieneltä osin luonnontilaltaan heikentyntä ja edustavuudeltaan kohtalaista kosteaa keskiravinteista lehtoa (silmälläpidettävä) (Varjakanpuiston lehto 2). Läntisellä alueella elää erityisesti suojeltavia ja muita uhanalaisia myrkkypistiäisiä (v. 2019 uhanalaisarviointi; Paukkunen 2020, 2023).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen niittyalueen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

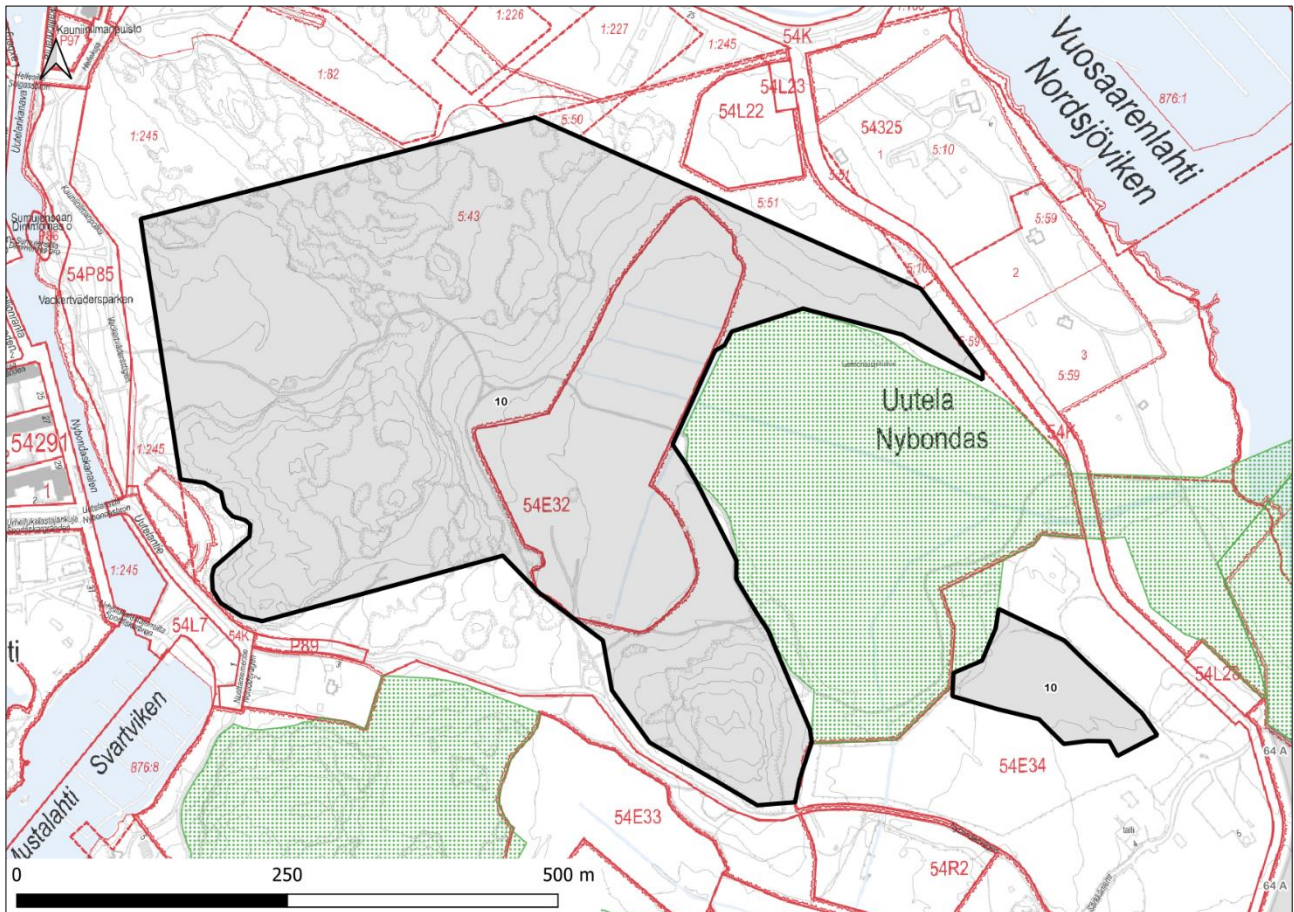
HOITO JA KÄYTTÖ: Olemassa olevat reitit ja niiden kehittämismahdollisuudet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. ELY:n rajauspäätös alueesta on tekeillä eri rajauksella. Kulttuuriarvot huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Kaksi suurinta osa-aluetta on arvoniittykohteita.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta, asuntovaltaista aluetta A3 sekä pieneltä osalta toimitila-aluetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevä merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Valtaosa aluerajauksesta on kaavassa suojeltu pääosin avoimena tai puoliavoimena säilytettävänä kulttuurihistoriallisesti arvokkaana alueen osana. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) viherlinjayhteys kulkee alueen läpi.

LISÄTIETOA: Paukkunen 2020, 2023, Pykälä & Bonn 2000

10. Uutela (Vuosaari)

Pinta-ala 25,4 ha



Uutelan alue koostuu kahdesta osa-alueesta Rudträskin luonnonsuojelualueen molemmin puolin. Alue sijaitsee Uutelan ydinmetsäalueella ja sen kangasmetsiin kuuluu varttuneita sekä järeäpuustoisia metsiköitä. Uutelassa on METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä, kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä, karukkokankaita sekä metsäisiä kallioita.

Alueen pohjoisosissa on pienehkö suoarokuvio, jossa kasvaa harvaa luhtavillaa, isokarpalaa, pyöreälehtikihokkia ja jouhivihvilää. Suon reunoilla ja pohjoisosassa kasvaa tupasvillaa, suopursua ja variksenmarjaa. Suo on kuivahko ja sen eteläosassa kulkee kuiva oja. Uutelan länsiosissa taas on avoin ja luhtainen, kasvistollisesti arvokas saraneva, jota ympäröi kapea räme- ja korpivyöhyke. Kohde on ilmeisesti lammen veden pinnan tason laskun seurauksena syntynyt suo. Avosuo-osa on luhtaista nevaa, jossa luhtavilla on runsaana ja lisäksi on riippa-, jouhi- ja jokapaikansaraa. Alueella on myös märempiä pullosaravaltaisia kohtia, joiden reunoilla on kurjenjalkaa. Vehkaa kasvaa suon reunalla luoteis- ja länsiosissa. Edellä mainittujen lajien lisäksi alueelta on havaittu mm. Helsingissä vaarantunutta pyöreälehtikihokkia sekä Helsingissä muuten huomionarvoista raatetta. Uhanalaisten luontotyyppien lisäksi alueella on kolme luonnon monimuotoisuusarvoja sisältävää niittykeskittymää.

Uutela on kokonaisuudessaan erityisen arvokas matelija- ja sammakkoeläinalue. Särkkäniemen kärjen luonnonsuojelualueella olevissa kahdessa lammessa on runsas sammakkokanta. Alueella tavataan tavallisen sammakon lisäksi myös viitasammakoita. Uutela on myös arvokasta lepakkoaluetta, jossa on havaittu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisiippoja, korvayökköä sekä

kimolepakkoa. Lisäksi alueella on kaksi hyvin arvokasta kääpääaluetta Uutelan länsiosan metsissä sekä Rudträskin etelä- ja kaakkoispuolen metsissä. Läntisissä metsissä lahoaa kohtalaisesti erikikäistä mänty- ja kuusilahopuuta sekä hieman koivu- ja pihlajalahopuuta. Alueella sijaitsevan Rudträskin luonnonsuojelualan pohjois- ja koillispuoliset kuusivaltaiset metsät ovat pääosin muuta aluetta runsaslahopuustoisempia. Syksyn 2022 selvityksessä kohteen luoteisosasta tehtiin havaintoja 40 kääpälajista, mm. vitikkokäävästä, yhdestä indikaattorivakasta sekä 15 muusta orvakkalajista. Yhteensä selvityksessä havaittiin 14 indikaattorilistan lajia. Havaittujen orvakoiden joukossa on yksi Suomelle uusi laji (*Ceratosebacina calospora*), yksi tieteelle vielä kuvaamaton laji (*Basidiodendron juniperinum*), ilmeisesti vain kaksi kertaa aikaisemmin Suomesta (Lapista) havaittu kätköhity sekä muutamia muita harvalukuisia lajeja. Rudträskin etelä- ja kaakkoispuolen metsien arvokas kääpääalue sisältää kaksi pysäköintipaikan erottamaa osa-aluetta. Alueella on vanhoja kuusivaltaisia kangas- ja lehtometsiä, kosteikkoalueen reunassa on myös lehtipuuvallaisia ja sekapuustoisia lehto- ja luhtametsiä. Luhta-alueen eteläosassa lahoaa hyvin runsaasti 1990-luvun myrskytuhoista peräisin olevia järeitä kuusilahopuuta. Myös alueen itäosassa on runsaasti kuusilahopuuta ja harvakseltaan koivu-, raita-, pihlaja- ja harmaaleppälahopuuta. Vuonna 2011 alueelta on havaittu yhteensä 48 kääpälajia, ja kaikkiaan kohteelta on havaintoja 28 indikaattorilajista (23 kääpälajia, viisi muuta kääväkäästä). Alueella on huomattavaa merkitystä kuusilahopuusta riippuvaisen lajiston suojelun kannalta sekä selvää merkitystä koivulahopuuta suosivalle lajistolle. Arvokkaiden kääpääalueiden lisäksi Uutelassa sijaitsee lahokaviosammalten esiintymäalue, josta on löytynyt kolme tai neljä esiintymärunkoa. Kohde on runsaslahopuustoinen ja ilmankosteudeltaan erinomainen. Lähivuosina kohteelle on muodostumassa runsaasti lisää sopivaa lahopuuta, kun alueen kuusimaapuut lahoavat hieman lisää.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X	X	X		X	X	X					

Lisätiedot: Lepakkoalue (Vuosaaren Uutela, luokka A), lahokaviosammalalue, matelija-alue (luokka I).

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen perinnebiotooppi- ja metsäluonnon turvaaminen. Rudträskin ja Skatanniemen luonnonsuojelualan laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa on huomioitava lammaslaitumina hoidettava niityt ja viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) olemassa olevat ja vielä toteuttamattomat ulkoilureitit

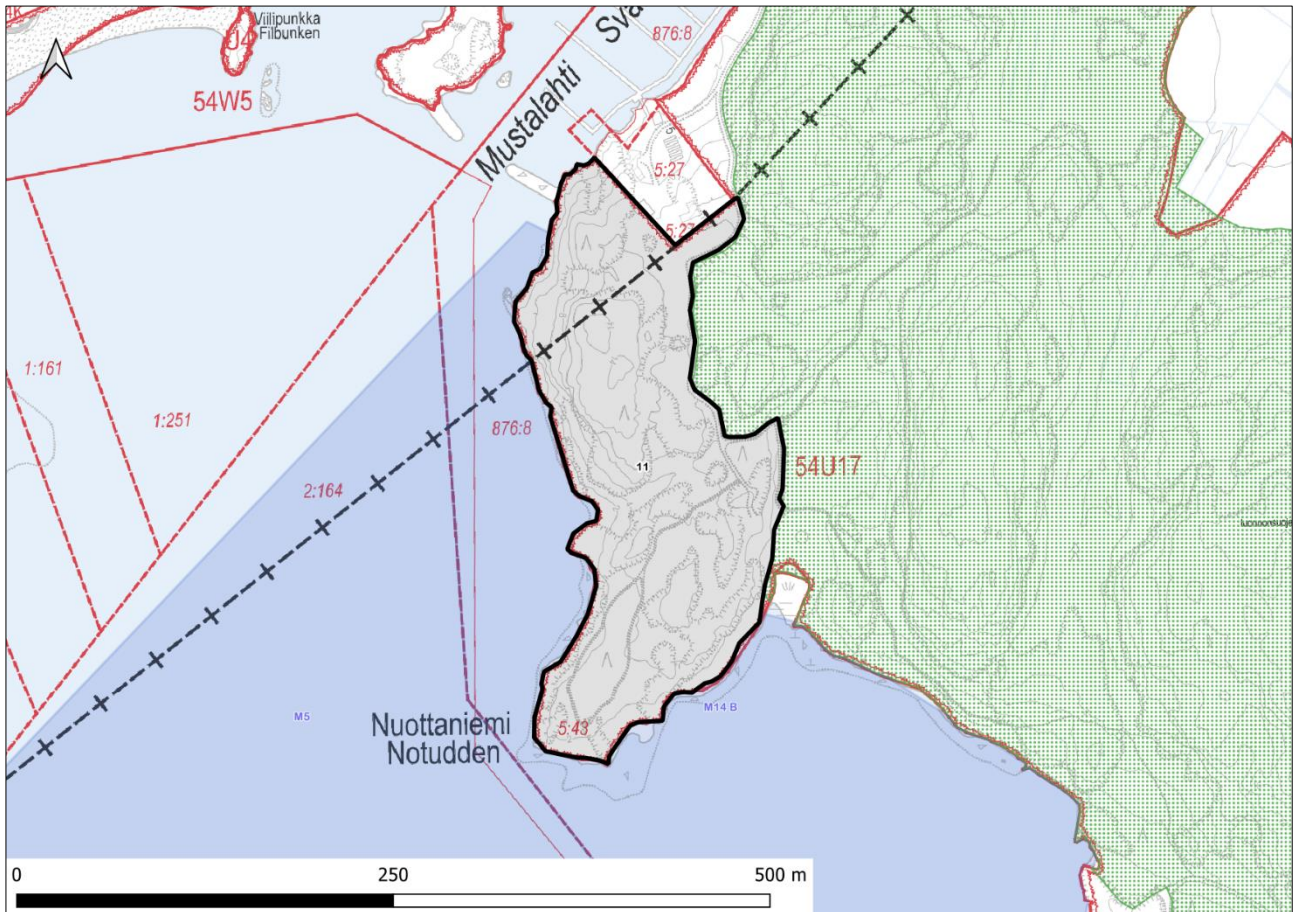
KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevä merkintä nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualue, maisemallisesti arvokasta pelto- tai niittyaluetta sekä osin maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta maatilakokonaisuutta. Viher- ja virkistysverkoston

kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormen pääreitti kulkee alueen läpi. Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2027.

LISÄTIETOA: Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2027.

11. Uutelan Nuottaniemi (Vuosaari)

Pinta-ala 4,19 ha



Uutelan länsiosassa sijaitseva Nuottaniemi rajautuu itäosastaan Uutelan metsän suojelualueeseen. Alue sijaitsee Nuottaniemen ydinmetsäalueella ja sen kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia metsiköitä. Alueen METSO-kohteiksi luettavia kohteita on mm. karukkokankaissa sekä metsäisissä kallioissa.

Mustalahden kalliolammikoiden kallioalueella on laajahkoja lammikkoalueita ja kallonrakokasvillisuutta. Alueet ovat heinävaltaisia ja myös lammikoissa on kasvillisuutta. Kallionraoissa on ketolajistoa. Alueelta havaittuja lajeja ovat mm. ruokohelpi, hanhikki ja nurmirölli. Uutelan lounaiskärki on jaettu kahteen osaan välissä olevan kallion takia. Näistä molemmat ovat kivikkoisia niityrantoja. Eteläisempi alueista on pieni kallioiden välinen kivikkoinen hiekka-/niitypoukama, jossa on matalakasvuista niitylajistoa. Niitylaikut ovat pieniä ja niiden seassa on kivikkoa. Hiekkainen osa on kulunutta, lähes kasvitonta. Lajistossa on mm. ruokohelpi, hanhikki, rönsyrölli, keltamaite ja ranta-alpi. Uutelan lounaiskärjen pohjoisempi osa on kapea rantakaistale, jossa on pienialaista rantaniitymosaiikkia ja kivikkoa. Alueella kasvavat lepät tulevat lähes rantaviivaan. Kohteessa on kapea kaistale, jossa on kivikkoista rantaniittyä ja osin korkeakasvuisempaa kasvillisuutta. Lajistossa esiintyy huomionarvoinen laji ruskokaisla. Sen lisäksi alueella on mm. mesiangervoa, rannikkia ja suolavihvilää.

Nuottaniemen kainalossa sijaitsee arvokas kasvillisuuskohde. Kohteen lounaisosassa on kivikkoinen, matalakasvuinen merenrantaniitty, jossa on suuri ruskokaislakasvusto. Sisämaahan työntyvän kuusikkokorven keskiosassa on huomattavan rehevä tervaleppäinen laikku, jossa kasvaa

mm. velholehteä ja soikkokaksikkoa. Korpi rajoittuu kapeiden sammaleisten rinnemetsäreunusten välityksellä kallioihin, joista itäpuolen gabrokallion jyrkänteen seinällä kasvavat tummaraunioinen, haurasloikko ja karvakiviyrtti. Edellä mainittujen kasvien lisäksi alueella muita huomionarvoisia kasveja on mm. pikkurantasappi, mesimarja, ketunlieko, maariankämmeikka, raate, rantayrtti, isorantasappi, käärmeenkieli ja merinätkelmä.

Nuottaniemen alue lukeutuu Uutelan niittykeskittymään. Uutela on kokonaisuudessaan erityisen arvokas matelija- ja sammakkoeläinalue. Se kuuluu myös Vuosaaren Uutelan arvokkaaseen lepakkoalueeseen, jossa on havaittu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisiippaa, korvayökköä sekä kimolepakkoa.

Nuottaniemessä on hyvin arvokasta kääpäaluetta, jonka alueella on monimuotoista metsää. Kääpäalueen eteläisemmältä osa-alueelta, jossa Nuottaniemi sijaitsee, on havaittu 68 kääpälajia, mm. kuusensitkokääpä, sekä neljä muuta indikaattorikääväkistä. Näistä 42 lajia ilmentää arvokkaita elinympäristöjä.

Rantakallio Mustalahdesta etelään on n. 15 metrin korkeuteen melko jyrkästi nouseva harvapuustoinen valoisa kallioalue, joka on enimmäkseen avokalliota. Mukana on pieniä jyrkännekohtia. Kallion pinta on sileää ja muodot kumpuilevia. Kallio Nuottaniemen kärjessä on melko laakea, matala, harvapuinen ja valoisa kallioalue, jossa on pienipiirteisesti myös lohkareikkoa ja hiekkarantaa. Rannassa on silokalliota, mutta lohkareita on vesirajassa siellä täällä koko matkan. Tällä alueella kivilaji on kerroksellista tuffia ja vulkaanista liusketta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
8	X	X	X	X		X	X	X					X

Lisätiedot: Osa arvokasta lepakkoaluetta (2014 kriteeristö: Vuosaaren Uutela); osa arvoluokan 2 linnustokohdetta (Uutelan metsät); osa erityisen arvokasta matelija-aluetta (Uutela).

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Uutelan metsän luonnonsuojelun laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

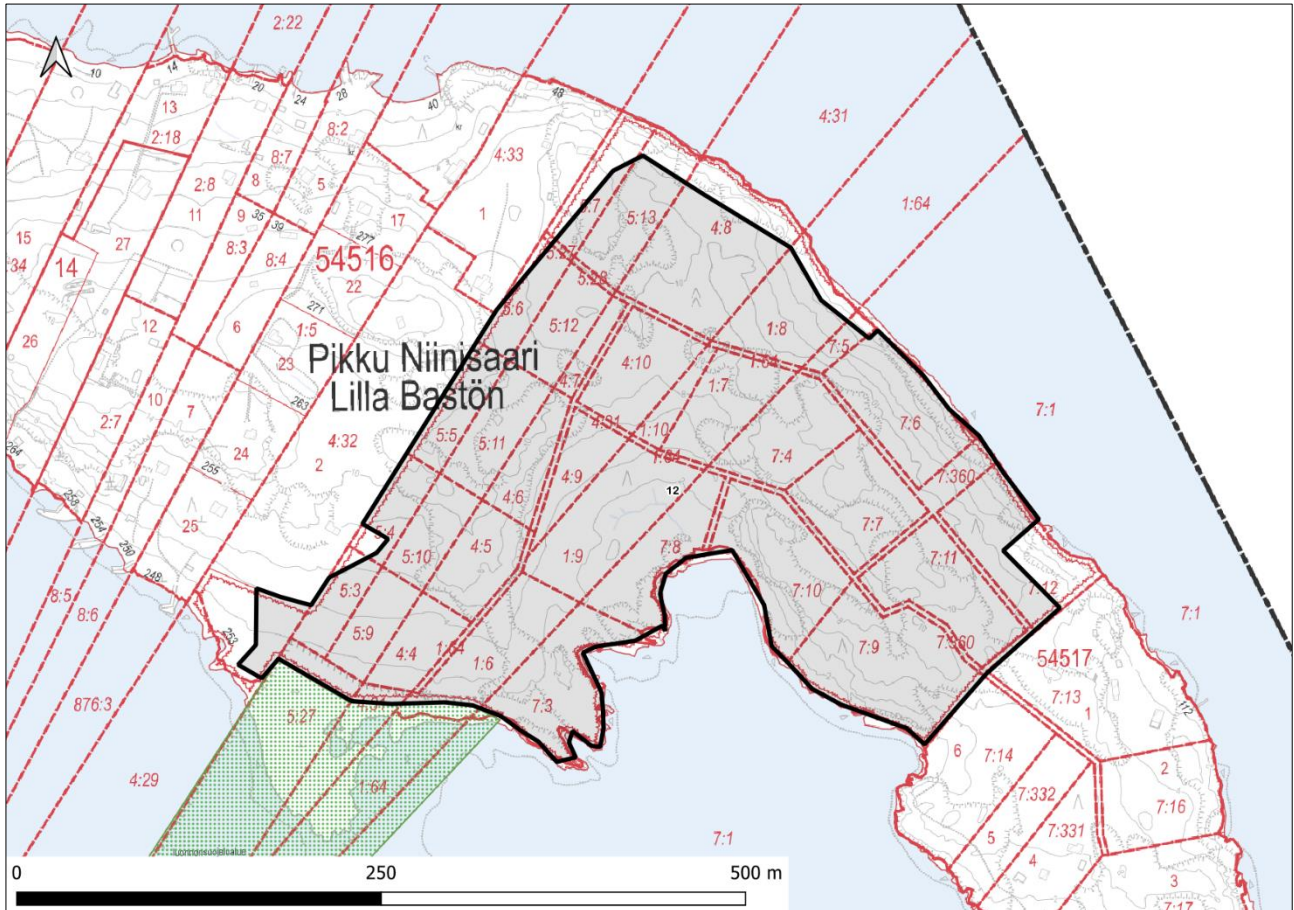
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on keittokatos, joka on huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Sitä tulee kehittää olevalla paikalla tai siirtää samalla alueella toiseen paikkaan. Alueella on ulkoilijoille tärkeitä oleskelukallioita ja vilkas Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) rantareittiä täydentävä polku.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualue. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä rantareitti kulkee alueen läpi. Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2027.

LISÄTIETOA: Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2027.

12. Pikku Niinisaari (Vuosaari)

Pinta-ala 12,0 ha



Alue rajautuu lounaassa Pikku Niinisaaren rantaniityn luonnonsuojelualueeseen. Saaren luonto on monipuolista, sillä sen alueella esiintyy sekä kangasmetsiä, lehtoja, korpia että rannikkotyypin luontotyyppisiä. Auerajauksen sisällä on järeäpuustoisia kangasmetsiä sekä useampia edustavuudeltaan erinomaisia tuoreen ja kuivahkon kankaan kuvioita. Tuoreen kankaan kuviot keskittyvät alueen länsi- ja eteläosiin. Niissä on erirakenteista puustoa ja runsaasti lahoppuuta. Saaren koillisosassa on kuivahkoa kangasta, jossa esiintyy puolukkatyyppin kasvillisuutta. Kuvion puusto on erirakenteista, ja alueella on myös lahoppuuta sekä joitakin kilpikaarnamäntyjä. Myös saaren keskiosissa sijaitsevalla lehtomaisen kankaan kuviolla oleva puusto on erirakenteista, ja lahoppuuta on tälläkin kuviolla runsaasti. Alueen poukamassa oleva hiekkaranta on avointa hietikkoa, jossa on muutamia kiviä. Kuvio sijoittuu kivikkorannan ja kalliorannan väliin. Alempana esiintyvässä niittyraunassa on tiheää ruovikkoa. Pikku Niinisaaren rehevää kasvillisuutta edustavat tuoreet keskiravinteiset lehdot sekä varpukorvet. Hiekkarannan luoteispuolella sijaitseva lehto on osittain kausikostea korpea/luhtaa. Alueella vallitsevat tervaleppä ja alvejuuri. Pohjoisemmassa sijaitseva korpikuvio on pieni kuusta kasvava korpipainanne, jossa on kuusen lisäksi mm. okarahkasammalta, mustikkaa ja joitakin märemmän paikan lajeja.

Alueella on kaksi niittyverkoston arvokohdetta. Toinen näistä sijaitsee eteläisen rantaviivan keskivaiheilla, toinen taas osuu reunastaan rajatulle alueelle sijaiten suurimmaksi osaksi Pikku Niinisaaren rantaniityn luonnonsuojelualueella. Pikku Niinisaaren alue on myös lepakoille tärkeää

siirtymäaluetta sekä niiden ruokailureitti. Havaittuja lepakkolajeja ovat viiksisiipat, pohjanlepakko ja pikkulepakko. Etelärannan lahdella on geologisesti arvokasta kerroksellista tuffiittia.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4		X		X			X						X
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Pikku Niinisaari, luokka II).													

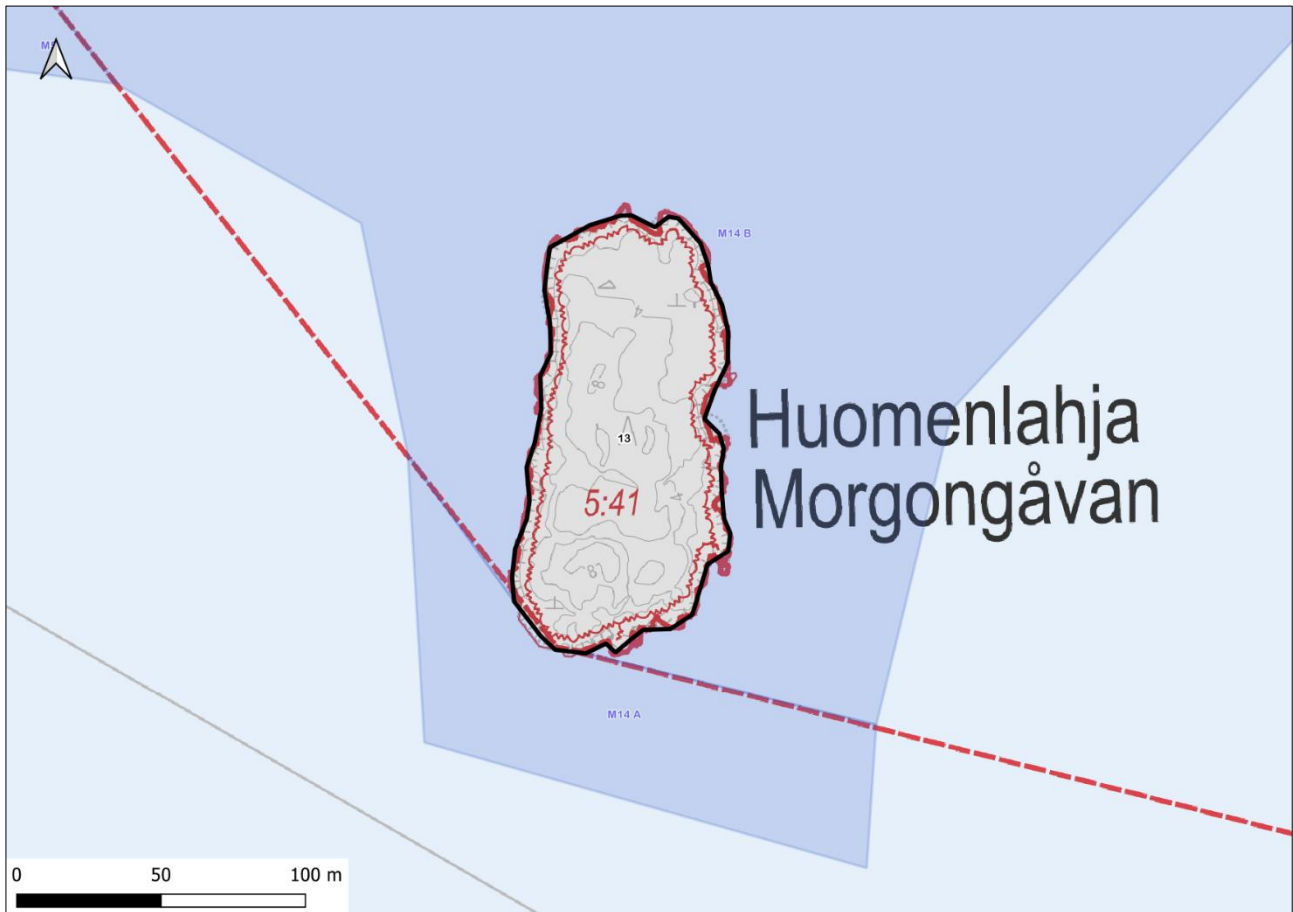
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsä- ja rantaluonnon turvaaminen. Pikku Niinisaaren rantaniityn luonnonsuojelun laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Mahdolliset uudet virkistyspalvelut on luontevinta sijoittaa rantautumispaikan yhteyteen.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualuetta. Saarikategorisoinnissa luokiteltu retkikohteeksi. Saarikortti, Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030.

13. Huomenlahja (Vuosaari)

Pinta-ala 0,89 ha



Huomenlahjan eteläosassa sijaitsevassa luonnontilaisessa ja edustavuudeltaan erinomaisessa, vaikkakin pienessä kalliolammikossa kasvaa runsaasti viherlevää ja sen ympärillä on kapealti kasvillisuutta, mm. maitohorsma, pikkulaukku, isomaksaruoho ja tummarusokki. Merenrantojen kalliolammikot ovat silmälläpidettäviä (NT) luontotyyppejä. Lähes koko Huomenlahja on paljasta kalliota ja onkin kokonaisuudessaan arvokas geologinen kohde (tyynylaavaa). Alue on luonnontilainen yhtä väylämerkkiä lukuun ottamatta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyytit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2				X									X
Lisätiedot: --													

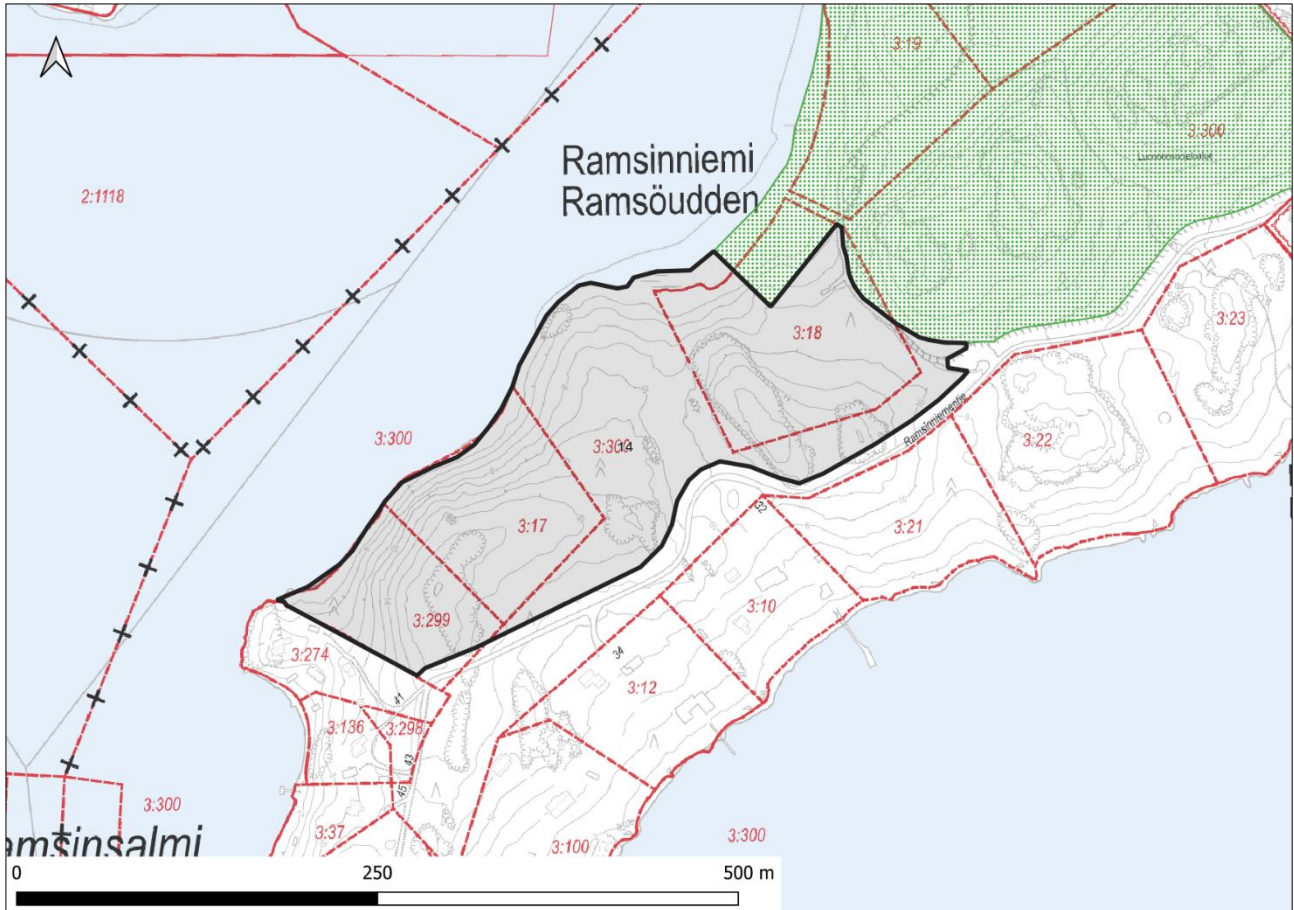
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Luonnontilaisen ja geologisesti arvokkaan pikkusaaren turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Saareen on jyrkkyytensä vuoksi hankala rantautua, eikä se ole siksi otollinen saari virkistyskäyttöön. Tämän vuoksi saarella ei ole eikä sinne ole esitetty virkistyspalveluita.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualuetta. Saarikategorisoinnissa luokiteltu jokamiessaareksi. Saarikortti, Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030.

14. Ramsinniemi (Vuosaari)

Pinta-ala 6,07 ha



Ramsinniemen alue sijoittuu Ramsinniemen luoteisosaan rajautuen pohjoisosastaan Ramsinniemen lehdon luonnonsuojelualueeseen. Alue kuuluu kokonaisuudessaan Ratasniemen ydinmetsäalueeseen ja sen kangasmetsät ovat varttuneita sekä järeäpuustoisia. Alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia, tuoreita ja kuivia kangasmetsiä, lehtoja sekä metsäisiä kallioita. Ramsinniemen pohjoisranta on arvokas kasvillisuuskohte. Se on melko kapea ja paikoin jyrkkä rinnemaa, jota luonnehtivat alaosan tuoreet lehdot ja yläosan kuivat "puolilehdot". Etenkin rinteen yläosissa kasvaa Helsingissä vaarantunutta metsämaarianheinää. Kohteen edustavin lehto-osa sijaitsee eteläpään jyrkässä laakson kaltaisessa painaumassa, jonka yläreunassa on muinaisrantakivikko. Miltei yhtä edustavaa (joskin hiljattain hakattua) lehtoa on myös kahdessa pohjoisemmassa vastaavassa kohdassa. Metsämaarianheinän lisäksi kohteen lehtokasvistoon kuuluvat mm. sinivuokko, jänönsalaatti, kurjenkello ja koiranheisi. Alueella on myös Helsingissä silmälläpidettävää metsävirnaa ja Helsingissä muuten huomionarvoisia mustakonnanmarjaa, näsiä, lehtokuusamaa, lehtokortetta, kevätlinnunhernettä, metsäruusua, yövilkkua ja särmäputkea. Ramsinniemi sijaitsee laajan Vartiokylänlahden lepakkoalueen eteläosassa. Ramsinniemestä lepakoilla on hyvä lentoyhteys Vartiosaareen. Alueella on havaittu mm. isolepakkoa, pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisiippoja sekä pikkulepakkoa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X	X	X			X							
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Vartiokylänlahti, luokka B).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Ramsinniemen lehdon luonnonsuojelualueen laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

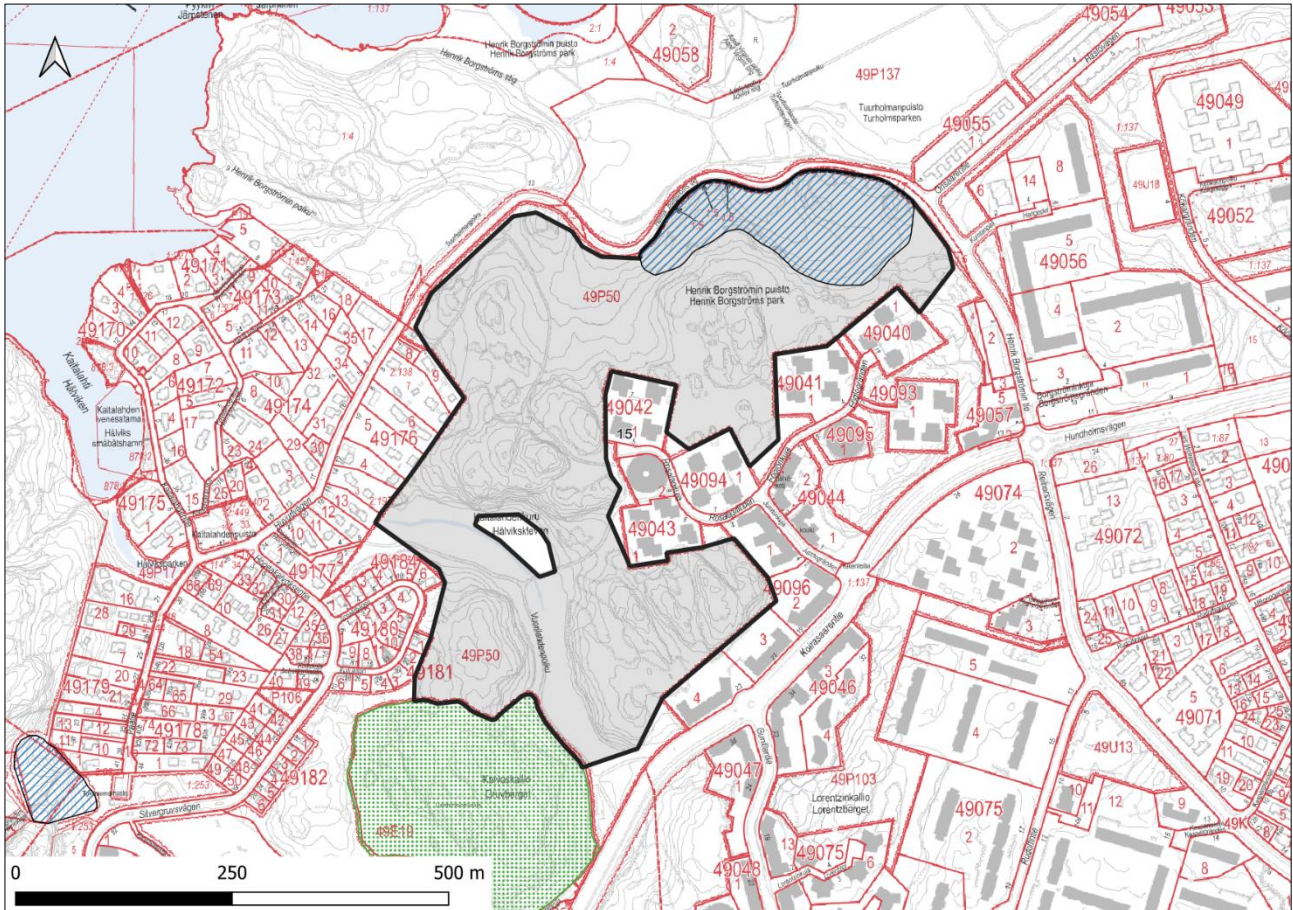
HOITO JA KÄYTTÖ: Olemassa olevat reitit ja reittien ja ulkoilupalveluiden kehittämismahdollisuudet sekä mahdollinen virkistyskäyttöä palvelevien laitureiden tarve on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Jatkosuunnittelussa turvataan rantareitin sujuva kulku alueen läpi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2002, jossa rajauksen alue on virkistysaluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Rajauksen itäosa on mukana vireillä olevassa Ramsinniemen pohjoisosan asemakaavahankkeessa, jossa varaudutaan nykyisen suojelualueen laajenemiseen kohti länttä. Suojelupäätöksen valmistelu kannattaa aikatauluttaa mahdollisuuksien mukaan yhteneväksi alueen asemakaavan laatimisen kanssa.

Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä rantareitti ja täydentävä yhteys viheralueella kulkevat alueen läpi.

15. Tullisaari (Laajasalo)

Pinta-ala 21,9 ha



Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi *Laajasalon jalopuumetsikkö* on noin 2,6 hehtaarin kokoinen sekapuustoinen lehto, jossa kasvaa yhteensä yli 56 kappaletta runkomaisia varttuneita saarnia, tammia, metsälehmäksiä ja vaahteroita. Kaksi alueella sijaitsevaa vanhaa metsälehmusta on rauhoitettu luonnonsuojelulain tarkoittamiksi luonnonmuistomerkeiksi vuonna 1956. Jalojen lehtipuiden lisäksi kasvillisuudessa esiintyvät muun muassa lehtopalsami, kotkansiipi, isoalvejuuri, hiirenporras, mustakokkonmarja, pähkinäpensas, käenkaali ja sinivuokko. Rajauksen sisällä kasvaa huomattavan runsaasti luontaisesti taimettuneita saarnen taimia alueella, joka on 1950-luvun jälkeen metsittynyttä peltoa. Rajatun alueen itäreunassa kasvaa muutamia istutettuja nuoria lehmäksiä. Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnissa vuonna 2017 Laajasalon jalopuulehto edustavuusluokaltaan erinomaiseksi ja luonnontilaisuudeltaan vähän heikentyneeksi. Helsingin kaupungin omassa luokituksessa luontotyyppi kuuluu arvoluokkaan I. Alue on rajattu varttuneiden runkomaisten jalopuiden esiintymisen mukaisesti.

Tullisaaren alueella on järeitä kangasmetsiä sekä Henrik Borgströmin puiston ja Kaivoskallion ydinmetsäalueita. Alueella on yleisesti METSO-kriteerit täyttävää lehtomaista ja tuoretta kangasta sekä kallioalueita. Alueen keskivaiheilla, Rosalankujan lähistöllä on pieni, kallioiden ympäröimä ja kuivahtanut tupasvillakorpi, jossa kasvaa tupasvillaa ja vehkaa. Alueen pohjoisreunassa taas on edustavuudeltaan erinomaista jalopuulehtoa, jossa kasvaa varttunutta jalopuustoa. Puustoon kuuluvat mm. saarni, vaahtera, tammi, metsälehmus ja tervaleppä. Osittain samalla alueella sijaitsee toinen arvokkaista kasvillisuuskohteista, Henrik Borgströmin puiston kaakkoisosan lehtovyöhyke.

Vyöhykkeen länsipäässä on hiljattain hakattua kosteaa lehtoa sekä kalliomaen rinteiden kuivempia lehtoja. Keskiosaa luonnehtivat kallionalusen tuoreet ja kuivat lehdot, ja itäpään laaksojen lehdot ovat osittain palautuneet aiemmista raivaustoimista. Kohteen lehtolajisto on monimuotoista ulottuen kosteiden lehtojen lajistosta (mm. lehtopalsami, kotkansiipi, hiirenporras) tuoreiden ja kuivien lehtojen lajeihin (mm. mustakonnanmarja, imikka, näsiä). Toinen arvokas kasvillisuuskohte sijaitsee Kaitalahden kohdalla. Kyseessä on kalliojyrkäne ja sen aluslehto: kallion lajistoon kuuluu lukuisia vaateliata lajeja, kuten tummaraunioinen, haurasloikko, haisukurjenpolvi ja mäkihorsma. Vaahteroiden ja järeiden tuomien luonnehtiman lehtokaistan lajistoon kuuluvat mm. lehtokuusama (harvinaisen runsaana), näsiä, koiranheisi, metsävirna ja jänönsalaatti. Kalliojyrkäne ja sen aluslehto ovat myös monimuotoista niittykeskittymäaluetta. Kohteen monimuotoisuus ja luonnontilaisuus tekevätkin siitä hyvin arvokkaan. Niittykeskittymäaluetta on myös alempana, Vuorilahdenpolkua myötäilevällä kapeahkolla kaistaleella.

Tullisaaren alue on hyvin arvokas kääpä- ja orvakkakohte: kyseessä on yksi Laajasalon luonnontilaisimmista ja monipuolisimmista metsäalueista. Kaitalahdenkuru jakaa kääpäalueen kahteen osaan. Pohjoisrinteiden järeät vanhat kuusimetsät ja alueen lahoppuun määrä tuovat hyvän lisän lahottajasienilajistoon. Alueella on tehty havaintoja 79 kääpälaajasta sekä neljästä indikaattorilistan orvakasta. Tullisaaren eteläosiin lukeutuu myös Koirasaarentien geologisesti arvokas ja luonnontilainen kallioalue. Henrik Borgströmin puiston pohjoisosissa on sekä varsinaista lahokaviosammalaluetta että lahokaviosammalen tukialuetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
8	X	X	X	X		X	X	X					X

Lisätiedot: Lahokaviosammalalue, lahokaviosammalen tukialue, LAKU-kohde (Henrik Borgströmin puiston itäosa, Laajasalo). Kohde sisältää luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajauksen *Laajasalon jalopuumetsikkö*.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Jalopuulehdon ja monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Stansvikin lehto- ja kaivosalueen luonnonsuojelun laajentaminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

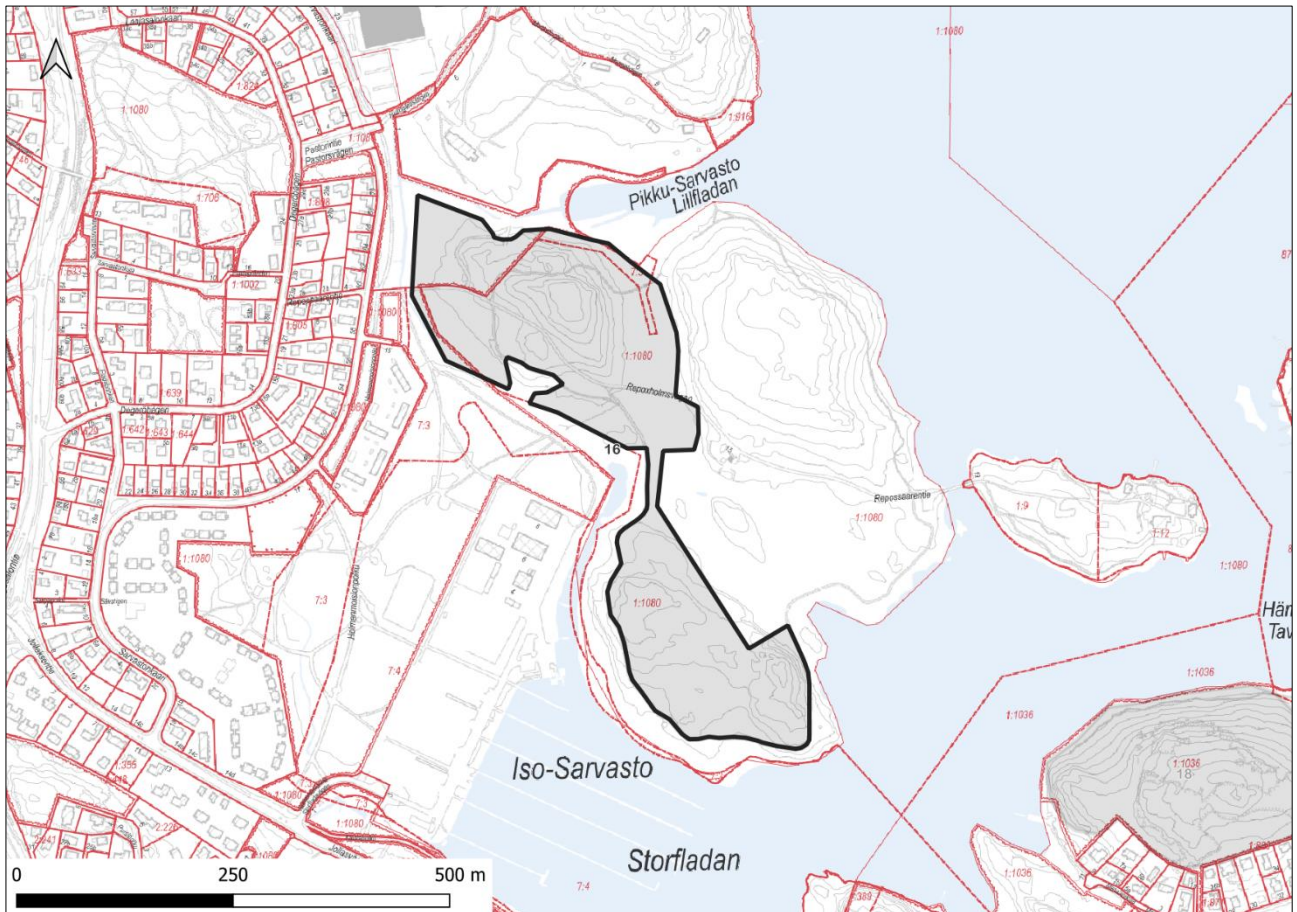
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueen läpi kulkee virkistysverkoston kannalta keskeisiä, olemassa olevia reittejä, jotka on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Alueen keskellä on koirapuisto, jonka käytön tulee olla mahdollista jatkossakin.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Pääosalla alueesta on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta, asuntovaltaista aluetta A3 sekä asuntovaltaista aluetta A4. Rajauksen lounaiskulmassa on voimassa Kruunuvuorenrannan osayleiskaava, jossa alue on virkistysaluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Puiston kunnostus- ja hoitosuunnitelmat on laadittu vuosina 1999–2011 (VIO 5052).

LISÄTIETOA: Suojellun luontotyyppien rajojen määrittäminen (Laajasalon jalopuumetsikkö):
UUDELY/13716/2022, päätös 29.05.2023

16. Aittasaari–Sarvasto (Laajasalo)

Pinta-ala 9,48 ha



Aittasaari-Sarvasto sijaitsee Laajasalon itäpuolella, Aittasaaren ydinmetsäalueella. Alueen kangasmetsissä on järeäpuustoisia alueita. METSO-kriteerit täyttäviä korpia, lehtoja, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä kallioita esiintyy yleisesti. Lehdot ovat puustoltaan varttuneita. Itäisessä lehdossa kasvaa kuusta, koivua, tervaleppää ja haapaa, kenttäkerroksessa on tuoreen keskiravinteisen lehdon kasvillisuutta. Golfkentän vieressä on hieman kosteampaa ympäristöä. Alueen lounaisosassa sijaitsevan lehdon rannassa kasvaa tervaleppää ja kuusta, sisempänä koivua ja kuusta. Kenttäkerroksessa on mm. käenkaalia, oravanmarjaa ja kielloa. Aittasaari-Sarvaston keskiosissa sijaitsevassa lehdossa taas kasvaa tervaleppää, koivua, vaahteraa ja tuomea. Kyseinen lehto on tyypiltään kostea ja keskiravinteista, mutta muuttuu tuoreeksi keskiravinteiseksi lehdoksi Reposaaarentien lähellä.

Aittasaaren lounaisranta on pääosin rajattu suojeltavan alueen ulkopuolelle, mutta sen mukaan ottamista tarkastellaan uudestaan, kun alueen kaavoituksesta päätetään. Lounaisosa on monipuolista, kasvillisuuden sukkessiosarjan sisältävää aluetta. Alueella on matalan veden ruovikoita, tervaleppävyö sekä rinteiden ylemmässä osassa tuoreita ja kuivia lehtoja ja lehtomaisia kankaita. Pohjoisosassa on avointa rantaluhtaa. Alueen keskiosassa kasvaa lehtokielloa ulkoilureitin molemmin puolin, ja rinteiden yläosassa on tavanomaisia lehtokasveja.

Aittasaari-Sarvasto kuuluu tärkeään lepakkoalueeseen ja siellä on tavattu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viikisiippoja ja korvayökköä. Varsinkin Aittasaaren eteläpuoleiset rannat satamasta Reposaaaren sillalle ovat kaikkien tavattujen lepakkolajien suosimia ruokailualueita. Lisäksi

Aittasaaren eteläosasta on löydetty yksi runsas esiintymä lahokaviosammalta. Aittasaaren rantojen vanhoista tervalepikoista on myös löytynyt ruskopiilojäkälää, jolle alue on mahdollisesti paras koko Helsingissä.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X	X		X							
Lisätiedot: Pääosin tärkeää lepakkoaluetta (2014 kriteeristö; Aittasaari); osin lahokaviosammalaluetta (21/2017); kohde sisältyy arvoluokan 2 linnustokohteeseen (Laajasalon itäosan metsät).													

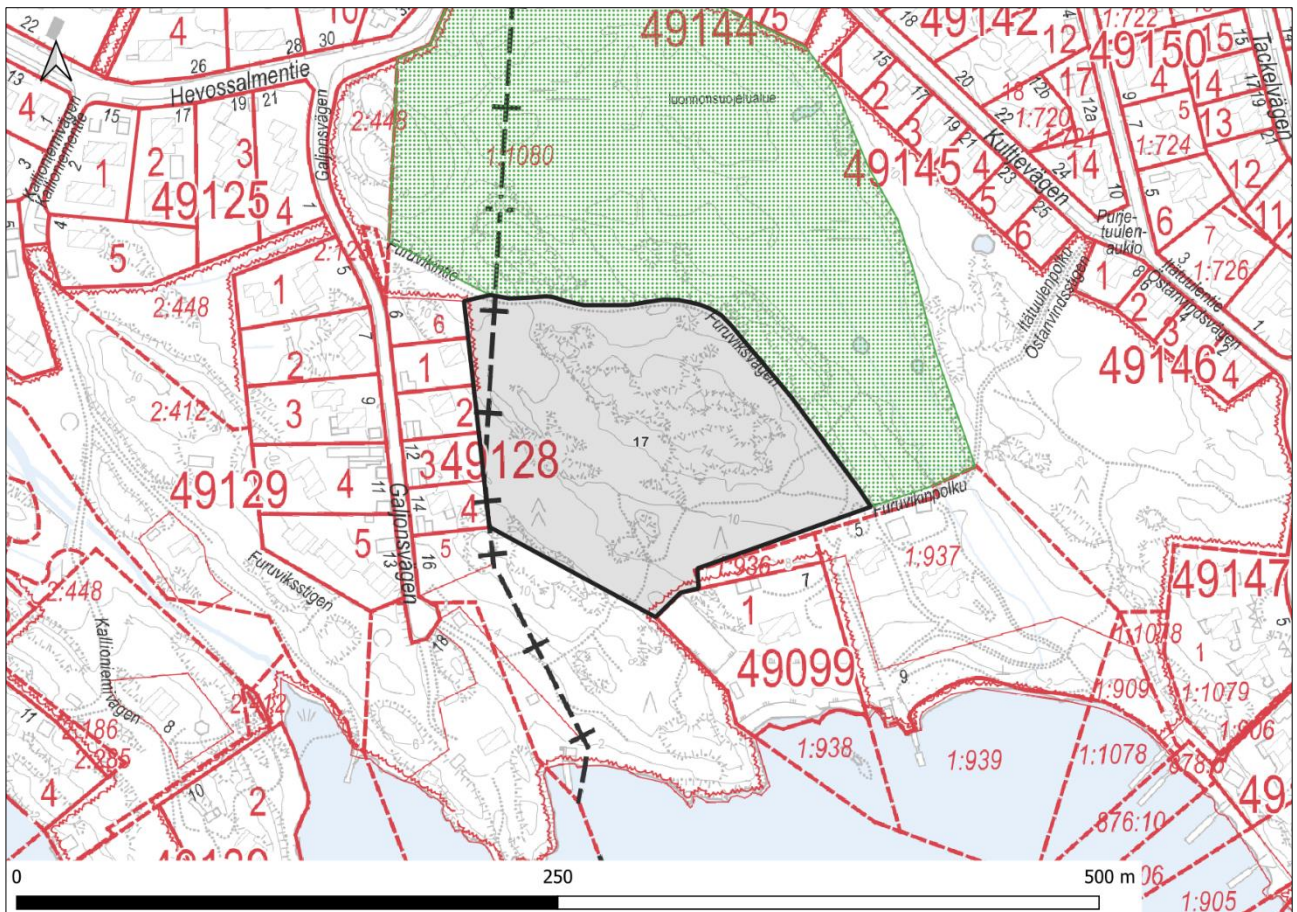
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueen läpi kulkee virkistysverkoston kannalta keskeisiä ulkoilureittejä, jotka on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja loma-aluetta sekä kunnan tarpeisiin varattua lähivirkistysaluetta. Alueella on vireillä asemakaavan muutos, jossa aluetta suunnitellaan lähivirkistysalueena, joka on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti ja puistohistoriallisesti arvokasta. Alueen läpi kulkee pohjoiseteläsuuntainen VISTRA:n päärantareitti ja vihersormen pääreitti, jota ei ole vielä toteutettu. Aittasaassa rantareitti sivuaa aluerajausta.

17. Jollaksen rämeen laajennus (Laajasalo)

Pinta-ala 1,83 ha



Alue rajautuu pohjoisosastaan Jollaksen rämeen luonnonsuojelualueeseen. Alueella on Furuvikin ydinmetsäaluetta, joka jatkuu luonnonsuojelualueen puolelle. METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä kallioalueita esiintyy yleisesti. Alueen länsiosassa sijaitsee kallioiden ympäröimä saraneva, jonka lajistoon kuuluvat mm. pullosara, raate ja kurjenmieikka. Nevan reunaosissa kasvaa varttuvaa mäntyä ja nuorta koivikkoa. Suolla on myös joitain keloja.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3	X		X	X									
Lisätiedot: --													

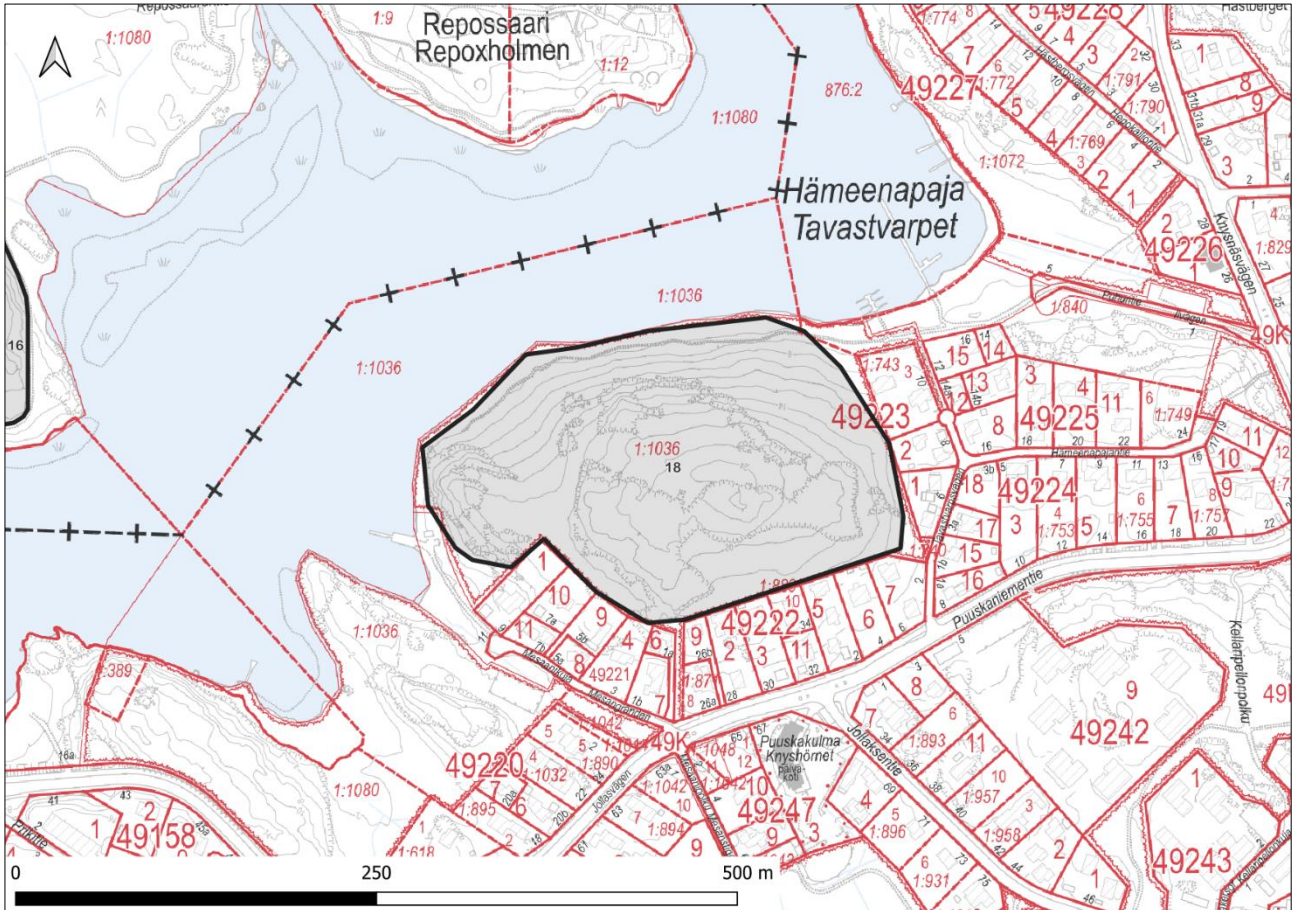
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Suo- ja metsäluonnon turvaaminen. Jollaksen rämeen luonnonsuojelualueen laajentaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa on turvattava rantareitin sujuva kulku alueen läpi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on kunnan tarpeisiin varattua lähivirkistysaluetta. Alueen läpi kulkee länsi-itä-suuntainen VISTRA:n päärantareitti ja vihersormen pääreitti, jota ei ole vielä toteutettu.

18. Hämeenapajanlahti (Laajasalo)

Pinta-ala 5,00 ha



Alue sisältyy kokonaisuudessaan Hämeenapajan metsien ydinmetsäalueelle, kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia alueita. Hämeenapajanlahden koillisosissa on METSO-kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä kallioita. Hämeenapajan eteläpuolen mäki on korkeahko, melko luonnontilainen ja laaja kalliomäki, jossa on monipuolisesti erilaisia metsätyppejä: lakiosassa on karuja kalliomänniköitä ja kalliosuo, koillisrinteellä on kuntaantuneita kuusikoita, ja pohjois- ja länsirinteillä on kivikkoisten jyrkänteiden alla lehtokankaita sekä tuoreiden ja kosteiden lehtojen laikkuja. Alueella tavattuja Helsingissä huomionarvoisia lajeja ovat pikkovelhonlehti, yövilkka ja lehtokorte.

Jollaksen pohjoisrannan vanhasta kuusimetsästä on löydetty yksi lahojaviosammalen esiintymä läheltä polkua, jonka vierestä ylärinteeseen päin on lahojaviosammaleelle sopivaa lahopuuta. Hämeenapajanlahden koillisosan kalliomäellä on muinaisrantamerkki. Alue on metsäinen, ja kivet ovat osin sammaloituneita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X			X							X
Lisätiedot: Lahokaviosammalalue (Mesaanikujan rantametsä), LAKU-kohde (Hämeenapajanmäki-Mesaanikujan rantametsä).													

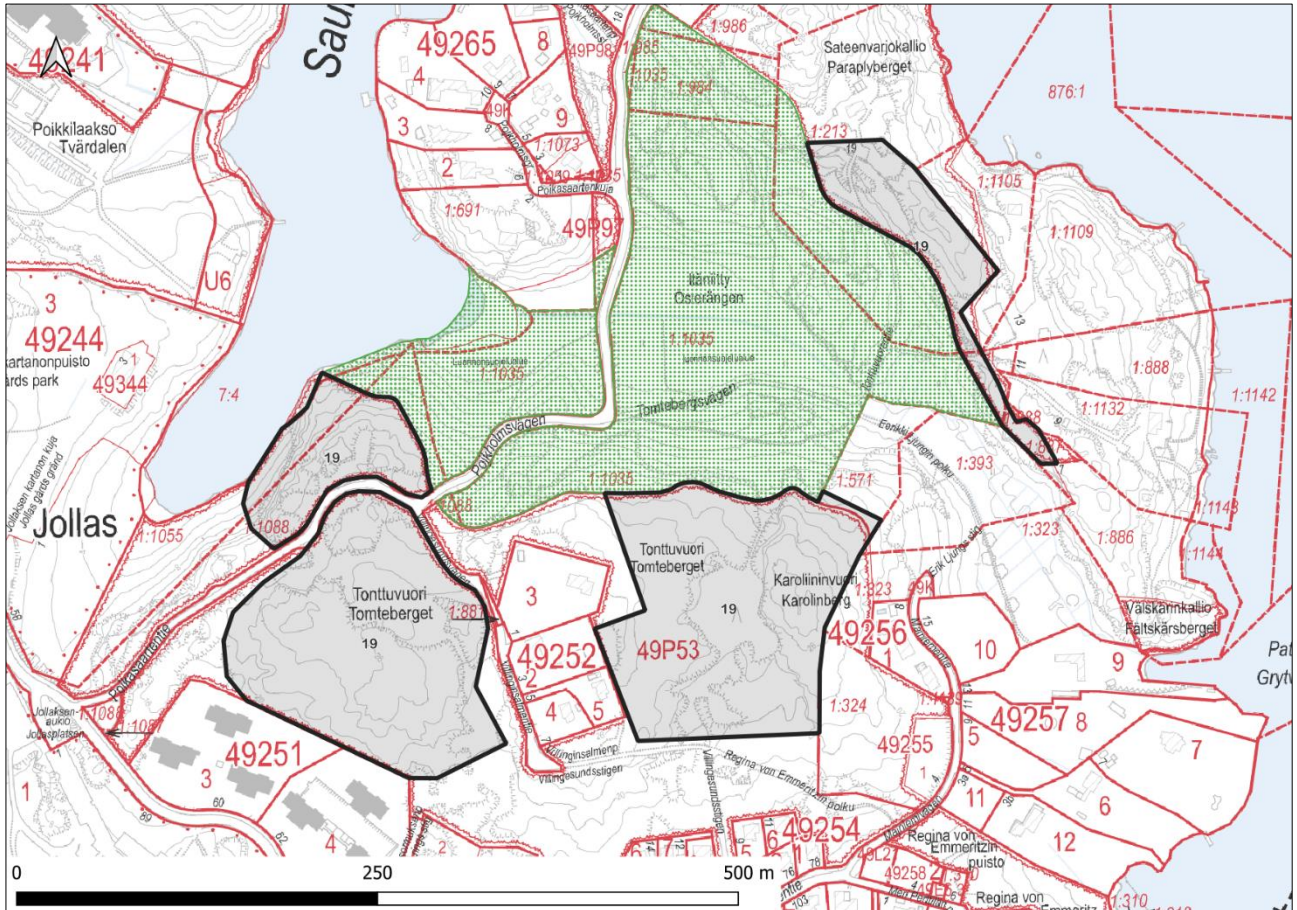
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa on turvattava rantareitin sujuva kulku alueen läpi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Rajauksen viereisillä tonteilla on vireillä Jollaksen keskiosan täydennysrakentamisen kaavamuuotos. Alueen läpi kulkee länsi-itä-suuntainen VISTRA:n päärantareitti ja vihersormen pääreitti, jota ei ole vielä toteutettu.

19. Tonttuviaori (Laajasalo)

Pinta-ala 6,63 ha



Tonttuviaoren alue koostuu neljästä osa-alueesta Itäniityn luonnonsuojelualueen ympärillä. Kaikki osa-alueet sijaitsevat Tonttuviaoren ydinmetsäalueella. Alueella on järeäpuustoisia metsiköitä, ja lähes koko alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä metsäisiä kallioita. Tonttuviaoren pohjoispuolella (Tonttuviaoren ja Itäniitynniemen välisissä) on hyvin monipuolista lehtokasvillisuutta. Laaksojen pohjilla esiintyy kosteita suurruoho- ja saniaislehtoja, rinteillä taas tuoreita ja kuivia lehtoja. Alueella on myös luhtia. Itälaidan kallionalusten rinnelehdot ovat erittäin edustavia ja niiden lajistoon kuuluvat mm. kevätlinnunherne, mustakonnanmarja, metsävirna ja kellotalvikki. Välskärinniityn laakson pohjoisrinteellä kasvaa pähkinäpensaita. Poikasaarentietä kohti työntyvän kapean laakson luoteispään pohjan kostean lehdon kasvistoon kuuluvat soikkokaksikko, nurmitatar ja maariankämme. Kohteen muuta huomionarvoista lajistoa ovat lehtokorte, yövilkka, rantayrtti ja lehtokielo.

Saunalahden ja Tonttuviaoren ympäristö on tärkeää lepakkoaluetta, jossa on tavattu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisippoja ja korvayökköä. Kohteelta on yhteyksiä muihin lepakkoalueisiin. Tonttuviaorella sijaitsee myös maisemallisesti merkittävä kallioalue.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X			X							X
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (luokka A).													

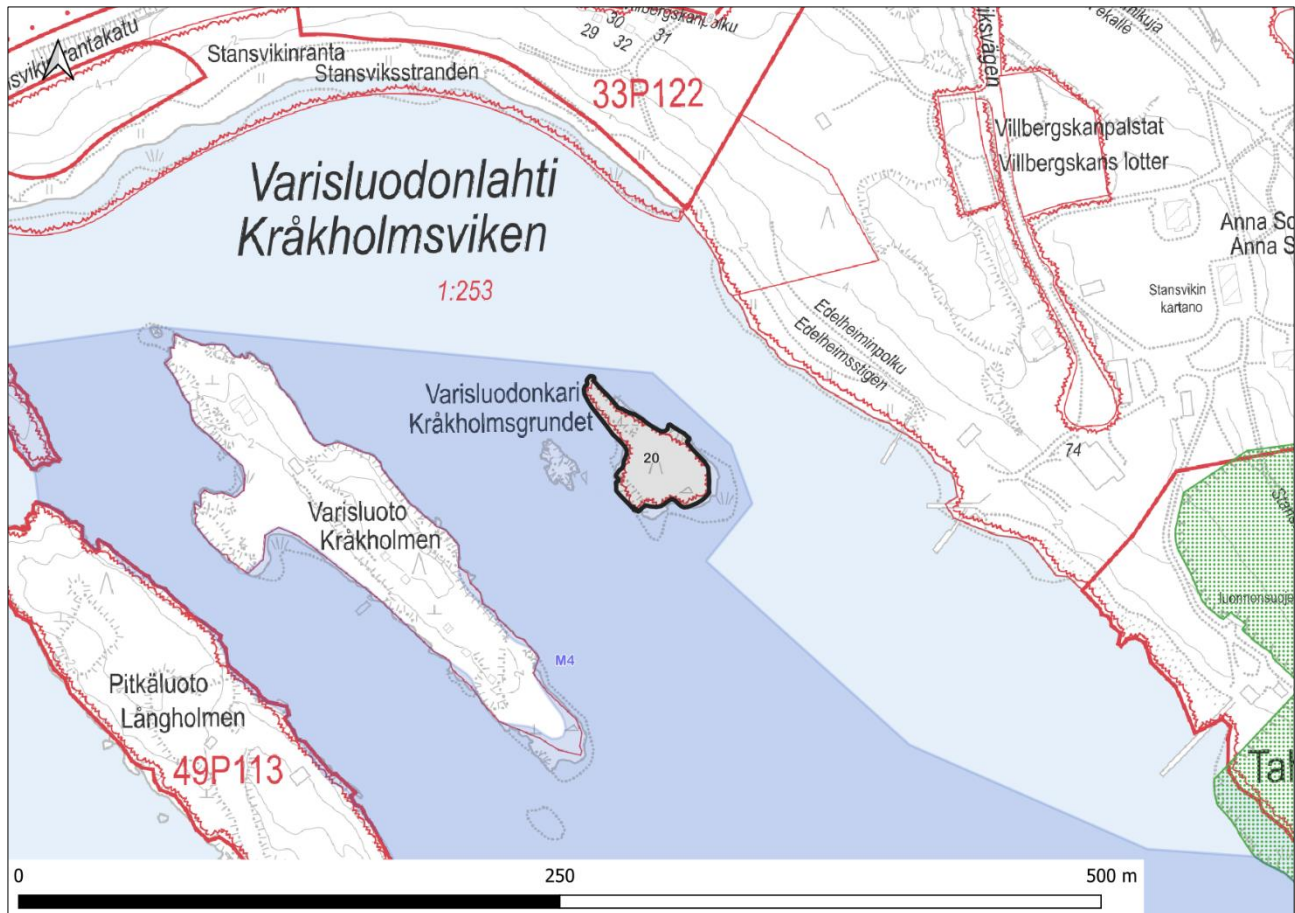
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Itäniityn luonnonsuojelualueen laajentaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa on turvattava voimassa olevan asemakaavan mukaisten ulkoilureittien sujuva kulku alueen läpi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta, asuntovaltaista aluetta A3 sekä asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta, kunnan käyttöön varattua lähivirkistysaluetta sekä luonnon ja maisemansuojelualueita, joka on varattu kunnan tarpeisiin. Alueen läpi kulkee katua pitkin itä-länsi-suuntainen VISTRA:n virkistysreitti.

20. Varisluodonkari (Laajasalo)

Pinta-ala 0,16 ha



Varisluodonkari on pieni, alava luoto Stansvikin kupeessa. Luodolla kasvaa muutama puu. Mantereen välittömän läheisyyden vuoksi se ei yllä saaristolinnuston parhaimmiston, mutta se on kuitenkin hyvä pesimäluoto. Luoto ja sitä ympäröivä vesialue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen Kruunuvuorenselkä.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryyisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
1					X								

Lisätiedot: Arvoluokan 2 linnustokohdetta.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen turvaaminen. Sijainti lähellä uimarantaa puoltaa pesimäaikaista mairinnousukieltoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

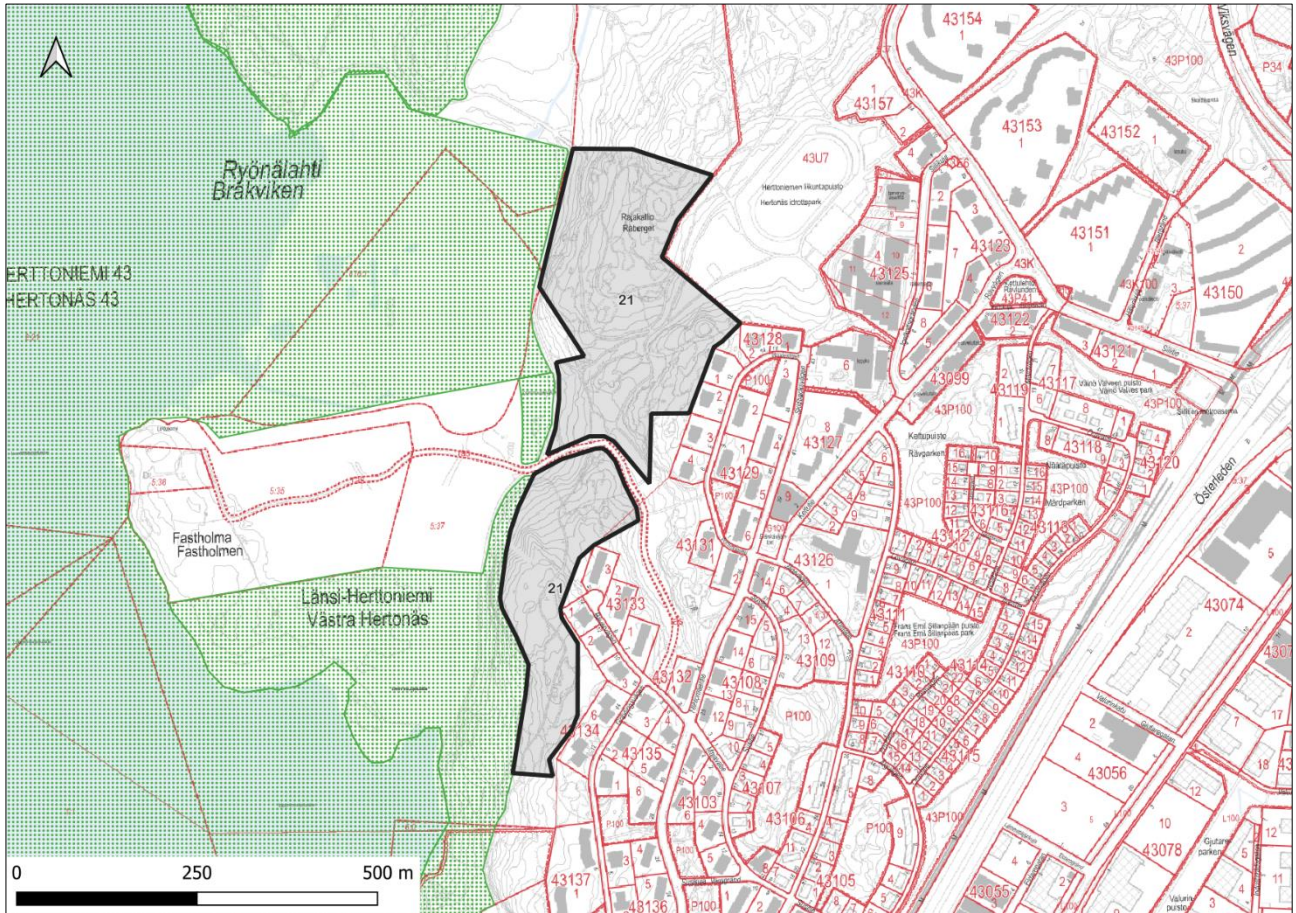
KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta.

Saarikategorisoinnissa luokiteltu jokamiessaareksi.

LISÄTIETOA: Ellermaa 2018

21. Majavakallio–Rajakallio (Herttoniemi)

Pinta-ala 11,8 ha



Majavakallio-Rajakallion kaksiosainen alue sijaitsee Fastholman ydinmetsäalueella. Majavakallion osa-alueella on METSO-kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita. Rajakallion osa-alueen kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia metsiköitä, METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtoja, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä. Metsäisiä kallioita esiintyy yleisesti. Herttoniemen Fastholma on metsäinen niemi, joka yhdistyy viereisiin lepakkoalueisiin tarjoten lepakoille suojaisia saalistus- ja piilopaikkoja. Lajistoon kuuluvat pohjanlepakko ja vesisiippa. Kivinokka-Fastholma-alueella on myös linnustoarvoja ja pesimälajistossa esiintyvät pikkutylli, pikkusieppo, punavarpunen, punatulkku, pikkutikka ja satakieli.

Viikin laajalla, osittain suojellulla, luontoalueella esiintyy runsaasti erilaisia matelijoiden ja sammakkoeläinten suosimia elinympäristöjä. Fastholman pohjoispuolella olevissa lammikoissa, Vanhankaupunginlahden pohjoispuolella Lammassaaren pohjoispuolen ruovikossa ja Pornaistenniemen koillispuolen lammikoissa Säynäslahdella lisääntyvät sekä viitasammakko että tavallinen sammakko. Tavallisen sammakon lisääntymisalueisiin kuuluvat myös peltojen ojat ja Saunapellonpuiston lammikot. Alueella esiintyy vesiliskoja ja rupikonnaa, jälkimmäisiä niukasti.

Majavakallion-Rajakallion alue on hyvin arvokasta kääpäaluetta, jonka eri osissa on runsaasti koivu-, raita-, vaahtera-, tervaleppä-, mänty-, pihlaja ja kuusilahopuuta. Kohteelta on havaittu 59 kääpäalajaa, joista 24 kuuluu indikaattorilajeihin. Valtakunnallisesti harvalukuisin on mailakääpä. Selvityksen perusteella alueella on huomattavaa suojeluarvoa varsinkin monien lehtipuulajeja hyödyntävien sekä erityisesti koivu- ja raitalahopuuta suosivien lajien suojelun kannalta.

Majavakallion alueella on Länsi-Herttoniemen arvokasta, maisemallisesti merkittävää kallioaluetta, johon sisältyy lukuisia näköalapaikkoja.

Osa kohteesta sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen Viikki-Vanhankaupunginlahti.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X	X		X			X					X
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Herttoniemen Fastholma, luokka C), matelija-alue (luokka I), arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoalue (Laajalahti-Huopalahti-Vanhankaupunginlahti), IBA-linnustoalue (Laajalahti-Vanhankaupunginlahti-Viikki).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsäluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Viikki-Vanhankaupunginlahden ja Fastholman luonnonsuojelualueiden laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

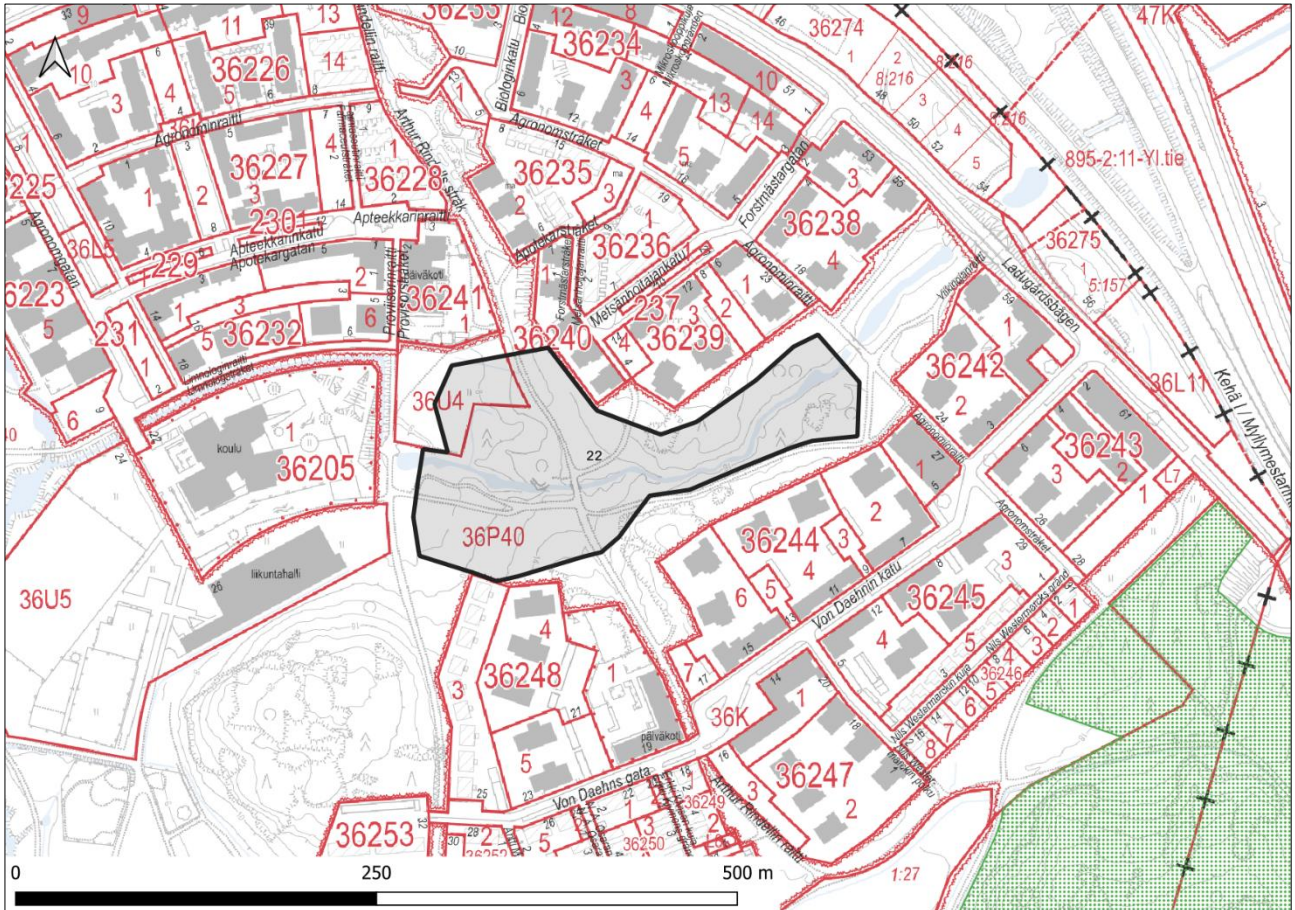
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta, ja sen läpi kulkee ulkoilureitti. Olemassa olevien reittien ylläpito, Majavatien näköalapaikka ja kuntoportaat on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Arvokkaiden metsä- ja kallioalueiden turvaaminen.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A3. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Osalle alueesta on vireillä asemakaavan valmistelu (Fastholma ja teknisen huollon alue).

Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella kulkee alueen läpi.

22. Viikinojanpuisto (Viikki)

Pinta-ala 2,72 ha



Viikinojanpuiston alueen metsät täyttävät METSO-kohteiden kriteerit ja ovat arvokkaita metsäkohteita. Alueella on runsasravinteista lehtoa, jossa kasvaa paikoin järeää kuusikkoa, varttunutta koivua ja haapaa. Sekapuuna on tuomea, pihlajaa, harmaaleppää ja vaahteraa. Kenttäkerroksessa esiintyvät mm. kyläkellukka, nokkonen, vadelma, vuohenputki ja kevättähtimö.

Viikinojanpuiston läpi virtaa Viikinoja ja puron uoma on monin paikoin luonnontilaisen kaltainen. Alueella on paljon polkuja ja useita ulkoiluteitä. Viikinojan koski on arvokas kasvillisuuskohte, joka käsittää Viikinojan keskijuoksun koskimaisen osan sekä sen laakson seinämien lehdot. Valtaosa lehdoista on luokiteltavissa saniais- ja suurruoholehdoiksi.

Puusto ja pensaisto on kookaista ja monipuolista. Vallitsevina lajeina esiintyvät harmaaleppä, tuomi, haapa ja varsinkin sillan alapuolella kuusi. Alueella esiintyy myös mustuvapajua ja raitaa, joista osa järeitä, vaahteraa, korpipaatsamaa, koiranheisiä ja taikinamarjaa.

Paikoittain isoina kasvustoina esiintyvä kotkansiipi, hiirenporras, isoalvejuuri, lehtotähtimö, lehtopalsami, kevätlinnunsilmä ja puna-ailakki edustavat kosteiden lehtojen ilmentäjikasveja. Ylempänä rinteessä kasvaa tuoreiden lehtojen lajeja kuten sinivuokko, koiranvehnä, lehtokorte ja sudenmarja. Alueella esiintyy Helsingissä huomionarvoiset lehtotähtimö ja purolitukka. Alueella on runsaasti lahpuuta ja sienilajisto vaikuttaa monipuoliselta.

Viikinojaa on kunnostettu useassa eri vaiheessa. Kunnostuksilla on saatu uoman monimuotoisuutta ja meanderointia lisättyä. Lisäksi Viikin ekologisen asuinalueen ympäristön entisille peltoalueille on lisätty kasvillisuutta. Puron vedenlaatu on välttävän ja tyydyttävän välillä.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3			X	X		X							
Lisätiedot: Kunnostetut purokohdat (Viikinoja: Latokartano, Viikinoja: Koski).													

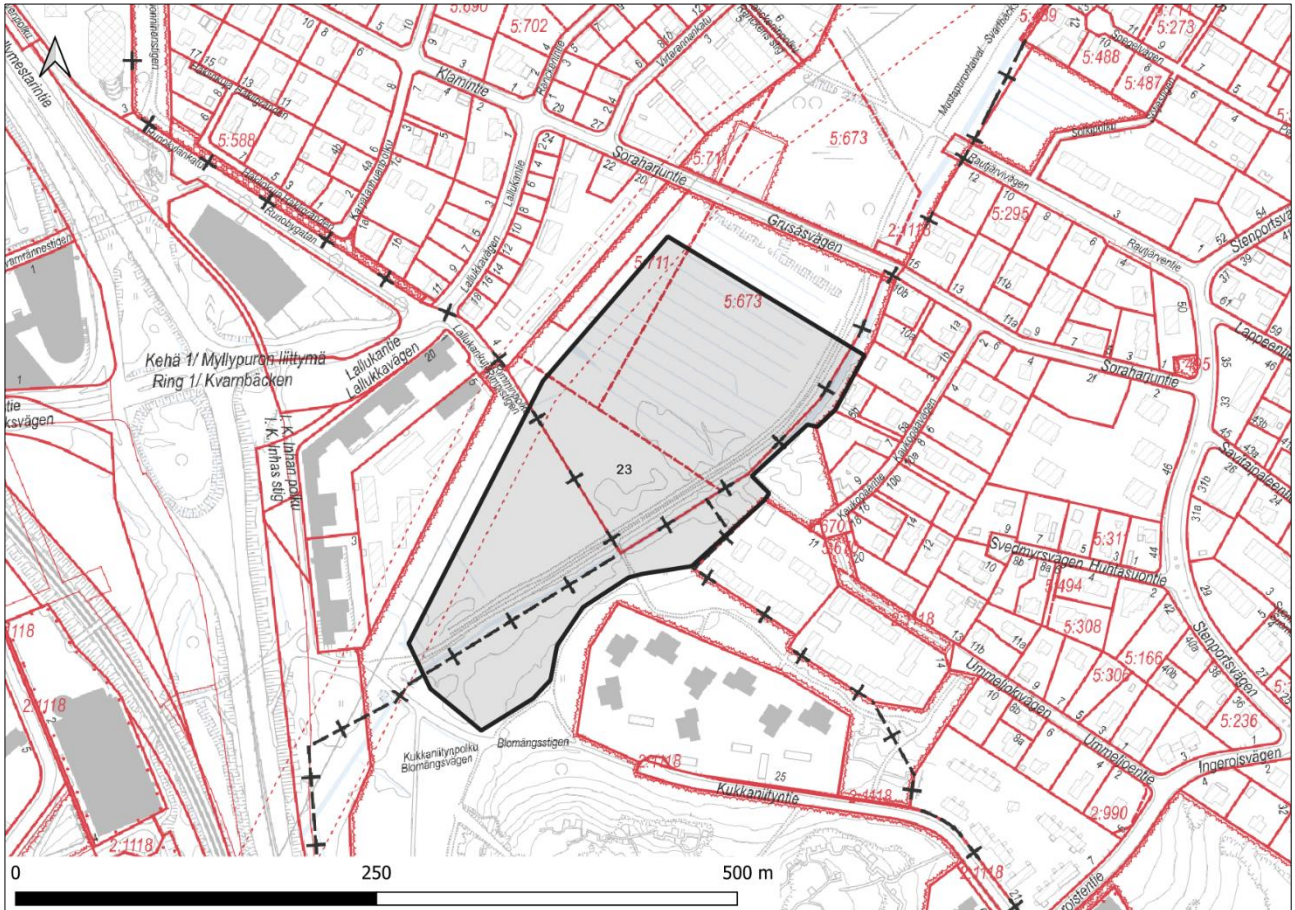
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsäluonnon turvaaminen ja puoluonnon ennallistaminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Olemassa olevat reitit on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Alueen läpi kulkeva asemakaavassa suojeltu ensimmäisen maailmansodan aikainen tykkitie ja entinen kylätie on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on asuntovaltaista aluetta A3. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevä merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa ja leikkipuistoa. Osa alueesta on asemakaavassa merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi alueeksi. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella kulkee alueen läpi.

23. Mustapuronpuisto (Mellunkylä)

Pinta-ala 4,72 ha



Mustapuronpuisto sijaitsee Vartiokylässä Mustapuronpuiston ydinmetsäalueella. Alueella on useita lehtoja, joista yksi täyttää METSO-kohteen kriteerit. Alueen keski- ja länsiosassa on kostea keskiravinteista lehtoa, jossa on nuorta ja varttunutta lehtipuustoa. Lehdon itäosassa on suursaniaisia, mesiangervoa, korpikaislaa sekä kortteita. Länsiosa on hieman kuivempaa, paikoin jopa tuoretta lehtoa. Lisäksi alueella kasvaa punaherukkaa ja koiranheittä, myös haitallista vieraslajia jättipalsamia on laukuittain. Lahopuustoa on alueella runsaasti. Alueen pohjoisin lehto on tuoretta runsaravinteista lehtoa, jossa on paikoin myös kostean lehdon piirteitä. Puusto on lehtipuuvaltaista, varttunutta haapaa ja hieskoivua, alikasvoksena on vaahteraa, pihlajaa ja tuomea. Myös pensaskerros on monipuolinen. Puustoa on harvennettu, ja jättipalsamia on alueella paikoittain. Alueen kaakkoisosassa on kostea keskiravinteista lehtoa, jonka länsiosassa kasvaa suursaniaisia. Puu- ja pensaskerros on monipuolinen, myös lahoppua on runsaasti. Muualla lehdossa kasvaa melko paljon vieraslajeja. Kohteen läpi virtaava Mustapuro on taimenpuro.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X	X	X	X									
Lisätiedot: Taimenpuro (Mustapuro).													

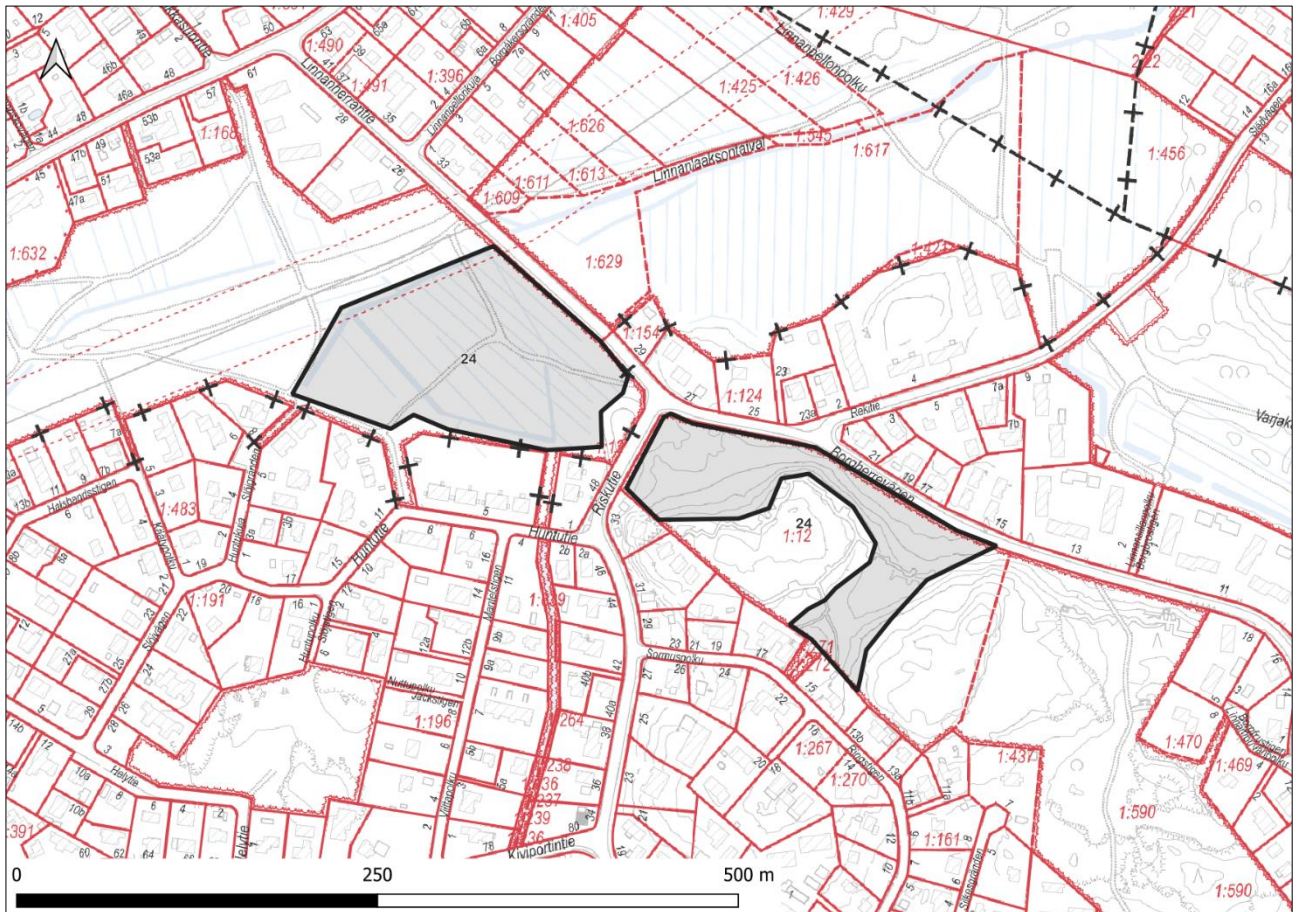
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Lehtokokonaisuuden turvaaminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: 1. maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa. Viher- ja virkistysverkon kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella kulkee alueen läpi.

24. Vartioharju (Mellunkylä/Vartiokylä)

Pinta-ala 3,44 ha



Kohde koostuu kahdesta osa-alueesta Linnanherranpuiston ja Mustapuronpuiston alueilla. Alueen metsiin lukeutuu järeäpuustoisia ja reheviä metsiköitä. Huntukujan vieressä on vanhalla peltopohjalla olevaa ojitettua ja lehtipuuvältaista, kosteaa runsaravinteista lehtoa, joka on vaarantunut (VU) luontotyyppi. Lehtokuvion luonnontila on heikentynyt ja edustavuus kohtalainen. Etenkin ojien varsilla mesiangervo ja vuohenputki esiintyvät runsaina, paikoin kasvaa suursaniaisia. Puusto on eri-ikäisrakenteista ja harvennettua, pensaskerros on monipuolinen. Lahopuuta on lehdossa melko paljon. Alueen läpi kulkee useita ulkoilureittejä, ja vieraslajeja, kuten jätti- ja rikkapalsamia, esiintyy runsaasti. Alueelle on kasattu puutarhajätettä ympäröiviltä pihoilta. Linnanherranpuiston lehtokuvio on tuoretta runsaravinteista lehtoa, joka on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi. Se on luonnontilaltaan vähän heikentynyt ja edustavuudeltaan kohtalainen. Lehtokuvio on teiden ympäröimä ja juoksuhauda-alueeseen rajautuva alue. Kuvion länsiosassa on kostean lehdon, itäosassa taas tuoreen lehdon piirteitä. Lehto on lehtipuuvältaisen ja puustoltaan monipuolinen, idässä on avoin puistomainen alue. Myös pensaskerros on monipuolinen (koiranheisi, taikinamarja, tuomi, punaherukka). Lehdossa on useita polkuja, kasvillisuus on paikoin kulunutta ja alueelle on kasattu puutarhajätettä.

Vartioharjun alueella kulkee lisäksi Mellunkylänpuro, joka on nykyisin lähes kokonaisuudessaan luonnontilasta muutetussa uomassa virtaava tyypillinen kaupunkipuro. Sen valuma-alueesta suurin osa on rakennettua. Puro on vaelluskalavesistö ja sen on todettu olevan potentiaalisesti myös tärkeä taimenvesistö. Nopean virtauksen alueilla on todettu esiintyvän monimuotoista pohjaeläinfaunaa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3		X		X						X			
Lisätiedot: Potentiaalinen taimenpuro.													

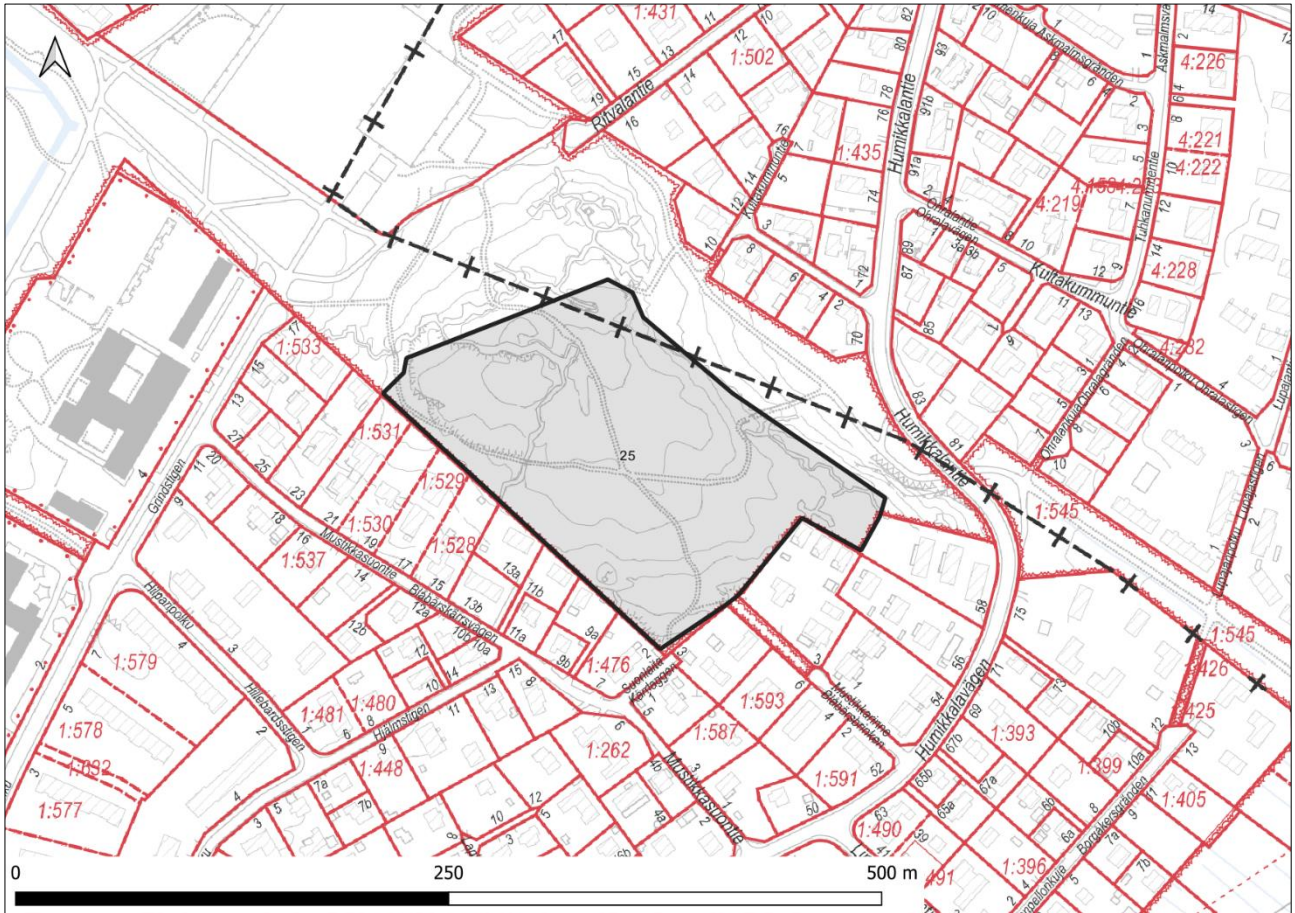
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Lehtoalueen turvaaminen ja puroluonnon ennallistaminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: 1. maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet sekä olemassa olevat reitit on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A4. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on rajausta sivuava merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta ja puistoa. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella kulkee alueen läpi.

25. Mustikkamäki (Mellunkylä)

Pinta-ala 2,99 ha



Vanhalla puolustusvarustusalueella sijaitsevalla karulla kalliokedolla on sekä kallio- että ketoluontotyyppien piirteitä. Kosteat painanteet ovat heinävaltaisia, juoksuhautojen reunat puustoisia ja varpuvaltaisia. Alueen kasvilajistossa on mm. kanervaa, kalliokioloa, tuoksusimaketta, mustikkaa ja sianpuolukkaa. Mustikkamäki on sitä ympäröiviä niittykeskittymiä yhdistävää askelkivialuetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyytit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2				X			X						
Lisätiedot: --													

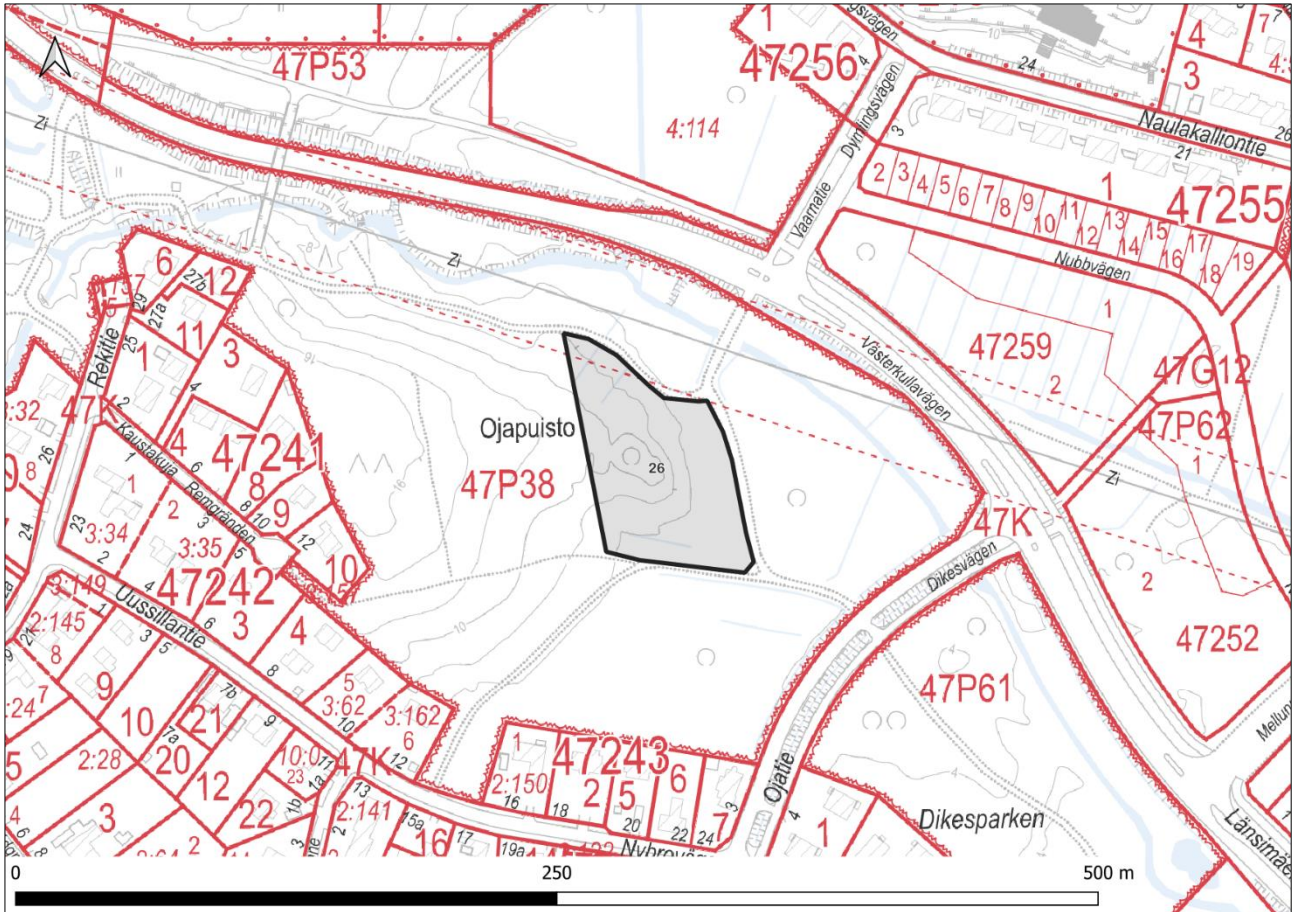
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niittyalueen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: 1. maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Arvoniittykohde.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta.

26. Ojapuisto (Mellunkylä)

Pinta-ala 0,58 ha



Ojapuiston itäosan metsä on tyypiltään tuoretta runsasravinteista lehtoa, joka on Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi. Lehto on luonnontilainen ja edustavuudeltaan erinomainen. Kuvion puustorakenne on monipuolinen ja siinä esiintyy mm. vanhoja haapoja, rauduskoivuja ja harmaaleppiä. Lehdon pohjoisreunassa on runsaasti lehmuksia. Pensaskerros on paikoin tiheä. Kohteen länsipuolella Ojapuiston keskiosissa on rakennuksen jäänteitä, ja pihapiirissä kasvaa mm. syreeniä. Jättipalsami on leviämässä alueelle pohjoisreunasta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2		x		x									
Lisätiedot: --													

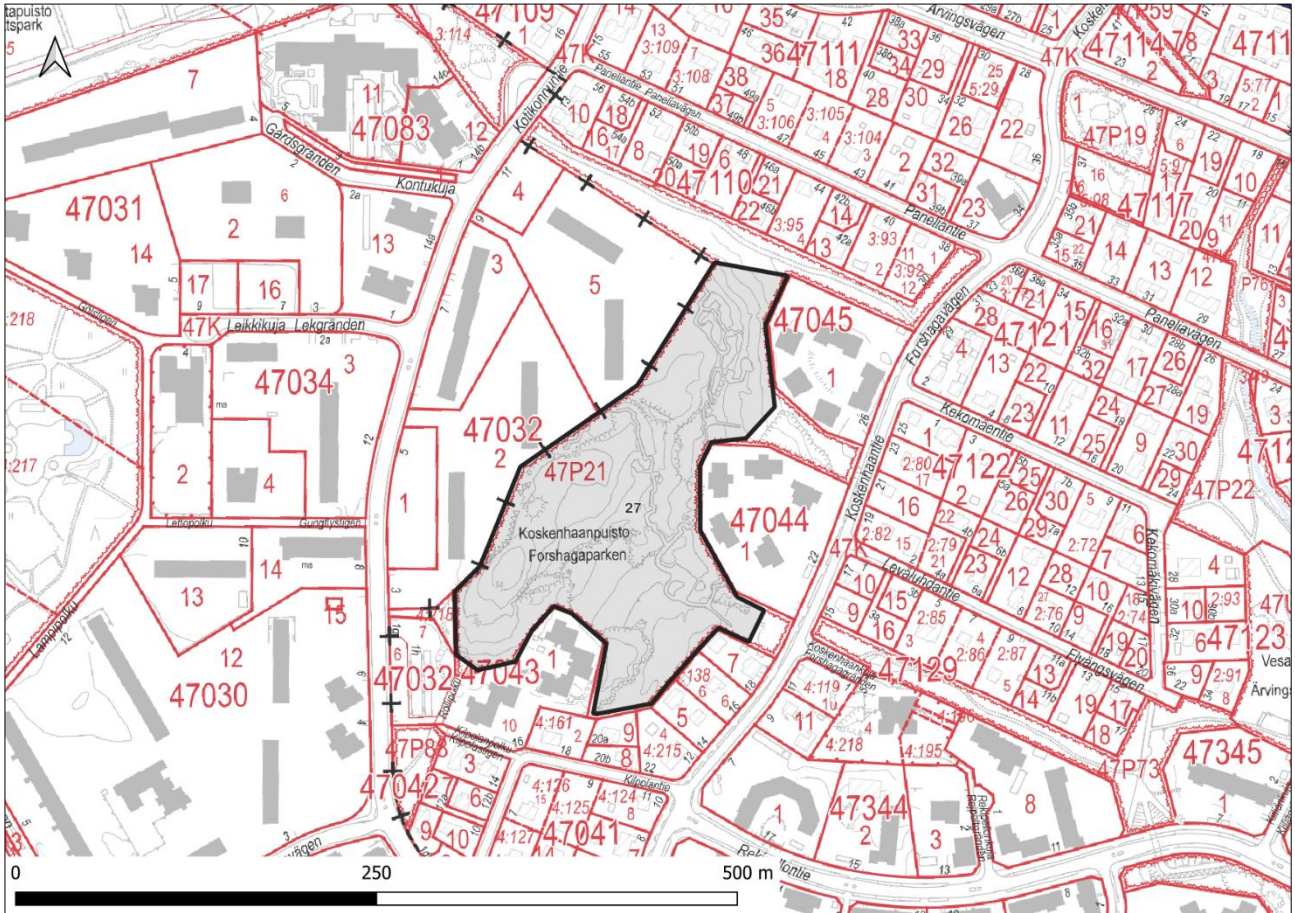
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Lehtoalueen turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on asuntovaltaista aluetta A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Alueelle on vireillä asemakaavan muutoksen valmistelu (Bredbacka), jossa huomioidaan luonnonsuojeluohjelman rajaus.

27. Koskenhaanpuisto (Mellunkylä)

Pinta-ala 3,43 ha



Alueella on linnoitettua kallioaluetta, jolla on rakennustöiden aiheuttamaa kalkkivaikutusta. Kallioalueella on osin metsän eristämiä karuja kallioketoalueita, ja ketokasvillisuus on paikoin levinnyt kallioalueen ulkopuolelle. Kasvillisuuteen kuuluvat mm. rohtotädyke, punanata, keto-orvokki, kallioimarre ja isomaksaruoho. Puustossa kasvaa mäntyä, pihlajaa, rauduskoivua ja haapaa. Alue on paikoin runsaasti roskaantunut. Kallioalue ja sen itäpuoliset kuivahkot kangasmetsät muodostavat yhdessä arvokkaan kasvillisuusalueen. Kallioalueen linnoitus on tuonut kallioalueelle viljavuutta varsinkin alueen pohjois- ja koillisosiin. Alueella kasvaa mm. ahokissankäpälää ja keltatalvikkia. Koskenhaan puisto on myös sitä ympäröiviä niittykeskittymiä yhdistävää askelkivialuetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3				X		X	X						
Lisätiedot: --													

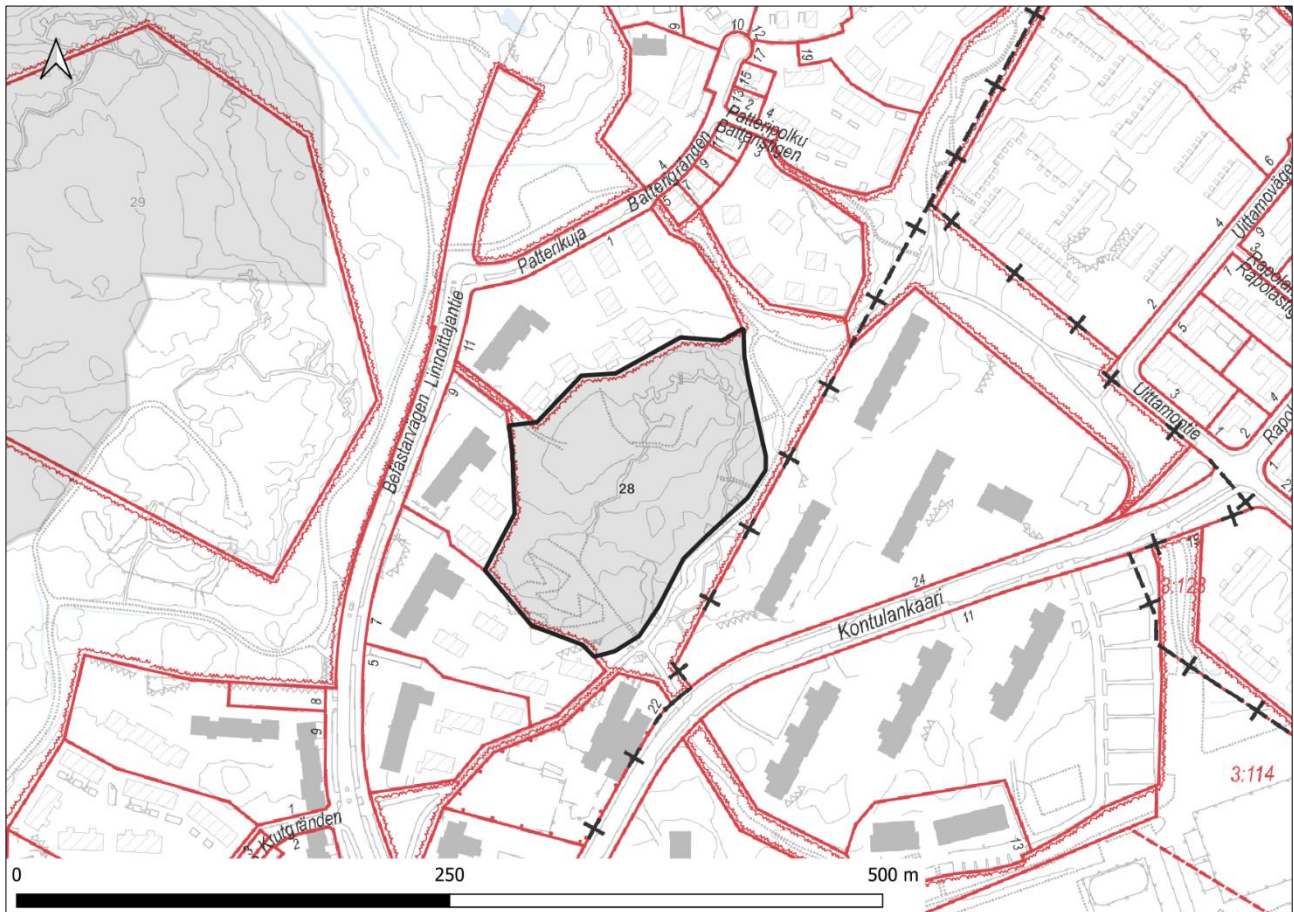
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: 1. maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on asuntovaltaista aluetta A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa.

28. Kiinalaispuisto (Mellunkylä)

Pinta-ala 1,90 ha



Kiinalaispuistossa Linnottajantien itäpuolen linnoitetulla kallioalueella esiintyy karua kallioketoa, jonka lajistoon kuuluvat mm. heinäratamo, ketoneilikka, kalliokielo, ahusolaheinä, keto-orvokki, isomaksaruoho, vuorenkilpi, syysmaitiainen ja huopakeltano. Linnotteissa on paikoin kalkkivaikutusta. Alueen länsireunassa on puutarhavaikutusta, ja mm. verikurjenpolvi, vuorenkilvet ja muu eksoottinen kasvillisuus on seurausta kasvien istuttamisesta alueelle. Vieraslajeja ovat isotuomipihlaja ja kanadankoiransilmä. Kiinalaispuisto on myös monimuotoista niittykeskittymäaluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2				X			X						
Lisätiedot: --													

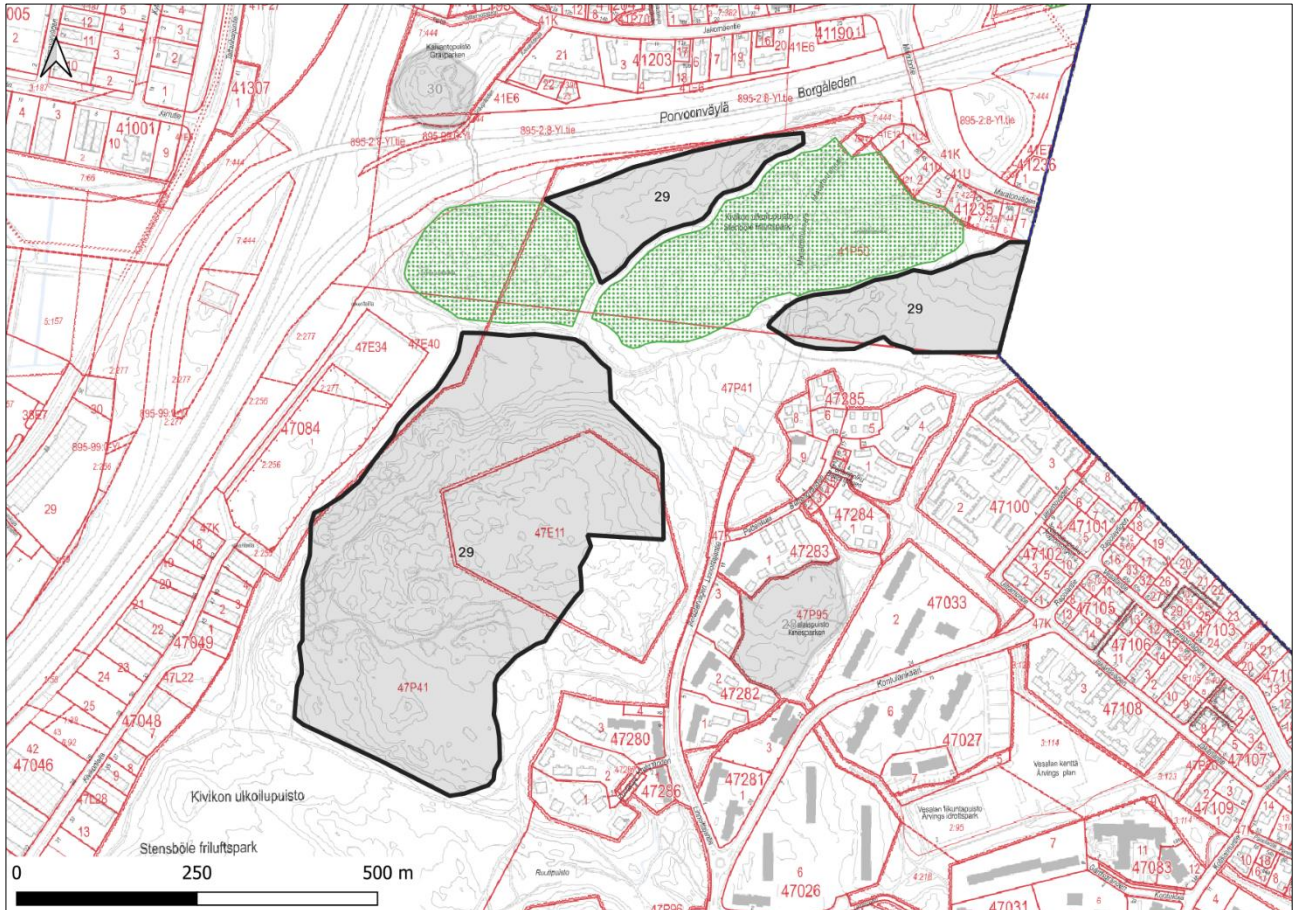
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niittyluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: 1. maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on asuntovaltaista aluetta A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa.

29. Kivikon metsä (Mellunkylä/Suurmetsä)

Pinta-ala 25,7 ha



Kohde on kolmiosainen. Kivikon metsä sijaitsee osin Kivikon ydinmetsäalueella, joka on pääosin RKY-alueita. Ajantasa-asetuksessa ja yleiskaavassa (2016) on aluetta hieman kaventavia maankäytön merkintöjä. Alueen kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia metsiköitä. Sekä eteläisellä ja itäisellä osa-alueella on METSO-kriteerit täyttävää monimuotoisuudelle merkittävää metsäistä kalliota ja pohjoisimmalla osa-alueella myös lehtomaista ja tuoretta kangasmetsää. Pohjoisin osa-alue on käytännössä kokonaan ja itäisin osa-alue pohjoisosiltaan hyvin arvokasta Jakomäen linnoituskallion kasvikohtetta. Kohde on hyvin laaja kalliokkoalue, joka alkuaan on ollut karu ja kasvilajistoltaan niukka, mutta jota mittavat Helsingin maalinnoituksen kaivannot louhimisineen ja kalkkilaastin käyttöineen ovat tuntuvasti viljavoittaneet ja sen tien kasvistollisesti monipuolistaneet. Niinpä kohde on kasvistollisesti poikkeuksellisen rikas ja erilaisia kasvistoaineiksia yhdistävä. Nimenomaan linnoittamisesta suuresti hyötyvä keto-, niitty- ja kalliokasvisto on täällä rikkaimmillaan. Ketokasviston helmiä ovat saunio- ja ketonoidanlukko, joista edellinen on joidenkin vuosina näyttänyt niukkana lähellä kohteen itäpäättä ja jälkimmäinen tulee vuosittain näkyviin ainakin jollakin kohteen monista ketolaikuista, parhaimmillaan kaikkiaan yli satana versona.

Uhanalaisista luontotyypeistä pohjoisella osa-alueella on kangaskorpea (CR) ja metsäkortekorpea (EN). Avainlajeina on kuusi, rauduskoivu, korpipaatsama, mustikka, metsäkorte, pihlaja, mänty, puolukka, metsälvejuuri ja harmaaleppä. Itäisellä osa-alueella on edustavuudeltaan erinomaista kallioketoa (CR) jossa on pohjoiseen viettävä kalliorinne ja edustava kalliokasvillisuus, jota metsänkasvu hieman uhkaa. Avainlajeina on mänty, pihlaja, kataja, haapa, kultapiisku, kanerva,

ahosuolaheinä, rauduskoivu, keto-orvokki, punanata, kalliokielo, ahomansikka, isomaksaruoho, huopakeltano, siankärsämö, vaahtera, metsäapila, keltamaksaruoho, ketohärkki ja tammi. Lisäksi mm. keltamatara ja saunionoidanlukko.

Alue on myös niittyverkoston arvokohde ja sijaitsee osittain arvokkaalla kallioalueella (Kivikon urheilupuisto).

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X	X	X		X	X						X
Lisätiedot: Arvoluokan 3 linnustokohdetta (Kivikon metsä).													

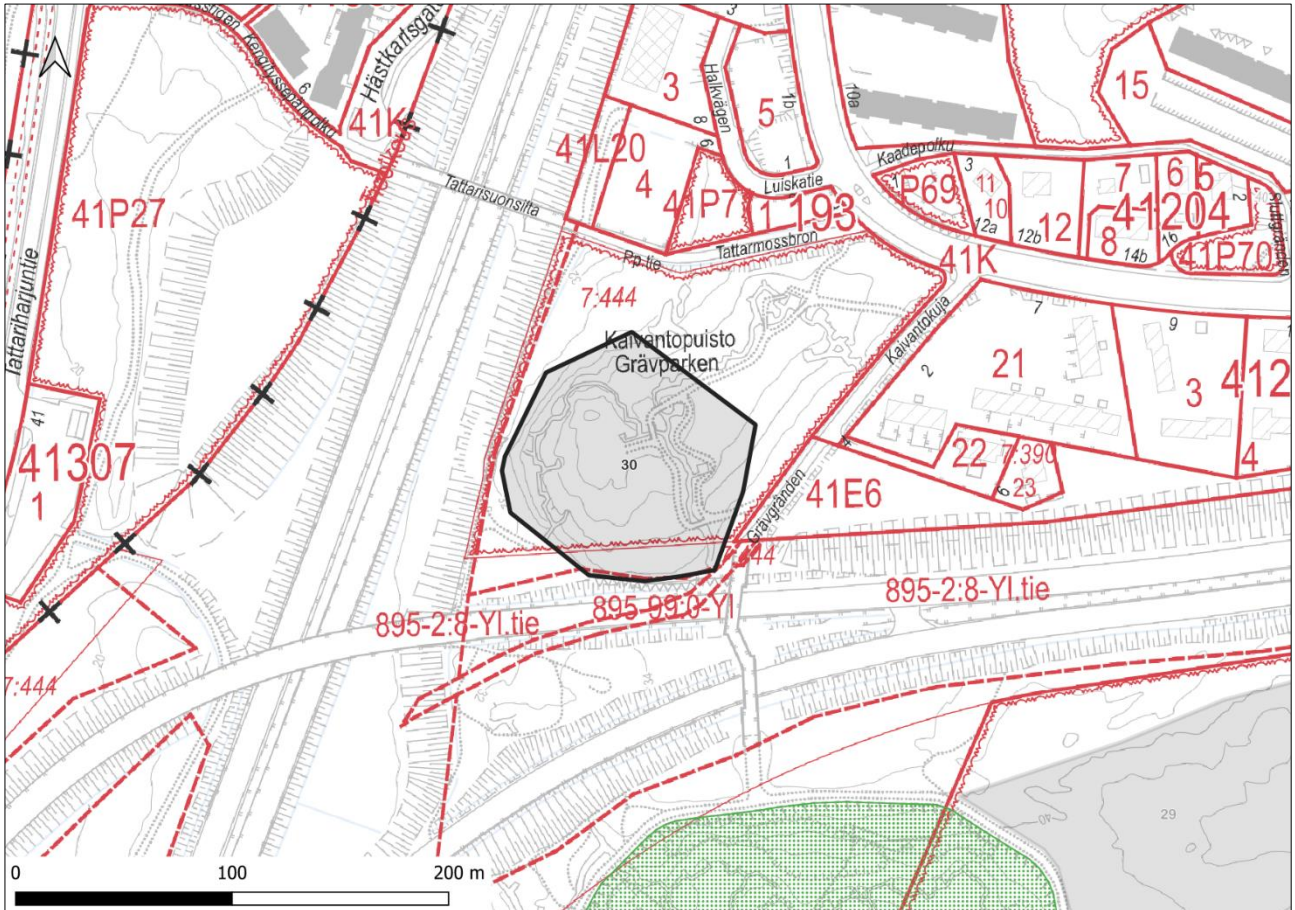
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Kivikon linnoituskallioiden luonnonsuojelualueen laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Olemassa olevat ladut on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä pieneltä osalta asuntovaltaista aluetta A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta ja erityisaluetta. Lisäksi alueen läpi menee lainvoimaisen asemaavan merkintä Maratontunnelista, joka yhdistää Maratontien Linnoittajantiehen. Maratontunnelin toteutuminen on epätodennäköistä, mutta rauhoitusmääräyksillä ei saa kokonaan estää sen mahdollista toteutumista. Erityisalue on asemakaavassa siksi, että alue on kaavan laatimisen aikaan 1990-luvun alkupuolella ollut puolustusvoimien käytössä. Erityisalue voidaan kaavoittaa muuhun käyttöön, kun alueella seuraavan kerran muutetaan asemakaavaa. Mahdollisuuksien mukaan suojelupäätöksen valmistelu voidaan aikatauluttaa yhteen kaavamuutoksen laatimisen kanssa. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) viherlinjayhteys ja uusi tai kehitettävä viherlinja kulkevat alueen läpi. Alueelle suunnitellun Kivikon puistosillan ramppien ja uusien reittien tilatarpeet tulee huomioida rajauksessa ja rauhoituksen valmistelussa.

30. Kaivantopuisto (Suurmetsä)

Pinta-ala 0,96 ha



Kaivantopuistossa on karun kalliokedon kuvio Lahden ja Porvoon moottoriteiden risteyksessä. Kedoilla on havaittavissa vanhojen betonirakenteiden aiheuttamaa kalkkivaikutusta. Kallioalueet ovat monilajisia ja rehevänolaisia. Alueen lajistoa ovat mm. tervakko, isomaksaruoho, keto-orvokki, huopakeltano, ruokohelpi ja kalliokielo.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X		X	X						X
Lisätiedot: --													

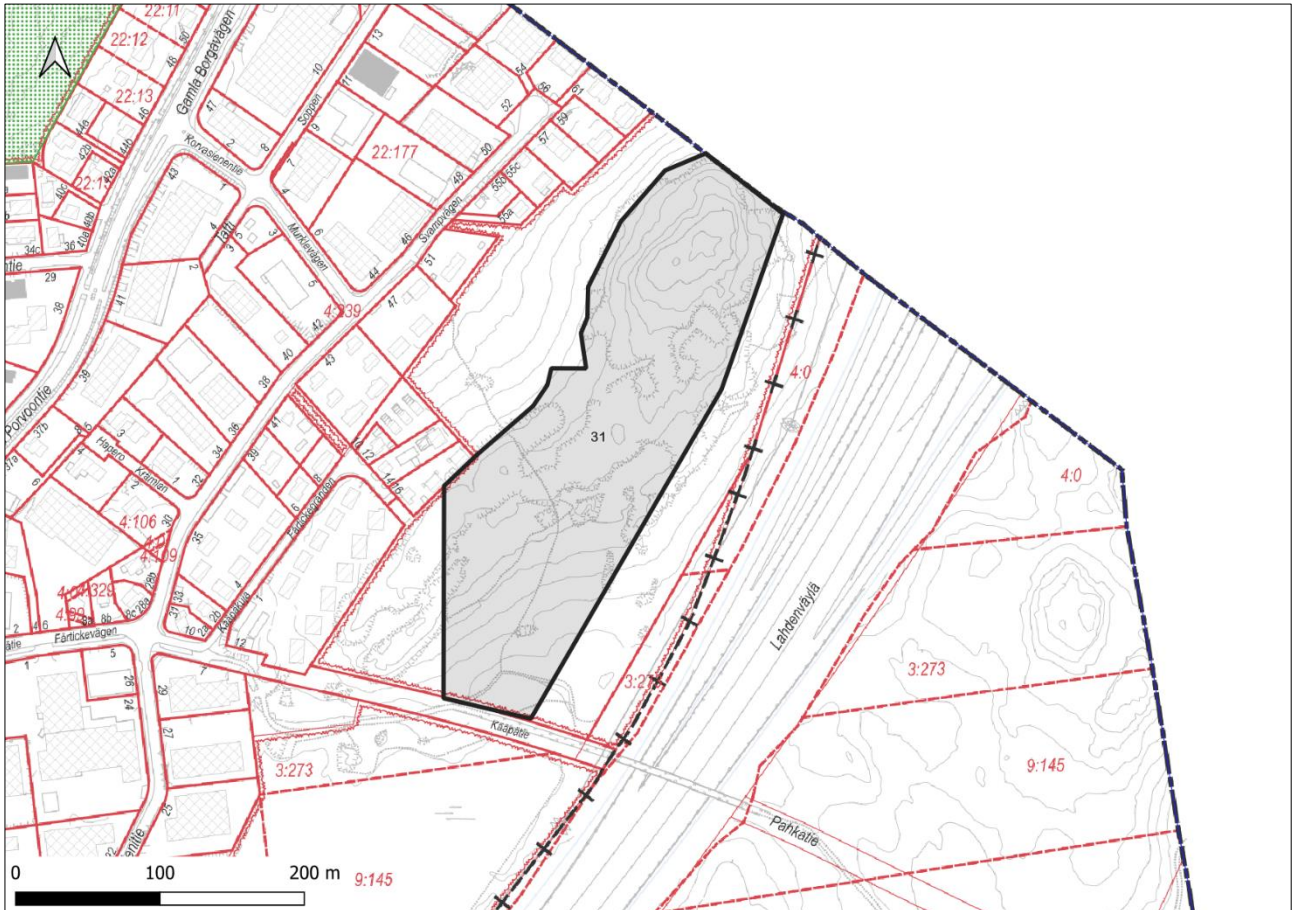
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoituslaitteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Arvoniittykohde.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Melutilanne rajoittaa virkistyskäyttöä.

31. Kivimetsä (Suurmetsä)

Pinta-ala 4,22 ha



Sienipuisto sijaitsee osin Heikinlaakson ydinmetsäalueella. Lahdenväylä erottaa alueen muista metsäalueista eikä puustoista yhteyttä ole tällä hetkellä mihinkään. Alueella esiintyy järeäpuisia kangasmetsiä sekä METSO-kohteen kriteerit täyttäviä metsäisiä kallioita. Alueen koillisosassa on noin 30 metsälehmuksen ryhmä, joka jatkuu pohjoiseen Vantaan puolelle. Vantaan rajan tuntumassa on myös komeaa katajikkoa ja maastopalossa hiiltynyt kalliomännikkö. Alueella on kaksi geologisesti arvokasta kohdetta, joista Heikinlaakson kallioalue on maisemallisesti merkittävä. Kalliolta on näköala länteen ja sen laki on avoin, mutta rinteet metsäisiä. Koillisreunalla on muutamia jyrkäniteitä ja Ancylus-järven muinaisrantakivikko. Muinaisrantakivikossa on paljon lahoppua, etenkin haappaa, sekä muutama suuri kaatunut kuusi. Koko metsässä on paljon kiviä ja suuria lohkareita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X	X	X										X
Lisätiedot: Eteläosassa on luonnontilaltaan heikentyntä ja edustavuudeltaan heikkoa kuivaa keskiravinteista lehtoa (NT), joka on myös kohtalaisen arvokasta (luokka III) kasvikohtetta (Heikinlaakson rinnelehto).													

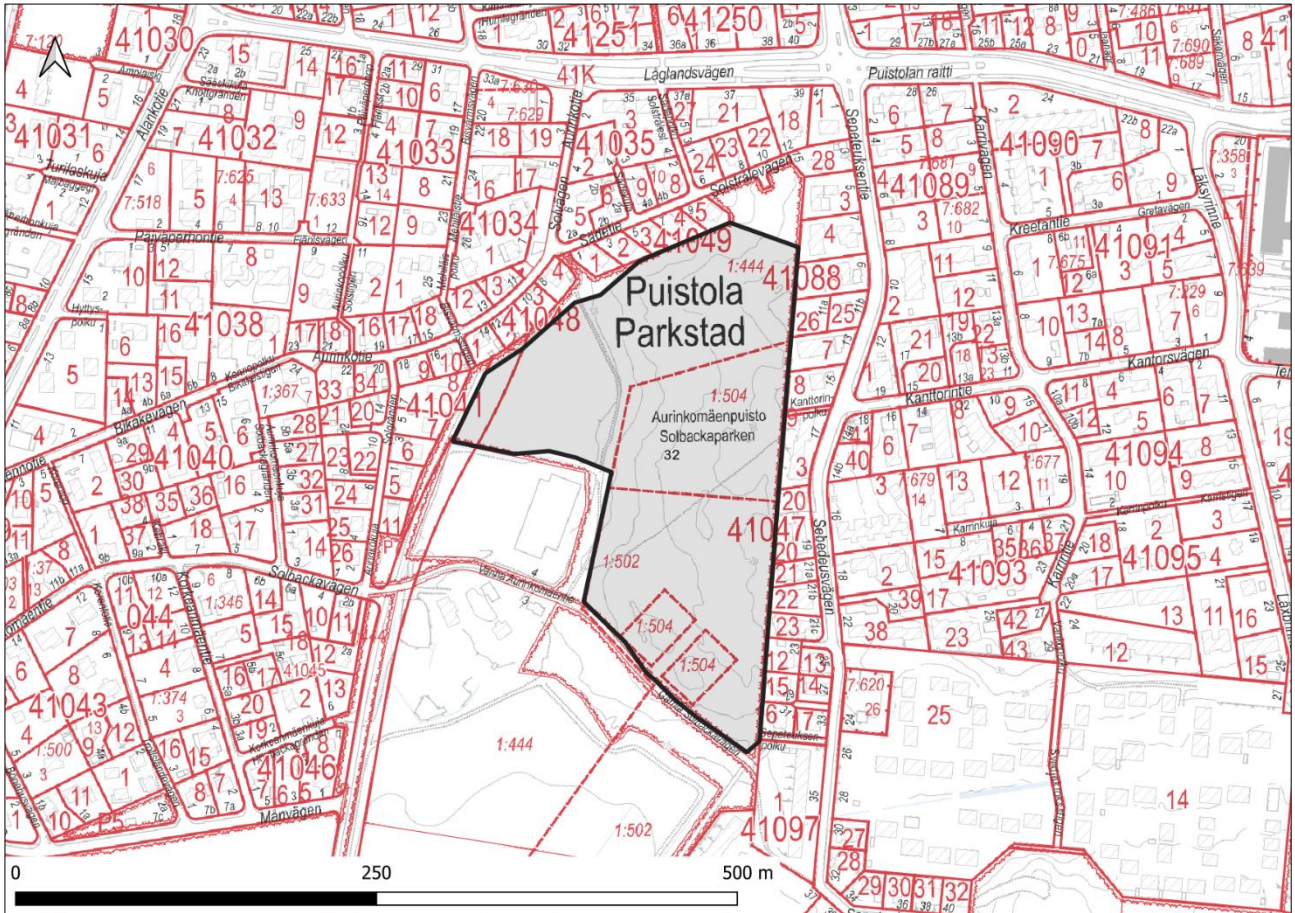
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsäluonnon sekä geologisten ja maisema-arvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Maisemallisesti arvokkaan kallioalueen ja kalliolla esiintyvien luontotyyppien huomioiminen rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevä merkintä teknisen huollon yhteystarpeesta, jonka toteutustapaa on tarve arvioida rauhoituksen valmistelussa. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa.

32. Aurinkomäki (Suurmetsä)

Pinta-ala 4,66 ha



Aurinkomäenpuisto kuuluu Puistolan ydinmetsäalueeseen ja siellä esiintyy eri-ikäisrakenteista ja varttunutta metsikköä sekä METSO-kriteerit täyttävää korpea sekä lehtomaista ja tuoretta kangasmetsää.

Puiston eteläosassa on tuore keskiravinteinen lehto. Valtapuusto koostuu vanhoista ja varttuneista pihlajista, koivuista, haavoista, vaahteroista, männyistä, harmaalepistä, tammista, raidoista ja tuomista. Valtapuiden seassa kasvaa nuorempaa ja tiheää vaahteraa, pihlajaa ja tuomea. Pensaskerroksessa esiintyy mm. taikinamarjaa. Alueella esiintyy myös lehti- ja sinikuusta. Lehdossa on aiemman asutuksen jälkiä, rakennus- ja puutarhajätettä sekä roskaantumista. Elävää puustoa on vähän ja se on huonokuntoista. Maapuuta on vähän.

Alueen luoteiskulmassa on kasvistollisesti arvokas kangaskorpi, jonka keskiosassa on pienialaisesti kosteita ja rehevämpiä painanteita. Lajistossa esiintyy esimerkiksi saniaisia, metsäkortetta ja paikoin kurjenjalkaa. Rahkasammalia esiintyy. Alue on suurelta osin lehtomaista kangasta ja tuoretta lehtoa, jonka valtapuun kuusen seassa kasvaa eri-ikäistä hieskoivua, mäntyä ja tervaleppää. Osa puista on hyvin järeitä. Kehittyneessä pensaskerroksessa esiintyy tuomea, puna- ja mustaherukkaa, korpipaatsamaa ja vadelmaa. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. Helsingissä vaarantunutta mesimarjaa, jänönsalaattia, punakoisoa ja suo-orvokkia. Alue on paikoin voimakkaasti kulunut ja sinne on tuotu puutarhajätettä. Kohteen arvoa lisäävät sen keskeisten osien luonnontilaisuus ja kohteen sijainti – se on Suurmetsän alueen ainoa hyvin säilynyt viljava korpialue.

Aurinkomäenpuisto on liito-oravan ydinaluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X	X		X							
Lisätiedot: Liito-orava-alue (Puistola-Tattarinsuo).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

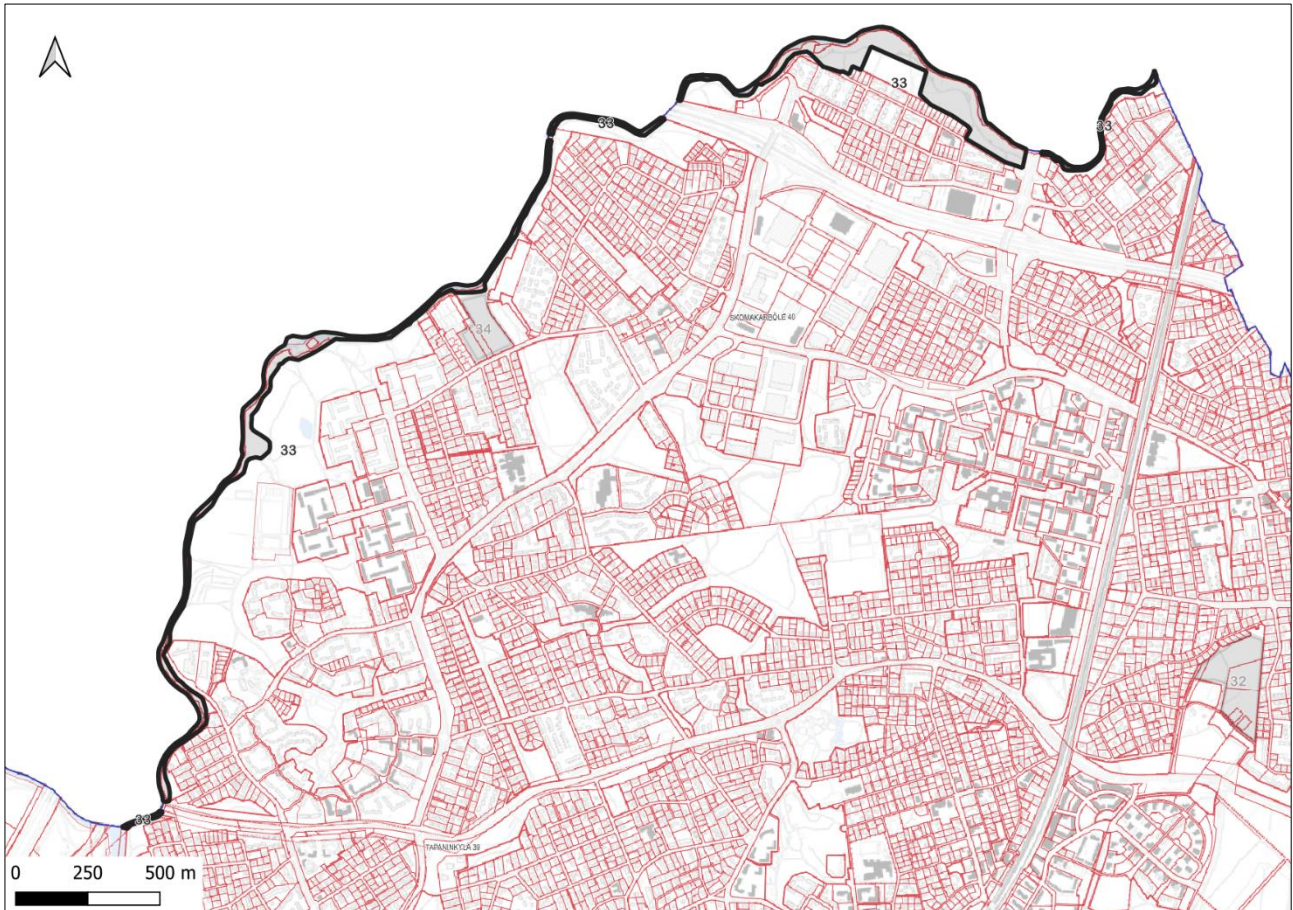
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta. Olemassa olevien reittien käyttö on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta.

Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella sekä kehitettävä yhteys kulkevat alueen läpi.

33. Keravanjoki (Suutarila/Tapaninkylä)

Pinta-ala 17,7 ha



Keravanjoki on kalastollisesti merkittävä alue, johon taimen nousee kutemaan. Joessa elää Euroopan unionin tiukasti suojelemaa vuollejokisimpukkaa. Koko joki kuuluu luontotyypiltään keskisuuriin savimaiden jokiin, jotka ovat erittäin uhanalaisia. Keravanjoki kuuluu Helmi-hankkeen Keski-Uudenmaan virtavesihelmet -keskittymään. Hankkeessa kunnostetaan virtavesiä ja niiden lähiympäristöjä, mikä vielä lisää joen suojeluarvoa.

Joen ympäristössä on järeäpuustoisia metsiköitä ja METSO-kriteerit täyttäviä pienvesien lähimetsiä. Joen varrella on myös monimuotoisia niittykeskittymiä sekä yksi luonnon monimuotoisuusarvoja sisältävä niittyverkoston askelkivialue. 15 metriä leveä joki on melko jyrkkärantainen ja sen rannoilla on kosteita ruohoniittyjä sekä lehtomaisia alueita. Rantavedessä on lähinnä ulpukkaa ja järvikortetta, savisilla penkoilla kasvaa mm. viiltosaraa, ranta-alpia, leveäosmankäämiä sekä isosorsimoa. Kirkonkylän padon pohjoispuolella uoma on leveämpi, n. 30 metriä. Vieraslajeja esiintyy vaihtelevasti koko matkalla. Joen keskivaiheilla Siltamäessä on tulvaniittykuvio, jonka laitteet ja törmä ovat mesiangervoniittyä, keskiosassa taas kasvaa runsaasti isosorsimoa. Luonnonniityn rannalla kasvaa jättipalsamia. Lähellä Tapaninkyläntietä on kaksi kosteaa ruohoniittyä, joista eteläisemmällä kasvaa mm. mesiangervoa ja nurmipuntarpäätä. Kuviolla on vanhoja oja, alue on luultavasti entistä laidunmaata. Pohjoisempi jokivarren niitty on puoliksi umpeenkasvanut alue, jonka alaosa on isosorsimon valtaamaa. Kauempana uomasta on maitohorsman ja mesiangervon luonnehtimaa niittyä.

Keravanjoen varrella on kaksi kasvistollisesti arvokasta aluetta (arvoluokka II). Näistä toinen, Kirkonkylänkoski, on lehtoinen ja osin jyrkkätörmäinen koskilaakso, jossa vesi jakaa laakson pohjan tulvasaariksi soljuen useita uomia myöten. Lehto-osissa on runsasravinteisten kosteiden ja tuoreiden lehtojen kasvillisuutta, kuten mesiangervoa, vuohenputkea, karhunputkea ja kyläkellukkaa. Tuomea ja harmaaleppää kasvaa paikoin hyvin tiheästi, ja myös jalojen lehtipuiden taimia esiintyy. Kohteen itäisin osa on niitetty. Kohteen arvoa nostaa sen ympäristötyypin harvinaisuus.

Toinen Keravanjoen varren arvokkaista kasvillisuuskohteista on Siltamäessä sijaitseva poukama. Kyseessä on Keravanjoen käytävän laajentuma, jonka alueella esiintyy useita erilaisia tulvaniittytyyppejä, joiden valtalajeja ovat mm. mesiangervo, isosorsimo, terttualpi, viitakastikka ja viiltosara. Poukaman itärinteiden harmaalepikkoon purkautuu ruostelähde, jonka hetteikössä kasvaa runsaasti luhtalemmikkiä ja purolitukkaa sekä niukemmin luhtalitukkaa. Poukaman arvoa lisäävät sen näyttävyys, monipuolisuus, ympäristötyypin harvinaisuus (ruostelähde) sekä huomionarvoinen lajisto: kullero, Helsingissä erittäin uhanalainen mätässara ja Helsingissä muuten huomionarvoinen purolitukka.

Lisäksi kohteella on yksi arvoluokan III kasvillisuuskohte: Keravanjoen rantarinne Tikkuritie sillasta luoteeseen.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6		X	X	X		X	X		X				

Lisätiedot: Osin arvoluokan III linnustokohdetta (Keravanjoen Myllykoski).

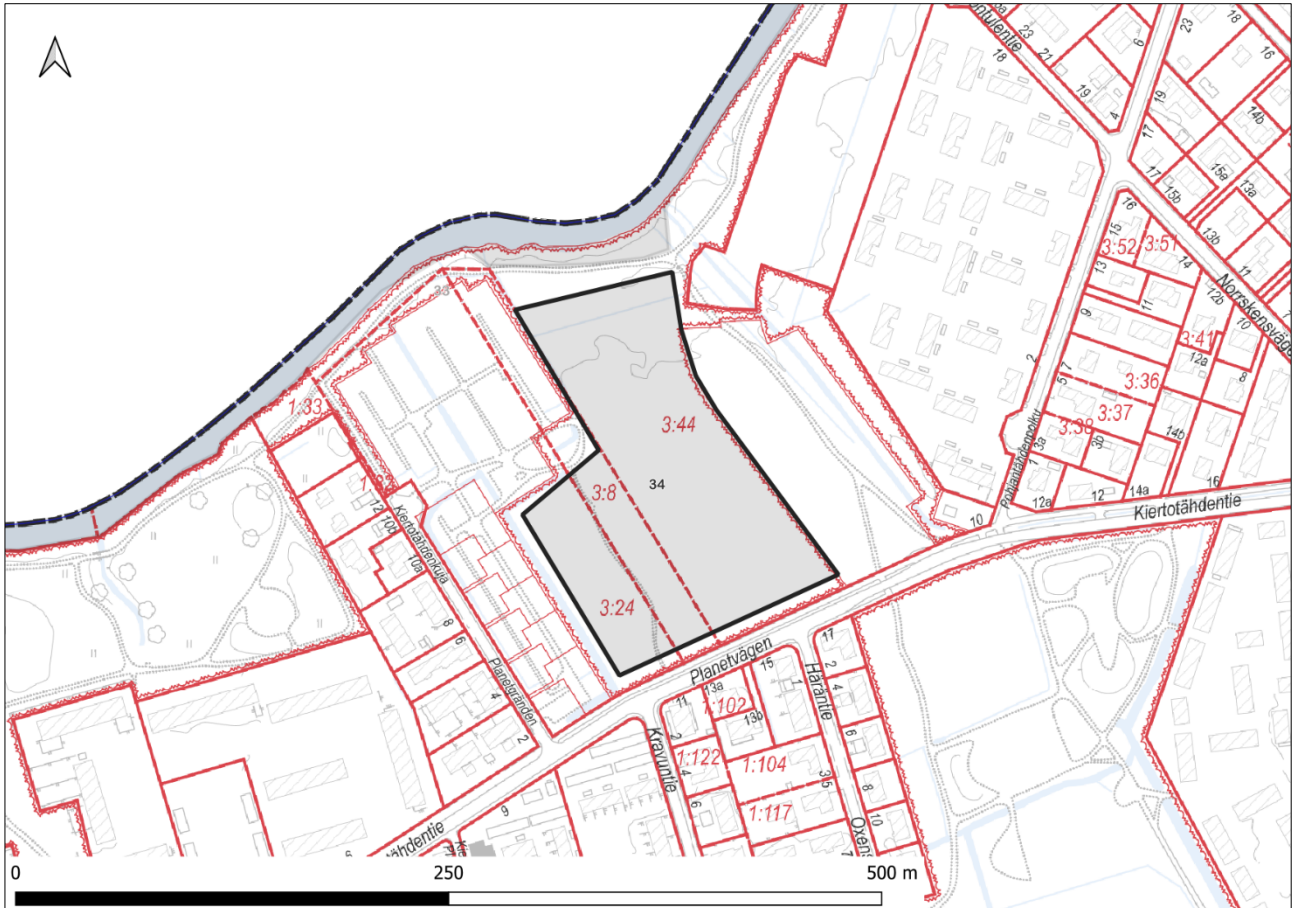
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Joki- ja rantaluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkosta sekä metsä- ja puustoista verkosta.

HOITO JA KÄYTTÖ: Niittyjen hoidon mahdollista kehittämistä on syytä arvioida hoito- ja käyttösuunnittelussa. Olemassa olevat reitit ja sillat on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A4. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevät merkinnät nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista sekä suunnitellusta maanlaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta, lähivirkistysaluetta ja puistoa. Lisäksi lainvoimaisessa asemakaavassa on hulevesien hallintaan liittyviä merkintöjä ja kunnallistekniikan johtokujamerkintöjä. Kohteen rajaus myötäilee poikkeuksellisen pitkältä matkalta rakennetun alueen rajaa, johon liittyy erilaisia ylläpitoon ja huoltovarmuuteen liittyviä tulevaisuuden tarpeita. Suojelupäätöksen valmistelussa on tarve erityiselle tarkkuudelle ja laajalle vaikutusten arvioinnille. Alueella on Viher- ja virkistysverkon kehittämissuunnitelmassa (VISTRA) viherlinjayhteys, viherlinjan puistoalueita, täydentäviä yhteyksiä viheralueilla sekä kaupunginosapuistoja.

34. Suutarilan rantapuiston metsä (Suutarila)

Pinta-ala 2,26 ha



Pääosa kohteesta on vaarantunutta (VU) luontotyyppiä tuoretta keskiravinteista lehtoa. Alueella kasvaa varttuneita kuusia ja kookkaita haapoja ja alue on runsaan ulkoilukäytön kuluttama. Kuvio on edustavuudeltaan kohtalainen. Metsikön keskiosan kosteampi painanne edustaa käenkaali-oravanmarjatyyppiä (OMaT). Aikoinaan harvennetussa metsikössä väljä pienpuusto muodostuu pihlajista ja vaahteroista muutaman pähkinäpensaun lisäksi.

Kohteen pohjoisosassa on kapealti äärimmäisen uhanalaista (CR) luontotyyppiä kosteat ruohoniityt, joka on niittyverkoston arvokohde. Kyseessä on pensoittuneeseen jokivarten rajoittuva niitylaikku, jonka valtalajeina esiintyy mesiangervoa ja koiranheinää. Niityn luonnontila on heikentynyt ja edustavuus on kohtalainen.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Puot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3		X		X			X						
Lisätiedot: --													

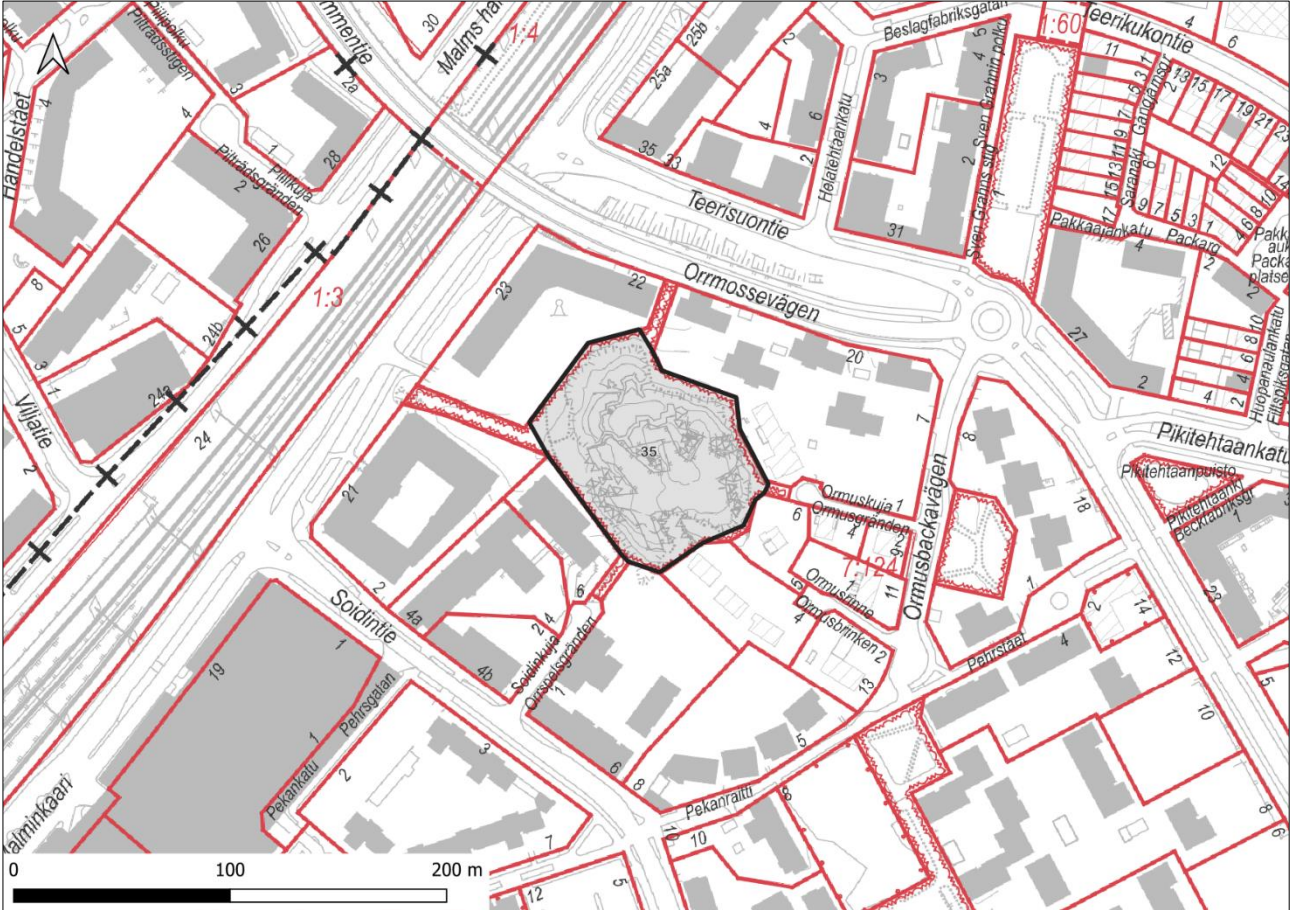
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsä- ja niittyluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta, ja sen läpi kulkee ulkoilureitti. Olemassa olevien reittien kunnossapito ja turvallisuus huomioidaan rauhoituksen valmistelussa. Metsä- ja niittyalueen säilyminen huomioitava hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä pieneltä osalta asuntovaltaista aluetta A3. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on rajausta sivuava merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta ja puistoa.

35. Ormusmäki (Malmi)

Pinta-ala 0,74 ha



Ormusmäki on linnoituskallio, joka lukeutuu niittyverkoston luonnon monimuotoisuusarvoja sisältäviin arvokohteisiin. Kallion laella ja jyrkkien rinteiden pahoilla kasvaa vaihtelevaa ja monimuotoista kallioketolajistoa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryyisesti huomioitavat luontotyytit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
1							X						
Lisätiedot: --													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niittyluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueen virkistyskäytön edellytyksiä tulee parantaa, muun muassa parantamalla alueen polkuja, vaarallisilta pudotuksilta suojaavia turva-aitoja sekä valaistusta. Nämä tavoitteet on huomioitava myös rauhoituksen valmistelussa. Virkistyspaine ja kulutus kasvavat viereisen tontin ja ympäröivien asuinalueiden rakentuessa. Ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Arvoniittykohde.

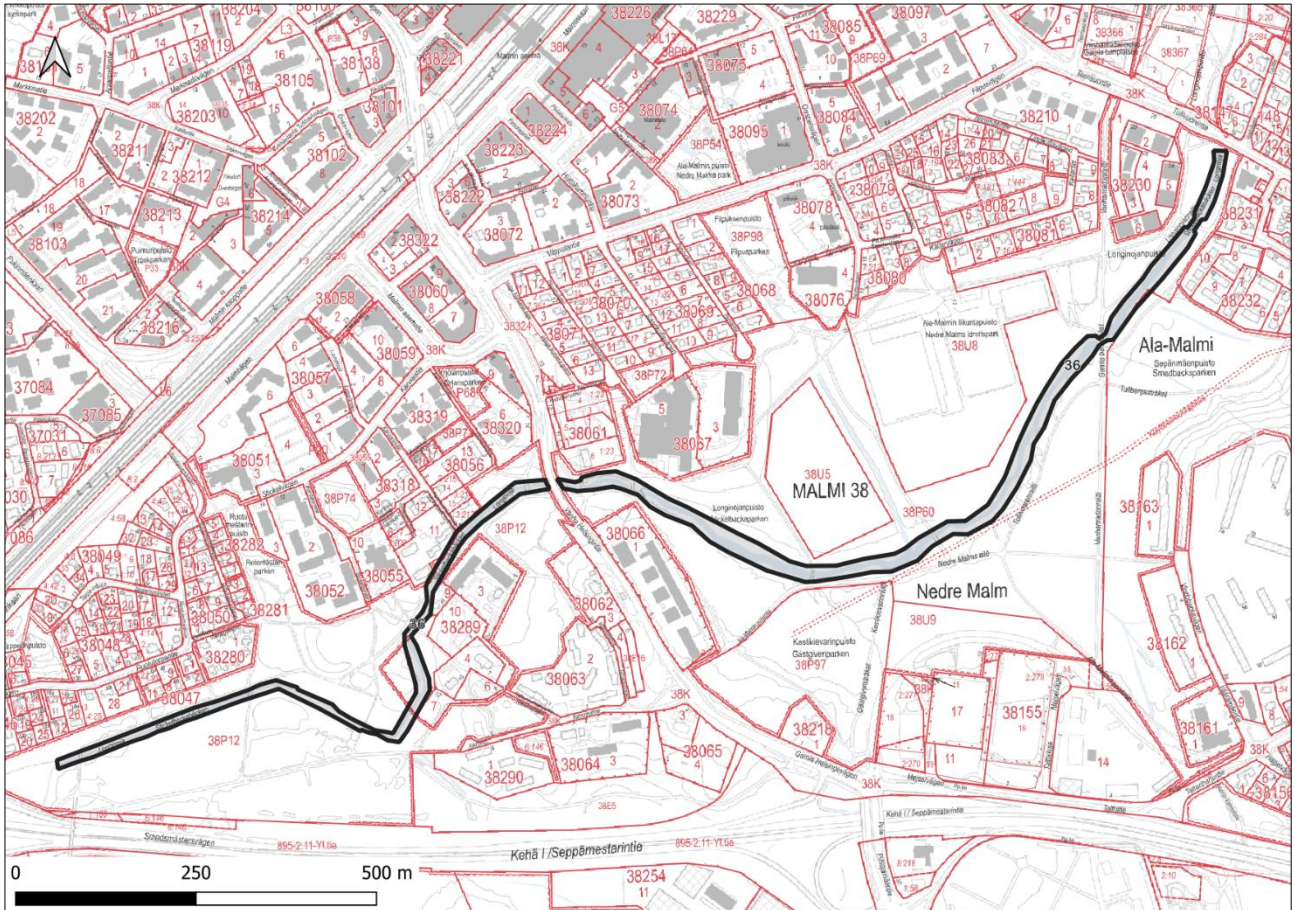
KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on liike- ja palvelukeskustaa C1. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa VP. Asemakaavanmuutos on vireillä viereisellä tontilla (38183/1) osoitteessa Malminkaari 23. Myös tontilla (38183/5) osoitteessa Malminkaari 21 on mahdollisesti käynnistymässä asemakaavanmuutos.

Asemakaavanmuutosten myötä tonttien käyttötarkoitus muuttuu toimitilasta pääosin asumiseen.

Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen on hyvä ajoittaa viimeistään samaan aikaan kaavamuuksien toteuttamisen kanssa. Alueen virkistyskäytön edellytyksiä tullaan suunnittelemaan ja toteuttamaan turvallisemmiksi ja käyttökelpoisemmiksi reittien, valaisimien ja suoja-aitojen avulla.

36. Longinoja (Malmi)

Pinta-ala 3,88 ha



Kohde on suurelta osin äärimmäisen uhanalaista (CR) luontotyyppiä (savimaiden purot ja pikkujoet), jonka luonnontila on heikentynyt ja edustavuus kohtalainen. Longinoja on taimenpuro, jossa on laajalti kunnostettuja purojaksoja. Kohteella sijaitsee ainakin osittain kuusi METSO II -luokan kuviota.

Luontoarvo	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3			X	X						X			
Lisätiedot: Taimenpuro.													

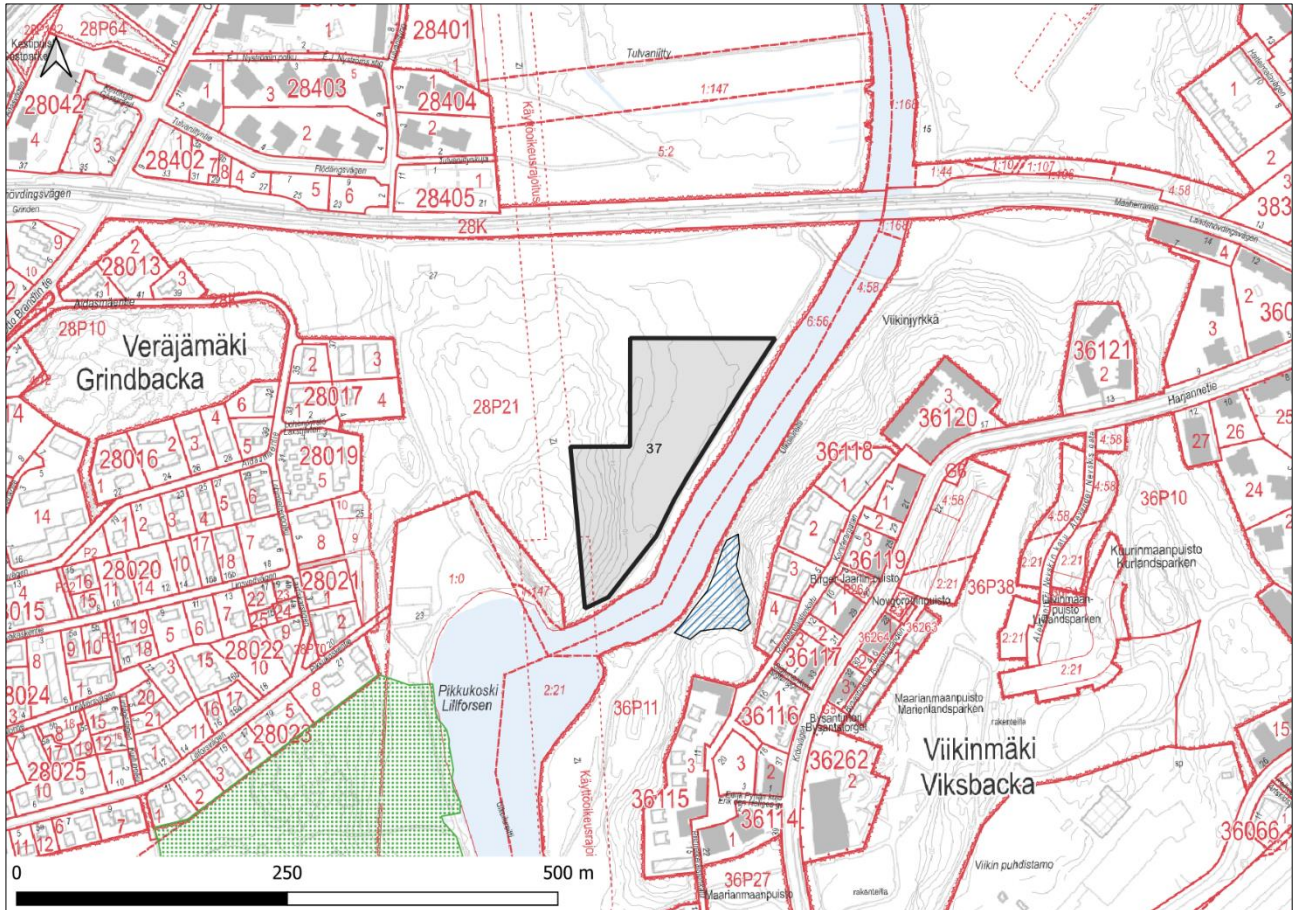
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Puroluonnon ennallistaminen ja turvaaminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Virkistyspaine ja kulutus kasvavat voimakkaasti viereisten asuinalueiden rakentuessa. Olemassa olevat reitit ja puron ylitykset on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaisia alueita A2, A3 ja A4. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen läpi menevä merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa sekä yhdeltä osalta kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten ja asuinrakennusten korttelialuetta, jolla ympäristö säilytetään. Kohteen rajaus myötäilee poikkeuksellisen pitkältä matkalta rakennetun alueen rajaa, johon liittyy erilaisia ylläpidon ja tulevaisuuden tarpeita. Suojelupäätöksen valmistelussa on tarve erityiselle tarkkuudelle ja laajalle vaikutusten arvioinnille. Puiston ympärillä on vireillä maankäytönmuutoksia ja Longinojanlaakson puistoa on tarve kehittää myös virkistys- ja liikunnan näkökulmasta. Voimassa olevat asemakaavat eivät kaikilta osin vastaa nykyisiä tarpeita. Alueella on Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) viherlinjayhteys kulkee alueen läpi. Longinojanpuisto on VISTRA:n viherlinjan puisto sekä kaupunginosapuisto Vanhan Helsingintien ja Vanhanradanraitin välisellä alueella.

37. Veräjämäki Pirunkallio (Oulunkylä)

Pinta-ala 2,10 ha



Kohde on osa Veräjämäen ydinmetsää, jossa on myös METSO-kriteerit täyttävää lehtoa ja tuoretta kangasmetsää. Arvokkaana kasvikohteena on Pirunkallion lehto, joka käsittää jyrkähkön rinteen tuoreita ja kuivahkoja lehtoja. Kohteen puuvartiskasveista on erityisesti mainittava melko komeat pähkinäpensaat, joita on tiheimmin kohteen eteläpäässä. Monipuoliseen puuvartisten lajistoon kuuluvat myös harmaaleppä, haapa, kuusi, hieskoivu, vaahtera, raita, pihlaja, taikinamarja, pohjanpunaherukka, mustaherukka, lehtokuusama, koiranheisi ja korpipaatsama. Kohteen niukahkolajiseen lehtoruohostoon kuuluvat mustakonnanmarja, sinivuokko, tesma, koiranvehnä, pystykiurunkannus ja isokäenrieska. Kohde on arvoluokkaa II ja siellä kasvaa mm. kellotalvikkia. Lisäarvoina Helsingissä muuten huomionarvoiset lajit mustakonnanmarja, lehtokorte, lehtokuusama ja pähkinäpensas.

Kohde on osa hyvin arvokasta kääpäaluetta, arvoluokkaa I. Pirunkallion kallioalueen luoteisrinteellä on pienialaisesti kuivahkoa kangasta, jossa on hieman mäntylahopuuta. Lounaassa ulkoilureitin kupeessa on lisäksi pieni pähkinäpensaslehto, jossa hieman pähkinälahopuuta. Voimalinjan itäpuolisen osa-alueen pohjois- ja itäosa sisältää puustoltaan luonnontilaisen kaltaisia, monilajisia tuoreita lehtoja sekä koillisosaan painottuen maatalousmaille kehittyneitä, osin kosteapohjaisia koivuvaltaisempia lehtoja. Osassa lehdoista on runsaasti raitalahopuuta sekä vaihtelevia määriä koivu-, harmaaleppä-, pihlaja-, tuomi- ja pajulahopuuta. Pääosassa koivuvaltaisista lehdoista lahopuuta on vielä maltillisesti. Kaikkiaan Pirunkallion alueelta tunnetaan varmuudella 82 kääpäalajia. Lajimäärä on alueen kokoon suhteutettuna suuri ja kertoo jo itsessään merkittävistä

arvoista. Kohteen itäreunassa on osittain maisemallisesti merkittävää kallioaluetta. Siellä on puhtaita kalliopintoja, joissa näkyy hyvin migmatiittirakenteita sekä jäätikön ja sulamisvesien hiomia muotoja.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryyisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X	X			X		X					X
Lisätiedot: --													

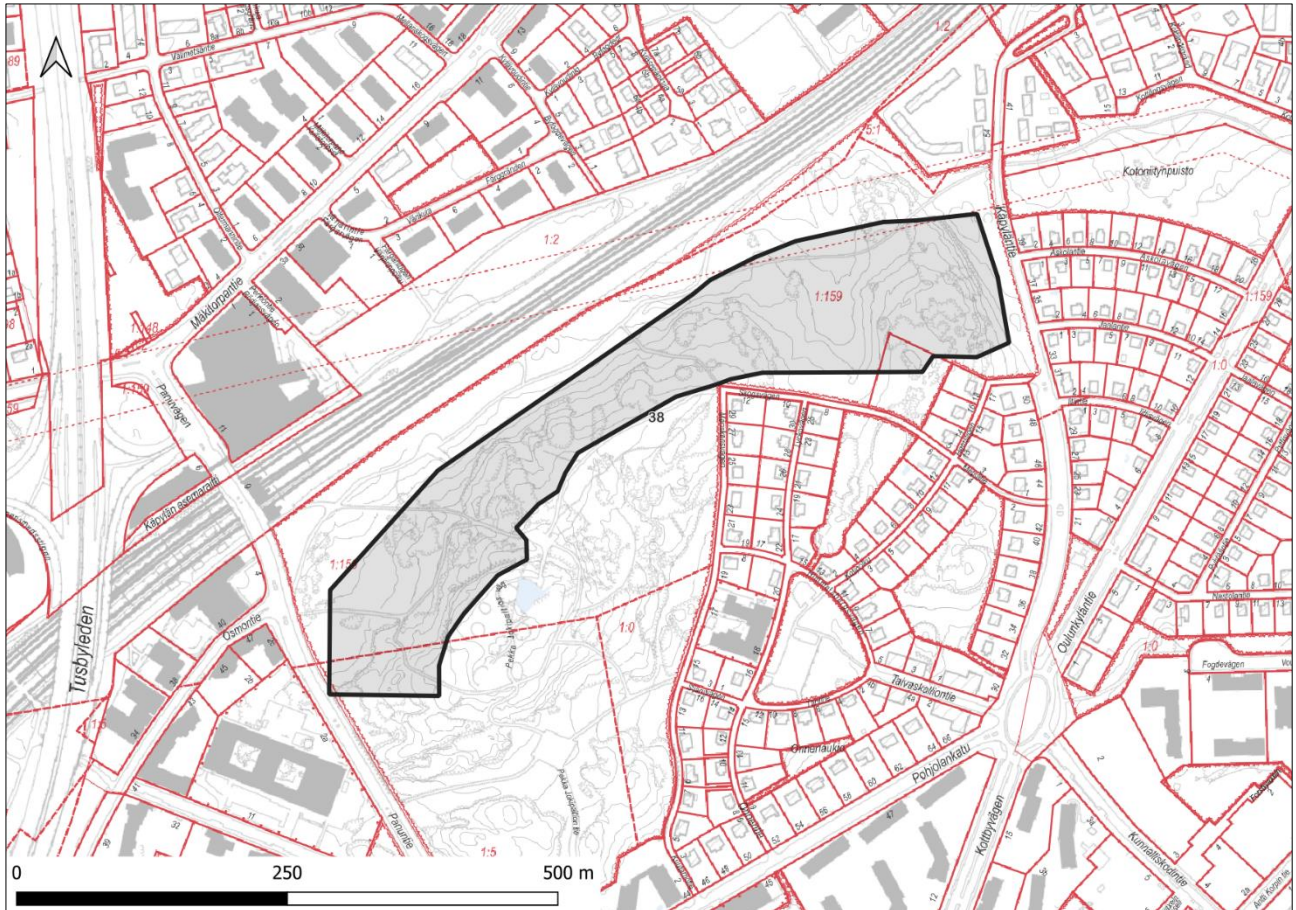
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituspäätöksessä on otettava huomioon Vantaanjoen varren kehitettävä virkistysreitti. Alueen eteläosassa sijaitsevalle virkistysreitille osoitettu uusi silta (Vantaanjoen ideasuunnitelma 2024) lisää alueen käyttöpainetta.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa. Vistrassa osoitettu uusi tai kehitettävä reitti. Vantaanjoen ideasuunnitelma (2024).

38. Taivaskallio (Käpylä)

Pinta-ala 7,43 ha



Alueella on Taivaskallion ydinmetsää ja sen kangasmetsiin sisältyy järeäpuustoisia metsiköitä, METSO-kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita. Taivaskallion alueella on kaksi liito-oravan ydinaluetta.

Pieni osa alueesta on niittyverkoston arvokohdetta. Alueella on myös geologisesti arvokasta kallioaluetta, jossa on muinaisrantakivikoita, merkittäviä siirtolohkareita ja kaksi rantamerkkiä. Lisäksi alueella on tykkiasema ja linnoitusrakenteita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X				X						X
Lisätiedot: Osa kahta liito-orava-aluetta (78/2019 ja 110/2019).													

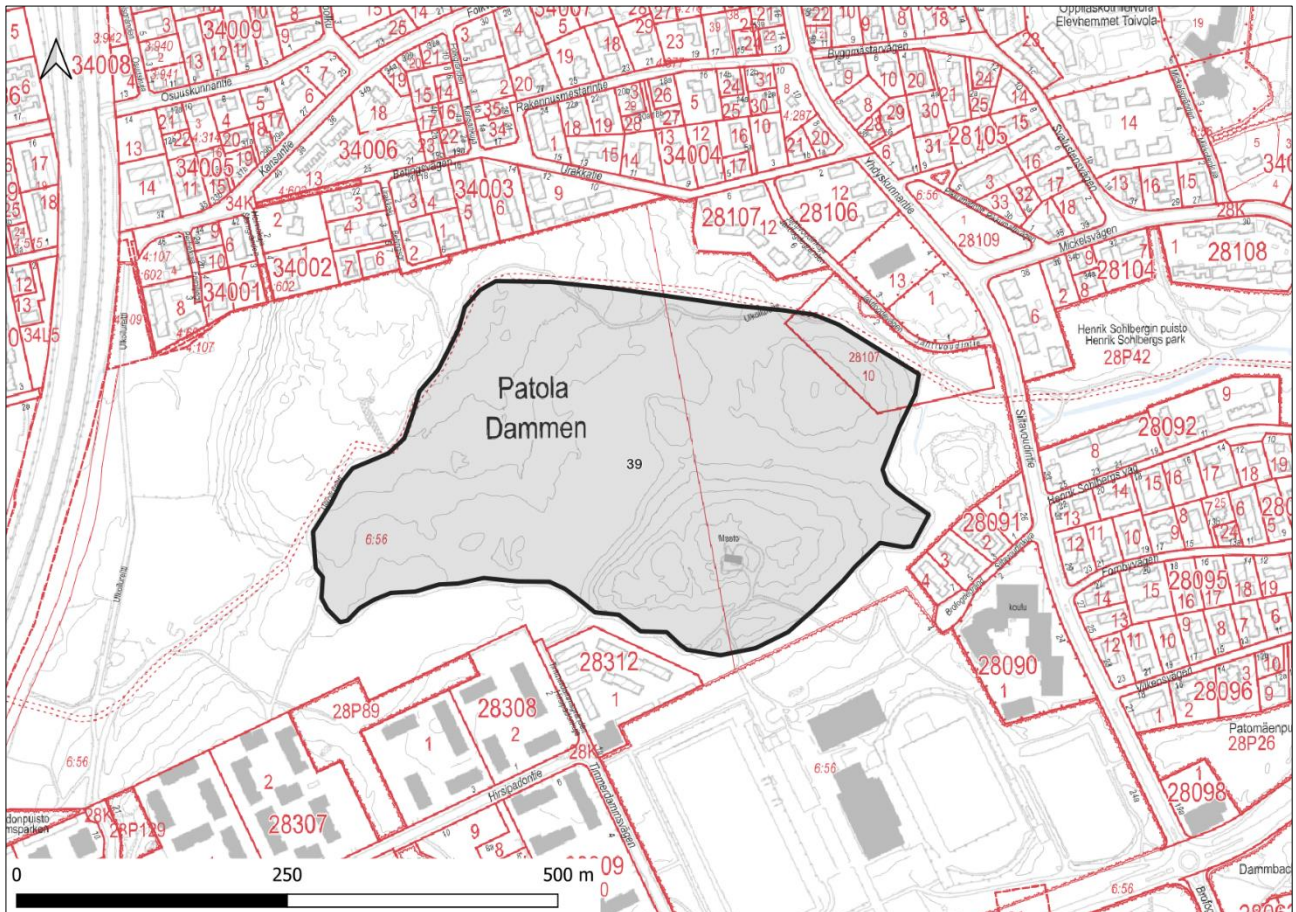
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alue rajautuu toisen maailmansodan aikaisen ilmatorjuntapatterin muinaisjäännösalueeseen. Tärkeitä ulkoilumetsiä ja virkistysreittejä sijoittuu alueelle, ja mahdolliset uudet reittitarpeet on otettava huomioon. Alue kuuluu Käpylän kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kaupunginosapuistoon, jonka virkistyskäyttö on merkittävää. Kulttuuriympäristön arvot on huomioitava rauhoituspäätöksessä. Taivaskallion korkein paikka on ollut kaupunkilaisten juhla- ja näköalapaikka jo yli sadan vuoden ajan, ja siellä järjestetään vuosittain muun muassa suosittu laskiaistapahtuma.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta ja lounaisosalta kantakaupunkia C2. Pääosalla alueesta on voimassa asemakaava vuodelta 1937. Siinä alue on lähes kokonaan puistoa, mutta rajauksen lounaisreunassa on yksi rakentamaton kortteli. Korttelialuetta voidaan ottaa mukaan rajaukseen, mutta suojelun valmistelu kannattaa mahdollisuuksien mukaan kytkeä alueen asemakaavan muutoksen laatimiseen. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella kulkee alueen läpi.

39. Patola (Oulunkylä)

Pinta-ala 13,5 ha



Patolan alue sijaitsee Patolan ydinmetsän alueella, ja sen kangasmetsiin lukeutuu järeitä ja erikikäispuustoisia metsiköitä. Alueen keskiosissa on kasvistollisesti arvokas kapeahko saranevalaikka, joka on ojituksista huolimatta vain lievästi kuivahtanut ja luonnontilaltaan hyvänä säilynyt. Suurin osa kuviosta on ruohoista luhtanevaa, jossa kasvaa mm. raatetta, pullosaraa, kurjenjalkaa, järvikortetta ja kiiltopajua. Lisäksi esiintyy hieman maariankämmeekkää ja pyöreälehtikihokkia. Alueen laiteilla on korpimaista, nevakorpimaista sekä rämemäistä kasvillisuutta, esimerkkeinä lajistosta pikkukarpalo ja kiiltopaju.

Oulunkylässä on muutama liito-oravan ydinalue, joista yksi sijaitsee Patolan alueella. Kyseinen ydinalue on rinteessä, jossa kasvaa vanhaa kuusikkoo sekä kookkaita koivuja ja haapoja. Liito-oravat pystyvät liikkumaan Oulunkylän esiintymien välillä, muualle yhteydet ovat heikentyneet.

Patolan metsän eteläosan korpimuuttumasta on löytynyt yhdeltä kannolta niukka ja vanha esiintymä lahopuuta. Kohteella on hyvää potentiaalia lahopuun suhteen, ja sopivaa lahopuuta on kohtalaisesti.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X	X		X		X							
Lisätiedot: Osin liito-orava-aluetta (114/2019); osin lahokaviosammalaluetta (4/2017).													

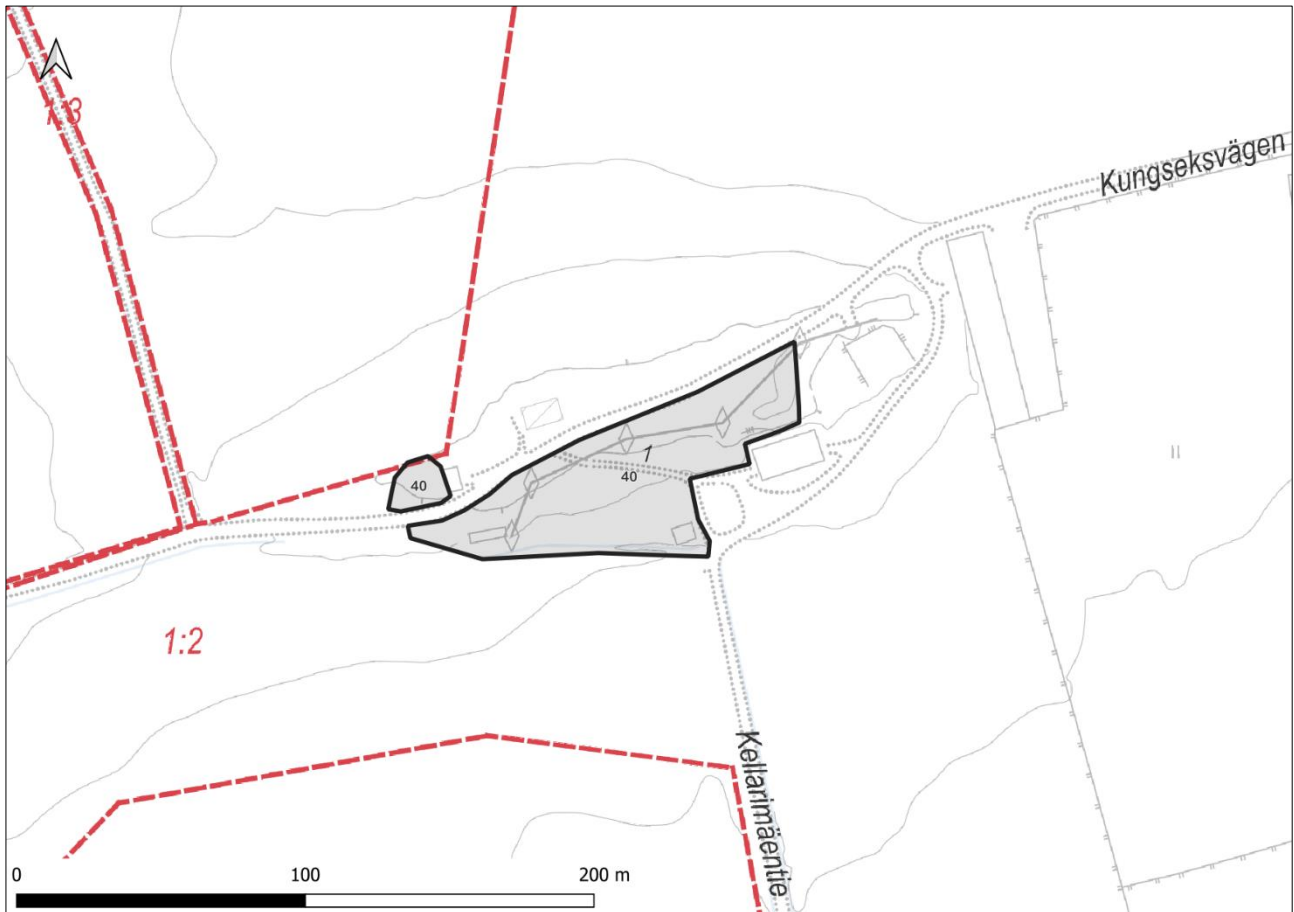
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsä- ja suoluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alue on erityisen tärkeä virkistys- ja liikuntakäytön kannalta ja alueella kulkee valaistu hiihto- ja kuntoilureitti. Oulunkylän liikuntapuiston kehittäminen, Tuusulanväylän bulevardisointi ja Oulunkylän lisärakentaminen lisäävät tulevaisuudessa alueen käyttöpainetta. Aluerajauksen sisällä sijaitsee radiomasto ja sen huoltoyhteys. Linnoitusrakenteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 on kohdetta sivuava merkintä nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alueen itäosa on puistoa. Kohteen länsiosalla ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Suojelun valmistelu kannattaa mahdollisuuksien mukaan kytkeä alueen asemakaavan laatimiseen. Vantaanjoen ideasuunnitelma (2024).

40. Kellarimäen keto (Tuomarinkylä)

Pinta-ala 0,46 ha



Kuninkaantammentietä myötäilevällä alueella on kolme edustavuudeltaan vähintään kohtalaista tuoreen suurruohoniityn kuviota. Tien varrella on monipuolista, kasvillisuudeltaan paikoin niukkaa niittyaluetta, jonka huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat hirvenkello, runsas keltamatarata ja ketoneilikka. Pellon ja tien välisellä rehevähköllä niityllä esiintyy mm. keltamatarata, nurmipuntarpäätä, punanataa, hiirenvirnaa ja puna-apilaa. Niitty vaihtuu ylempänä pienruohoniityyn. Kolmas suurruohoniittykuvio koostuu laajoista niityistä ja sijaitsee vanhassa pihapiirissä. Sen lajistoon kuuluvat mm. hyvin runsas keltamatarata, vähäisempi ketoneilikka sekä kissankello, paimenmatara ja niittyleinikki, useiden muiden lajien lisäksi. Kellarimäellä esiintyy lisäksi ketoja, jotka yhdessä muodostavat huomattavan arvokkaan kasvillisuuskohteen. Mäen länsireunan ja lounaisrinteen kasvistoltaan varsin rikkaat kedot ovat luultavasti hyvinkin vanhan maatalouden synnyttämiä ja täten oikeita perinnebiotooppeja. Ketojen huomionarvoiseen kasvistoon kuuluvat mm. ahokissankäpäälä, ketoneilikka, tummatulikukka, aholeinikki, kevät- ja ketotädyke sekä mäkiarho. Kellarimäen alue on lisäksi niittyverkoston arvokohde sisältämiensä luonnon monimuotoisuuden ja kulttuuriympäristön arvojen vuoksi. Kohde kuuluu Uudenmaan arvokkaisiin perinnemaisemakohteisiin.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualuetta Niskalan pelto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot: Osa arvoluokan 2 linnustokohdetta (Niskalan pellot).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan perinneympäristön säilyttäminen ja kasvistoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on tarvetta jatkaa hoitoa niittämällä ja korjaamalla niittojäte pois. Alueen erityiset kulttuuriarvot on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa ja hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Rakennusten käyttötarkoitusten mahdollisten muutosten myötä alueen käyttöpaine voi kasvaa. Arvoniittykohde.

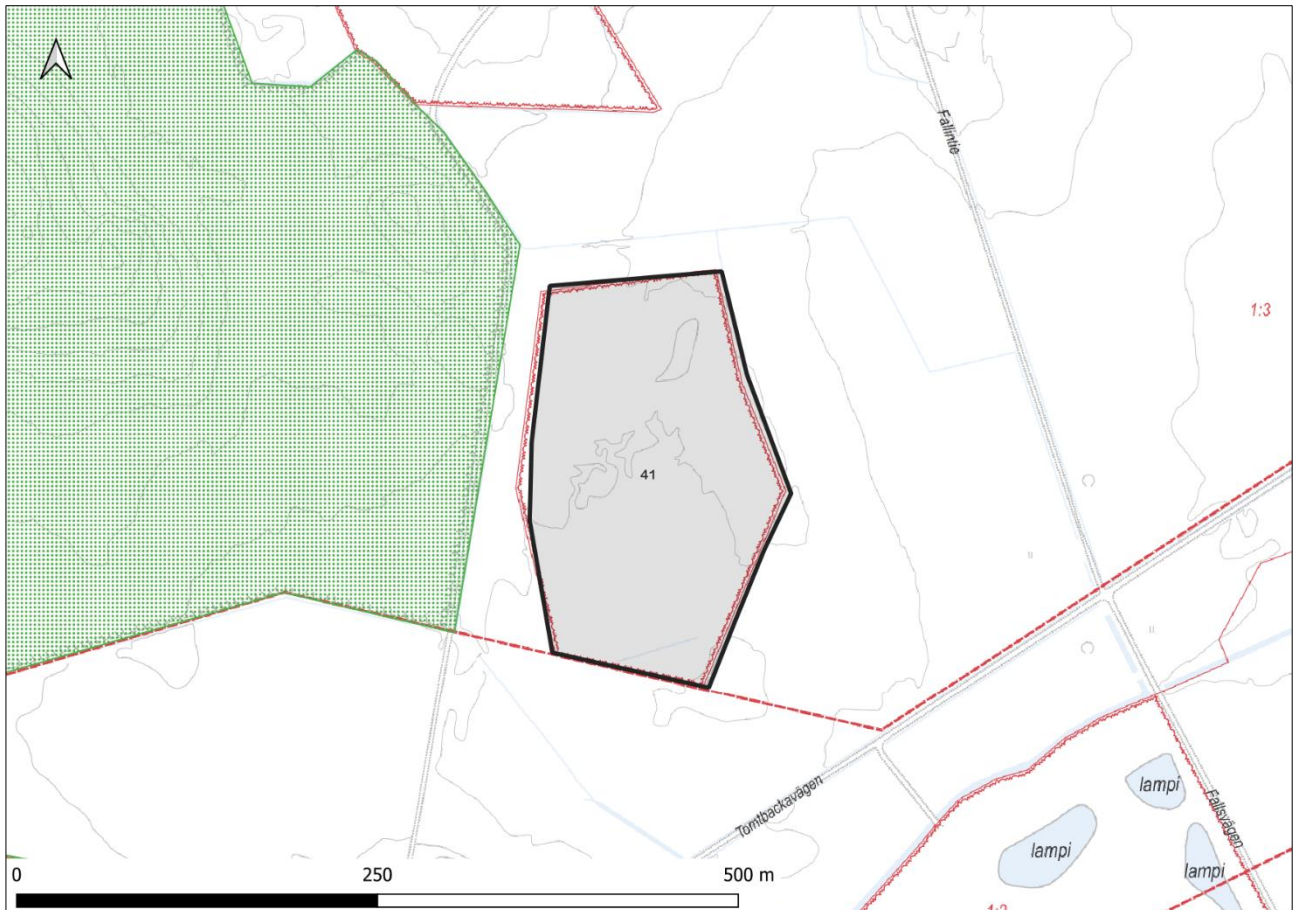
KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on erityisaluetta virkistystä ja maanviljelyä varten.

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030 mahdollistaa alueen kehittämisen ja kunnostamisen.

LISÄTIETOA: Pykälä & Bonn 2000.

41. Haltiala, itäinen metsäsaareke (Tuomarinkylä)

Pinta-ala 4,02 ha



Alueella on järeäpuustoista metsikköä sekä METSO-kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä. Eteläosassa on tuoretta keskiravinteista lehtoa, jonka varttunut puusto koostuu kuusesta, koivusta, haavasta ja männystä. Kenttäkerros on paikoin niukka, ja kuviolla on vanhoja ojia. Metsäsaareke on kokonaisuudessaan liito-oravan ydinaluetta. Sen pohjoisosassa on varttunutta kuusivaltaista sekametsää, ja haapaa kasvaa runsaasti etenkin pellon reunassa. Eteläosassa on nuorta kuusikkoa, varttunutta haapaa sekä mäntyä sekapuuna. Metsäsaareke on sopivaa aluetta myös lahojaviosammalelle, ja lajia onkin löytynyt pitkälle lahonneelta kuusimaapuulta.

Kohde olisi liitettävissä yhtenäiseksi osaksi laajaa Haltialanmetsän aluetta metsittämällä länsipuolinen kapea peltokaistale.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueita Niskalan pellot.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4		X	X	X	X								
Lisätiedot: Liito-orava-alue, lahokaviosammalalue.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsäluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

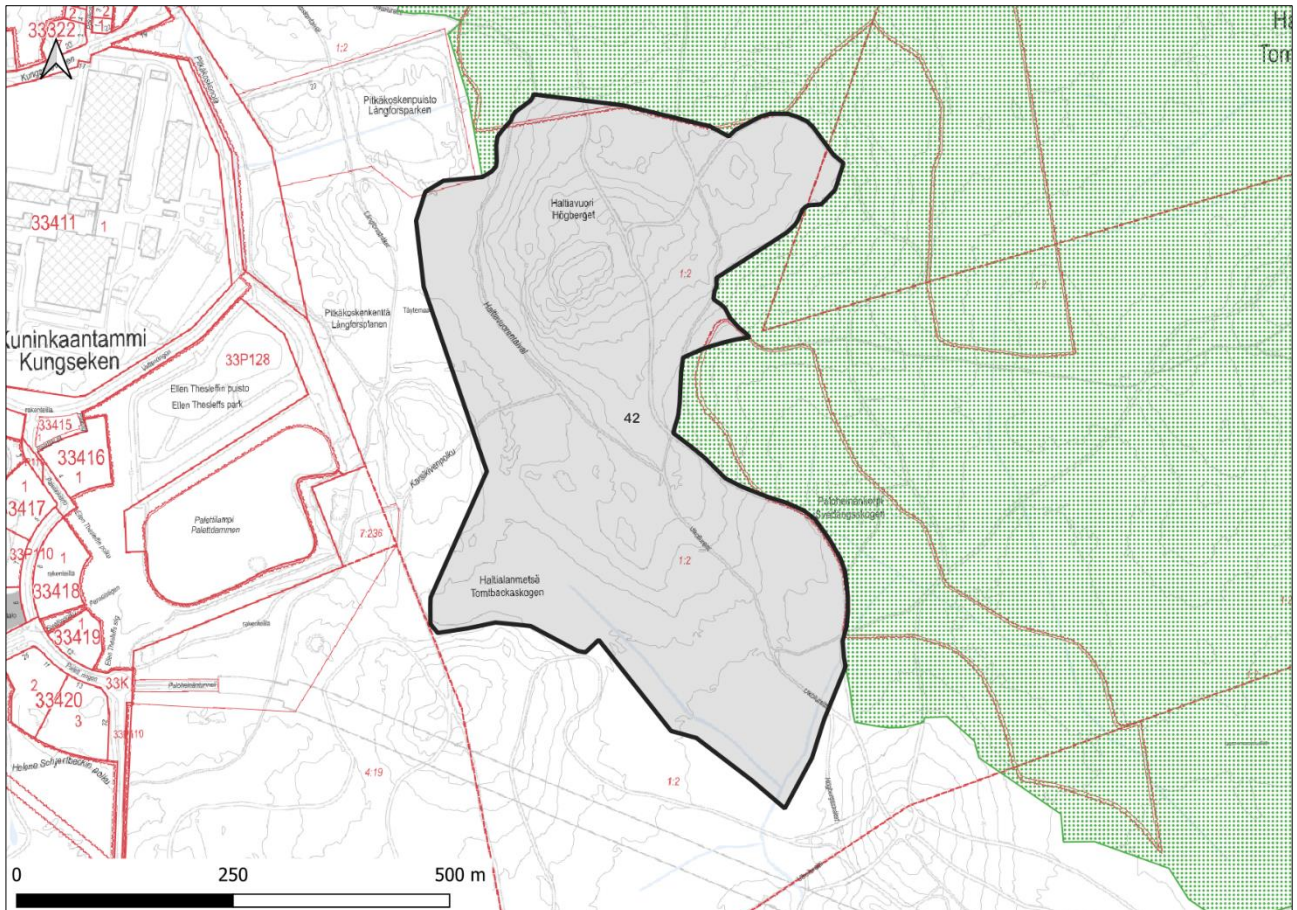
HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lisäksi alueen läpi kulkee pohjoiseteläsuuntainen rautatien merkintä. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 aluetta sivuaa merkintä ohjeellisesta suunnitellusta liikennetunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualue.

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030 (2020).

42. Haltialanmetsän laajennus (Tuomarinkylä)

Pinta-ala 25,3 ha



Haltialanmetsän luonnonsuojelualueen länsipuolella sijaitsevalla alueella on Keskuspuiston ydinmetsää sekä järeitä, eri-ikäisrakenteisia ja varttuneita metsiköitä. Myös useita METSO-kriteerit täyttäviä elinympäristötyyppejä, kuten metsäisiä kallioita, lehtoja, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä korpia, esiintyy yleisesti. Alueen pohjoisosassa on pienehkö lehtomaisen kankaan kuvio, jossa kasvaa vanhaa kuusikkoa ja muutama pähkinäpensas. Haltiavuoren länsipuolella on pääosin tuoretta kangasta, jossa on siellä täällä pienialaisia kosteampia painanteita. Tämän alapuolella on ojan varrella ojitettua mutta reheväkasvuista ruoho- ja heinäkorpea. Etelämpänä Haltialanmetsän alueella on lehtokorpikuvio, jossa esiintyy useita järeitä tervaleppiä, kotkansiipeä sekä saarnen taimia. Kuviolla on myös paljon lahoppua.

Lehtokorpi ja sitä ympäröivä alue muodostavat kasvistollisesti arvokkaan korpilaakson. Kohteen keskiset osat ovat saniaiskorpea, ja kenttäkerroksessa esiintyy isoalvejuurta, hiirenporrasta ja kotkansiipeä. Muita vaateliaita ruohoja ovat mm. laajalti runsas velhonlehti sekä suokeltto, pitkäpääsara, purolitukka, kevätlinnunsilmä, lehtokorte, lehtopalsami, kevätlinnunherne, mesimarja sekä lehtotähtimö. Pääosin Haltialanmetsän luonnonsuojelualueella sijaitseva, kasvistollisesti arvokas Haltiavuoren-Paloheinän lehto- ja korpilaaksojakso osuu Haltialanmetsän lisäosan alueelle luoteisosistaan. Kohde koostuu oja (perattuja puroja) reunustavista rehevistä korpista (pääosin saniaiskorpia) ja kosteista lehdoista (saniais- ja suurruoholehtoja). Kohteen luoteispäässä on

rinnemaiden tuoreita lehtoja, kaakkoisosissa taas saniaiscorpia karummista korvista kangaskorpiin saakka. Kaiken kaikkiaan kohteen lehto- ja korpikasvilajisto on hyvin rikas ja monipuolinen: alueella esiintyy mm. korpinurmikkaa, Helsingissä erittäin uhanalaista mätässaraa, Helsingissä vaarantuneita velholehteä ja imikkää sekä Helsingissä silmälläpidettäviä pitkäpääsaraa, suokeltoa, kevätlinnunsilmää, lehtopähkämöä ja mesimarjaa, useiden muiden lajien lisäksi. Kohteen vallitseva luonnontilaisuus ja kasvillisuustyyppeiden edustavuus ja laajuus tekevät siitä hyvin arvokkaan. Haltialanmetsän lisäosan alueelle eteläreunastaan osuva Haltialan pohjoinen lehtoalue on kolmas alueen kasvistollisesti arvokkaista kohteista. Lehtoalue on keskeisiltä osiltaan kalkkivaikutteisiin laaksoihin ja painaumiin syntynyttä kosteaa, pääosin saniaislehtoa. Kosteita lehtoja reunustavat rinnemailla tuoreet ja kuivat lehdot, alavammilla mailla taas esiintyy korpilaikkuja ja -juotteja, joista osa on hyvin reheviä lehtokorpia. Kohteeseen kuuluu myös Haltiavuoren koillisrinteen vanha kalkkilouhos. Alueen lajisto on hyvin monimuotoista: siellä esiintyy mm. korpisaraa, hentosaraa, ahokissankäpäliä, korpinurmikkaa, kartioakankaalia ja kellotalvikkia sekä Helsingissä erittäin uhanalaisia keväthanhikkia ja lehtoleinikkiryhmää. Myös muuta huomionarvoista lajistoa on runsaasti. Kohteen luonnontilaisuus, näyttävyys, laajuus ja monipuolisuus tekevät siitä hyvin arvokkaan.

Kohteen eteläosissa Paloheinän metsässä on vanhaa lehtipuuvaltaista lehtomaista kangasta, jossa kasvaa mm. järeitä haapoja, koivua, harmaaleppää ja kuusta. Alueella on paljon lahoppuuta ja tuulenskaatoja. Tämän vieressä on kosteaa keskiravinteista lehtoa, jossa on pääosin varttunutta kuusivaltaista metsää sekä vanhoja oja. Lehtokuvion läpi kulkeva Näsinojan osuus on kuivaa metsäojaa, jonka ympärillä kasvaa mm. hiirenporrasta, nurmilauhaa ja rönsyleinikkiä. Paloheinätunnelin kohdalla 1–2 metriä leveässä uomassa on alkavaa mutkittelua, vettä on n. 5 cm:n syvyydeltä. Vesi on harmaanruskeaa, pohja savinen ja mutamainen. Uoma on metsän ja puiden varjostama, tukkeja on poikittain uomassa. Veden pinnalla on paljon vesikasvillisuutta, mm. pikkulimaskaa ja isovesitähteä. Hieman pohjoisemmassa, Paloheinänkorven kohdalla uoma on melko suora, vettä on vain paikoittain. Vesi on harmaan savista, eikä pohjaa näy. Vedessä kasvaa isovesitähteä, ja leväkalvo peittää vedenpinnan. Uomassa on runsaasti puuainesta, ja tukkeja on sekä uomassa että poikittain sen yli. Pohja on savista ja siinä on isoja kiviä. Puro on metsän varjostamaa ja sen lähiympäristö on kuusimetsää. Näsinojan Keskuspuiston sivuhaara ulottuu Haltialan länsiosiin: kyseessä on n. 30–50 cm leveä suora uoma, jossa ei ole vettä. Savipohja on kuitenkin märkä ja mutamainen. Uoma on melko umpeenkasvanut ja siinä kasvaa suovehkaa ja rentukkaa. Metsä varjostaa uomaa hieman.

Paloheinän lehto- ja korpilaakson kääpäkohde sisältää monipuolisen lehtokokonaisuuden, joka on pääosin aikanaan ojitettua lehtokorpea ja kosteaa lehtoa. Kuusilahoppuun ohella alueella on harvakseltaan myös koivulahoppuuta sekä hieman haapa-, pihlaja- ja harmaaleppälahoppuuta. Alueelta on havaittu 62 kääpälaajaa, mikä on pinta-alan ja inventointiaikaan suhteutettuna kohtalainen määrä. Havaittu lajisto on pääasiassa kuusta ja lehtipuita suosivaa. Lajeista 35 on indikaattorilajeja, joissa korostuvat selvästi kuusta suosivat lajit. Harvinaisin alueen lajeista on kalvaskäpä, josta on Suomessa tehty reilun sadan vuoden aikana alle 10 havaintoa. Toinen kääpäalueista sijaitsee Haltialan pohjoisella lehtoalueella ja sisältää Pitkäkosken ja Haltialan aarnialueen luonnonsuojelualueiden välissä sijaitsevan monimuotoisen lehto-, korpi- ja kangasmetsien kokonaisuuden. Kaikki alueen metsät ovat vanhapuustoisia, valtapuu kuusen lisäksi esiintyy merkittäviä määriä koivua ja monilla kuvioilla myös haapaa. Myös pihlajaa ja raitaa sekä harmaa- ja tervaleppää esiintyy. Valtaosa lahoppuusta on kuusilahoppuuta, mutta myös koivua sekä harmaa- ja tervaleppää esiintyy lahoppuuna. Alueelta on havaittu jopa 73 kääpälaajaa, mikä on selvitystunteihin suhteutettuna korkea määrä. Jos mukaan lasketaan myös sellaiset aiemmissä selvityksissä (v. 1999) havaitut lajit, joita ei ole havaittu myöhemmässä selvityksessä vuonna 2015, nousee alueen kokonaislajimäärä 86:een. Kaikista lajeista jopa 53 on indikaattorilajeja. Eniten lajeissa on kuusen lajistoa, mutta myös lehtipuita suosivaa lajistoa on yleisesti.

Paloheinän täyttömäen pohjoispuolella on kaksi liito-oravan ydinaluetta, joilla on harvaa ja aukkoista varttuvaa-vanhaa kuusikkoa sekä runsaasti varttunutta haapaa. Suurin osa Haltialan metsäalueesta on liito-oravalle sopivaa. Paloheinä on myös lahokaviosammalaluetta. Täyttömäen pohjoispuolen metsistä on löytynyt kuusi melko lähekkäistä lahokaviosammalrunkoa – kohdetta voidaanakin pitää yhtenä Helsingin parhaista ja vahvimista esiintymistä.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Haltialan metsät.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
8	X	X	X	X	X	X		X		X			
Lisätiedot: Liito-orava-alueet (2 kpl), lahokaviosammalalue.													

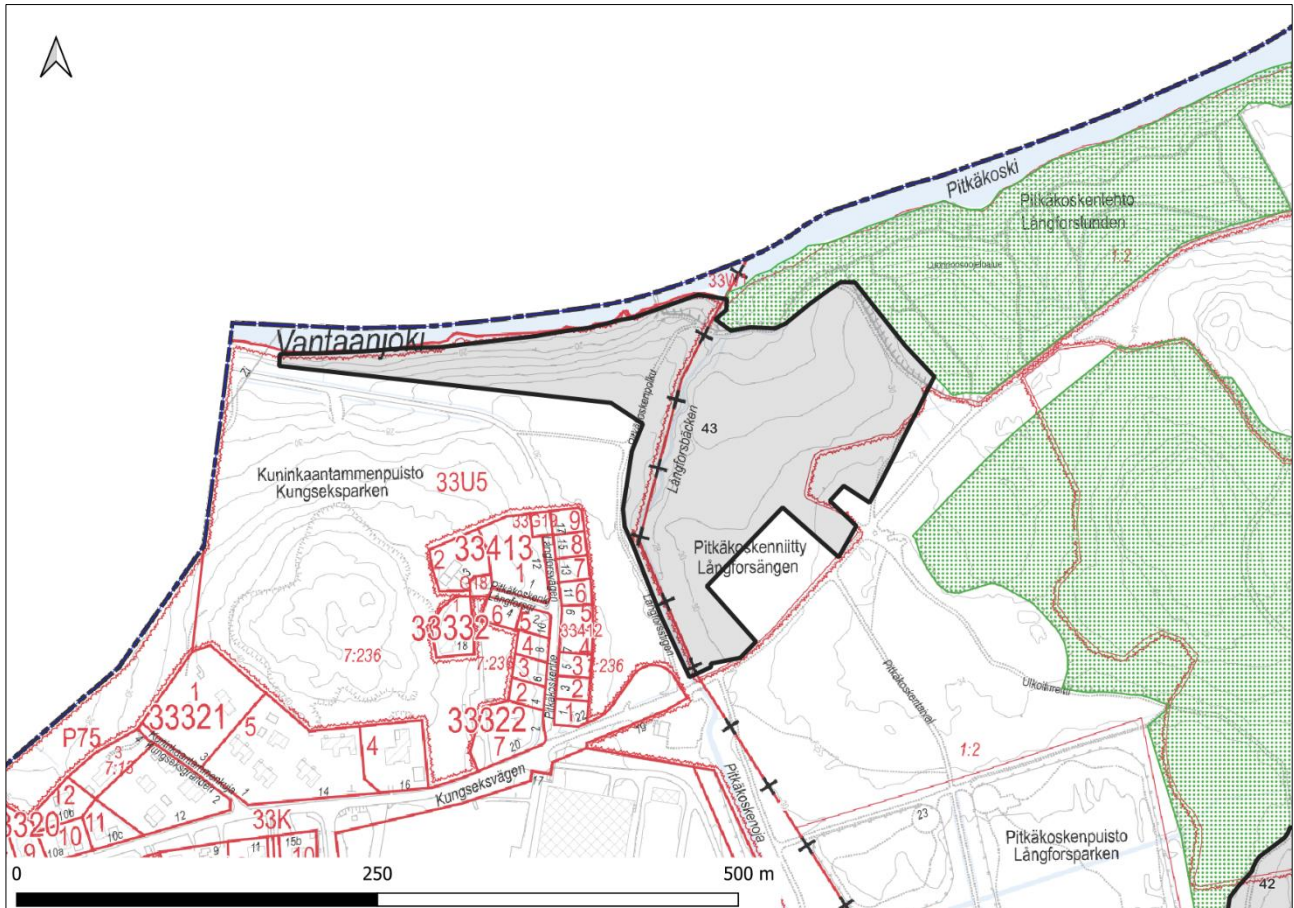
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Haltialanmetsän luonnonsuojelun laajentaminen. Turvaa Helsingin siniverkosta sekä Helsingin metsä- ja puustoista verkosta.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta, ja se on merkittävä opetus- ja retkikohde. Alueella kulkee valaistuja hiihto- ja kuntoilureittejä ja maastopyöräilyreitti. Olemassa olevat reitit ja niiden kehittämismahdollisuudet sekä kunnossapito ja turvallisuus on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Alueen läpi kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti valaistuun reittiin liittyvä 20 kV johto.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen pohjoisosassa on merkintä suunnitellusta maanlaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Lisäksi alueella on merkintä teknisen huollon yhteystarvemerkinä. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualue ja pieneltä osalta urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta sekä luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitettua aluetta. Alueen pohjoisosassa asemakaavassa on merkintä ohjeellisesta alueen osasta, jolle saa sijoittaa maanalaisen vedenpuhdistuslaitoksen talousveden tuotantoa varten. Alueen suojelu ei saa estää kyseisen maanalaisen tilan rakentamista. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA) osa keskuspuiston vihersormeaa, alueelle osoitettu viheralueen täydentäviä yhteyksiä. Alue on maisemakulttuurikartalla osa aikakaudelleen tyypillistä, kaavoitushistoriallisesti merkittävää ja suomalaisittain ainutlaatuista puistokokonaisuutta. (Keskuspuisto).

43. Pitkäkösken rinnelehtojen laajennus (Kaarela/Tuomarinkylä)

Pinta-ala 4,08 ha



Kuninkaantammenpuiston itäpuolella sijaitsevalla alueella on kangasmetsää sekä METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja. Vantaanjoen varrella rinteessä on kulttuurivaikutteinen tuoreen keskiravinteisen lehdon kuvio, jonka yläosassa kasvaa vanhoja poppeleita, nuorta vaahteraa, jänönsalaattia, kioloa, taikinamarjaa ja ojakellukkaa. Alempana on harmaaleppää ja tiheää tuomipensaikkaa, joiden alla kenttäkerros on miltei olematon. Hieman idempänä Vantaanjoen varrella on jokeen rajautuvia kalliopaljastumia ja niitä ympäröivää rantalehtoa. Kalliopaljastumat ovat kalkkivaikutteisia, ja paljastumien reunoilla on monipuolinen sammallajisto. Kalkkilajeista jokitorlässä esiintyy kielikkelosammalta. Kallioalueen alapuolella, Pitkäköskenojan luonnontilaisen kaltaisen osuuden varrella on tuoretta runsasravinteista lehtoa, jossa kasvaa paikoin kookasta harmaaleppää sekä tervaleppää ja tuomea. Etenkin kuvion pohjoisosassa puusto on kookasta, ja myös lahoa lehtipuuta on runsaasti.

Pitkäköskenniityn itäosassa on karu pienruohoketo, jonka pohjois- ja länsipuolella on tuoretta suurruohoniittyä. Kedon alueella on useita erillisiä kalliopaljastumia, joiden välissä on matalakasvuista niittyä. Lajisto koostuu mm. huomionarvoisesta ketoneilikasta, isomaksaruohosta, keto-orvokista, ahdekaunokista ja valkomaksaruohosta. Ympäröivä pietaryrttivaltainen suurruohoniitty on niittyaluetta, jonka vierellä on opastauluja, pöytiä ja penkkejä sekä liikuntatelineitä. Niityn lajeja ovat mm. pukinjuuri, pikkulaukku, heinätahtimö, silmäruoho,

ahdekaunokki, peurankello ja puna-apila. Kalliopaljastuma ja sitä ympäröivät ketomaiset niityt muodostavat kasvistollisesti arvokkaan kohteen, jossa kasvaa suppealla alueella rikas ja helsinkiläisittäin omalaatuinen kasvisto. Huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat kartioakankaali, Helsingissä erittäin uhanalainen keväthanhikki, Helsingissä vaarantuneet harmaapoimulehti ja kesämaksaruoho sekä Helsingissä silmälläpidettävä aholeinikki. Keto- ja niittykuviot ja niiden ympäristö muodostavat monimuotoisen niittykeskittymäalueen. Kallioketoalue kuuluu Uudenmaan arvokkaisiin perinnemaisemakohteisiin.

Vantaanjoen etelärannalla, Pitkäkösken luonnonsuojelualueella on liito-oravan ydinaluetta. Alueella on myös Pitkäkösken–Ruutinkösken–Niskalan tärkeää lepakkoaluetta, johon kuuluu Vantaanjoen kolme koskea (Pitkäkösken, Niskalankosken ja Ruutinkosken) sekä jokialueen rantavyöhyke. Alueelta on tavattu pohjanlepakkoa, viiksisiippoja, vesisiippaa, korvayökköä ja isolepakkoa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyytit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5		X	X	X		X	X						

Lisätiedot: Liito-orava-alue (Haltiala 12), tärkeä lepakkoalue (Pitkäkösken–Ruutinkosken–Niskala, luokka B).

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Pitkäkösken rinnelehtojen luonnonsuojelualueen laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

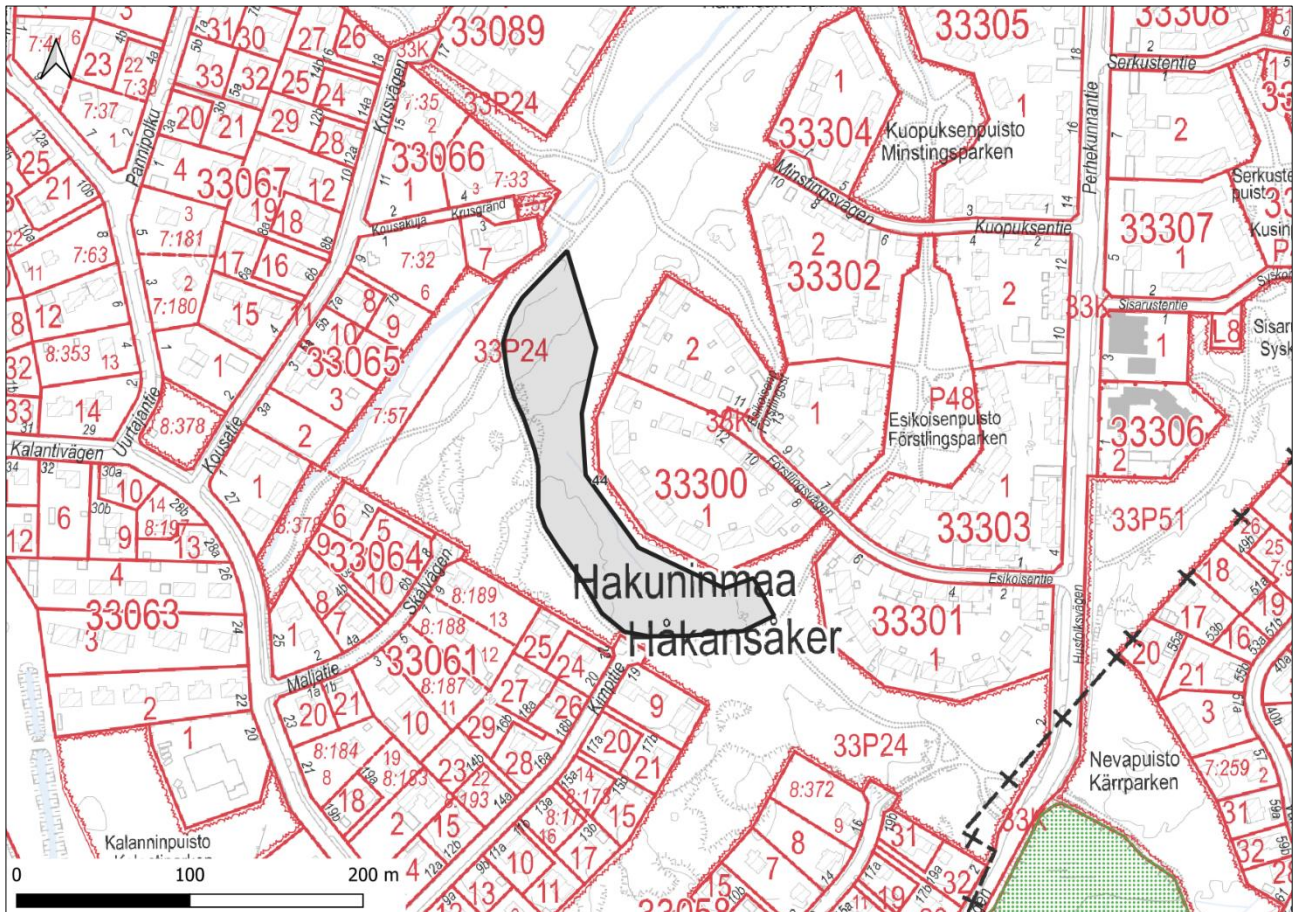
HOITO JA KÄYTTÖ: Arvoniittyosuuden hoitoa on syytä jatkaa perinteisellä tavalla, ja niittojätteen poiskorjaukseen siirtymistä kannattaa harkita myös suurruohovaltaisella osuudella. Alueella on tärkeä merkitys virkistykseen ja liikunnan kannalta. Alerajauksen ulkopuolelle jätetään pöytä- ja penkkiryhmät sekä Pitkäkösken ulkokuntosali. Alueella kulkee osittain valaistu kuntoilureitti. Kallioketo on arvoniittykohde.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Kuninkaantammen osayleiskaava vuodelta 2008 jossa alue on lähivirkistysaluetta, sekä Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 aluetta sivuaa merkintä suunnitellusta maanlaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista sekä kaksi merkintää nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualue, maisemallisesti arvokasta pelto- ja niittyaluetta sekä luonnonsuojelualue. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA) vihersormen yhteys alueen läpi Vantaan puolelle.

LISÄTIETOA: Pykälä & Bonn 2000

44. Hakuninmaa (Kaarela)

Pinta-ala 1,02 ha



Hakuninmaan alueella on eri-ikäisrakenteista ja järeäpuustoista metsikköä. Kimpitien pienellä, kasvistollisesti arvokkaalla saranevalla esiintyy mm. riippa-, pullo- ja viiltosaraa sekä Helsingissä erittäin uhanalaista leväkköä. Suon reunoilla kasvaa koivua, virpapajua ja korpikastikkaa. Neva on kuivahko, mutta itäosastaan täysin luonnontilaisen näköinen. Pohjoisosassa oleva oja on kuiva.

Esikoisentiellä sijaitseva lehtorinne on toinen Hakuninmaan arvokkaista kasvillisuuskohteista. Kyseessä on viljava ja mahdollisesti pohjavesivaikutteinen rinne, jonka kasvillisuus on osin kostean lehdon ja osin lehtokorven kaltaista. Rinteen keskivaiheilla sijaitsevasta putkenuusta tuleva vesi ravitsee aluetta. Lajistoon kuuluvat mm. harmaaleppä, tuomi, kiiltopaju, halava, punakoiso ja pohjanpunaherukka sekä hiirenporras, tesma ja jänönsalaatti. Putkesta virtaavan veden uurtaman puron hiekka- ja multapinnoilla on jonkin verran metsälitukkaa, jota tavataan myös kohteen muilla avopinnoilla ulkoilutien molemmin puolin.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3		X		X		X							
Lisätiedot: Erittäin uhanalaisen (v. 2019 uhanalaisarviointi), rauhoitetun, erityisesti suojeltavan ja kiireellisesti suojeltavan metsälitukan kasvupaikka kohteen pohjoisosassa.													

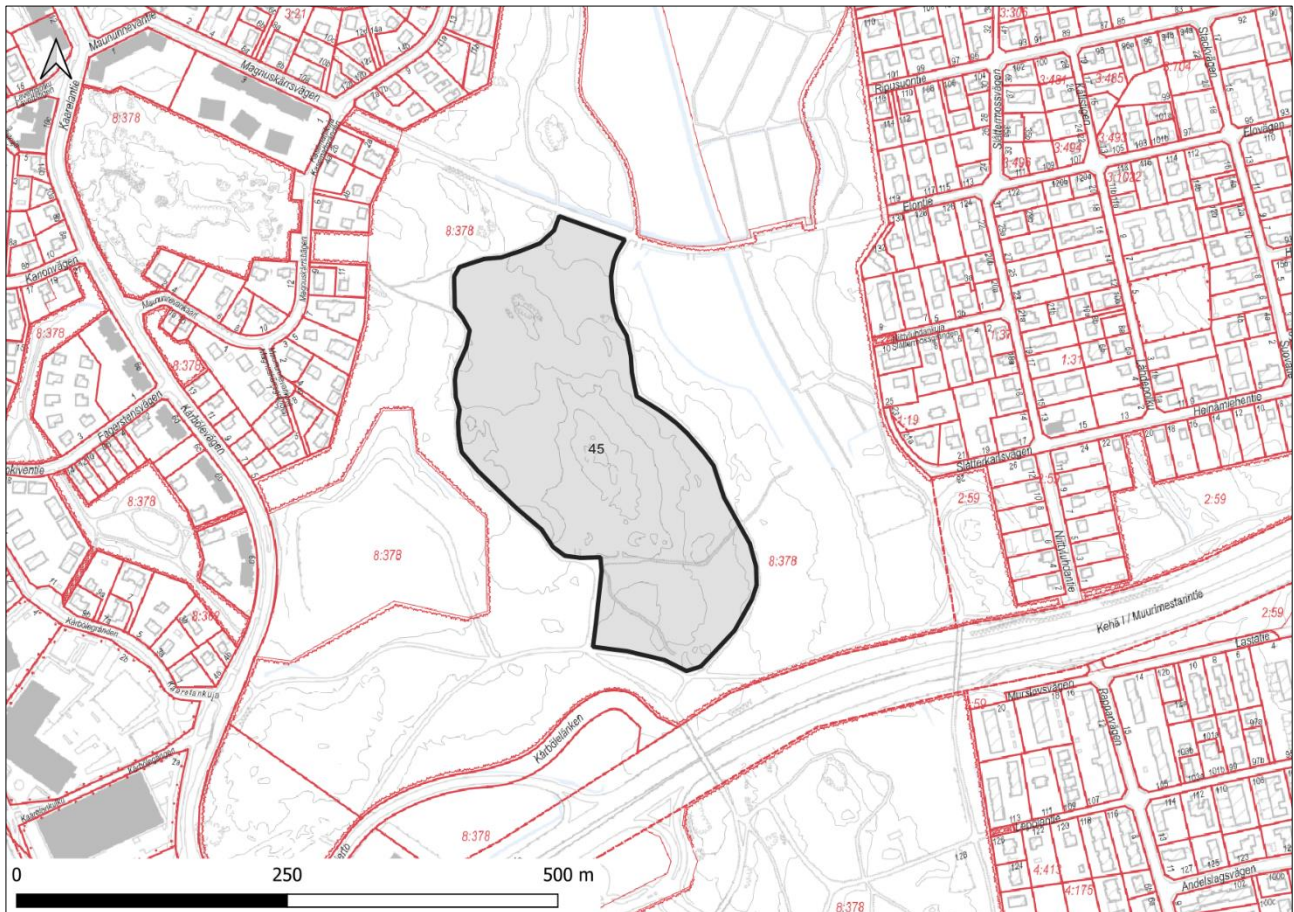
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsä- ja suoluonnon sekä erityisesti suojeltavan lajin elinympäristön turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Kaikessa alueen käytössä ja hoidossa on huomioitava metsälitukan kasvupaikat. Rauhoituksen valmistelussa on huomioitava alueen pohjoisosassa Esikoistentien päädyssä tulevan hulevesiviemärin purkupuutken mahdollinen huolto sekä hulevedet.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Osaa aluetta koskee määräys "Alueen osa, jolla sijaitseva suo tulee säilyttää". Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) täydentävä yhteys viheralueella kulkee alueeseen rajautuen.

45. Elonniityn metsä (Kaarela)

Pinta-ala 6,35 ha



Elonniityn kohde kuuluu kokonaisuudessaan keskuspuiston ydinmetsäalueeseen ja sen alueella on järeitä ja eri-ikäisrakenteisia kangasmetsiä. METSO-kohteen kriteerit täyttäviä korpia, lehtoja, metsäisiä kallioita sekä lehtomaisia, tuoreita, kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä on yleisesti. Alueen läpi kulkevan, Haaganpuroon laskevan noron ympärillä on luonnontilaisen kaltainen puronvarsilehto. Se on tyypiltään kosteaa keskiravinteista lehtoa, jossa kasvaa varttunutta koivua, kuusta ja terva- ja harmaaleppää. Kenttäkerroksessa on mm. hiirenporrasta, rantaminttua ja purolitukkaa. Noron yläjuoksulla uomaa on perattu. Haaganpuro itsessään on taimenpuro.

Alueella on kaksi liito-oravan ydinaluetta, joiden puusto on pääosin varttunutta-vanhaa kuusikkoa, jossa on haapoja seassa.

Maununnevan asuinalueen kaakkoispuolella on hyvin arvokas kääpäalue. Kohteella on runsaasti ulkoilureittejä. Alueella on pääasiassa lehtomaisia ja tuoreita kankaita mutta myös kallioisia kuivahkoja kankaita, erilaisia ruohoturvekankaita sekä jonkin verran lehtopohjaisia metsiä. Lahopuun määrä vaihtelee paljon, runsaiten lahoppuuta on lounaisosan mäellä, jossa on varsinkin kuusilahoppuuta. Kääpäalueelta on havaittu yhteensä 66 kääpäalajia, joista 33 indikaattorikäppiä. Lisäksi on havaittu neljä orvakalajia ja kolme orakaslajia, joilla kaikilla on indikaattoriarvoja. Selvityksen perusteella metsäalueella on ilmeistä suojeluarvoa havu- ja lehtilahoppuulla elävien vaatelioiden lajien suojelulle. Alueella on myös havaittu muita huomionarvoisia lajeja, kuten aarnisammal, pikkuliuskasammal, rakkosammal ja lahokaviosammal. Kaksi

lahokaviosammalesiintymää on löytynyt Mannunnevan eteläosasta. Kohteen eteläosissa on linnoitusrakenteita.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Helsingin keskuspuisto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X	X	X	X			X		X			
Lisätiedot: Taimenpuro (Haaganpuro); osin kahta liito-orava-aluetta (32/2016 ja 33/2016); kohteeseen sisältyy lahokaviosammalalue (26/2017).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin siniverkosta sekä metsä- ja puustoista verkosta.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueen läpi ja rajalla kulkee ulkoilureittejä ja sen länsireunaa pitkin kulkee latureitti. Olemassa olevat reitit ja niiden kehittämismahdollisuudet sekä kunnossapito on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Alue on valtaosin valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä (RKY), jonka arvojen säilyttämisen mukaiset toimenpiteet otettava huomioon. 1. maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on huomioitava hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualueutta. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) keskistä vihersormeaa, alueen itälaitaa pitkin kulkee vihersormen pääreitti ja etelälaitaa täydentävä yhteys viheralueella. Alue on osa aikakaudelleen tyypillistä, kaavoitushistoriallisesti merkittävää ja suomalaisittain ainutlaatuista puistokokonaisuutta (Keskuspuisto).

46. Suursuonpuiston linnoituskallio (Oulunkylä)

Pinta-ala 2,05 ha



Suursuonpuiston linnoituskallion alueella on Maunulan ydinmetsäaluetta, ja sen kangasmetsiin kuuluu eri-ikäisrakenteisia metsiköitä. Alueen pohjoisosassa sijaitsee karu, pohjoiseen viettävä kallioketo. Kohteella kasvaa muutama vaahteran taimi ja jalopähkinää. Kenttäkerroksessa on mm. kalliokioloa, isomaksaruohoa, tuoksusimaketta ja sarjakeltanoa.

Alueella on arvokas kasvillisuuskohte, joka koostuu kahdesta kalliosta sekä niiden väliin jäävästä ja ympäristön reheväköstä metsiköstä. Kohteella on kallio- ja ketokasvillisuutta, kuten ahokissankäpälää, mäkilemmikkiä ja kevättädykettä. Suursuonpuiston linnoituskalliot kuuluvat myös Pohjois-Helsingin niittyjen askelkivialueeseen.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Puot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X		X		X	X						
Lisätiedot: --													

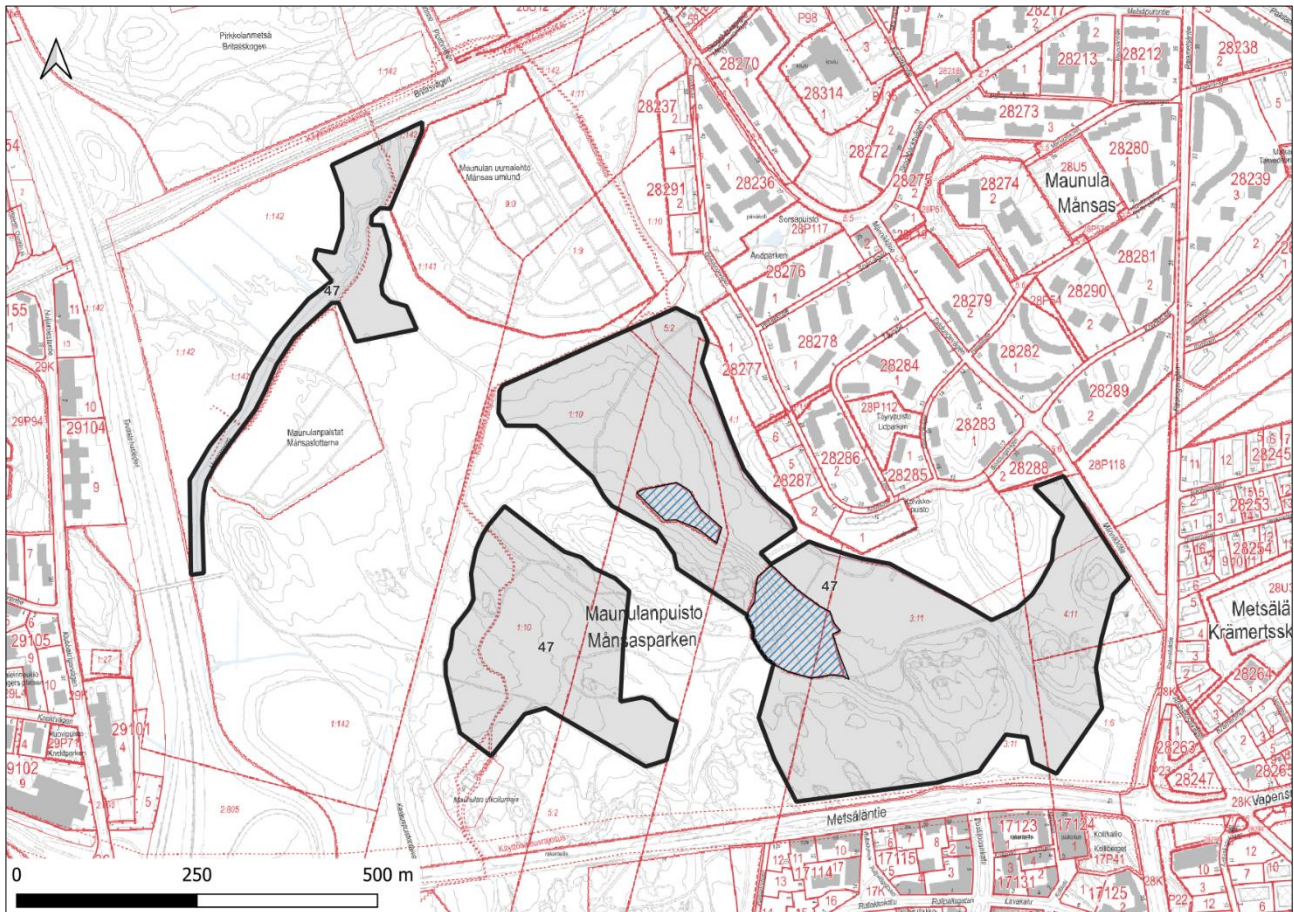
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta, ja sen läpi kulkee ulkoilureitti. Linnoitusrakenteet ja mahdollinen kalliokedon hoitotarve on huomioitava hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on asuntovaltaista aluetta A3 ja A4. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen läpi kulkee merkintä ohjeellisesta suunnitellusta liikennetunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa ja lähivirkistysaluetta. Alue on osa Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) kaupunginosapuistoa.

47. Metsälä (Oulunkylä)

Pinta-ala 31,1 ha



Eteläiset osa-alueet

Itäisellä osa-alueella on kaksiosainen luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppirajaus *Maunulan pähkinäpensaslehto* (1,71 ha) on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen lehtokasvillisuus. Alueen kasvillisuus on tuoretta keskiravinteista lehtoa. Kävelyteiden risteuksen ympäristössä ja jyrkähkössä rinteessä sijaitsevassa eteläisemmässä pähkinäpensaslehdossa kasvaa noin 90 kappaletta yli kaksi metriä korkeaa pähkinäpensasta. Alueella kasvaa myös kymmenkunta puumaista metsälehmusta. Muita alueen puulajeja ovat kuusi, hieskoivu, pihlaja ja haapa. Pensaskerroksessa kasvaa pähkinäpensaiden lisäksi lehtipuiden taimia. Kenttäkerroksen lajeja ovat muun muassa käenkaali, oravanmarja, tesma, mustikka, lillukka, kielo, sananjalka ja kevätlinnunherne. Pohjoisemmassa pähkinäpensaslehdossa kasvaa noin 10 kappaletta yli kaksi metriä korkeaa ja noin 40 kappaletta pienempää pähkinäpensasta. Alueella on isoja kuusia ja jokunen mänty sekä metsälehmus. Pensaskerroksessa kasvaa pähkinäpensaiden lisäksi muun muassa lehtokuusama. Kenttäkerroksen lajeja ovat muun muassa isoalvejuuri, hiirenporras, metsäimarre, mustikka, oravanmarja, metsäkorte, valkovuokko, kielo, kevätlinnunherne ja sinivuokko. Pähkinäpensaslehdon lajeista metsälehmus, lehtokuusama ja kevätlinnunherne ovat Helsingissä huomionarvoisia lajeja.

Metsälän itäinen osa-alue kuuluu Maunulanpuiston ydinmetsäalueeseen. Alueen lehdoista neljä on edustavuudeltaan vähintään kohtalaisia ja tyypiltään joko kosteaa keskiravinteista lehtoa, tuoretta keskiravinteista lehtoa tai tuoretta runsasravinteista lehtoa. Alueen keskivaiheilla on vierekkäin

kosteaa keskiravinteista ja tuoretta runsasravinteista lehtoa, joissa kasvaa varttunutta kuusta, haapaa ja koivua. Kaakkoiskulmassa on tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa kasvaa varttunutta ja vanhaa kuusta, koivua ja haapaa, pensaskerroksessa tuomea ja taikinamarjaa. Loput kolme lehtoa sijaitsevat Haaganpuron lähistön rinne- ja purolehtojen muodostaman arvokkaan kasvillisuuskohteen alueella. Niillä esiintyy varttunutta kuusta ja haapaa, lisäksi mm. harmaaleppää, koivua, tuomea, tervaleppää, vaahteraa ja saarnea. Myös pensas- ja kenttäkerroksen lajisto on kaikissa lehdoissa luonteenomaista. Maunulan majan pohjoispuolen alue on lehtipuuvaltaiseksi lehdoksi kehittyvää entistä pihapiiriä.

Myös koko läntinen osa-alue kuuluu Maunulanpuiston ydinmetsäalueeseen. Sen kangasmetsissä on eri-ikäisrakenteista ja järeää puustoa sekä METSO-kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä, lehtoja sekä metsäisiä kallioita. Alueella on kaksi lehtoa, jotka ovat edustavuudeltaan vähintään kohtalaisia. Luontotyyppiltään ne ovat kosteaa keskiravinteista lehtoa ja tuoretta runsasravinteista lehtoa. Puusto varttunutta kuusta, haapaa ja koivua, ojan varressa tervaleppää. Pensaskerroksessa haapavesakkoa ja pihlajaa. Puusto aukkoista, aukkopaikoissa mesiangervovaltaista niittyä.

Maunulan rinne- ja purolehtojen muodostama hyvin arvokas kasvillisuuskohte sisältää useita lehtotyyppisiä, jotka vaihettuvat purolaakson osin pohjavesivaikutteisista kosteista suuruho- ja saniaislehdoista rinteiden alaosan tuoreiden lehtojen kautta rinteiden yläosan kuivahkoihin lehtoihin. Kosteiden lehtojen puu- ja pensaskerroksessa kasvaa tuomea, haapaa, kuusta, terva- ja harmaaleppää, hieskoivua sekä mustuva- ja kiiltopajua, pohjoisosassa myös saarnea. Rinteiden kuivemmissä lehdoissa esiintyy kuusta ja pähkinäpensaita sekä paikoin metsälehmäksi. Kosteissa lehdoissa kasvaa lisäksi mm. korpinurmikkaa, lehtopähkämöä, suokelttoa, kevätlinnunsilmää, lehtotähtimöä, kevätlinnunhernettä ja tesmaa.

Metsälän alueelle osuu kaksi vierekkäistä hyvin arvokasta kääpääluetta. Näistä itäisempi, Maunulanpuiston itäosa, kuuluu myös Metsälän itäalueeseen (kohde 101). Itäisemmän kääpääalueen metsät ovat lehtomaisia ja tuoreita kankaita, osin lehtoakin. Kalliometsiä on hieman, eniten länsiosassa. Pääpuulaji kuusen lisäksi esiintyy haapaa, koivua ja mäntyä paikoin runsaastikin. Sekapuuna kasvaa terva- ja harmaaleppää, raitaa, tuomea, pihlajaa ja pähkinäpensasta, ja kaikkia löytyy alueelta myös lahoppuuna. Havaintoja on tehty yhteensä 74 kääpälajista ja 40 indikaattorilajista, joista varsinkin ekologiaaltaan vaateliias harjasorakas on merkittävä. Kääpääalue täyttää peräti viisi arvoluokan I kriteeriä. Längisempi kääpääalue taas sisältää laadultaan vaihtelevia kangas- ja lehtometsiä, joihin kuuluu niin iäkkäitä kuusikoita, vanhoja sekametsiä kuin varttunutta lehtisekametsää kasvavia lehtoja. Myös pienialaisia kallionyppylöitä ja mäntyvaltaisia metsiä esiintyy. Alueen lahoppuusto on monimuotoista: sieltä on havaittu yhteensä 77 kääpälajia, joista 46 ilmentää arvokkaita elinympäristöjä. Havaittu kokonaislajimäärä on Helsingin oloissa korkea ja ilmentää osaltaan alueen monimuotoisuutta. Alueen arvoa lisää sen suora liittyminen itäpuoliseen, lajistoprofiililtaan samanlaiseen Maunulanpuiston itäosan kääpääalueeseen.

Metsälän itäinen osa-alue rajautuu koillisessa vaelluskalavesistönä toimivaan Maunulanpuroon. Uoman leveys alueella on 1–1,5 metriä, syvyydeltään uoma on n. 10–30 cm. Vesi on kirkasta. Virtausnopeus purossa on nivamaista ja paikoin koskimaista. Uomassa on syvyysvaihtelua ja hieman leveysvaihtelua sekä alkavaa mutkittelu. Pohjamateriaali on savea ja hiekkaa, myös satunnaista kivikkoa ja lohkkareita esiintyy. Puron yllä on varjostusta. Maunulanpuron vierustassa rinteiden alla on lähteikkö- ja tihkupinta-alue.

Pirkkolan-Maunulanpuiston alueella on useita liito-oravan ydinalueita, joista kaksi osuu Metsälän itäiselle osa-alueelle ja yksi läntiselle osa-alueelle. Maunulanpuistossa on laajalti liito-oravan vaatimukset täyttävää metsää.

Metsälässä on kaksi lahokaviosammalaluetta. Maunulan uurnalehdon eteläpuolisesta pohjoisrinteestä on löydetty yksi esiintymä vanhalta kuusen kannolta. Toinen esiintymä taas on

havaittu Maunulan majan koillispuolen ulkoilutien viereisestä kosteasta, korpisesta metsiköstä pitkälle lahonneelta kuusen luonnonkannolta.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Helsingin keskuspuisto.

Luoteinen osa-alue

Metsälän luoteisosa sijaitsee Hämeenlinnanväylän ja Pirkkolantien kulmauksessa. Alue sijoittuu Maunulanpuiston ydinmetsäalueen pohjoisosaan, ja sen kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia ja erikäisrakenteisia metsiköitä. Alueen läpi virtaa hyvin luonnontilaisen kaltainen Haaganpuro. Uoman ympärillä on pääasiassa tuoretta ja kosteaa lehtoa, myös lehtomaista kangasta on paikoin. Puron ympärillä olevassa lehdossa on monipuolinen puulajikoostumus, mm. terva- ja harmaaleppää, haapaa, kuusta ja vaahteraa. Suurin osa puustosta on varttunutta. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. lehtotähtimöä, mesiangervoa, tesmaa, mustaherukkaa ja hiirenporrasta. Alueella on joitakin haitallisia vieraslajeja.

Osa-alueeseen kuuluu Maunulanpuiston metsien hyvin arvokasta kääpäläuetta, jossa on monipuolisesti vaihtelevia kangas- ja lehtometsiä. Arvokkaalla alueella on mm. kuusia, koivuja, raitaa, harmaaleppää ja haapaa. Kuusilahopuut keskittyvät alueen keskiosaan, lehtilahopuut etelä- ja itäosiin. Havaintoja on yhteensä 77 kääpälajista, joista 38 ilmentää arvokkaita elinympäristöjä. Lisäksi alueelta on löydetty kahdeksan indikaattoriarvoa omaavaa muuta kääväkästä. Kohteella on huomattavaa merkitystä kuusi- ja koivulahopuusta riippuvaisille lajeille sekä selvää merkitystä muita lehtipuita hyödyntäville lajeille.

Alueen läpi virtaa Haaganpuro. Puron vesi on kirkasta, mutta samenee ajoittain Maununnevan lumenvastaanottopaikalta alueelle kulkeutuvan hiekan ja pölyn vuoksi. Virtaus vaihtelee nivamaisesta koskimaiseen. Puron leveys vaihtelee pääsääntöisesti 1–3 metrin välillä. Pohjamateriaalissa on vaihtelua (savi, sora, kivikko, lohkarreet), ja uomassa on paikoin puuainesta, mutkittelu sekä tulvatasanteita ja hiekkasärkkiä. Varjostus vaihtelee kohtalaisesta suureen. Uurnalehdosta länteen puron virtaus hiljenee nivamaisesta tasaisen hitaaseen. Pohjamateriaali ei vaihtelee niin paljon kuin aiemmin, ja mutkittelu on suuripiirteisempää. Uoman syvyys vaihtelee 10–70 cm:n välillä. Maunulanpalstojen koillisreunan sillan kohdalla virtaus muuttuu taas nivamaisesta koskimaiseen, ja pohjamateriaaliin tulee enemmän vaihtelevuutta. Paikoin on tulvatasanteita, hiekkasärkkiä, puuainesta sekä korkeitakin reunatormiä. Uoma mutkittellee vaihtelevasti. Puron pohja on savista. Puro ei mutkittele, varjostusta on vain vähän.

Haaganpuroon on istutettu taimenia. Niiden menestymiseksi on tehty runsaasti kunnostustoimenpiteitä eri osissa jokea, ja nykyään taimen lisääntyy Haaganpurossa luontaisesti. Haaganpuro on myös koskikaran talvehtimisalue.

Maunulanpuiston pohjoisosassa, uurnalehdon länsipuolella on vanhaa kuusisekametsää, jossa sijaitsee yksi liito-oravan ydinalue. Maunulanpuisto on yhtenäisenä säilynyt metsäalue, ja liito-oravat voivat esteettä liikkua siellä olevien ydinalueiden välillä

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Helsingin keskuspuisto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
9	X	X	X	X	X	X		X	X	X			
Lisätiedot: Liito-orava-alueita (Pirkkolan- ja Maunulanpuisto), LAKU-alueita (Maunulanpuiston metsä) ja osin lahokaviosammalaluetta (Maunulanpuisto), alueella on useita taimenen kutualueita ja kunnostettuja puroalueita.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta ja sen kulutus on runsasta. Olemassa olevat reitit kuten ladut on huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Maunulanpuiston palstaviljelyalue rajataan suojelualueen ulkopuolelle. Pohjoisimman osa-alueen alueella tulee ottaa huomioon Pirkkolantien jalankulkusillan mahdolliset kunnossapito- ja uusimistarpeet tulevaisuudessa sekä alueen läpi tai sen rajaa pitkin kulkevien johtojen (mm. kaasu ja vesijohto) kunnossapito ja korjaaminen.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on sen suurimmalta osalta voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueen länsireunalla on voimassa Helsingin yleiskaava 2002, jossa alue on virkistysaluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen läpi kulkee kaksi merkintää nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista, yksi merkintä suunnitellusta maanlaisesta teknisen huollon tilasta sekä merkintä ohjeellisesta suunnitellusta liikennetunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualueutta sekä suojelualueutta. Kaavassa on lisäksi merkintä ohjeellisesta alueen osasta, jolla on paikoin maaperän pilaantuneisuudesta johtuva riskienhallintatarve.

Kaavassa on esitetty sähkölinjalle varattu alueen osa, maanlaisia johtoja varten varattu alueen osa sekä ohjeellinen maakaasuputkea varten varattu alueen osa. Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua.

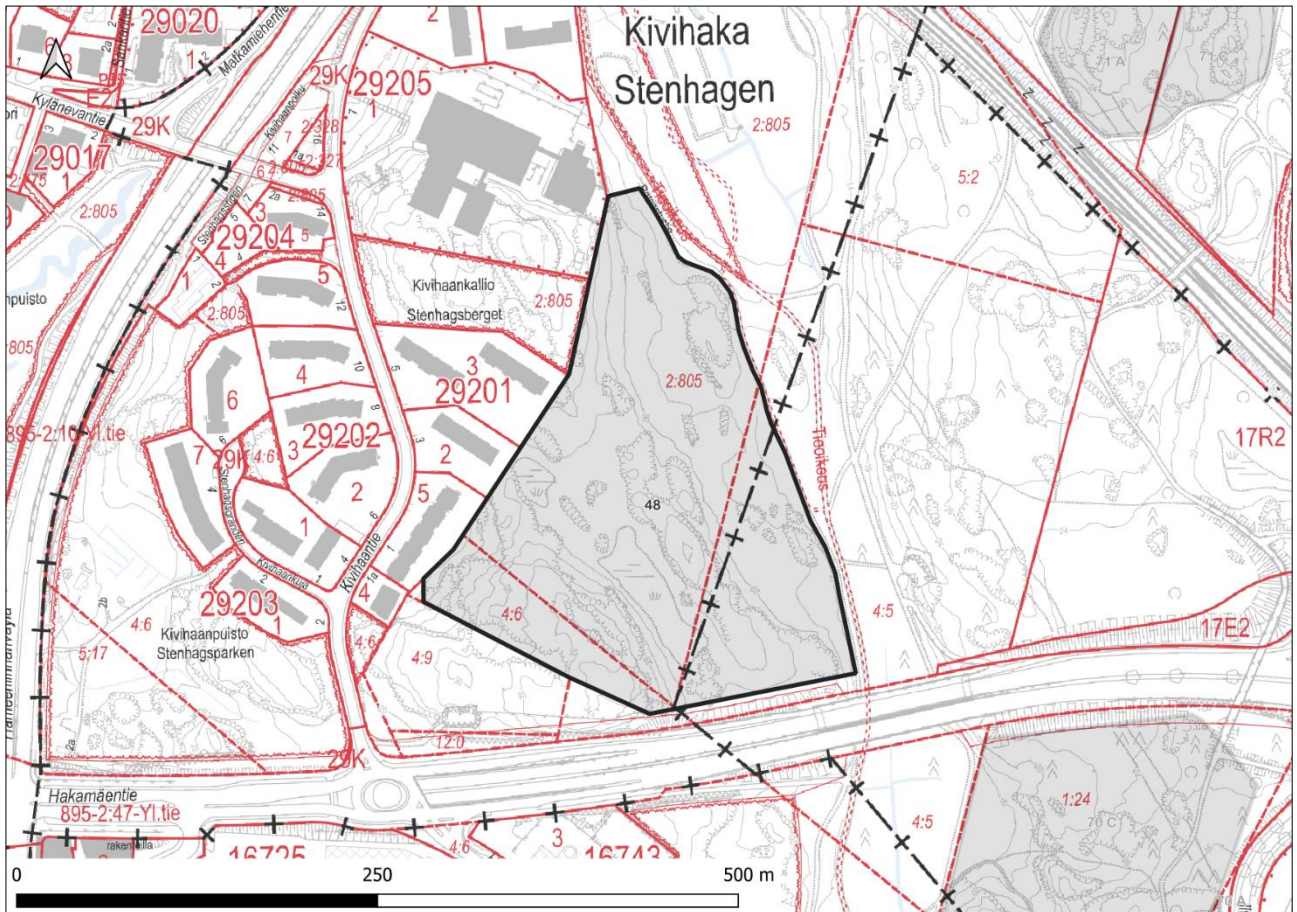
Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) viherlinjayhteys kulkee alueen kautta itä-länsisuuntaisesti, itäisimmän osa-alueen luoteispuolelta kulkee vihersormen pääreitti ja alueen läpi ja rajaa viistäen useasta kohdasta täydentävä yhteys viheralueella. Alue on maisemakulttuurikartalla osa aikakaudelleen tyypillistä, kaavoitushistoriallisesti merkittävää ja suomalaisittain ainutlaatuista puistokokonaisuutta (Keskuspuisto). Alue on osin maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.

LISÄTIETOA: Ahonen & Markkanen 2000

Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspäätös (Maunulan pähkinäpensaslehto) LUO 142, 27.02.2001

48. Kivihaka (Haaga/Pasila)

Pinta-ala 5,88 ha



Kivihaan länsiosa sijaitsee Hakamäentien ja Kivihaantien kulmauksessa. Alue sijaitsee Kivihaan ydinmetsäalueella, ja sen kangasmetsät ovat järeitä. Alueella on METSO-kriteerit täyttäviä rämeitä, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä kalliometsiä. Alueella olevista suokuvioista pohjoisempi on pieni kuivahko nevalaikku, jossa kasvaa vesisaraa sekä kurjenjalkaa. Aluetta ympäröi tuhkapajupensaikko. Eteläisempi suoalue on kuivahtanut ruoho- ja heinäkorpi. Puustossa on pääosin koivuja ja tervaleppää.

Kivihaassa on liito-orava-alue, josta on yhteyksiä läheisille alueille. Hakamäentien ja Mäntsäläntien välissä oleva keskuspuiston metsäalue on lähes kokonaan tyypillistä metsää liito-oraville.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Helsingin keskuspuisto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X	X	X								
Lisätiedot: Osin liito-orava-aluetta (25/2016); kohteella arvoluokan III kasvikohte (Kivihaan itäpuolen kalliosuo); pääosin arvoluokan 2 linnustokohdetta (Helsingin keskuspuiston eteläosa).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsä- ja suoluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

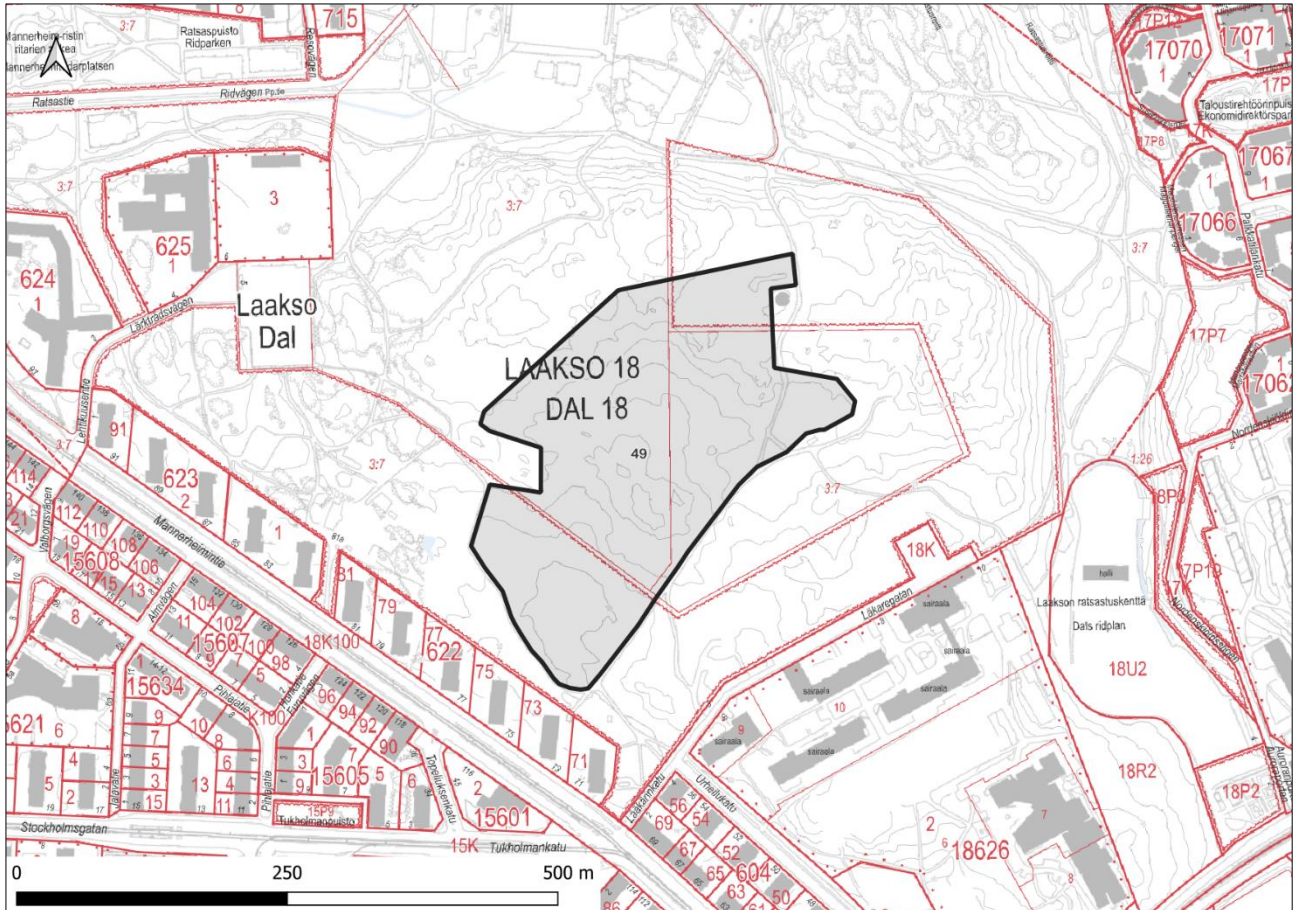
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa tulee huomioida alueen reitistön kunnossapito, itälaidan ratsastustie ja sen linjausta pitkin kulkeva päävesijohto, jonka sijainti on epävarma. Lisäksi valmistelussa on huomioitava alueella sijaitseva kaasuputkilinja ja kaavamuuotosalueelle esitetyn hulevesien purkupisteen kunnossapito ja huolto.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on pohjoisosaa lukuun ottamatta voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Yleiskaava 2016 on kumottu alueen pohjoisosasta, jossa on voimassa Helsingin yleiskaava 2002, jossa rajauksen alue on virkistysaluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on yleiseen ulkoilukäyttöön varattavaa retkeilyaluetta.

Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA) alue kuuluu vihersormeen. Vihersormen pääreitti kulkee itäpuolelta ratsastusreitit vieressä. Asemakaavassa osoitettu ulkoilutie ei ole toteutunut. Länsipuolella käynnissä olevassa asemakaavahankkeessa on suunniteltu ohjata osa kaava-alueen hulevesistä alueelle viivytyksen ja laadullisen käsittelyn kautta. Purkupisteen rakentamisen pienialaiset vaikutukset on huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Alue on maisemakulttuurikartalla osa aikakaudelleen tyypillistä, kaavoitushistoriallisesti merkittävää ja suomalaisittain ainutlaatuista puistokokonaisuutta (Keskuspuisto). Alue on osin maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä.

49. Laakso (Laakso)

Pinta-ala 7,27 ha



Laakson kohde kuuluu osittain Keskuspuiston ydinmetsään. Siellä kasvaa järeäpuustoista kangasmetsää, ja METSO-kohteista alueella on lehtoja, lehtomaista ja tuoretta kangasmetsää, rämettä, kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä sekä muita monimuotoisuudelle merkittäviä metsäisiä kallioita, jyrkänteitä ja louhikoita. Alue on osittain täyttömaata. Uhanalaisista luontotyypeistä kohteella on ruohokorpea (EN), lehtokorpea (EN) sekä sen ympärillä tuoretta keskiravinteista lehtoa (NT). Kaikki ovat edustavuudeltaan kohtalaisia. Puusto on järeää terveleppää ja koivua ja paikoin tiheää tuomipensaikkoa. Lahopuuta on runsaasti. Lehtokorven ympärillä kasvaa varttunutta koivua, haapaa, terveleppää ja mäntyä. Pensaskerroksessa kasvaa pihlajaa ja tuomea. Haitallisena vieraslajina kasvaa rikkapalsamia.

Laakson pohjoisosassa olevan ruohokorven puusto on pääosin varttuvaa koivua, mutta siellä kasvaa myös terveleppää, mäntyä ja tuhkapajua. Alueella on myös paljon polkuja sekä lahopuuta. Avainlajeina ruohokorvessa ovat mm. raate, suomurain, pallosara, mustikka, kangasmaitikka ja kurjenjalka.

Metsikkö on myös osa arvokasta kasvikohtetta. Sama metsä on merkitty myös liito-orava-alueeksi. Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Helsingin keskuspuisto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X	X	X	X	X							
Lisätiedot: Liito-orava-alueita.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsä- ja suoluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

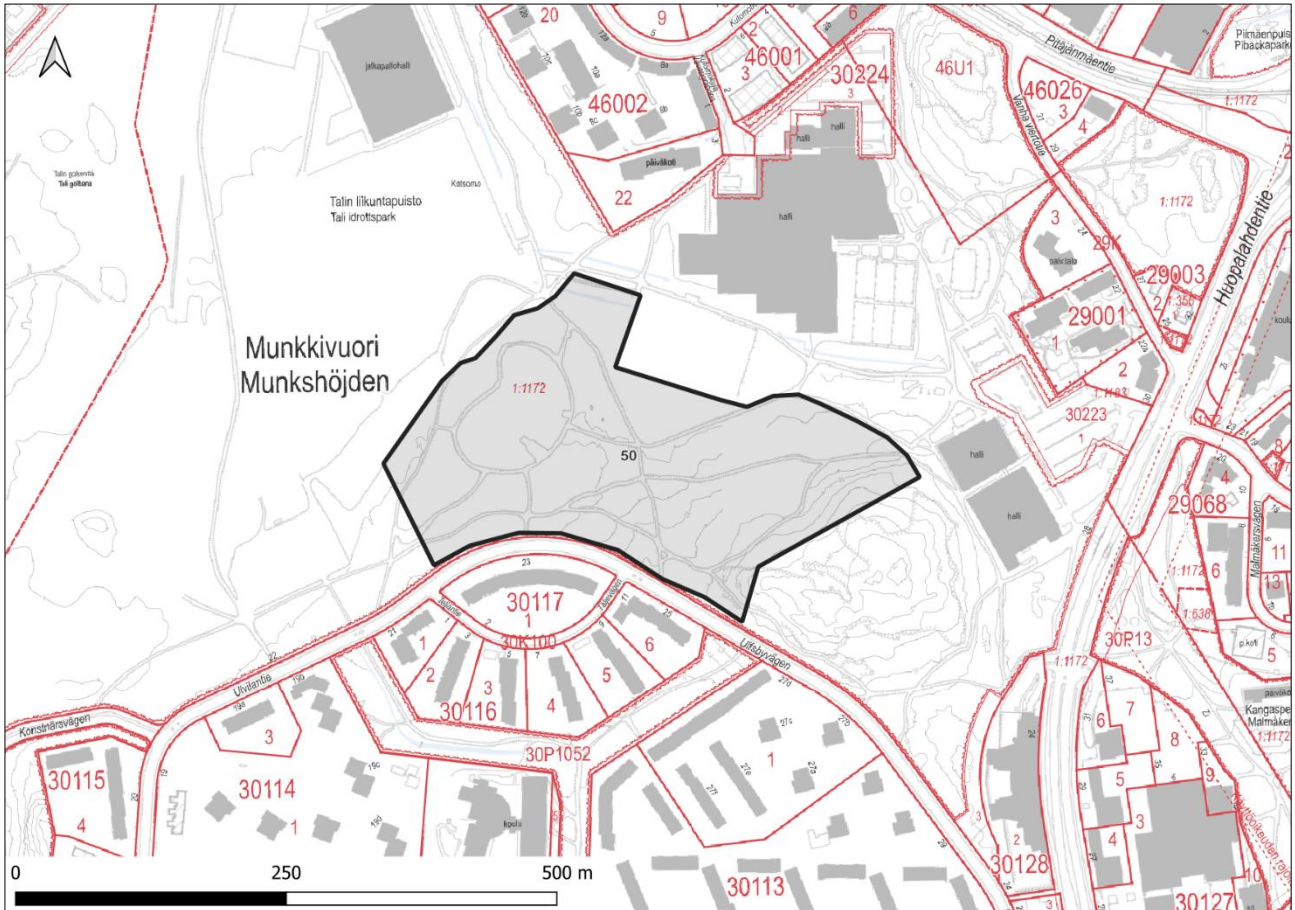
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistyskäytön kannalta ja sen kulutus on runsasta. Kulun ohjaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Olemassa olevien reittien kunnossapito ja turvallisuus huomioidaan rauhoituksen valmistelussa. Tarpeetonta kulkemista kohteessa on syytä välttää herkästi haavoittuvien kosteikkopintojen takia.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä kantakaupunkia C2. Alueen läpi kulkee lisäksi merkintä raideliikenteen runkoyhteydestä. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 alue on osa keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta. Lisäksi alueen läpi kulkee merkintä nykyisestä maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Rajausta sivuaa lisäksi merkintä ohjeellisesta suunnitellusta liikennetunnelista.

Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa, lähivirkistysaluetta, yleiseen ulkoilukäyttöön varattavaa retkeilyaluetta sekä erityisaluetta, jolle saa rakentaa ulkoilmakatsomon ja -näyttämön sekä kesäteatteria ja vastaavia toimintoja palvelevia huolto- ja sosiaalitylöitä. Osittain rajauksen alueelle kohdentuu edellä mainittuun käyttöön varattua rakennusoikeutta. Lisäksi alueella on merkintä, jonka mukaan alueelle saa rakentaa maanalaisen tilan, johon saa sijoittaa väestönsuojan. Alueen asemakaavaa on tarve muuttaa suojelun yhteydessä, joten kaavamuutosta ja suojelua kannattaa valmistella samanaikaisesti.

50. Munkkivuori (Munkkiniemi)

Pinta-ala 7,73 ha



Talin liikuntapuiston viereisellä Munkkivuoren alueella on Munkkivuoren ydinmetsää sekä erikäsirakenteisia ja järeäpuustoisia metsiköitä. Itäosan kalliainen alue täyttää METSO-kohteen kriteerit. Ulvilantien pohjoispuolella on liito-oravan ydinalue.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3	X	X	X										
Lisätiedot: Liito-orava-alueita.													

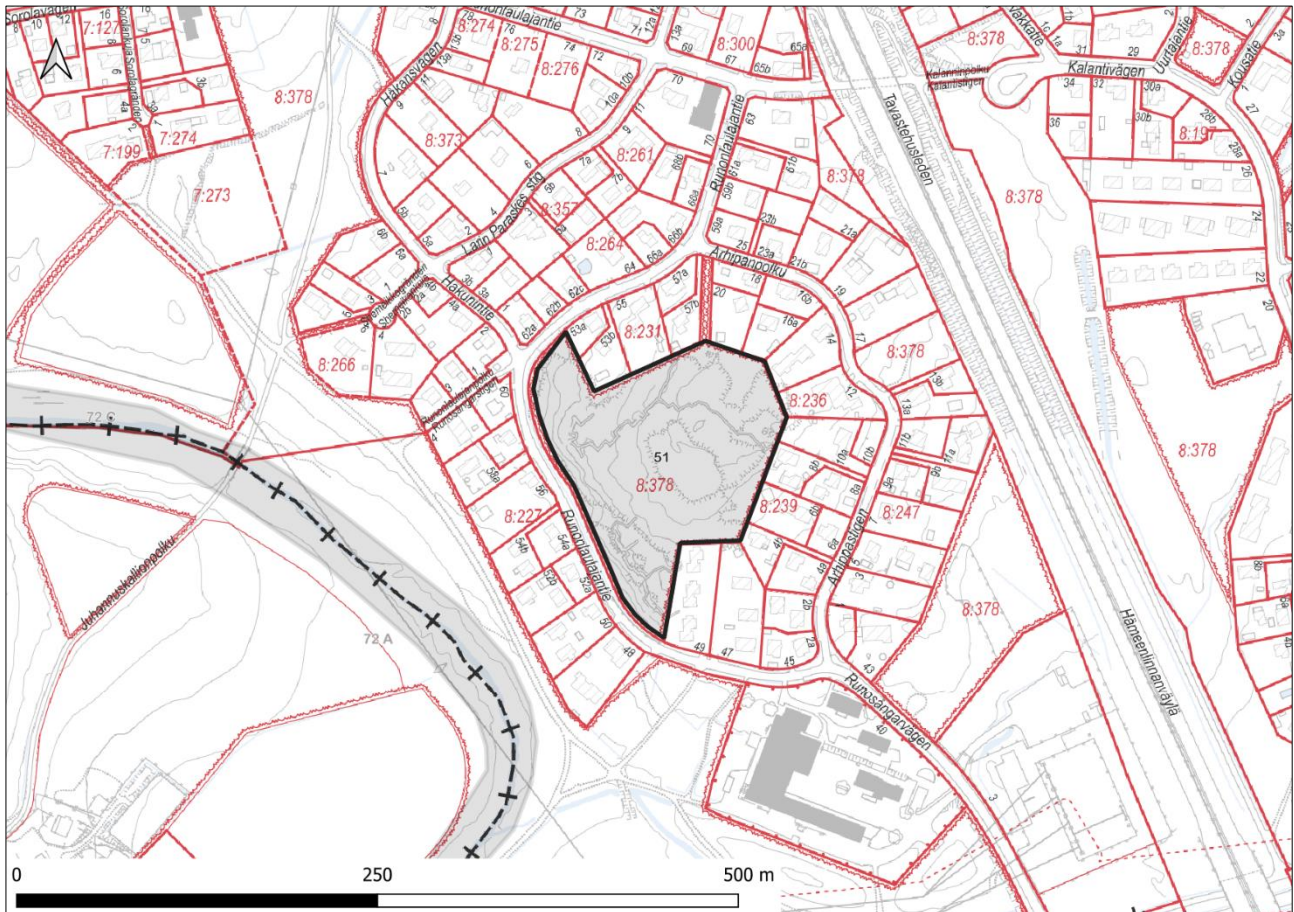
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa huomioitava alueen luonne keskeisenä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueena ja asemakaavan mukainen käyttö, mm. viereisen pallokentän toteuttaminen. Alueen läpi ja rajalla kulkee ulkoilureittejä. Olemassa olevat reitit, niiden kehittämismahdollisuudet ja huolto on otettava huomioon. Alueen läpi kulkee 20 kV johto valaistuun reittiin liittyen. Lisäksi länsiosan halki kulkee tietoliikennekaapeleita, joiden kunnossapito on mahdollistettava.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta sekä eteläosalta asuntovaltaista aluetta A3. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 alueen läpi kulkee merkintä nykyisestä maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lisäksi välittömästi alueen kaakkoispuolella on merkintä suunnitellusta maanalaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta. Asemakaavassa osalla alueesta on määräyksiä metsäisen ja luonnonmukaisen luonteen säilyttämisestä, avoimen/puoliavoimen luonteen säilyttämisestä hoitamalla ja liito-oravayhteyden säilyttämisestä. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormen pääyhteys kulkee alueen läpi ja alueella on verkostoa täydentäviä yhteyksiä viheralueella. Alueen länsiosa kuuluu yhteen Helsingin keskeisistä kartano- ja tilakeskusten kulttuuriympäristöistä.

51. Håkansberg (Kaarela)

Pinta-ala 2,05 ha



Kaarelan Håkansbergin alue on jyrkkärainen ja suhteellisen korkea kallioalue, joka kuuluu Helsingin maalinnoitusketjuun useine bunkkereineen ja taisteluhautoineen. Alueelle historiallista arvoa tuovat linnoitustyöt ovat synnyttäneet luonnostaan karulle kalliolle runsaasti erilaisia kuivia niittyjä ja ketoja. Kallioalue on myös METSO-kohde. Alueen luoteisosassa on karu ja puuton kallioketo, jossa kasvaa tuoksusimaketta, isomaksaruohoa, keltamaksaruohoa, kissankelloa, huopakeltanoa ja siankärsämöä. Idemmässä taas esiintyy kallion ja asutuksen välistä tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa kasvaa nuorta vaahteraa ja haapaa sekä kieloa ja kalliokieloa. Håkansberg on kokonaisuudessaan arvokas kasvillisuuskohte, jonka niittyjen ja ketojen lajistoon kuuluvat edellä mainittujen lisäksi mm. pölkkyruoho, ketokelkto, ketoneilikka sekä keltamatar. Alueen niityt toimivat askelkivialueina laajempien niittykeskittymien välillä.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4			X	X		X	X						
Lisätiedot: --													

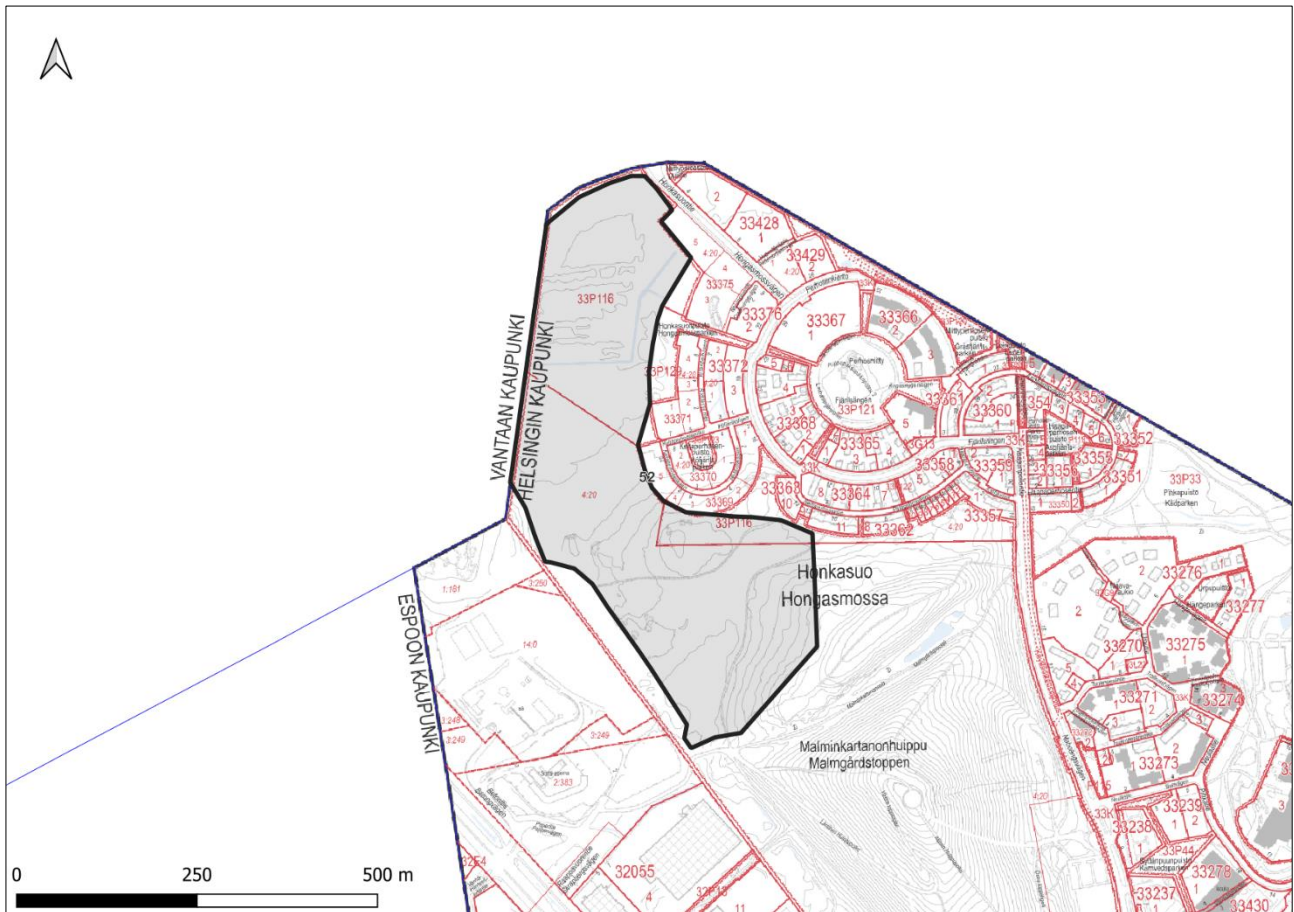
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja lehtoluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Mahdollisia kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaaseen kohteeseen soveltuvia kulunohjauksen tarpeita. Kulttuurimaiseman sekä muinaisjäännösten hoitotoimenpiteet mahdollistettavarauhoituksen valmistelussa. Arvoniittykohde.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta, jolla ympäristö säilytetään.

52. Honkasuo (Kaarela)

Pinta-ala 15,9 ha



Honkasuon alueella on ydinmetsää sekä järeää ja eri-ikäisrakenteista metsikköä. Alueella on METSO-kriteerit täyttävä ruohokorpi, joka on kuitenkin ojitettua ja luonnontilaltaan heikentynyttä. Suo tulee ennallistaa.

Malminkartanon luoteispuolella olevalta täyttömäeltä ja Honkasuolta on tehty havaintoja useista matelijoista ja sammakkoeläimistä. Sammakot kutevat oletettavasti Mätäojaan laskevissa pikkupuroissa ja peltojen ojissa. Alueella on luultavasti myös joitakin käärmeitä ja vaskitsoja. Rajatorpan alue on lahojaviosammalaluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3	X	X	X										
Lisätiedot: Lahokaviosammalalue (Rajatorppa, rajausmuutos), matelija-alue (Malminkartano).													

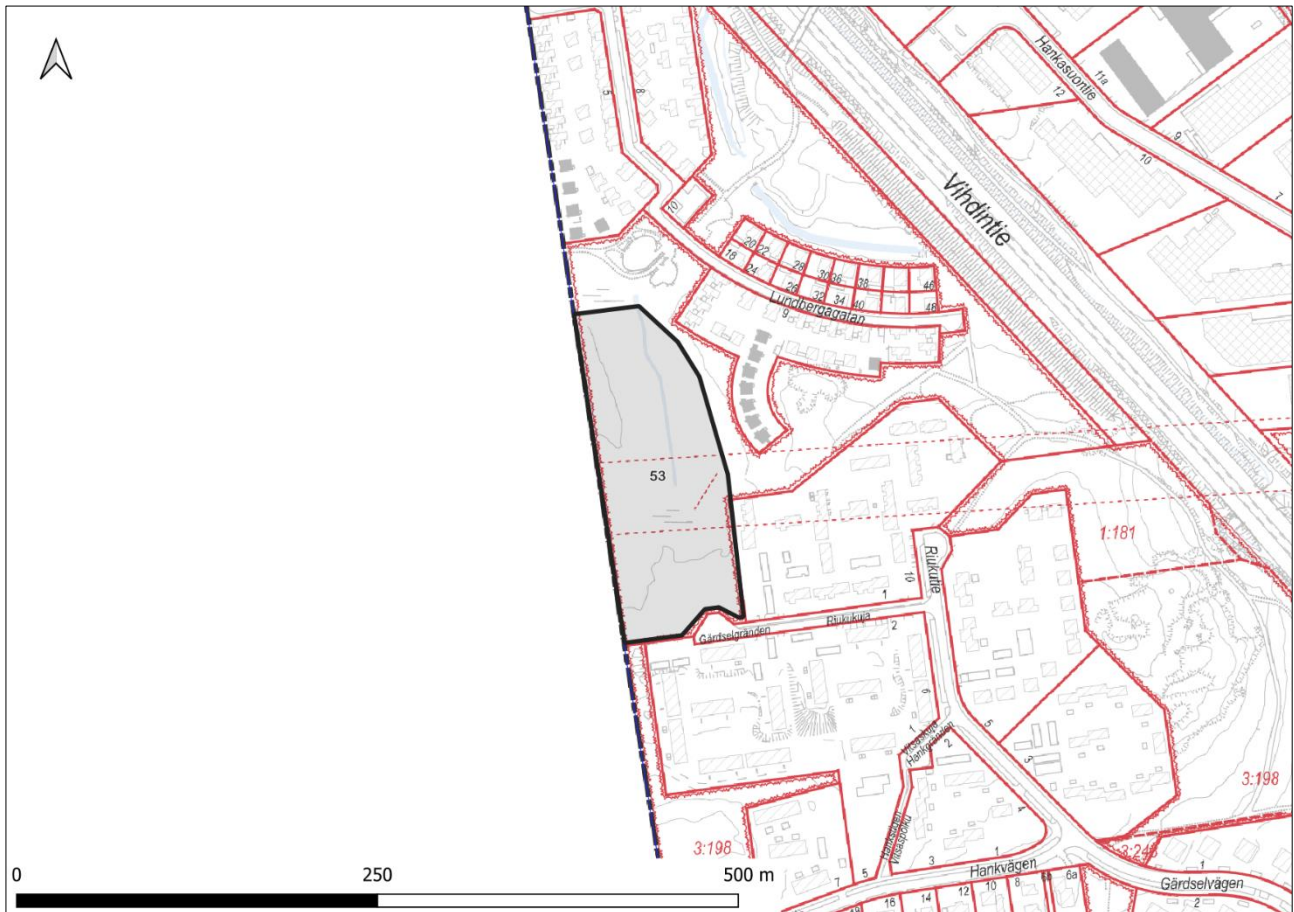
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Suoluonnon ennallistaminen ja metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Lisääntyvän kulun ohjaaminen uudelle reitille Kaarelan yleisten alueiden suunnitelman mukaisesti huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Alueella olevien ja asemakaavassa osoitettujen ulkoilureittien kehittäminen, rakentaminen ja kunnossapito, pohjoisosan hulevesiputken kunnossapito ja tarvittaessa uusiminen sekä suon reunaojan toiminta suhteessa tontti- ja katualueiden tulvariskiiin huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta sekä asuntovaltaista aluetta A2 ja A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Kaarelan yleisten alueiden suunnitelmassa 2024–2027 (valmisteilla) on suunniteltu Malminkartanon suunnalta pohjoiseen kulkeva reitti alueen kulutuksen vähentämiseksi ja metsänpohjan kasvillisuuden palautumisen mahdollistamiseksi.

53. Riukuharju (Konala)

Pinta-ala 1,81 ha



Riukuharjun alue koostuu METSO-kohteen kriteerit täyttävistä korpikuvioista. Aiemmin alueelta uhanalaisena luontotyyppinä rajattu korpi on tyypiltään ojitettua ruoho- ja heinäkorpea. Puustossa on runsaasti tervaleppää, koivua sekä nuorta kuusta. Lähes koko Riukuharjun alueen kattavat monipuoliset korpialueet muodostavat kokonaisuutena arvokkaan kasvillisuuskohteen. Kuviolla on niin metsäkortekorpiä (edustava kasvillisuustyyppi), saniaiskorpiä, ruoho- ja heinäkorpiä kuin kangaskorpiäkin. Myös puu- ja pensaskerros on hyvin monipuolista. Alueella on mämpiä ja kuivempia pintoja. Mämmillä pinnoilla kasvaa varsinkin eteläosassa hentosaraa sekä monia muita tavanomaisempia lajeja. Kuivemmillä pinnoilla kasvaa joitakin huomionarvoisia lajeja, kuten mesimarjaa (runsaana) ja maariankämmekkää, lisäksi kasvaa mm. suursaniaisia. Erityisesti alueen pohjoisosa on kuivunut.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryteisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3			X	X		X							
Lisätiedot: Liito-orava-alueita.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Suoluonnon turvaaminen ja ennallistaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella ei ole ulkoilureittejä. Alueelle virtaa ja päättyy uoma, johon ohjattu Lehtovuorenkadun suunnalta hulevesiä. Uoman mahdolliset hoito- ja kunnostustoimenpiteet jatkossa huomioitava.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta VL (s-1), jolla määräys "luonnonmukaisena lähivirkistysalueena hoidettava tervaleppäkorpi. Aluetta ei saa kuivattaa".

54. Seurasaari (Meilahti)

Pinta-ala 6,09 ha



Kohde sisältää luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajauksen *Seurasaaren merenrantaniitty* (0,08 ha). Se on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen ja edustava merenrantakasvillisuus. Merenrantaniitty on avointa ja matalakasvuista. Alue rajautuu koillisessa rantakallioon, lounaassa ruovikkoon ja kurttulehtiruusuun ja mantereen puolella tervaleppiin tai kallioon. Uloimmassa vyöhykkeessä kasvavat muun muassa merikaisla, meriluikka, merirannikki, merisuolake, meriratamo ja suolavihvilä. Vesirajassa, osin kuivalla maalla kasvavat muun muassa suolavihvilä, rönsyrölli, merirannikki, rantapiharatamo, ketohanhikki ja juolavehnä. Kuivemmalla maalla runsastuvat muun muassa juolavehnä, rantakukka, keltamaite, ruokohelppi, nurmirölli, suolasänkiö ja pikkurantasappi. Metsänrajan luona kasvavat muun muassa pietaryrtti, virmajuuri, meriputki, rantatädyke, isolaukku, pujo, keltakannusruoho, isomaksaruoho ja ruokohelppi.

Alueen luoteisosat sisältyvät Seurasaaren ydinmetsäalueeseen. METSO-kohteen kriteerit täyttäviä pienvesien lähimetsiä, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita esiintyy yleisesti. Alueella on kolme tuoretta keskiravinteista lehtoa sekä yksi kivikkoinen niittyranta. Pohjoisin lehto sijaitsee Seurasaaren grillipaikan ja juhla-kentän lähellä. Sen puustossa on mm. tervaleppiä, rauduskoivuja ja tammia sekä kenttäkerroksessa ahomansikkaa, käenkaalia, metsäorvokkia ja nokkosia. Seurasaaren itäisten lampien rannoilla sijaitsevassa lehdossa kasvaa mm. tuomea, vuohenputkea, taikinamarjaa, mesiangervoa, keltamao, kieloa ja vadelmaa. Kolmas lehto sijaitsee saaren eteläosan lammen vieressä ja sen puustossa kasvaa mm. kilpikaarnamäntyjä, rauduskoivua ja vaahteraa. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. valkovuokkoa, käenkaalia, kalliokieloa,

taikinamarjaa, koiranheittä ja karhunputkea. Saaren etelärannan kivikkoinen niittyrauta on luonnonsuojelualan vieressä ja rajautuu pohjoisosastaan kallioon. Rannan tuntumassa kasvavat mm. rantaputki, rannikki ja mesiangervo. Hieman ylempänä on kalliokioloa ja mustikkaa, puustossa on mm. kilpikaarnamäntyjä ja koivuja. Alueella kasvaa myös kurturuusua. Kaakkois-Seurasaaren merenrannat muodostavat hyvin vaihtelevan kokonaisuuden mm. jyrkkyyden ja suojaisuuden suhteen. Tämän arvokkaan kasvillisuuskohteen monipuolisuus ja pienympäristöjen runsaus näkyvät merenrantakasvien suurena määränä. Alueen huomionarvoisia kasveja ovat hentosuolake, särmäputki ja rantayrtti (suojarannoilla poikkeuksellisen runsaana), minkä lisäksi esiintyy monia muita yleisempiä lajeja. Rannat ovat paikoin ruovikoituneet, ja alueella kasvaa kurturuusua. Samaa kasvistollisesti arvokasta kuviota mukailevalla alueella on myös monimuotoista niittykeskittymää.

Seurasaarella on kolme lampea. Näistä eteläisin ja isoin jakautuu kuivana aikana kahdeksi pienemmäksi lammeksi, ja korkean veden aikana lampi on yhteydessä mereen. Kaksi pienempää lampea ovat toisiinsa yhteydessä veden ollessa korkealla. Lampien ympärillä kasvaa mm. järviruokoa, kaislaa ja mesiangervoa.

Saari ja sen ympäristö muodostavat arvokkaan lepakkoalueen, jossa esiintyy pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viikisiippoja, korvayökköä, pikkulepakkoa, vaivaislepakkoa ja isolepakkoa. Erityisesti saaren itäiset ja eteläiset alueet ovat lepakoiden käytössä. Saaren pohjoisempien lampien ympäristössä on liito-orava-alueita. Sammakot lisääntyvät saarella olevissa lammissa, ja myös rupikonat käyttävät niitä lisääntymispaikkanaan.

Seurasaari on 1800-luvun lopulla perustettu kansanpuisto, jonka puutarhataiteellisten arvojen säilyttämistä koskevat ICOMOS:n historiallisten puistojen säilyttämisen periaatteet ja asemakaavan määräykset. Suojelualueeseen kuuluvat lammet ja isännän talon alueet ovat osa puistorakenteita ja istutuksia.

Luontoarvo	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Puot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X		X	X		X	X					X	

Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Seurasaari, luokka A), liito-orava-alue, matelija-alue; kohde sisältää luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajauksen *Seurasaaren merenrantaniitty*.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Seurasaaren virkistyselliset ja kulttuurihistorialliset arvot ovat erittäin merkittäviä, alueen käyttöä tulee tutkia näiden reunaehtojen perusteella. Kansanpuistoon kuuluvien rakenteiden ja alueiden säilyttäminen ja kunnossapito tulee mahdollistaa. Olemassa olevat reitit ja toiminnot, sekä niiden käyttöturvallisuuden edellyttämät yksittäisten puiden kaadot on sallittava rauhoitusmääräyksissä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistysalueen ja matkailun aluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa

(kulttuurihistoriallisesti arvokas kansanpuisto). Vuonna 2025 käynnistetään Seurasaaren hoito- ja käyttösuunnitelman päivitys. Työssä tutkitaan myös reunaehtoja ja tarkempaa rajausta suojelualueelle.

LISÄTIETOA: Ahonen & Markkanen 2000

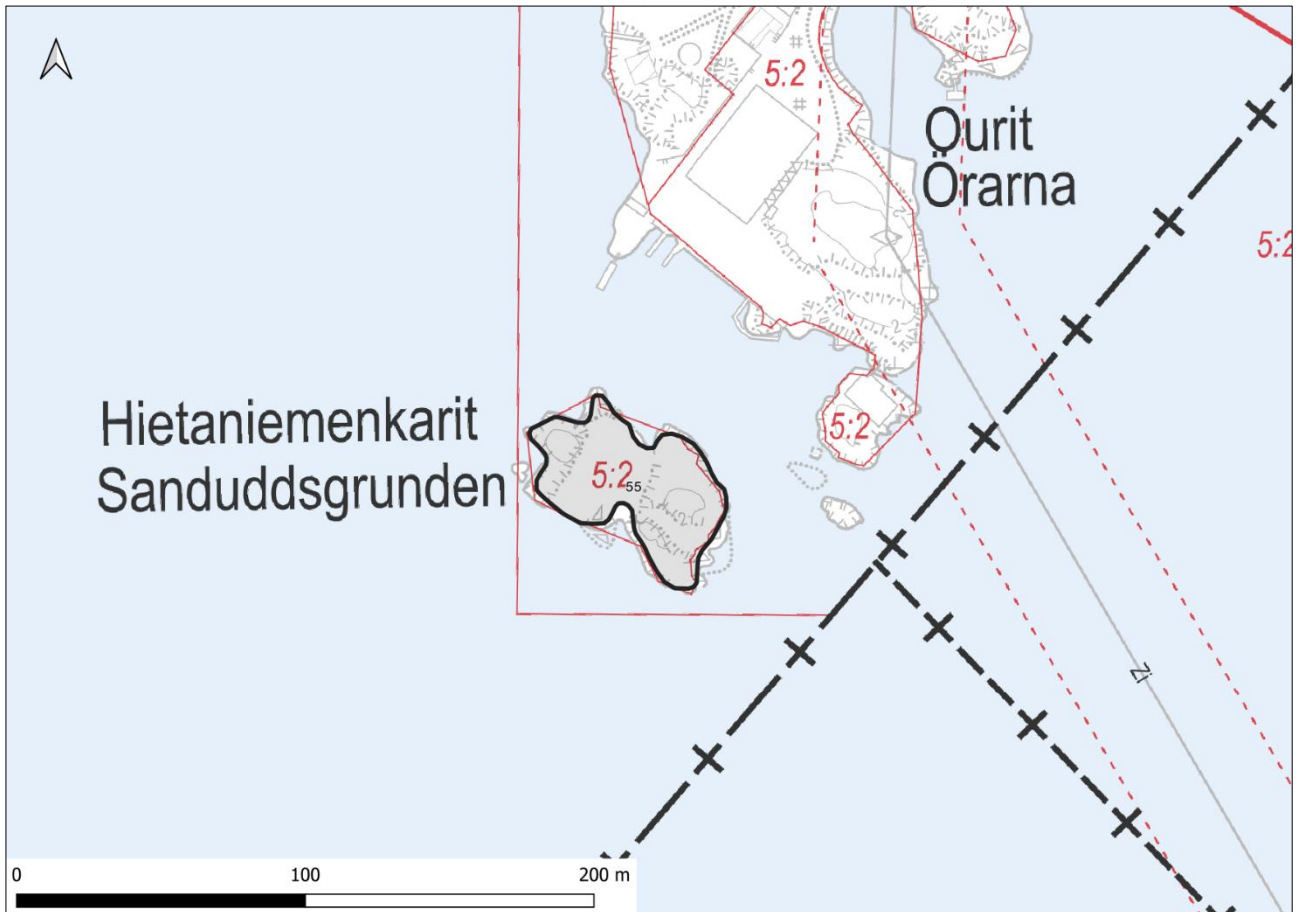
Seurasaaren hoito- ja käyttösuunnitelma

Seurasaari puistohistoriallinen selvitys ja yleissuunnitelma. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 1999:11

Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspäätös. (Seurasaaren merenrantaniitty). Päätös, 26.11.1999.

55. Hietaniemenkarit (Etu-Töölö)

Pinta-ala 0,23 ha



Luodolla pesii kohtalaisen rikas saaristolinnusto. Kohde ympäröivine vesialueineen kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen Espoon-Helsingin rajaseudun saaristo.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryyisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
1					X								
Lisätiedot: Arvoluokan 2 linnustokohdetta.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen turvaaminen.

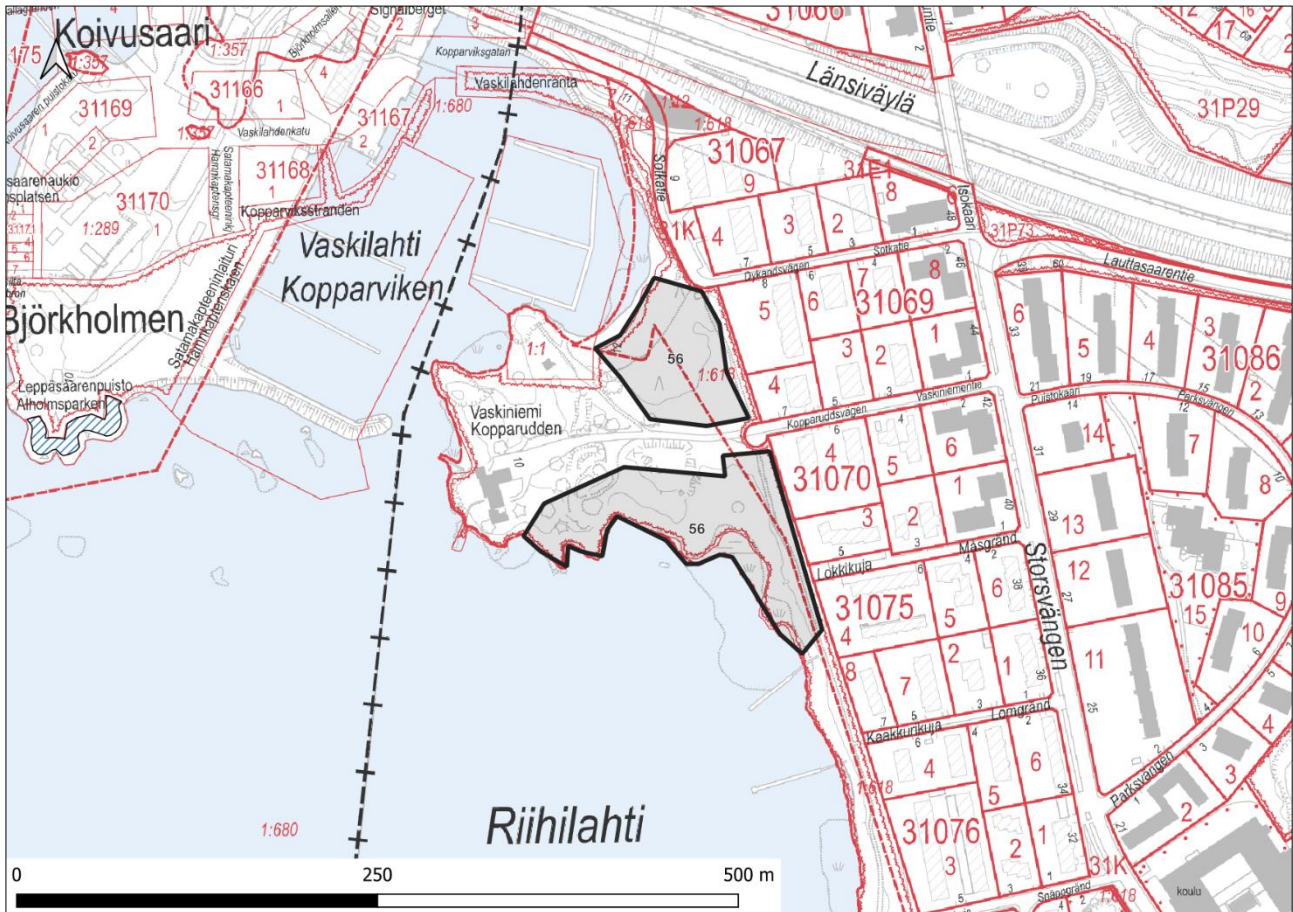
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on veneily- ja virkistystoimintoja, jotka tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Alueella tulee kieltää mairinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 alue on osa keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta. Alueella on vireillä Länsiväylän ympäristön osayleiskaava. Osayleiskaavan suunnitteluperiaatteet on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 5/2023. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on venesatama- ja venehuoltoaluetta. Alueella on edellä mainittuun käyttöön osoitettua rakennusoikeutta 1200 k-m². Alueen asemakaavaa on tarpeen muuttaa suojelupäätöksen valmistelun yhteydessä. Suojelun valmistelu kannattaa kytkeä yhteen asemakaavan muutoksen valmistelun kanssa.

LISÄTIETOA: Ellermaa 2018

56. Vaskiniemi (Lauttasaari)

Pinta-ala 1,79 ha



Vaskiniemen alue on kaksiosainen sijaiten Vaskiniementien molemmilla puolin. Alueen kangasmetsiin kuuluu eri-ikäisrakenteisia metsiköitä, myös METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja esiintyy. Kummankin osa-alueen itäosassa on lehtipuuvaltainen, kostean runsasravinteisen lehdon kuvio, jonka pohjoisosissa lähempänä rantaa on enimmäkseen tervaleppää, muualla lisäksi haapaa, koivuja ja jalopuita (vuorijalava, lehmus, vaahtera) sekä yksittäisiä kuusia. Osa jalopuista on istutettuja. Kuviolla on runsaasti vieraslajeja. Lehdossa on myös useita polkuja ja sen kasvillisuus on osin kulunutta.

Riihilahden pohjoisrannan kasvistollisesti arvokkaalla alueella on lännessä niitty- ja hiekkarantoja, idässä taas kasautumisrannan tyyppisiä hyvin reheviä tervaleppä- ja ruokoluhtia. Rannasta pois päin mentäessä alue muuttuu luonnontilaisen kaltaiseksi tervaleppälehdoksi ja lehtomaiseksi metsäksi. Merenrantakasvillisuus on monipuolista ja siihen kuuluvat mm. suola-arho (länsipään hiekkarannalla), lännenmaarianheinä, iso- ja pikkurantasappi, särmäputki sekä monia muita rantakasveja. Ranta on laajalti ruovikoitunut, mikä on kaventanut niittyarantoja. Rannan myötäisesti kulkee polku, joka on kuluttanut maastoa.

Vaskiniemen eteläranta on monimuotoinen niittyverkoston arvokohde.

Lauttasaaren Vaskilahdessa sijaitsee paikallisesti tärkeä lepakkoalue, jonka lajistoon kuuluvat pohjanlepakko, vesisiippa ja pikkulepakko.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5		X	X	X		X	X						
Lisätiedot: Lepakkoalue (Lauttasaaren Vaskilahti, luokka C).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Olemassa oleva rantareitti sekä I maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa kohde on virkistys- ja viheraluetta sekä itäosalta asuntovaltaista aluetta A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa. Viher- ja virkistysverkon kehittämissuunnitelman (VISTRA) rantareitti kulkee alueella.

57. Koirasaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 3,11 ha



Koirasaari on kasvistollisesti arvokas ja näyttävä kohde, joka muodostuu kallioisista, kivikkoisista ja somerikkoisista rannoista sekä ulkosaaren nummesta ja lehdosta. Koirasaaren pohjoisosa on 1. arvoluokan kasvikohte ulkosaaren nummen ja lehdon sekä kallioisten, kivikkoisten ja somerikkoisten rantojen muodostamana kasvistoltaan monipuolisena kokonaisuutena. Itäisillä kivikkoisilla rantaniittykaistaleilla esiintyy melko harvinaista kasvilajistoa, kuten isosappea ja hentosuolaketta, jotka ovat Helsingissä huomionarvoisia lajeja. Kallioilla on ruoholaukkaa, rantakukkaa, keltamaitetta, keltamaksaruohoa ja merisauniota. Lehdon monipuolisessa puustossa esiintyy tervaleppää ja haapaa seassa tuomia sekä yksittäinen vaahtera ja pari pienempää kuusta. Kenttäkerroksessa vallitsevat koiranputki ja lehtonurmikka, joiden seassa on kyläkellukkaa, kivikkoalvejuurta, metsäkastikkaa, metsälvejuurta ja kevätleinikkiä. Pienialaisen nummen alueella puolestaan kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta keltamataraa, tuoksusimaketta, lampaannataa, lituruohoa, ahomansikkaa, rantaukonaurista, huopakeltanoa, hopeahanhikkia ja orjanruusua. Arvokkaan kasvillisuuskohteen lisäksi Koirasaari on saariston niittyihin kuuluva niittyverkoston arvokohde, jolla on biologisia arvoja.

Saaren keskellä on luonnontilainen ja edustavuudeltaan hyvä vaarantunutta luontotyyppiä rannikon tuoret lehtipuuvaltaiset lehdot oleva kuvio. Lisäksi noin kolmasosan saaresta käsittävät luonnontilaiset ja edustavuudeltaan erinomaiset silmälläpidettäviä luontotyyppien kuviot (Itämeren kivikkoiset niityrannat, keskiravinteiset merenrantakalliot ja Itämeren kivikko- ja lohkarerannat).

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Espoon-Helsingin matalikot. Saari on myös 2. arvoluokan linnustokohde. Saarella on jonkin verran virkistyskäyttöä myös pesimäaikaan, mistä aiheutuu häiriötä linnustolle. Saarella on ollut luvaton mökki, joka on sortunut. Saarta ympäröi matalikko, joka on talvehtivien allien tärkeä ruokailualue.

Saari on ehdotetun merenalaisen suojelualueen M17A sisällä ja muodostaa sen kanssa ekologisen kokonaisuuden.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Puot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot: Arvoluokan 2 linnustokohdetta.													

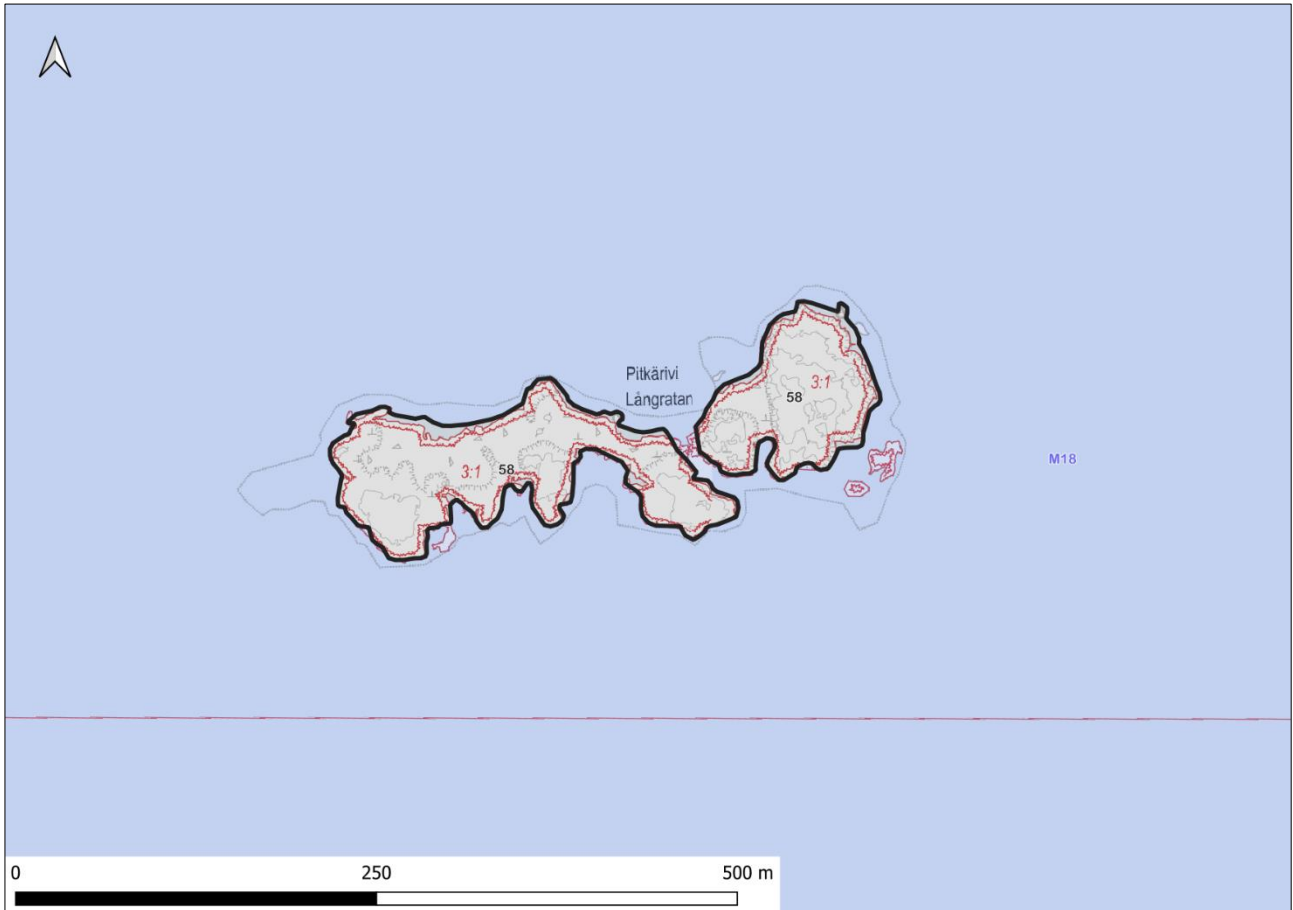
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen kasvillisuuden ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan saaren maltillinen virkistyskäyttö pesimäajan ulkopuolella, esimerkiksi omatoiminen retkeily meloen. Alueella tulee kieltää mairinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: XXX

58. Pitkärivi (Ulkosaaret)

Pinta-ala 2,69 ha



Vajaan kolmen hehtaarin kokoiseksi ulkoluodoksi Pitkärivi on kasvistoltaan huomattavan rikas (113 putkilokasvilajia). Tämä johtuu luodon pienipiirteisyydestä eli monenlaisten kasvupaikkojen mosaiikista sekä etenkin länsiosassa runsaan pesimälinnuston aiheuttamasta lannoituksesta. Varsin laakea länsiosa on suurelta osin hyvin kivikkoista, mutta kivien välien ja pienen allikon niittykaistaleilla sekä kivikon kummankin pään kallioilla rehottaa monilajinen ja värikäs kasvisto, johon kuuluu lukuisten yleisempien lajien ohella joukko harvinaisempia (tahma-ailakki, somersara, merisara, isorantasappi, morsinko, hentosuolake, nyylähaarikko; myös harmaa- ja merisaran risteymä). Merisara Helsingissä silmälläpidettävä laji. Itäosa nousee vaikuttavan korkeaksi kallioksi, jota täplittävät monet soistumat kasveinaan muun muassa juolukka, luhtavilla, riippasara, merisara, suohorsma, suoputki, kurjenjalka, ruohokanukka, variksenmarja, virpapaju ja tuhkapaju. Osa erottaa matala, sorainen ja hiekkainen kannas, jolla kasvaa pieni laikku suola-arhoa. Kohteen lisäarvoina ovat sen luonnontilaisuus (vähän kävijöitä), näyttävyys (värikäs kasvillisuus, topografia) ja monipuolisuus.

Koko luoto lähivesineen kuuluu uhanalaiseen (vaarantunut) luontotyyppiin lintusaaret, joka on luonnontilaltaan vähän heikentynyt ja edustavuudeltaan hyvä. Lajeja ovat mm. luotokirvinen, karikukko, kyhmyjoutsen, lapintiira, kalatiira, kalalokki, harmaalokki, haahka ja valkuposkihanhi. Luodolla käyntejä tulee välttää lintujen pesimäaikana huhti-heinäkuussa.

Osa luodosta on niittyverkoston arvokohdetta (saariston niityt). Siellä on äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä karut kalliokedot. Ketokuvio on luonnontilainen ja edustavuudeltaan kohtalainen.

Kuviolla on avokalliolla heinävaltaista ketokasvillisuutta, joka oli kartoitettaessa täysin kulottunut ja osin hanhien kaluama. Kasvillisuudessa on mm. jäkkiä ja punanataa, varpuja ja vähän ruohokasvillisuutta, ja paikoin katajia ja pihlajia. Kuvion yläosassa on nummimaista kanervikkoa laikkuina, ja juolukkaa kosteissa kohdissa sekä haapaa. Lisäksi luodolla on kaksi kuviota silmälläpidettävää luontotyyppiä Itämeren kivikkoiset niittyrautat. Niistä toinen on luonnontilainen ja edustavuudeltaan erinomainen, ja toinen luonnontilaltaan vähän heikentynyt ja edustavuudeltaan hyvä. Ensin mainittu kuvio on kallioiden välisen painanteen kivikkokaistale, joka on pääosin kookasta lohkareikkoa, pohjoisreunassa moreenirantaa. Sillä esiintyy tyypillistä kivienrakokasvillisuutta ja yksi kasvusto suola-arhoa. Painanteessa on myös ryönää ja jonkun verran meren tuomaa roskaa, jossa mattomaisena kasvustona hanhikkia. Jälkimmäinen kuvio on Pitkärivin alavan keskiosan ja länsiosan laaja kivikkoinen niittyrauta. Sillä on edustavaa ja monipuolista kasvillisuutta kivien väleissä, esim. runsaasti suomenlahdennurmikohokkia, pikkulaukkua ja virmajuurta.

Kohteella on kolme kalliolammikkoaluetta, jotka ovat luonnontilaisia ja edustavuudeltaan erinomaisia tai hyviä. Ne edustavat silmälläpidettävää luontotyyppiä merenrantojen kalliolammikot.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualuetta Eestiluodon saaristoalue.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5				X	X	X	X					X	
Lisätiedot: Arvoluokan 2 linnustokohdetta (Pitkärivi).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen niittyluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

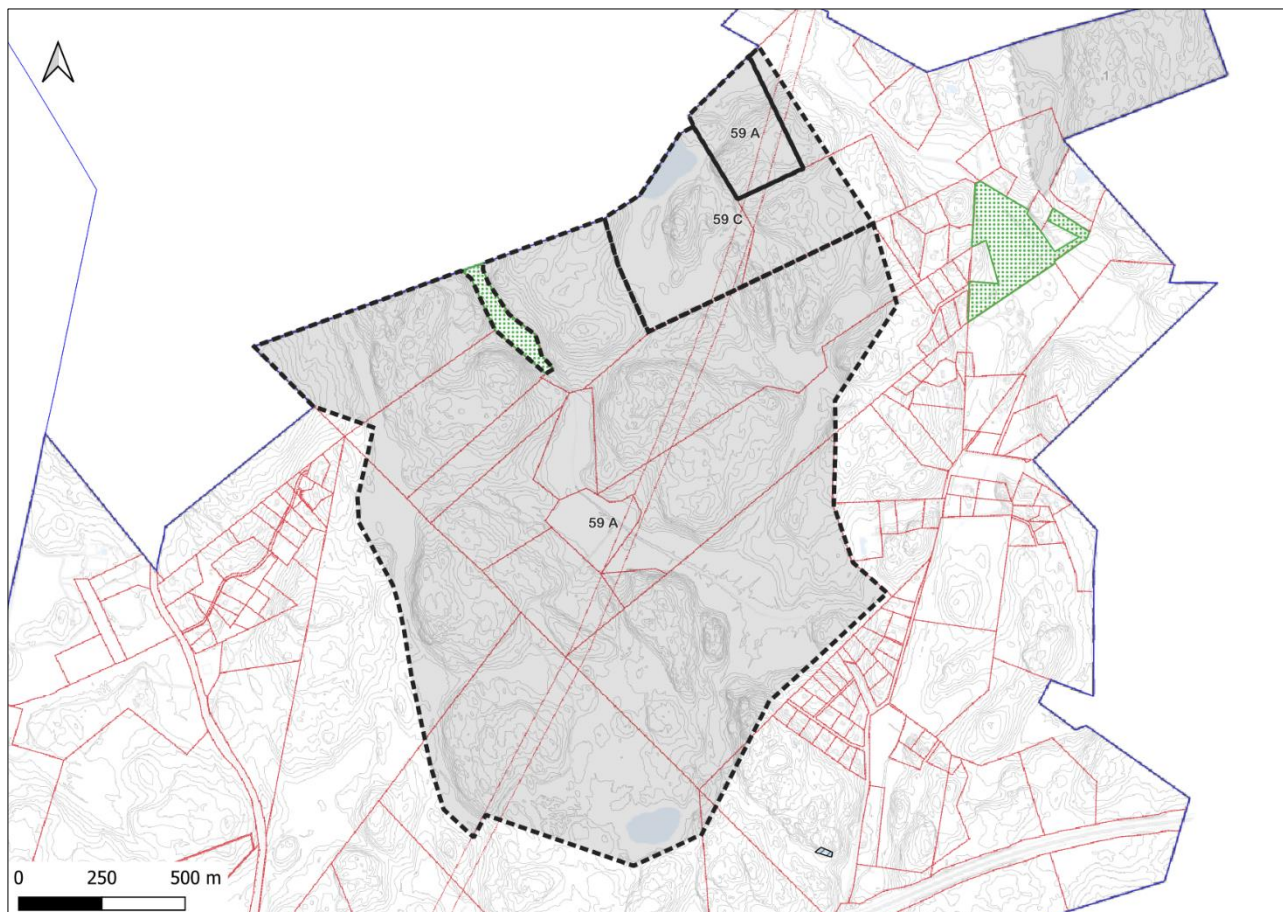
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan saaren maltillinen virkistyskäyttö pesimäajan ulkopuolella, esimerkiksi omatoiminen retkeily meloen. Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualuetta, joka on maisemakulttuurin kannalta arvokas. Saarikategorisoinnissa luokiteltu jokamiessaareksi. Saarikortti, Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030

3.1.2 Osittain Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet

59. Puroniitty–Geneträsk (Ultuna)

Pinta-ala yht. 260,3 ha: 233,4 ha (59A) & 26,9 ha (59C)



Puroniitty (59A) on kaksiosainen, laaja ja monimuotoinen alue Sipoonkorven kansallispuiston kaakkoispuolella, jossa on runsaasti erilaisia luontoarvoja. Alueella on Stormossenin ja Degermossan ydinmetsien alueita, ja kangasmetsiin kuuluu sekä järeäpuustoisia että nuoria metsiköitä. Alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä metsäisiä kallioita, pienvesialueiden lähimetsiä, lehtoja, rämeitä, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä.

Puroniityn alueella on useita uhanalaisen luontotyypin kuvioita. Suurin osa kohteista on erityyppisiä korpia, lehtoja ja rämeitä. Korpiin sisältyy reheviä ruoho-, lehto- ja sarakorpia erityisesti Kurängenin lehtolaakson alueella sekä purojen (Fallbäcken ja Korsnäsinpuro) varrella. Lehdot ovat tyypiltään lähinnä tuoreita keskiravinteisia ja tuoreita runsasravinteisia lehtoja, lisäksi Puroniityn lehtorinteessä on yksi jalopuulehto. Reheviä lehtoja esiintyy erityisesti Kurängenin lehtolaaksossa sekä Kurängenin kaakkoispuolen ja Långkärrsbergetin lehtorinteissä. Rämeitä esiintyy keskimäärin hieman kauempana puron tuntumasta mm. Långkärrsbergetin itä- ja kaakkoispuolella sekä Hältingträskin ja Krokotin suunnilla. Myös rämeissä on monimuotoisuutta: alueella esiintyy niin

korpi-, kangas-, sara- kuin isovarpurämeitäkin. Krokotissa sijaitsee pieni, ruohoinen nevaräme, jonka itäreunassa esiintyy pieninä laikkuina saranevaa. Tyypillisen lajiston (mm. suomurain, raate, tupasvilla, jouhisara, pullosara ja luhtasara) lisäksi suolla kasvaa huomionarvoista harajuurta. Puroniityn pohjoisella suoalueella on luhtainen neva, jonka kasvilajistossa vallitsevat järvikorte, raate, jouhivihvilä, korpikastikka ja virpapaju. Lisäksi Puroniityn alueella on yksi usean aarin kokoinen, ei-luonnontilainen tihkupintalähteikkö Långkärrin itäpuolella sekä luonnontilainen metsälampi (Hältingträsk).

Puroniityn alueella sijaitsee useita arvokkaita kasvillisuuskohteita. Kurängenin lehto- ja korpilaakso laajenee Kurängenin rehevästä purolaaksoista poukaman lailla antaen jylhän ja erämaisen vaikutelman. Erityisesti purolaaksoa ja sen vieren kallioalustaa luonnehtii hieno tuore ja kostea lehtokasvillisuus. Alueella esiintyy niin huomionarvoisia lehtoruohoja (mm. imikkä, kevätlinnunsilmä), näyttäviä suursaniaisia (etenkin hiirenporrassuon ja isoalvejuuri) kuin tavallisempia vaateliaita ruohoja kuten sinivuokko, tesma, sudenmarja ja koiranheisi. Purolaakson suun kohdalla Kurängenin länsilaidassa on lähde. Kolmas Puroniityn alueella sijaitsee arvokas kasvillisuuskohte Puroniityn suo- ja lehtoalue, joka sisältää kolme kapeiden kallio- ja metsäkannasten toisistaan erottamaa laaksosuota sekä niitä kehystävät kalliojyrkänteet ja rännemetsät. Kolmesta suosta koillisin on pääosin luhtaisten nevapintojen vallitsemaa, mutta korpi- ja rämemättäistä. Läntisintä suota puolestaan vallitsee luhtainen (korpi)neva, jolla raate, luhtavilla ja järvikorte ovat erityisen runsaita. Laajin eli keskinen suo koostuu mittavista (korpi)neva-alueista ja niiden laitojen hieskoivukorvusta ja pajuluhdista; koillislaidalla on myös rämemättäistä kasvillisuutta. Myös Hältingträsk on arvokas kasvillisuuskohte: noin 1,2 ha:n kokoista, ruskea- ja hapankivetistä lampea ympäröi suureunus, joka vaihettuu nevesta isovarpurämeeseen. Suoreunus on kasvistoltaan monipuolinen (Helsingissä vaarantuneita lajeja mm. pitkälehtikihokki, suokukka, mutasara ja valkopiirtoheinä), vedessä taas kasvaa runsaasti pohjanlummetta. Rannoilla on kulumisen merkkejä. Neljäs Puroniityn arvokkaista kasvillisuuskohteista on Riängsbackenin länsirinne: komean jyrkänteen varjoisten pohjoisosien yläosaa verhoaa sammaleinen kuusikko. Itse jyrkänte on miltei vailla putkilokasveja, mutta sen eteläpään alustalla ja tätä seuraavassa solassa on hienoa vuorenaluslehtoa, jonka huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat Helsingissä vaarantunut imikkä sekä Helsingissä muuten huomionarvoiset lajit haisukurjenpolvi ja kevätlinnunherne. Jyrkänteen raoissa kasvaa useita haurasloikkoryhmiä.

Oleellinen osa Puroniityn monipuolista aluetta on sen läpi virtaava Fallbäcken-puro. Iso osa puron pääuomasta kulkee asuinalueiden läheisyydessä, mikä näkyy uoman rakenteen muokkauksien asteessa. Sen sijaan puron sivuhaarat ovat hyvin luonnontilaisia. Puron keskileveys on n. 2–3 metriä, ja rakenne vaihtelee suorasta alkavaan mutkitteluun, mutkittelevaan sekä meanderoivaan. Useimmissa kohdissa puron pohja on monimuotoinen koostuen vaihdellen savesta, hiekasta ja sorasta. Puroniityn länsiosan reunaa myötäillen virtaa Korsnäsinpuro. Eteläosistaan puro-osuus on luonnontilaltaan hieman heikentynyt, mutta muualla uoma on luonnontilainen. Pohjan rakenne vaihtelee kalliosta hiekkamoreeniin ja saveen.

Puroniitty kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen Eteläisen Sipoonkorven lintualueeseen, jonka laajuus ja hyvä kytkeytyneisyys lisäävät sen arvoa. Alue pystyy ainoana Helsingissä pitämään yllä lähes koko vakituista eteläsuomalaisista metsälintulajistoa. Lisäksi Puroniityn alueella on useita hyvin arvokkaita kääpäkohteita: Ringberga-Kurängen (havaintoja mm. 69 kääpälajista), Hältingträsk-Hältingberget (havaintoja 58 kääpälajista, joista 35 indikaattorilistan lajia) sekä Stormossenin ympäristön metsät (havaintoja mm. 29 indikaattorilistan lajista). Merkittäviä geologisia kohteita Puroniityn alueella ovat Hältingbergetin, Långkärrsbergetin ja Riängsbackenin kallioalueet.

Puroniityn kuvioden välissä alueen koillisosassa on pienempi osa-alue (59C), Puroniitty-Geneträsk. Geneträsk on Puroniityn monimuotoisen alueen pohjoisosissa sijaitseva n. 2,5 ha:n kokoinen ruskeavetinen pikkujärvi ja lukeutuu lähiympäristöineen sellaisenaan arvokkaaksi

kasvillisuuskohteeksi. Metsälammen ympärillä on Degermossan ja Stormossenin ydinmetsää. Geneträskin vesialuetta reunustaa ulpukkakasvusto sekä muutaman metrin levyinen rantaneva. Nevareunuksen ulkopuolella esiintyy vaihtelevasti korpea, vanhaa MT- ja OMT-kuusikkoa sekä nuorempaa sekametsää. Geneträskin lounais- ja kaakkoispuolella esiintyy ruohokorpea. Lounaanpuoleisen korven läpi kulkee polku, ja järven laskuoja on kuivattanut aluetta hieman. Saman korven eteläosissa esiintyy lisäksi vankkaa kuusta ja koivua kasvavaa metsäkortekorpea. Matalat kallioharjanteet reunustavat kaakkoispuolen korpea, jonka puustossa esiintyy koivun, kuusen ja männyn lisäksi tervaleppää. Kalliojyrkänteen alla esiintyy myös pieni kallionaluslehto. Tyypiltään tuoreessa runsasravinteisessa lehdossa on vanhaa kuusisekametsää, isoja haapoja ja paljon tuulenskaatoja. Lehdon alarinteellä on leveä polku. Geneträskin itäpuolella sijaitsevalla Riängsbackenin kallioalueella on kaksi korpea ja yksi korpiräme. Kohteista pohjoisin on kalliomaaston ympäröimä, luonnontilaltaan hyvä korpiräme, jossa tupasvillavaltaiset välipinnat ja mustikkavaltaiset mättäät vuorottelevat. Itäisin kohde on nuorten kalliomänniköiden ympäröimä, luonnontilaltaan hyvä sarakorpi, jossa on korpirämeen piirteitä. Eteläisin Riängsbackenin alueen korvista osuu Puroniitty-Geneträskin alueelle osittain ja on myös luonnontilaltaan hyvää ruohokorpea.

Puroniitty-Geneträskin alueella on kaksi arvokasta kasvillisuuskohtetta: em. Geneträsk lähiympäristöineen sekä Riängsbackenin länsirinne. Geneträskin rantaa vyöttää nevareunuus, jossa esiintyy mm. pullo-, jouhi- ja mutasaraa, pyöreälehtikihokkia, myrkykeisoa sekä suoputkea. Lammen etelärannalla on lisäksi rämekasvillisuutta, kuten muurainta, suopursua, juolukkaa, tupasvillaa ja pallosaraa. Geneträsk on sammakon ja viitasammakon kutupaikka, myös rupikonna on alueella runsas. Riängsbackenin länsirinteen jyrkänteen varjoisten pohjoisosien yläosissa on sammaleista kuusikkoa, alempana taas esiintyy monipuolista vuorenaluslehtoa lajeinaan mm. imikkä, kevätlinnunherne ja sinivuokko. Jyrkänteen raoissa kasvaa haurasloikkoryhmiä ja hyllyillä haisukurjenpolvea.

Puroniitty-Geneträskin alueen länsiosassa virtaa noromaisena Fallbäcken-puro. Lähempänä Geneträskiä noron pohja on paljon kosteampi ja uomassa kasvaa runsaasti suovehkaa. Norossa on alkavaa mutkittelua, pohjalla on savea ja hiekkaa. Pohja on kuivien lehtien ja risujen peitossa, ja uomassa on lahopuuta. Metsä varjostaa uomaa. Geneträskin alue kuuluu Eteläisen Sipoonkorven tärkeään lintualueeseen, jonka laajuus ja hyvä kytkeytyneisyys lisäävät sen arvoa. Alue pystyy ainoana Helsingissä pitämään yllä lähes koko vakituista eteläsuomalaista metsälintulajistoa. Riängsbackenin kallioalue on arvokas geologinen kohde.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryyisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purolat	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
11	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X
Lisätiedot: Tärkeä matelija- ja sammakkoeläinkohde (arvoluokka 1), arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoalue (Sipoonkorpi).													

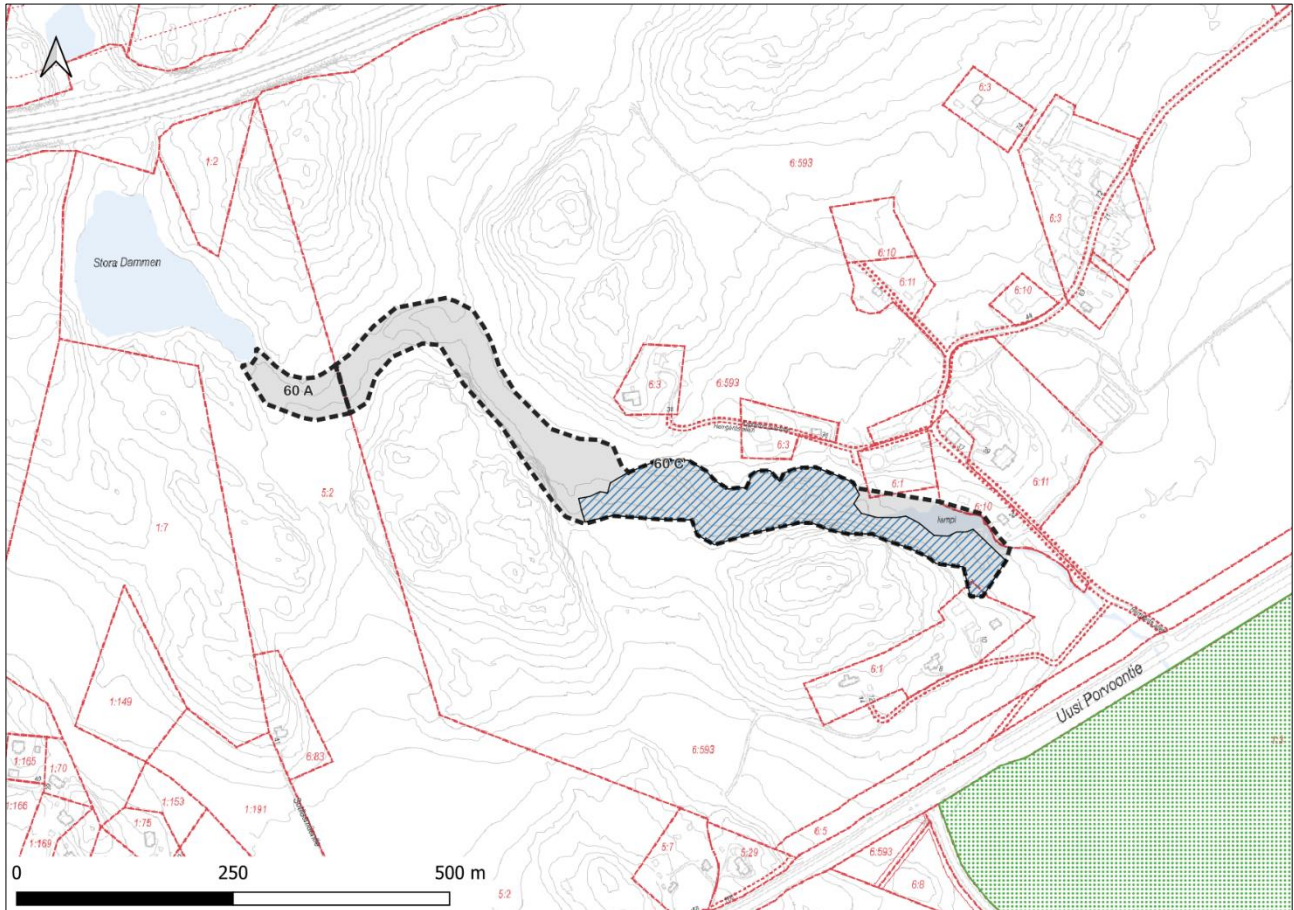
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Laajentaa Sipoonkorven kansallispuiston yhtenäistä suojelualuetta. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa on huomioitava virkistysreitti sekä yleiskaavan päävirkistysreitit ja niihin liittyvät palvelut.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistykseen yhteensovitusarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Rajauksen alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Alueelle on suunnitteilla uusi Fingridin 400 kV voimajohto (Anttila-Länsisalmi). Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

60. Östersundominpuro (Östersundom)

Pinta-ala yht. 5,77 ha: 0,53 ha (60A) & 5,24 ha (60C)



Östersundominpurolla ympäristöineen on kasvistollisia ja vesistöllisiä arvoja. Se on uhanalaista luontotyyppiä kostea runsasravinteinen lehto. Ohjelmakohteen eteläosassa on ELY-keskuksen rajaama luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi Östersundomin jalopuumetsä.

Kohteen eteläosassa kohoaa suojelluksi luontotyyppiä rajattu Östersundomin jalopuumetsä (2,52 ha). Se on luontaisesti syntynyt, luonnontilaiseen verrattava alue, jolla kasvaa n. 100 runkomaista vaahteraa. Vaahterat ovat elinvoimaisia, eri-ikäisiä ja niiden jatkumo on hyvä. Puusto on järeää ja lahoppuuta on melko runsaasti. Pensaskerroksessa vallitsevat tuomi, lehtipuiden taimet, taikinamarja, koiranheisi, punaherukka ja vadelma. Kasvillisuus on pääosin kosteaa, runsasravinteista saniaislehtoa, jonka valtalajeina kasvaa kotkansiipi ja paikoin lehtotähtimö. Muita luonnehtijalajeja ovat hiirenporras ja mesiangervo. Alueen eteläosassa kasvillisuus on tuoretta, keskiravinteista käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa, jonka valtalajeina kasvavat kielo, valkovuokko ja käenkaali. Muita yleisiä lajeja ovat metsäalvejuuri ja oravanmarja. Kasvillisuudessa on nähtävissä kulttuurivaikutus. Etelä-Sipoon ja Hindsbyn luontokohdeselvityksessä 1991 Östersundomin jalopuumetsä on todettu maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi.

Ohjelmakohteen pohjoisosa on tyypiltään vaarantunutta, kosteaa ja runsasravinteista lehtoa. Se on luokan II arvokasta kasvikohtetta (Stora Dammenin purolaakso). Edustavuudeltaan se on erinomaista. Melko pitkä ja vaikuttava kalliojyrkännejakso luo vaikuttavan kehyksen purouomalle, jonka puustoa luonnehtivat mahtavatkin tervalepät sekä varsinkin yläjuoksulla järeät kuuset ja tuuheet tuomiryteiköt. Pensaskerroksessa vallitsevat tuomi, lehtipuiden taimet, taikinamarja,

koiranheisi, punaherukka ja vadelma. Alueella on mm. mesiangervon ja suursaniaisten vallitsemaa kosteaa lehtoa sekä puroa myötäilevää tuoretta kallionaluslehtoa.

Östersundominpurossa itsessään on hyvin luonnontilainen ja monimuotoinen pohja (hiekkaa, soraa, erikokoisia kiviä) sekä korkeusvaihtelua. Puro meanderoi, uomassa on särkkiä ja saarekkeita. Veden syvyys vaihtelee 5–20 cm:n välillä, uoman leveys taas 2–3,5 m:n välillä. Uomassa on näkinsammalta. Ympäröivät metsät varjostavat uomaa. Vedessä on paljon lahoppua. Virtaus on tasaisen hidas, paikoin myös nivamainen. Puro on Etelä-Suomessa erittäin uhanalaista luontotyyppiä havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujot.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X		X		X				X			
Lisätiedot: Arvoluokan 2 linnustoaluetta (Itäsalmen metsät); pääosin arvoluokan II kääpäkohdetta.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Jalopuumetsän sekä puro- ja metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

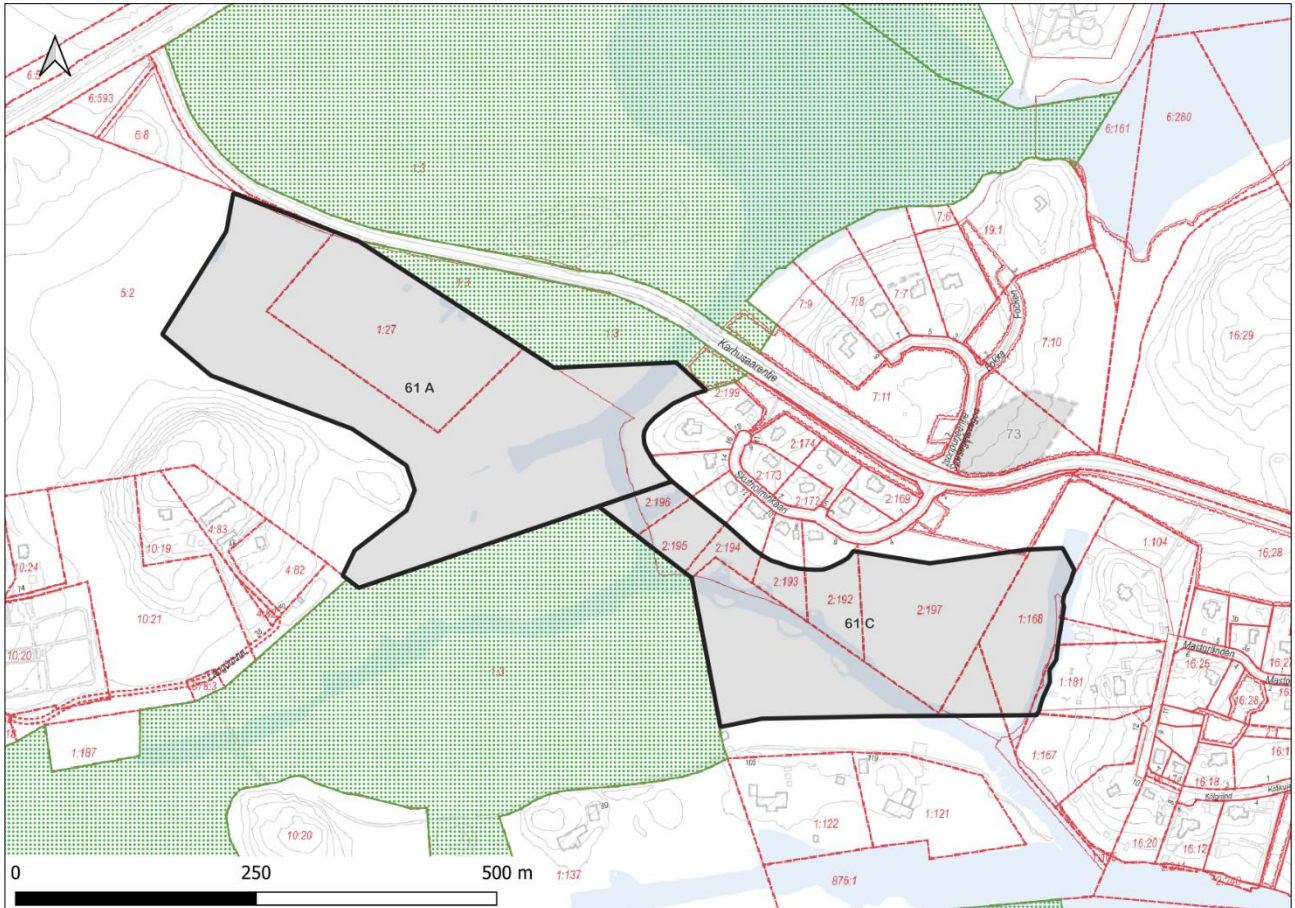
HOITO JA KÄYTTÖ: 60A: Rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon alueella kulkeva virkistyskäytön pääreitit. 60C: Rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon Östersundomin kartanon muinaisjäännösalueeseen kuuluvat myllyjen ja patojen jäännökset ja puron vartta seuraava virkistyskäytön pääreitit.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-alaa ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovitusarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaista yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi alueen läpi kulkee merkintä suunnitellusta maanalaista tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Rajauksen alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

LISÄTIETOA: Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspäätös (Östersundomin jalopuumetsä) UUS-2006-L-746-253, 22.12.2006

61. Kapellviken (Karhusaari/ Östersundom)

Pinta-ala yht. 16,6 ha: 9,79 ha (61A, josta merialuetta 0,37 ha) & 6,82 (61C, josta merialuetta 0,83 ha)



Kapellvikenin alue kuuluu Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet Natura-alueeseen, ja maakunnallisesti arvokkaaseen Östersundomin lintuvedet lintualueeseen, joka rajoittuu pohjoisessa Östersundomin kartanon kohdalla Vanhaan Porvoontiehen, lännessä ja etelässä Husön kartanon maihin sekä idässä metsäiseen Karhusaareen. Aluetta hallitsevat laajat järviruokokasvustot ja keskellä kulkeva kapea vesiuoma. Itäisen osa-alueen koillisreunaan ulottuu osa arvokkaasta kasvillisuuskohteesta, joka on myös niittyverkoston arvokohde.

Umpeenkasvun ja rantaniittyjen laidunnuksen päättymisen myötä alueen linnusto on yksipuolistunut nopeasti: alue on esimerkiksi miltei kokonaan menettänyt merkityksensä levähtäville kosteikkolinnuille. Sen sijaan ruovikon kanavat toimivat lepakoille tärkeänä alueena, ja alueella esiintyykin runsaasti vesisiippoja. Pimeät ja suojaisat olosuhteet sekä avoin veden pinta ovat alueen tärkeimpiä ominaisuuksia lepakoille.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3					X	X	X						
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; tärkeä lepakkoalue (luokka II); kohde on rauhoittamaton osa Natura-aluetta (Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Koko Natura 2000 -alueen (FI0100065 Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet) toteuttaminen luonnonsuojelulalla. Kapellvikenin luonnonsuojelualan laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

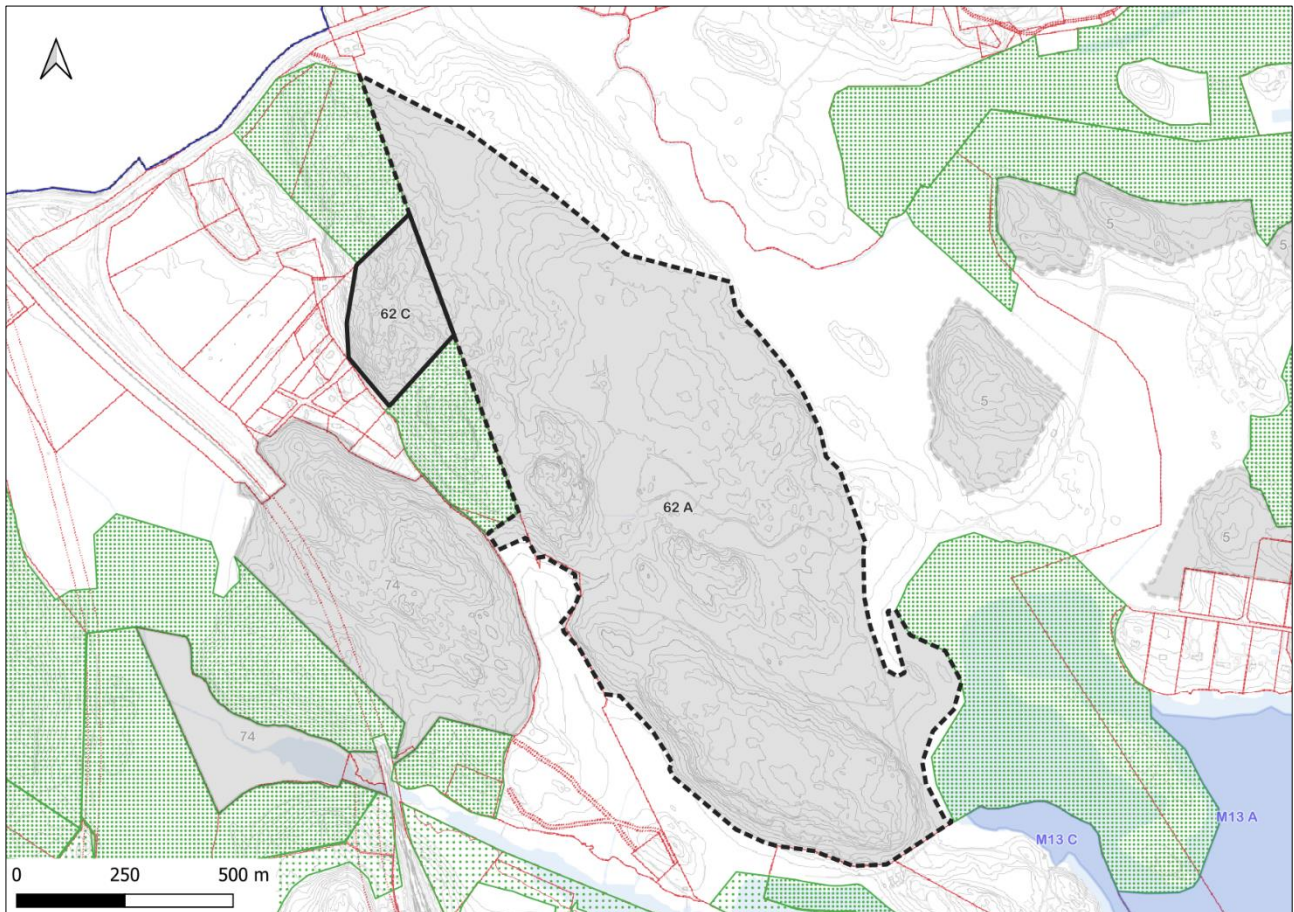
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon Östersundomin lintuvesien hoito- ja käyttösuunnitelmassa suunniteltu polku ja lintutori, mahdollinen ruoppaustarve sekä asukkaiden venelaiturit ja veneväylä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen ja luonnonsuojeluohjelman sisällöt on sovitettu yhteen. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 rajaus on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi aluetta sivuaa merkintä teknisen huollon yhteystarpeesta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alueen pohjoisreuna on luonnonsuojelualuetta. Alueen eteläosa on asemakaavoittamatonta. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

LISÄTIETOA: Valmisteilla oleva Östersundomin lintuvesien hoito- ja käyttösuunnitelma 2025–34 kattaa alueen.

62. Salmenkallio (Salmenkallio)

Pinta-ala yht. 113,9 ha: 107,3 ha (62A) & 6,60 ha (62C)



Salmenkallion alue kuuluu Helsingin ydinmetsäalueisiin. Alueella on varttuneita ja järeäpuustoisia metsiköitä ja METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä korpia esiintyy yleisesti.

Kasakallion pohjoispuolella on luultavasti entisen lammen paikalle syntyntä puutonta ja kasvistollisesti arvokasta suursaranevaa, jonka eteläreunassa on myös isovarpurämettä ja korpea. Muualla avosuota rajaa kapea isovarpurämeen ja kangaskorven muodostama reunus. Isovarpurämeen ja reunojen puusto on pääosin alle kymmenenmetristä mäntyä ja nuorta koivua. Ympäristössä on runsaasti polkuja. Puustoa on aikoinaan harvennettu. Kasakallion luoteispuolella on kangaskorpea, jossa kasvaa varttunutta kuusta ja mäntyä. Varsinaiset suolajit puuttuvat (korpi)rahkasammalta lukuun ottamatta. Koivua on lähinnä pienpuustona. Alueella on muutama kulunut polku, vanhoja metsäkoneen jälkiä ja kantoja, ei vanhaa puustoa, muuten luonnontilaisen kaltainen alue. Salmenkallion koillisosassa on matalien kallioharjanteiden rajaama isovarpuräme, jossa on muutama vanha mänty sekä nuorta mäntyä ja koivua. Ympäristö on vaihtelevan ikäistä männikköä. Salmenkalliolla esiintyy myös ojitettua, pullosaraa kasvavaa saranevaa, joka on hieman kuivunut ja jonka puuston kasvu on lisääntynyt. Nevan itäreunassa on isovarpurämettä, jonka puusto on vankkaa mäntyä. Kasakallion eteläpäässä kulkee luonnontilainen, vajaan metrin levyinen puro, jonka ympärillä esiintyy kasvistollisesti arvokasta purolehtoa. Lehdossa kasvaa mm. hiirenporrasta, isoalvejuurta, korpialvejuurta, kotkansiipeä ja käenkaalia. Puustossa on koivua, kuusta ja järeitä tervaleppiä. Purolaakso on parikymmentä metriä leveä. Lehto jatkuu kaakkoon päin

pintavesivaikutteisena, hiirenporrasvaltaisena saniaislehtona. Puustossa on varttuneita tervaleppiä, koivuja ja nuorempaa kuusta, lahopuuta on kohtalaisesti. Ympäristö on tiheää, varttuvaa kuusikkoa. Bruksvikenissä on rantaluhtaan ja ruovikkoon rajautuva tuore lehtokaistale, jossa on kosteaa runsasravinteista lehtoa. Alueella on osittain luhtaista ympäristöä, jossa on myös luhta- ja rantalajistoa, kuten mesiangervoa. Salmenkallion eteläosassa on lisäksi Kantarnäsbergetin etelärinteiden hyvin arvokas kasvillisuuskohteiden alue, jossa on monimuotoista kalliokasvistoa huomionarvoisine lajeineen.

Salmenkallion koillisosassa on kapea, kuivillaan oleva noro, jonka alaosa reunustaa varttunut kuusisekametsä. Ympäristössä esiintyy käenkaalia, metsäalvejuurta, metsäimmarretta, ahomansikkaa, oravanmarjaa, mustikkaa, puolukkaa sekä muutama tervaleppä. Ylempänä rinteessä muuttuu selvästi kaivetuksi turvemaan ojaksi. Alueella on polku ja sen yli kulkee silta. Vain jyrkkä rinneosuus on luonnontilaisen kaltaista.

Salmenkallion eteläosassa on monimuotoista niittykeskittymää. Eteläosan kallioalueella on myös Kantarnäsbergetin arvokasta kääpääluetta: kallioalue on edustava 2000-luvun alun kuivuustuhokallio, jossa lahoaa runsaasti mäntylahopuuta. Myös vanhoja lahovikaisia katajia sekä kuusi-, koivu- ja pihlajalahopuuta esiintyy alueella. Havaintoja on tehty yhteensä 65 kääpälajista, mikä on kohteen pinta-alan huomioiden korkea lajiluku. Lajeista 35 indikoi arvokkaita elinympäristöjä. Kantarnäsbergetin kääpääalue liittyy pohjoispuoliseen hyvin arvokkaaseen Kasabergetin kääpääalueeseen, josta on havaittu yhteensä 70 kääpälajia sekä 39 muuta orvakka- tai orakaslajia. Lajeista 38 indikoi arvokkaita elinympäristöjä. Kohteella onkin huomattavaa merkitystä mänty- ja kuusilahopuusta sekä kohtalaista merkitystä lehtilahopuusta riippuvaisen vaateliaan kääpä- ja orvakkalajiston suojelulle. Molempien kääpääalueiden arvoa lisää olennaisesti niiden liittyminen toisiinsa.

Kohde kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen Itä-Helsingin metsät. Alueella esiintyy Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluvia lintuja, kuten kehrääjä ja pyy.

Kasabergetin maisemallisesti arvokas kallioalue osuu osittain lännessä sijaitsevalle pienemmälle osa-alueelle (62C), joka on Natura-aluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
10	X	X	X	X	X	X	X	X			X		X
Lisätiedot: Osa-alue 62C on rauhoittamaton osa Natura-aluetta.													

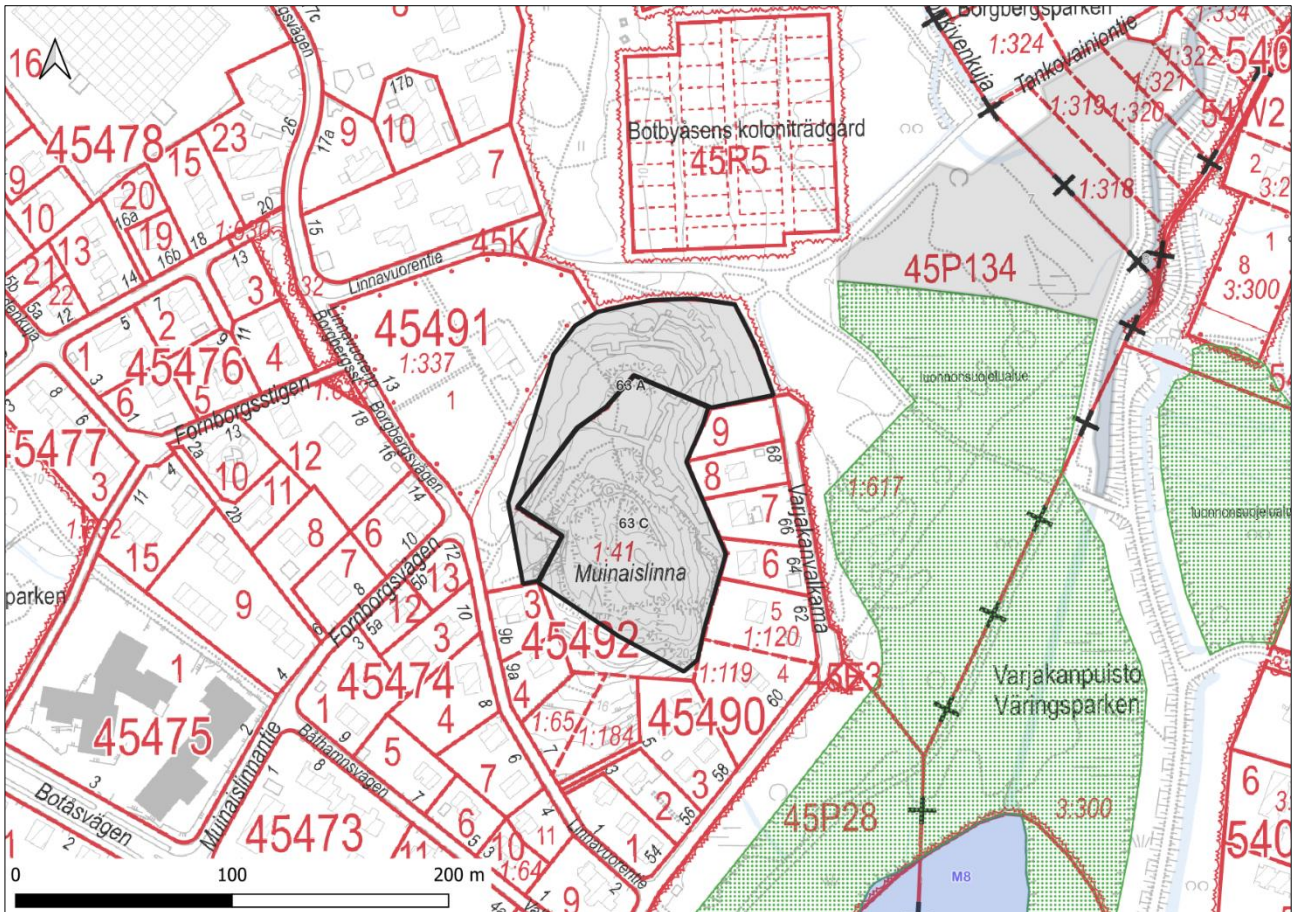
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Koko Natura 2000 -alueen (FI0100065 Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet) toteuttaminen luonnonsuojelulla. Kasaberget-Kasakallion, Vikkulla-Kasabergetin ja Östersundomin lintuvesien luonnonsuojelualueiden laajentaminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Hoidon ja käytön suunnittelussa on tärkeää turvata maapesintäisten lintujen elinolosuhteiden säilyminen. Rauhoituksen valmistelussa on huomioitava muinaisjäännösalue, virkistysreitti, ratsastusreitit ja hiihtolatu.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Tarkastelualueella ei ole voimassa asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Alueella on vireillä Östersundomin osayleiskaava. Alue on suunniteltu osoitettavaksi osayleiskaavassa luonnonsuojelualueena. Tarkastelualueen raja ja pinta-ala ovat suuntaa antavia, ja rauhoitettavan alueen rajaus tarkentuu osayleiskaavaa tarkentavan suunnittelun yhteydessä. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistyksen yhteensovitusarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 rajaus on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi alueen eteläosan läpi kulkee merkintä teknisen huollon yhteystarpeesta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

63. Linnavuorentien muinaislinna (Vartiokylä)

Pinta-ala yht. 1,31 ha: 0,52 ha (63A) & 0,79 ha (63C)



Vartioharjussa, Linnavuorenpuiston eteläpuolella sijaitsevan muinaislinnan alueella on järeäpuustoisia metsiköitä. Alueen inventointitieto on puutteellista, mutta siellä on metsäluonnon lisäksi ainakin ketoa ja kalliomaastoa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2		x					x						
Lisätiedot: --													

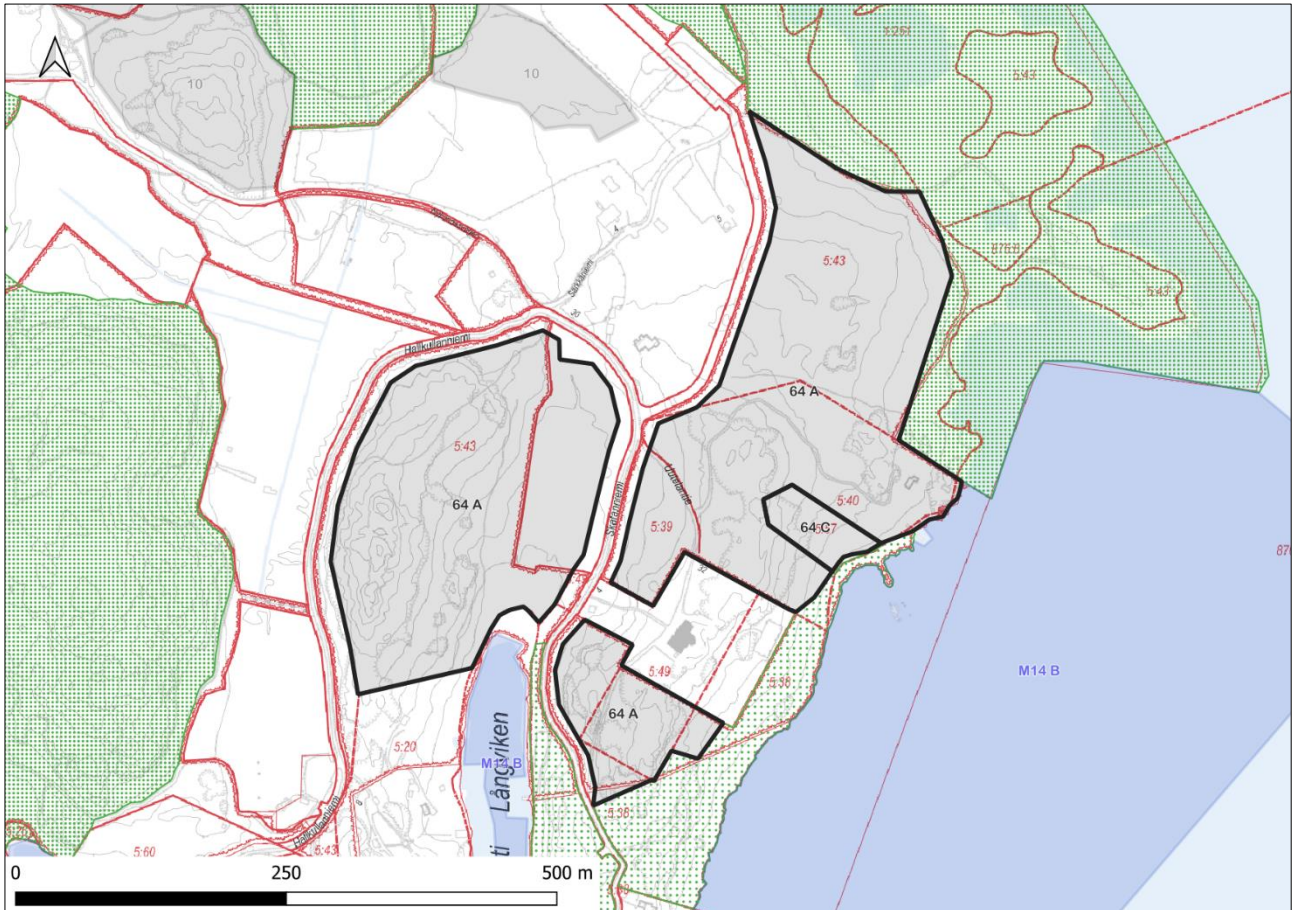
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: 1. maailmansodan linnoitusrakenteet ja olemassa olevat reitit sekä reittien ja näköalapaikan kehittämistarpeet on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on asuntovaltaista aluetta A4 ja pieneltä osalta virkistys- ja viheraluetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 aluetta sivuaa merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue muinaismuistoaluetta.

64. Uutelan Skata (Vuosaari)

Pinta-ala yht. 15,3 ha: 14,9 ha (64A) & 0,41 ha (64C)



Skatan alue muodostuu kolmesta osa-alueesta Skatanniemen ja Pitkälahden alueella. Skatanluodolla sijaitseva alue rajautuu koillisessa Särkkäniemen luonnonsuojelualueeseen. Alueella on Pitkälahden ydinmetsää, kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia metsiköitä. METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita esiintyy yleisesti. Alueen itäosassa sijaitsee kivikkoranta, jonka leveys vaihtelee muutamasta metrillä noin seitsemään metriin. Kivikkoranta on harvakasvuista, mutta lajistoltaan luonteenomaista (rannikki, suolavihvilä, meriputki). Alue on pääosin sorarantaa, jonka rantaviivassa on kivikkoa. Alueella on yksi laituri, ranta on osin kulunut. Skatanniemen itäranta on arvokas kasvillisuuskohte, jonka pohjoisosa (luonnonsuojelualue) koostuu lähinnä monentyyppisistä matalakasvuisista merenrantaniittyistä ja rantalehdoista sekä lehtojen ja niittyjen vaihtumavyöhykkeistä. Luonnonsuojelualueesta lounaaseen kohde jatkuu enimmäkseen isokivisenä suojattomana rantana, mutta mukana on myös Skatanniemen hiekkarantaosuus. Kohteen lounaisrajan lähellä kasvaa kallioaltaassa Helsingin mantereen ainoa suomyrtyiesiintymä. Alueen merenrantakasvisto on hyvin monilajinen: merkittävimpiä lajeja ovat esim. ruskokaisla, joughiluikka, somersara, pikkurantasappi, merisara, hirssisara, mesimarja ja kapeaosmankäämi. Skatanniemen itärannassa ja Pitkälahden itäpuolella on monimuotoisia niittykeskittymäalueita.

Pitkälahden osa-alueella on Pitkälahden ydinmetsää sekä varttuneita kangasmetsiä. Alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtoja, lehtomaisia kankaita, tuoreita kankaita sekä metsäisiä kallioita. Lahden pohjukassa on tervaleppävaltainen lehtokorpi, jossa on pienialaisesti tuoretta

lehtoa. Lajistoon kuuluvat mm. käenkaali, rönssyleinikki, sudenmarja, mesiangervo ja vadelma. Lahden pohjukka on täysin ruovikoitunut ja alueella on selvää rantavyöhykkeen vaikutusta, ei juurikaan lahpuustoa.

Uutela on kokonaisuudessaan erityisen arvokas matelija- ja sammakkoeläinalue. Särkkäniemen kärjen luonnonsuojelualueella olevissa kahdessa lammessa on runsas sammakkokanta. Alueella tavataan tavallisen sammakon lisäksi myös viitasammakoita. Uutela on myös arvokasta lepakkoaluetta, jossa on havaittu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisippoja, korvayökköä sekä kimolepakkoa.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X	X	X		X	X						
Lisätiedot: Osa tärkeää lepakkoaluetta (2014 kriteeristö: Vuosaaren Uutela); osa arvoluokan 2 linnustokohdetta (Uutelan metsät); osa erityisen arvokasta matelija- ja sammakkoeläinaluetta (Uutela); pääosa kohtalaisen arvokkaasta (luokka III) kääpäalueesta (Uutelan Meriharjun ympäristön metsät) sijoittuu kohteelle.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Skatanniemen ja Uutelan Särkkäniemen luonnonsuojelualan laajentaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

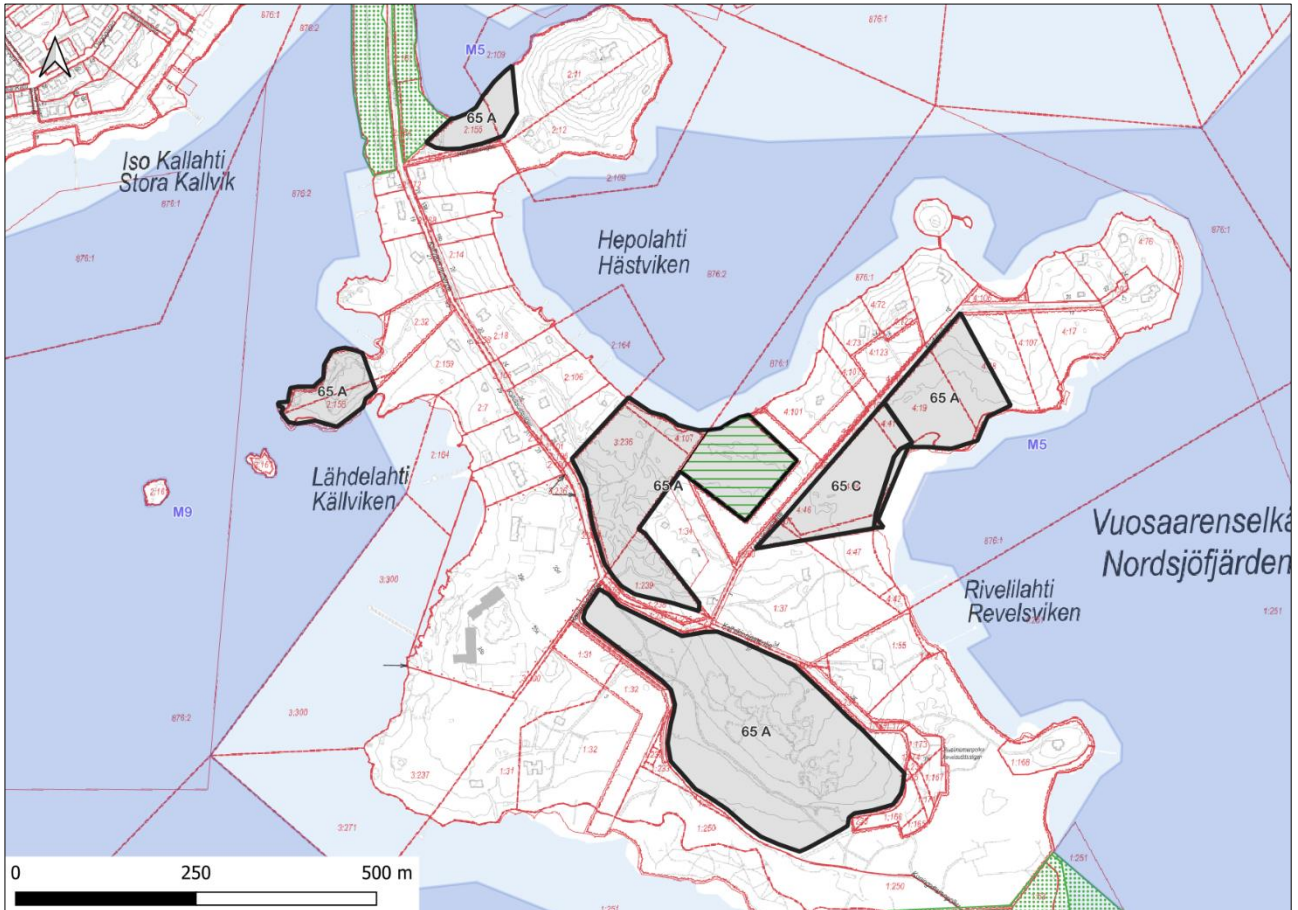
HOITO JA KÄYTTÖ: 64A: Rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön arvot, muinaisjäännösalueet sekä alueelle suunnitellut, mutta vielä toteuttamattomat Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) rantareittiä täydentävät virkistyspolut. Uutelan kämpän, saunan ja laiturin käyttö ja kunnossapito on huomioitava hakemuksessa.

64C: Rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon alueelle sijoittuva VISTRA:n rantareittiä täydentävä virkistyspolku.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 aluetta sivuaa läpi merkintä nykyisestä maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualueutta sekä maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta maatilakokonaisuutta. 64A ja 64C: VISTRA:n rantareittiä täydentävä polku kulkee alueen läpi. Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2027.

65. Kallahdenniemi (Vuosaari)

Pinta-ala yht. 16,2 ha: 14,5 ha (65A) & 1,66 ha (65C)



Kallahdenniemen alue koostuu viidestä osa-alueesta, jotka sijaitsevat Kallahden keski- ja eteläosissa sekä Leppäniemen, Heposaarenniemen ja Lähdenokan alueilla. Kaikkien osa-alueiden ympärillä on Kallahden harju-, niitty- ja vesialueiden muodostamaa Natura-alueita.

Leppäniemen osa-alue sijaitsee Kallahden ydinmetsäalueella, ja METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtoja sekä kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä esiintyy yleisesti. Alueella on yksi suoaro, jossa esiintyy varttuvaa tervaleppää ja kuusta. Tulva-aikana alue on hyvin märkää. Sen tyyppilajistoon kuuluvat mm. ranta-alpi, rantakukka, kurjenjalka sekä järviruoko. Lisäksi alueella on karhunköynnöstä. Leppäniemen alueella on myös jalopuulehtoa, jossa kasvaa varttuvaa-varttunutta tervaleppää. Alueen keskellä on kausikosteikko. Tyyppilajistoa ovat mm. kyläkellukka, käenkaali, mesiangervo, jänönsalaatti, vehka sekä kurjenjalka. Myös tällä alueella on karhunköynnöstä. Leppäniemen eteläinen rantaviiva kuuluu laajempaan monimuotoiseen niittykeskittymään.

Heposaarenniemen alueen metsiköihin lukeutuu järeäpuustoisia alueita, ja METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja sekä kuivahkon ja kuivan kangasmetsän alueita esiintyy yleisesti. Alueella on kostean keskiravinteisen lehdon kuvio, jonka puustossa on varttunutta tervaleppää sekä muutama koivu. Lisäksi alueella esiintyy tuomea ja nuorta vaahteraa, reunoilla on vähän mäntyjä. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. mesiangervoa, punakoisoa, käenkaalia, kyläkellukkaa ja hiirenporrasta. Alueella esiintyy rikkapalsamia. Heposaarenniemen pohjoisrannassa on monimuotoista niittykeskittymää.

Lähdenokan alueen METSO-kohteisiin lukeutuu kuivahkon ja kuivan kangasmetsän alueita sekä metsäisiä kallioita. Lähdenokan kärki on arvokas kasvillisuuskohteeseen ja sitä ympäröi kapeahko, osin ruovikoituva, kivinen selkävesialuetyypin merenrantaniitty. Siinä on rikas kasvisto (reilut 40 lajia), harvinaisimpia lajeja ovat vesirajan suolasolmukki ja isorantasappi. Lisäksi alueella esiintyy Helsingissä silmälläpidettävää lajia pikkusappia. Kivikkoisten niityrantojen kasvillisuusvyöhyke on kapea, vain joitain metrejä. Lähdenokan kärki on monimuotoista niittykeskittymäaluetta.

Sekä Kallahdenniemen keski- että eteläosien osa-alueet sijaitsevat Kallahden ydinmetsäalueella ja niiden kangasmetsiin lukeutuu järeäpuustoisia alueita. Molemmat osa-alueet sisältyvät geologisesti arvokkaaseen harjualueeseen. Pohjoisosassa Kallahdenniemen keskiosia on tuoretta keskiravinteista lehtoa, jonka puusto on varttunutta koivua ja haapaa sekä mäntyä. Seassa on nuorta tervaleppää ja tuomea. Rannan tuntumassa on varttunutta kuusta. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. käenkaalia, mustikkaa, kyläkellukkaa, hiirenporrasta, sinivuokkoa sekä lehtokortetta. Maastoa on aikoinaan kaivettu. Kallahdenniemen eteläosissa esiintyy yleisesti METSO-kohteen kriteerit täyttäviä kuivahkon ja kuivan kankaan metsiä sekä metsäisiä kallioita. Kaikki Kallahdenniemen viisi osa-aluetta sisältyvät lisäksi Kallahdenniemen tärkeään lepakkoalueeseen, jossa on tavattu pohjanlepakkoa, vesisiippaa ja viiksisiippoja. Osa-alueet tarjoavatkin monin paikoin lepakoille suotuisia saalistuspaikkoja.

Leppäniemen yksityisomistuksessa oleva osa-alue (65C) sijaitsee Kallahden ydinmetsäalueella. Alueen itäreunassa on jalopuulehtoa, jossa kasvaa varttuvaa-varttunutta tervaleppää. Lehdon keskellä on kausikosteikko. Tyypilajistoa ovat mm. kyläkellukka, käenkaali, mesiangervo, jänönsalaatti, vehka sekä kurjenjalka, vieraslajeista alueella esiintyy karhunköynnöstä. Leppäniemen eteläinen rantaviiva kuuluu laajempaan monimuotoiseen niittykeskittymään. Alueen lounaiskulmassa on geologisesti arvokasta harjualuetta. Lisäksi Leppäniemi sisältyy kokonaisuudessaan Kallahdenniemen tärkeään lepakkoalueeseen, jossa on tavattu pohjanlepakkoa, vesisiippaa ja viiksisiippoja.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X	X	X		X	X						X

Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Vuosaaren Kallahdenniemi, luokka A); kohteeseen sisältyy erityisesti suojeltavan sääskenvalkun aiemmin rajattu esiintymä (1,3 ha).

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen sekä erityisesti suojeltavan lajin elinympäristön turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

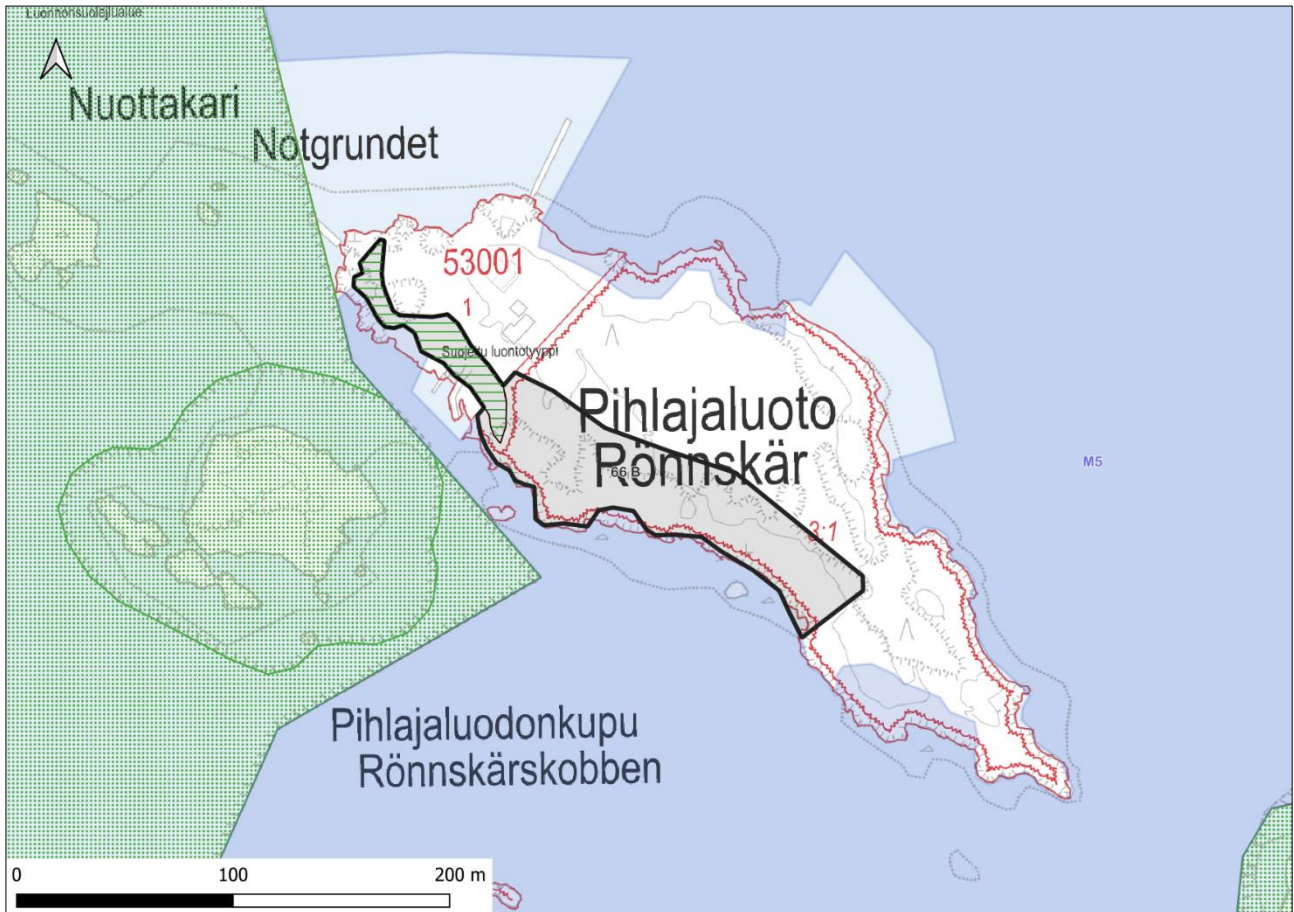
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon Heposaarenniemen tuleva virkistyskäyttö siten, että jo suojellun kannaksen ja niemen väliin jäävään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvaan tervaleppälehtoon mahdollistetaan polku tai pitkospuut. Olemassa olevien reittien ja niiden kehittämismahdollisuuden lisäksi rauhoituksen valmistelussa on otettava huomioon muutkin

uudet virkistyskäyttöä palvelevat rakenteet. Alue on maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Kulttuuriarvot huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä pieneltä osalta asuntovaltaista aluetta A4. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta, jolla on maisemallisia ja geologisia arvoja, virkistysaluetta, joka on tarkoitettu yleiseen tai yhteisöjen käyttöön, suojelualuetta sekä vesialuetta. Heposaarenniemen ja Lähdenokan alueille ollaan tekemässä kaavamuuotos, jossa suojeluun varaudutaan. Suojelun valmistelu kannattaa ajoittaa kaavamuuoksen jälkeiseen aikaan.

66. Pihlajaluoto (Ulkosaaret)

Pinta-ala 0,82 ha



Pihlajaluodon alueella on kivikkoisia niittyarantoja sekä lehto, kalliolammikkoalue ja kausikosteikko. Niittyrannoista läntisempi sijaitsee kallioiden välissä ja siinä kasvaa mm. meriputkea, rannikkia, merisappia, hopeahanhikkia ja mesiangervoa. Itäisempi niittyranta on kasvistollisesti arvokasta ja pohjaltaan kivikkoa ja somerikkoa. Maa nousee rantaniityn alueella loivasti, mikä on mahdollistanut selvän vyöhykkeisyyden syntymisen ja sitä myötä monilajisen kasviston. Niityn harvinaisempia lajeja ovat isorantasappi, pikkurantasappi ja rantaputki. Luoteisemman rannan kasautumisvalleilla ja tuntumassa kasvavat mm. merinätkelmä, morsinko, rantaukonauris, rantakanankaali ja poimuhierakka. Lisäksi alueella esiintyy monia yleisempiä lajeja sekä kurturuusua. Toinen Pihlajaluodon kasvistollisesti arvokkaista alueista sijaitsee saaren luoteispäässä luonnonsuojelualueella, jonka kaakkoiskulma osuu tässä rajatulle alueelle. Kyseessä on yksi Helsingin edustavimmista rantaniityistä: niittyalue on lähes tasainen ja sen pohja on vaihdellen kivikkoa, somerikkoa ja kalliota. Alueen lajisto on erityisen monipuolista. Harvinaisempia lajeja ovat mm. kenttäorakko (erityisesti suojeltava laji), pikku- ja isorantasappi (molemmat hyvin runsaita) sekä meriasteri, morsinko, hentosuolake ja rantaputki. Lisäksi on vielä suuri joukko yleisempiä lajeja. Niittyrantojen vieressä sijaitsevalla kalliolammikkoalueella on useampia matalia ja erikokoisia, lähes kasvittomia kalliolammikoita. Kallio on lievästi mereen viettävä rantakallio. Hieman ylempänä on sulamisvesistä muodostunut pieni kausikosteikko, jonka eteläreuna osuu rajatulle alueelle. Kosteikko on rakkasammal pohjainen ja siellä on hieman ruoppaa

ja luhtaisuutta. Myös luonnontilaisen, tuoreen keskiravinteisen lehdon kuvio osuu eteläreunastaan rajatulle alueelle. Lehto on mahdollisesti aiemmin ollut pihapiiriä.

Miltei koko Pihlajaluodon eteläinen rantaviiva ja sen ympäristö on monimuotoinen, saariston niittyihin kuuluva niittyverkoston arvokohde. Saari kuuluu myös Kallahdenniemen merialueen maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen, joka käsittää Kallahdenniemen vedenalaisen jatkeen, hiekkaharjun, joka näkyy vedenpinnan yläpuolella särkkinä ja luotoina kaukanakin merellä. Pesimälajistoa alueella ovat mm. isokoskelo, tukkakoskelo, ristisorsa ja heinätavi. Alue toimii myös monen linnun levähdyspaikkana.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; kohteeseen sisältyy erityisesti suojeltavan kenttäorakon aiemmin rajattu esiintymä (0,13 ha).													

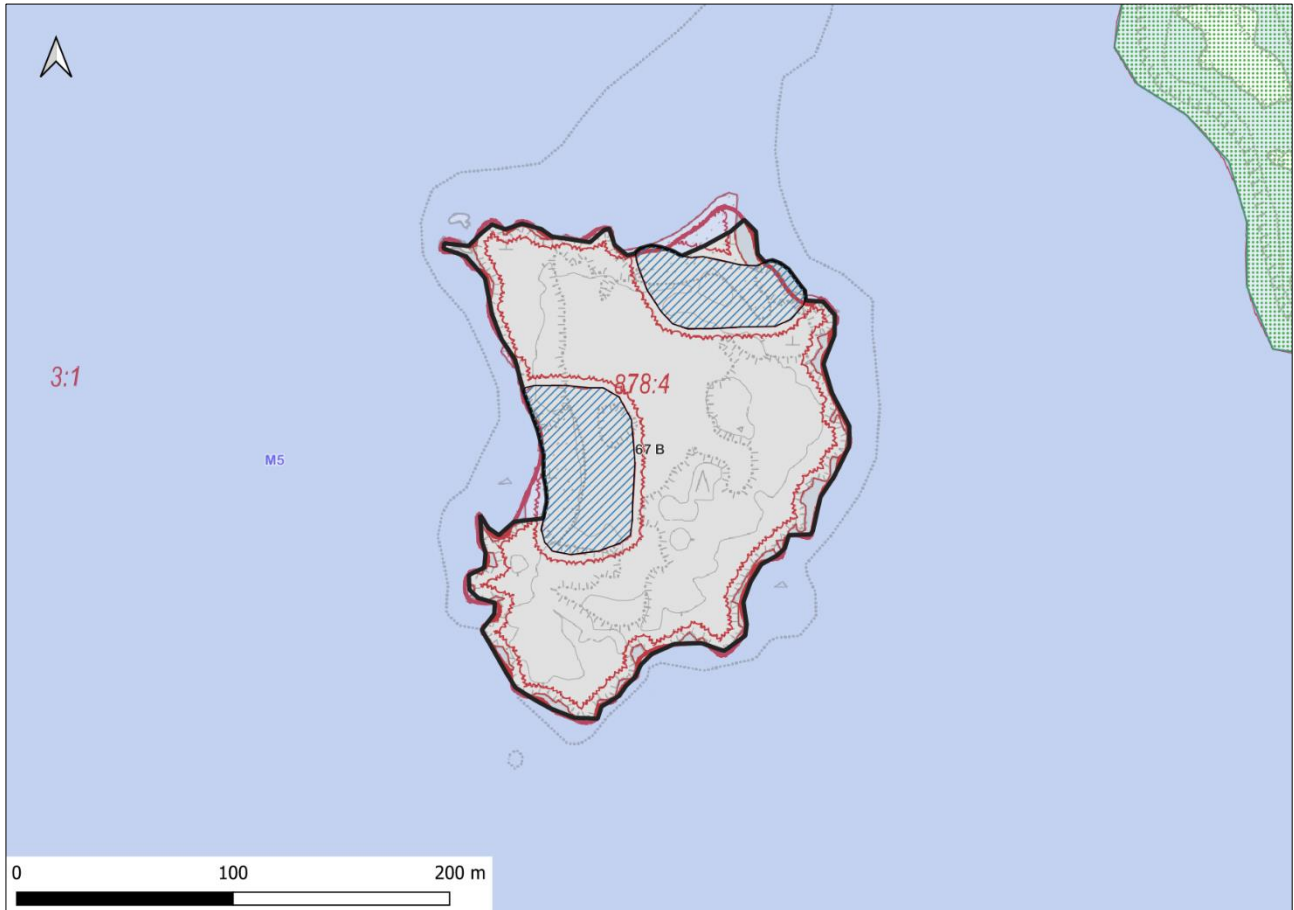
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Eryisesti suojeltavan lajin elinympäristön turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Huvilan vuokrasopimuksen uusimisen yhteydessä voidaan tutkia mahdollisuuksia avata saaren rakennuksia ja laitureita nykyistä julkisempaan käyttöön. Nykyisellään saaren on luokiteltu soveltuvan myös lyhytaikaiseen teltailemiseen - tämä vaatii kuitenkin käytön ohjaamista saaren sisällä, jotta virkistyskäyttö olisi kestävä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualue sekä suojelualue. Saarikategorisoinnissa luokiteltu retkikohteeksi. Saarikortti, Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030.

67. Hattusaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 2,76 ha



Kohde sisältää kaksiosaisen luonnonsuojelulain mukaisen luontotyyppin rajauksen *Hattusaaren hiekkarannat* (0,53 ha). Hattusaaren hiekkarannat ovat luonnontilaiseen verrattavia alueita, joilla on tyypillinen kasvilajisto. Loivasti nousevalla pohjoisrannalla saaren koilliskulmassa on avointa hiekkarantaa. Lähellä vesirajaa esiintyy laikuittain jauhosavikkaa. Ylempänä hiekkarannalla kasvavat suola-arho, rantavehänä ja morsinko. Rannan muita lajeja ovat muun muassa merimaltsa, merisinappi, pietaryrtti, keltamatara, lampaannata, sarjakeltano, ruokohelpi ja ketomaruna. Kallioiden välissä sijaitsevan länsirannan kasvillisuus on paikoin niukkaa ja laikuttaista. Hiekkarannalla kasvavat muun muassa lampaannata, metsälauha, keltamatara, merinätkelmä, lisäksi rannan eteläpäässä vedenrajassa suolavihvilä, rönsyrölli ja ruokohelpi. Rannan pohjoisosassa esiintyy myös kurtturuusua. Alueet on rajattu luontotyyppien esiintymisen mukaisesti.

Kallahden matalikon luonnonsuojelualueen kaakkoispuolella sijaitsevalla Hattusaarella on viisi uhanalaisen luontotyyppin kuviota. Yksi näistä on tyypiltään Itämeren kivikkoista niittyrintaa oleva pienialainen kivikkoinen somerikko, jossa kasvaa runsaasti rannikkia. Alue rajautuu hiekkarantaan ja rantakallioon. Saarella on kaksi hiekkarantaa, jotka ovat jo ennestään luonnonsuojelualueita ja joilla molemmilla kasvaa rantavehänä, pietaryrttiä, kurtturuusua ja vadelmaa. Vanhan talonpaikan ja hiekkarannan läheisyydessä on pienialainen ja karu pienruohoketo, jossa kasvaa jonkin verran kurtturuusua. Lisäksi saarella on pienialainen varpunummi talon raunioiden keskellä. Kokonaisuudessaan Hattusaari on kulutuksesta huolimatta biotoopeiltaan ja kasvistoltaan (144 lajia) monipuolinen ulkosaari, mikä tekee siitä itsessään arvokkaan kasvillisuuskohteen. Saaren

pohjoisosia vallitsevat laajalti somerikkopohjaiset nummet: enimmäkseen lampaannatanummmia, joiden lisäksi pienempialaisia kanervanummmia ja laajojakin mäkikuismakasvustoja sekä ketomarunan, tahma-ailakin ja keto-orvokin ryhmiä. Muuta nummilajistoa edustavat mm. lituruoho, ahokissankäpälä ja keltamatara. Aikoinaan alueelta on tavattu myös saunionoidanlukkoa. Saaren pohjoispään hiekkarannalla elää suola-arhoa, merinätkelmää, rantavehneää, merimaltsaa, merisinappia ja morsinkoa. Eteläosan kosteilla kallioniityillä ja soistumissa tavataan mm. ruskokaislaa, Helsingissä silmälläpidettävää merisaraa sekä muuten huomionarvoista isorantasaphea.

Hattusaari on kokonaisuudessaan monimuotoinen niittyverkoston arvokohde. Saari on myös maakunnallisesti arvokasta lintualueutta, jonka pinnanmuodot ovat monipuolisia tarjoten pesäpaikkoja monenlaisille saaristolinnustoille. Saari on Helsingin edustavimpia alueita hietikoita suosivalle tyllille, jonka lisäksi alueella pesivät meriharakka ja kalalokki.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryyisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; kohde sisältää luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajauksen <i>Hattusaaren hiekkarannat</i> .													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Hiekkarantojen ja niitty- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

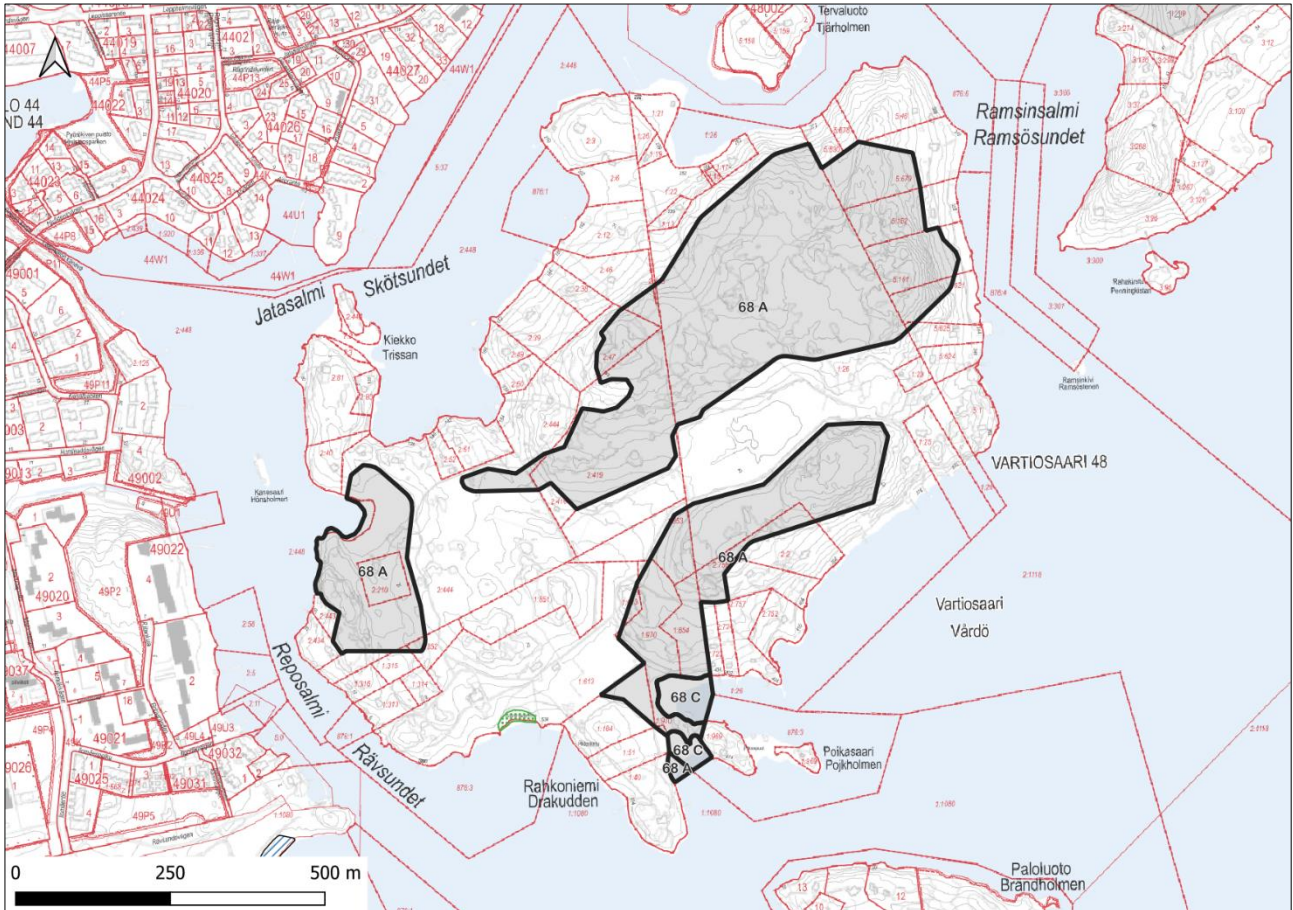
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan saaren maltillinen virkistyskäyttö pesimäajan ulkopuolella, esimerkiksi omatoiminen retkeily meloen. Alueella tulee kieltää mairhinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualuetta, joka on maisemakulttuurin kannalta arvokas sekä suojelualuetta. Sarikategorisoinnissa luokiteltu jokamiessaareksi. Saaren luontoarvojen turvaamista priorisoitu HKS:ssa esitetyissä hankkeissa. Saarikortti, Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma (HKS) 2021–2030.

LISÄTIETOA: Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspäätös (Hattusaaren hiekkaranta) LUO 527, 04.07.2001

68. Vartiosaari (Vartiosaari)

Pinta-ala yht. 29,6 ha: 28,8 ha (68A) & 0,83 ha (68C, josta merialuetta 0,35 ha)



Vartiosaaren kohde koostuu pohjoisesta, eteläisestä ja läntisestä osa-alueesta, jotka kaikki kuuluvat Vartiosaaren ydinmetsäalueeseen. Kangasmetsiin kuuluu varttuneita ja järeäpuustoisia metsiköitä. Alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtomaisia, tuoreita, kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita. Pohjoisen osa-alueen lounaisosassa on kasvistollisesti arvokasta tuoretta keskiravinteista lehtoa. Sen itäosassa on kuivahkoa kallionaluslehtoa, laaksopainanteissa saniaislehtoja ja länsiosassa kuivahkoa lehtomaista metsää. Lehdossa kasvavia huomionarvoisia lajeja ovat metsämaarianheinä, lehtokuusama, kevätlinnunherne, kotkansiipi ja lehtotähtimö. Myös eteläisen osa-alueen eteläosissa on kasvistollisesti arvokasta ja edustavaa kosteaa runsaravinteista lehtoa, jossa on sekä saniaislehto- että osin rantalehtoalueita. Lehdossa kasvaa vanhaa tervaleppää, puu- ja pensaskerrossessa on mm. raitaa, haapaa, koiranheittä ja mustaherukkaa. Myös lahoppuuta on. Lehdon ydinosissa on kosteaa saniais- ja mesiangervolehtoa, jossa sijaitsee yksi Helsingin näyttävimmistä kotkansiipikasvustoista. Lisäksi alueella on runsaasti hiirenporrasta ja muita saniaisia. Muita kuviolla kasvavia lajeja ovat mm. lehtokorte, lehtotähtimö, keltavuokko ja punakukkainen valkovuokko. Merenpuoleisessa mesiangervoluhdassa kasvaa runsaasti mm. rantayrttiä, keltakurjenmiekkää ja luhtalemmikkiä sekä vähemmän käärmekieltä. Eteläisen osa-alueen koillisosassa on lisäksi pieni kalliosoistuma, jossa kasvaa Helsingissä vaarantunutta lajia hanhenpajua muutamana esiintymänä. Alueen muu kasvillisuus on tavanomaista suolajistoa. Läntisellä osa-alueella sijaitseva lehto on luultavimmin vanhaa laidun- tai

viljelysalueita, sillä sen alueella on sarkoja havaittavissa. Kuvio on tyypiltään tuoretta runsasravinteista lehtoa, jossa on myös kulttuurilajiston piirteitä. Puustossa on runsaasti haapaa ja leppää, kenttäkerroksen kasvilajistoon kuuluvat mm. sinivuokko, valkovuokko, käenkaali, mesiangervo ja lehtokuusama. Alueella on muutama polku.

Koko Vartiosaaren alue on arvokasta lepakkoaluetta, jossa elää pohjanlepakoita, vesisiippoja, viiksisippoja ja korvayökköjä. Lepakot käyttävät lähes koko saarta, ja pohjanlepakot talvehtivat saaren kellareissa. Alueelta on yhteyksiä myös muihin lepakkoalueisiin. Vartiosaaren pohjoisosassa (itäpäässä) sijaitsee geologisesti arvokas kalliorinne, josta on näköala merelle.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X	X	X		X							X
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Vartiosaari, luokka II).													

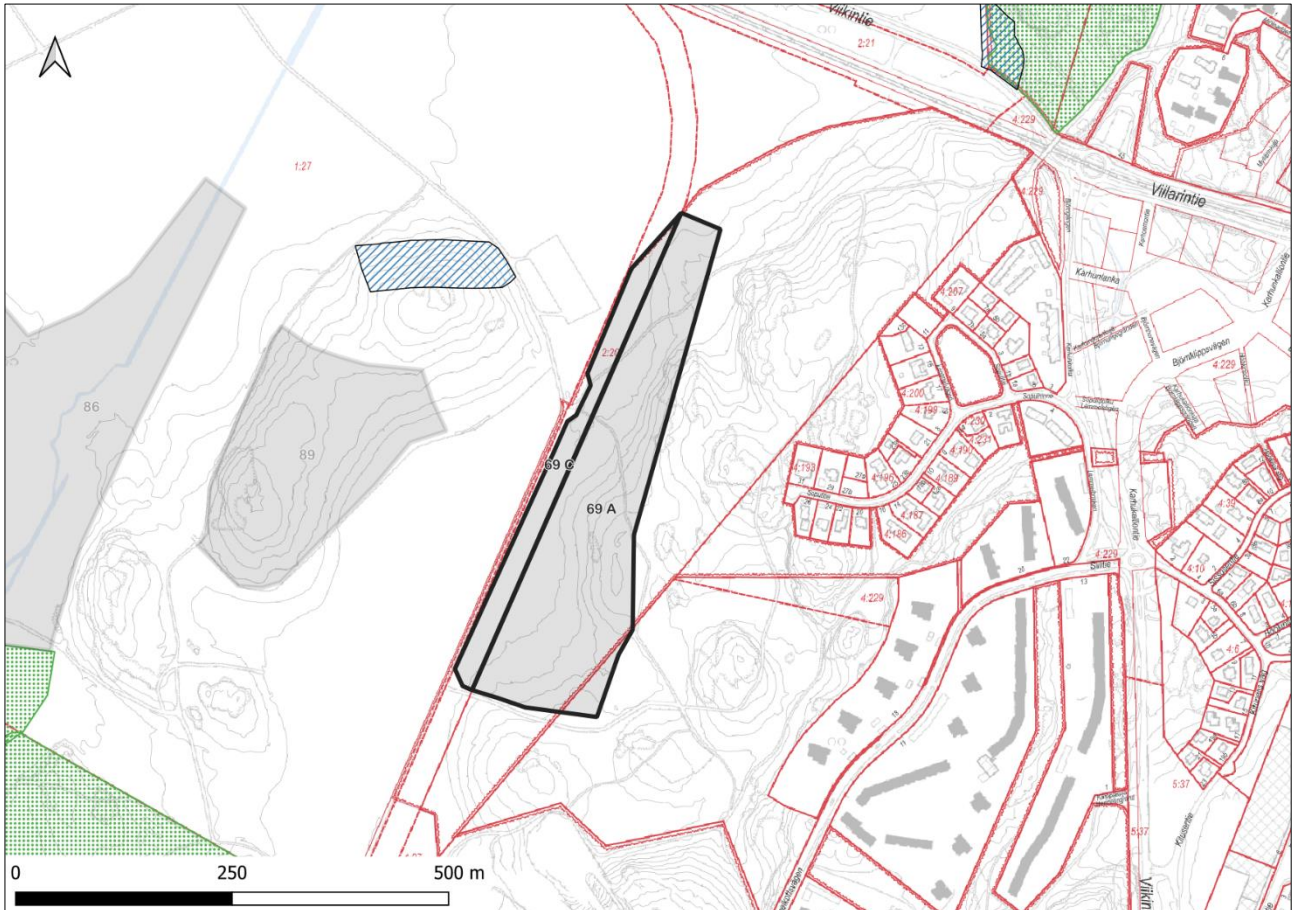
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Vartiosaari on virkistysalueena merkittävä, ja siksi kaupunkiympäristölautakunta on pitänyt tärkeänä, että osayleiskaavan mahdollistaman sillan toteuttamista kiirehditään. Saaren esitettyjen uusien luonnonsuojelualueiden perustamista tulee vastaavasti kiirehtiä, jotta varmistetaan arvokkaiden luontokohteiden säilyminen lisääntyvästä virkistyskäytöstä huolimatta.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Kaupunkiympäristölautakunta esitti 23.4.2024 kaupunginhallitukselle Vartiosaaren tarkistetun osayleiskaavaehdotuksen hyväksymistä. Osayleiskaavaehdotuksessa rajauksen alueet on merkitty luonnonsuojelualueeksi. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu tähtikohteeksi. Osayleiskaava liitteinen, saarikortti.

69. Länsi-Herttoniemi (Viikki)

Pinta-ala yht. 7,08 ha: 5,69 ha (69A) & 1,39 ha (69C)



Länsi-Herttoniemen alue on jaettu kahteen osaan kiinteistörajoiden mukaan. Itäisempi osa-alue (68A) sijaitsee kokonaisuudessaan Länsi-Herttoniemen ydinmetsäalueella ja alueella on METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja, lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä sekä metsäisiä kallioita. Alueen länsipuolella sijaitsee luonnonarvoiltaan arvokas Mäyrämetsä. Kangasmetsät ovat järeäpuustoisia. Alueella on kolme uhanalaisen lehtoluontotyypin kuviota. Pohjoisin lehto on järeäpuustoinen kuusikko, jossa kasvaa sekapuuna koivua. Alueella esiintyy käenkaali-oravanmarjatyyppin (OMat) lajiston lisäksi kosteimmilla paikoilla metsäalvejuurta. Lahopuuta on kohtalaisesti. Kohde on kärsinyt valaistusolojen muutoksesta.

Keskimmäinen lehto on korpimainen, väljäpuustoinen, vanhaa kuusikkoa ja kostean keskiravinteisen lehdon kasvillisuutta kasvava alue. Valtalajeja ovat isoalvejuuri, oravanmarja ja käenkaali. Kuviolla on vanhoja oja ja puustoa on harvennettu. Alue on hyvin kuiva. Eteläisin lehto sijoittuu rinteiden alaosaan ja on vanhaa kuusivaltaista sekametsää. Alueella esiintyy käenkaali-oravanmarjatyyppin lajiston lisäksi hieman kostean lehdon kasvillisuutta ja pienpuustona pihlajaa. Pellon reunassa kasvaa tiheänä pienpuustona tuomea ja vaahteraa.

Länsi-Herttoniemen metsä on luontotyypeiltään vaihteleva, yhtenäinen metsäkokonaisuus ja hyvin arvokas kääpäalue. Puusto on pääosassa aluetta vanhaa tai vähintään varttunutta. Metsissä esiintyy vaihtelevia määriä kuusi- ja koivulahopuuta sekä paikoittain mäntylahopuuta sekä yksittäisiä haapalahopuita. Selvitysalueelta on havaittu jopa 76 kääpäalajaa, joista 38 on indikaattorilajeja. Alueelta on havaittu 38 indikaattorilajia. Havaintojen arvoa lisää, että useilla indikaattorilajeilla on

melko paljon esiintymiä. Selvityksen perusteella metsäalueella on huomattavaa merkitystä varsinkin kuusta suosivien vaatelioiden kääväkäs-lajien kannalta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5	X	X	X	X				X					
Lisätiedot: Osin LAKU-kohdetta (Länsi-Herttoniemen metsät); osa erityisen arvokasta matelija-alueetta (Viikki); osa arvoluokan 2 linnustokohdetta (Herttoniemen metsä).													

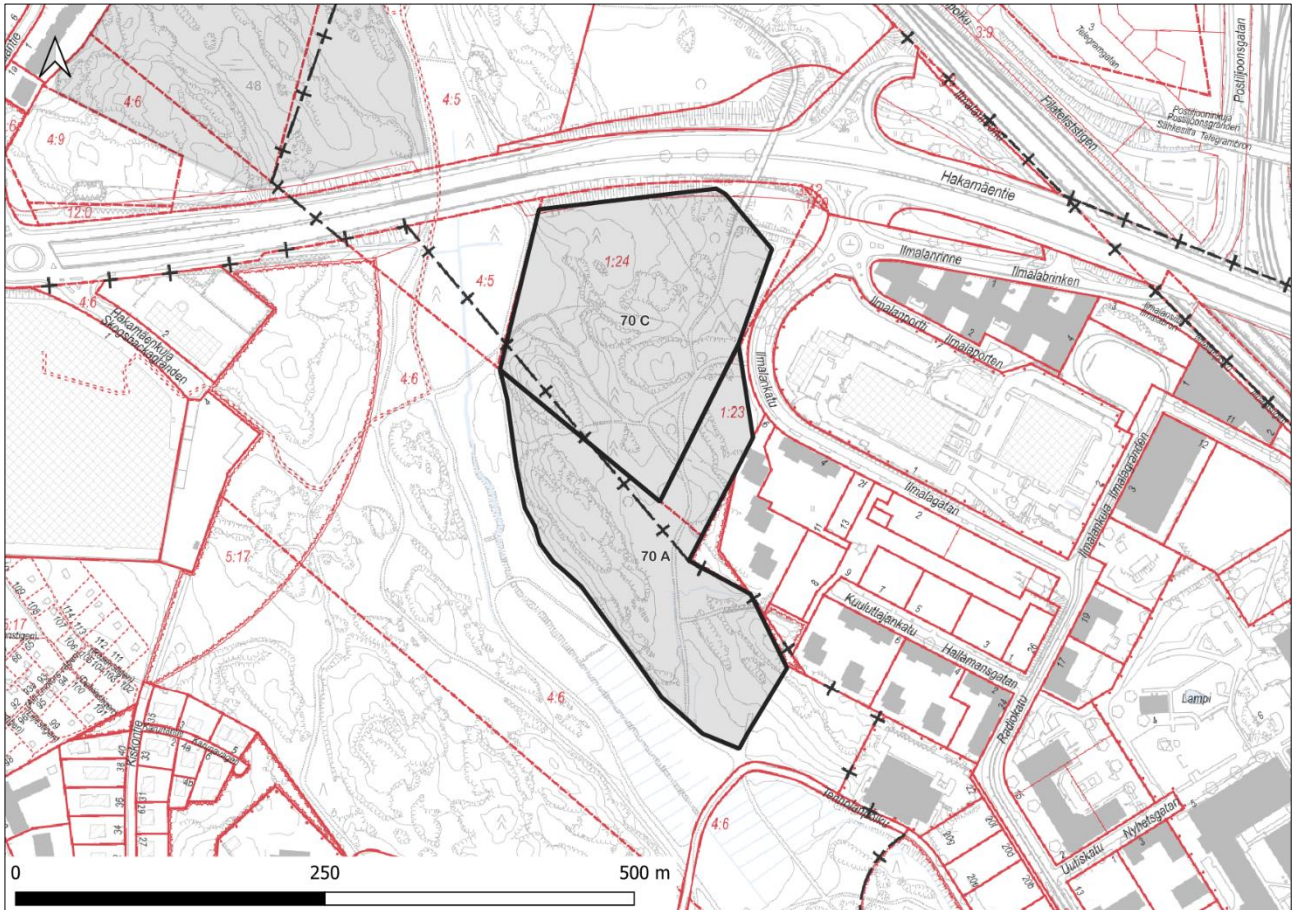
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta. Alueella kulkee valaistuja hiihto- ja kuntoilureittejä. Olemassa olevat reitit on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheralue. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Pieni osa alueesta on asemakaavoittamatonta. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormen pääreitti ja viherlinjayhteys kulkevat alueen läpi.

70. Ilmala (Pasila/Ruskeasuo)

Pinta-ala yht. 6,73 ha: 3,19 ha (70A) & 3,54 ha (70C)



Kohteen eteläisellä osa-alueella (69A) on Keskuspuiston ydinmetsää sekä järeitä ja erikäisrakenteisia metsiköitä. Näistä kahdesta alueesta eteläisemmällä on METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja sekä lehtomaisia, tuoreita, kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä. Alueen eteläosassa on edustavuudeltaan kohtalaista lehtoa. Osin lehdot ovat tyypiltään tuoretta keskiravinteista lehtoa, jonka puusto koostuu varttuneesta haavasta ja vaahterasta, pensaskerroksessa taas esiintyy tuomea, punaherukkaa, haapavesakkoa ja taikinamarjaa. Lisäksi on kosteaa runsasravinteista lehtoa, jonka puustossa on varttunutta tervaleppää, haapaa ja koivua. Lähteiköstä tulevan ojan ympärillä esiintyy tuoretta runsasravinteista lehtoa. Lähde on ilmeisesti jäänyt rakentamisen alle.

Kohde on lähes kokonaan hyvin arvokasta kääpäaluetta (Ilmalan länsipuolen metsä), joka sisältää Ilmalan, Hakamäentien ja siirtolapuutarhan väliin jääviä kangas-, kallio- ja lehtometsiä, joissa on monipuolisesti lahoppuuta. Alueelta on havaittu yhteensä 61 kääpäalajia sekä kahta indikaattoriarvoa omaavaa muuta kääväkäästä. Havaittu lajimäärä on korkea alueen kokoon suhteutettuna kertoen osaltaan alueen lahoppuun monimuotoisuudesta. Lajeista 34 indikoi arvokkaita elinympäristöjä. Kohteella on erityistä suojeluarvoa sellaisen vaateliaan kääpäalajiston kannalta, joka hyödyntää kuusilahoppuuta tai monia lehtipuulajeja. Alueella on myös jonkin verran merkitystä haapa-, raita- ja mäntylahoppuusta riippuvaisen lajiston kannalta. Kohde liittyy pohjoisessa suoraan kääpäalajistoltaan niin ikään edustavaan Ilmalan metsän pohjoisosan kääpäalueeseen. Kohteen pohjoisosissa on liitoravan elinaluetta. Osa pohjoisen osa-alueen lahokaviosammalalueesta osuu myös eteläiselle osa-alueelle.

Kohteen pohjoisella osa-alueella (69C) on Keskuspuiston ydinmetsää sekä järeitä ja eri-ikäisrakenteisia metsiköitä. Alue on itsessään rajattu hyvin arvokkaaksi kääpälueeksi yhtenäisenä metsäalueena. Kääpälue rajautuu etelässä Helsingin kaupungin omistamaan arvoluokan I kääpälueeseen. Kohteen itäosan läpi kulkee pääülkölureitti ja sen halki kulkee kaksi pienempää metsäpolkua. Metsikkö muodostuu pienipiirteisesti vaihtelevasta keskiravinteisten tuoreiden lehtojen sekä lehtomaisten ja tuoreiden kankaiden mosaiikista, lisäksi alueella on kaksi pientä kitumaan kallionpypylää. Suurin osa metsistä on luonnontilaisen kaltaisia varttuneita tai vanhoja sekametsiä, joiden puusto koostuu vaihdellen eri-ikäisestä kuusesta, koivusta ja haavasta, paikoin kasvaa myös pihlajaa, mäntyä sekä yksittäisiä raitoja. Pääosassa lehto- ja kangasmetsistä on runsaasti monimuotoista lahoppua. Kohteelta on havaittu 53 kääpälajia sekä kuutta muuta indikaattorivakkaa tai -orakasta, mikä on kohtalaisen korkea lajimäärä. Lajeista 30 on indikaattoriarvoja omaavia. Kohde on erittäin merkittävä erityisesti kuusilahoppulajiston kannalta ja sen arvoa lisää sen suora liittyminen eteläpuoliseen kääpälueeseen. Yhteensä näiltä kahdelta kääpälueelta on havaittu peräti 76 kääpälajia.

Hakamäentien eteläpuolisen kuusikon liito-oravan elinalueesta suurin osa sijaitsee pohjoisemmalla osa-alueella. Ilmalan koillisalueella on myös tärkeä lahojaviosammalalue, josta lajia on löytynyt vuosina 2016 ja 2017. Itärinteen metsikkö ja mäen päällä sijaitseva korpinotko ovat hyvin luonnontilaisia ja soveliaita lajille ja niiden lahoppuujatkumo on erinomainen.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueita Helsingin keskuspuisto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Puot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6	X	X	X	X	X			X					
Lisätiedot: Osin liito-oravan elinaluetta (104/2019); pääosin LAKU-alueita (Ilmalan metsä); osin lahojaviosammalaluetta (5/2017); osa arvoluokan 2 linnustokohdetta (Helsingin keskuspuiston eteläosa); alueella arvoluokan 3 lähde (Ilmalan lähde); kohteella arvoluokan III kasvikohteet (Ilmalan korpi).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

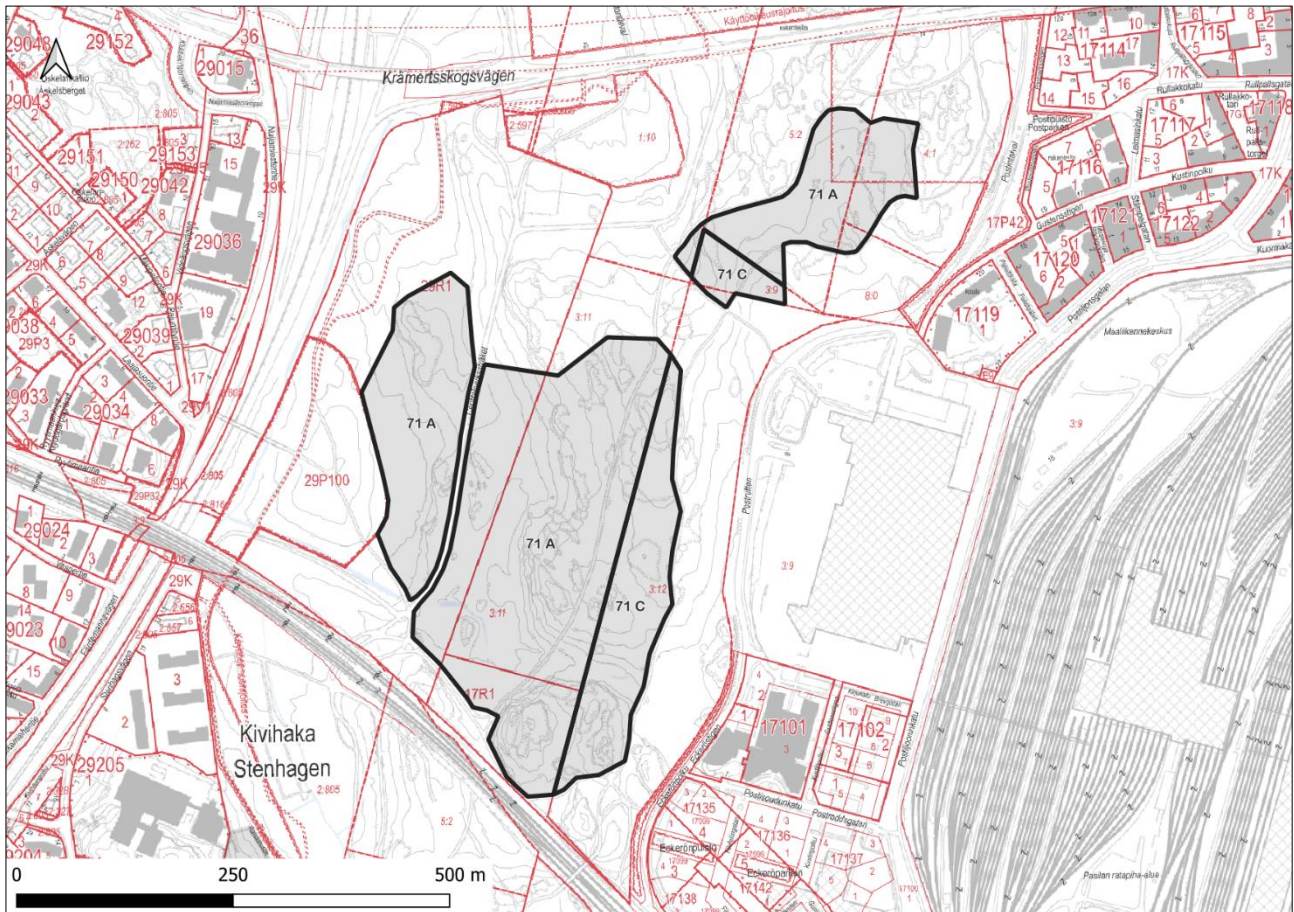
HOITO JA KÄYTTÖ: 69A ja 69C: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistyskäytön kannalta ja sen kulutus on runsasta. Kulun ohjaamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Olemassa olevien reittien kunnossapito ja turvallisuus huomioidaan rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä pieneltä osalta kantakaupunkia C2. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 alue on keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealueita. Lisäksi alueen läpi menee kaksi merkintää nykyisestä maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on yleiseen ulkoilukäyttöön varattua retkeilyaluetta. 69A ja 69C: Alueella on havaittu tarve parantaa hulevesien hallintaa ja rakenteita, erityisesti viljelyspalstojen läheisyydessä. Hulevesien hallintaan

tarvittavien rakenteiden toteuttaminen tulee sallia rauhoittamismääräyksissä. Alue on maisemakulttuurikartalla osa aikakaudelleen tyypillistä, kaavoitushistoriallisesti merkittävää ja suomalaisittain ainutlaatuista puistokokonaisuutta (Keskuspuisto).

71. Pohjois-Pasila (Haaga/Pasila)

Pinta-ala yht. 17,5 ha: 14,3 ha (71A) & 3,15 ha (71C)



Kohteen osa-alueet 70A sijoittuvat kokonaisuudessaan Keskuspuiston ydinmetsäalueelle. Lähes koko alueella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä lehtoja. Näistä kolme on tuoreita keskiravinteisia lehtoja, jotka ovat sijoittuneet alueen pohjois-, etelä- ja itäosiin. Kaikkien lehtokuvioiden puustossa on varttunutta, osin järeää, haapaa ja kuusta, pensaskerroksessa on tuomea. Eteläisessä lehdossa kasvaa lisäksi vaahteraa, paikoin on myös ryteikköistä kallionaluslehtoa. Lehdoista pohjoisimmassa on lahopuuta melko paljon. Pohjois-Pasilan länsialueen ainoa tuore runsaravinteinen lehto sijaitsee länsiosissa. Sen puusto on varttuvaa koivua, raitaa ja harmaaleppää. Kenttäkerroksessa kasvaa mm. kyläkellukkaa ja vuohenputkea. Itäosassa on kaksi ruohokorpikuviota, joissa kasvaa mm. rönsyleinikkiä ja ranta-alpia. Puusto on molemmissa koivuvaltaista. Eteläisemmässä korvessa kasvaa lisäksi tuhkapajua ja raitaa, pohjoisemmassa ja ojitetussa korvessa taas tuomea. Kokonaisalueen keskiosassa on laaja lähteikköalue, josta etelään lähtee leveä uoma. Lähteikön ympäristön puustossa on varttunutta haapaa, koivua ja harmaaleppää. Lähteikön ympärillä on myös vieraslajeja.

Keskuspuistossa Hämeenlinnanväylän ylittävän kevyen liikenteen sillan itäpuolella on Kivihaan lähde, jossa kasvaa todella paljon lähteikkökasveja. Virtaus on kuitenkin huonoa, ja veteen ilmeisesti pääsee mm. hulevesiä. Pohjois-Pasilan länsiosassa on myös Länsi-Helsingin niittyverkostoa yhdistävää askelkivialuetta.

Keskuspuistossa, Pohjois-Pasilan metsän ydinosa, on havaittu 69 käypälajia, joista 34 indikoi arvoelinympäristöjä. Lisäksi on havaittu seitsemän huomionarvoista orvakka- ja orakaslaajia. Alueen

itä- ja keskiosassa lahoaa varsinkin kuusilahopuuta, länsiosassa sekä itä- ja eteläosissa taas lahoaa lehtipuuta.

Pohjois-Pasilan itäosa sijaitsee Metsälän tien ja rautatien välissä. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan Keskuspuiston ydinmetsäalueella ja sen kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia ja eri-ikäisrakenteisia puustoalueita. METSO-kriteerit täyttäviä lehtoja, metsäisiä kallioita, lehtomaisia ja tuoreita sekä kuivahkoja ja kuivia kangasmetsiä on alueella yleisesti. Alueen kolme tuoretta keskiravinteista lehtoa sijoittuvat eteläpäähän. Lehdoissa on pääasiassa järeää kuusikkoa, pensaskerroksessa on lehtipuita. Kenttäkerrosta luonnehtivat mm. käenkaali, oravanmarja ja valkovuokko. Tuoreiden keskiravinteisten lehtojen keskellä on yksi kostea runsasravinteinen lehto. Puu- ja pensaskerroksessa on lehtipuita kuten harmaa- ja tervaleppää, saarnea ja koivua. Alueella kasvaa mm. hiirenporrasta, mesiangervoa ja terttuseljaa. Pohjois-Pasilan itäosan molemmat korvet ovat kuivahtaneita ruoho- ja heinäkorpia ja ne sijaitsevat alueen pohjoisosassa. Puustossa on koivua ja tervaleppää, kenttäkerroksessa kasvaa tuhkapajua.

Pohjois-Pasilan ja Etelä-Haagan välissä olevassa painanteessa on tihkulähteikkö, joka on myös arvokas kasvillisuuskohte. Siinä kasvaa monipuolista ja pääosin lehtipuista koostuvaa puustoa ja pensaikkoa. Lähteikön ympärillä on lehtoja ja korpia. Alueella kasvaa vaateliaita ruohovartisista kasveja, kuten korpinurmikkaa, pitkäpääsaraa, lehtokortetta ja purolitukkaa. Pohjoisosan korpinotkon mörinällä pohjalla on Helsingin ainoa todella luontainen kaislasaran kasvusto.

Pohjois-Pasilassa Keskuspuistossa, Kivihaan ja läntisen rautatien pohjoispuolella sijaitsee kaksi melko kuivaa tihkupintaa. Vettä ei ole tihkupinta-alueella nähtävissä. Kummatkin ovat osa em. arvokasta kasvillisuuskohteesta. Pohjoisempi tihkupinta-alue on pienempi. Eteläisemmällä alueella on roskia ja sen tihkupinnan pohjoisreunalla kulkee ruosteinen vuolaasti virtaava purouoma, johon tulee putkesta vesiä Pohjois-Pasilasta.

Haaganpuron eteläisimmän sivuhaaran alajuoksulla vesi on sameahkoa ja pohja punertavaa. Pohjamateriaali vaihtelee saven, soran, kivikon, lohkariden ja kallion välillä. Uoma mutkittelee paljon, ja virtausnopeudessa on vaihtelua. Yläjuoksulla pohjan punaisuus lisääntyy, mikä viittaa lähdevaikutukseen. Vesi on kirkasta. Pohjamateriaali vaihtelee kuten alajuoksulla, ja myös yläjuoksulla puron syvyydessä ja veden virtausnopeudessa on vaihtelua. Puro päättyy yläjuoksulla putkeen.

Alue kuuluu Länsi-Helsingin niittyjen Haagan askelkivialueeseen.

Kohteella on arvokasta kääpäaluetta, jossa on sekä kuusi- että lehtilahopuuta. Alueelta on havaittu 69 kääpälajia, joista 34 indikoi arvoelinympäristöjä. Lisäksi havaintoja on seitsemästä huomionarvoisesta orvakka- ja orakaslajista. Kääpäalueen sisällä, Ilmalan pohjoispuolella on etelä-pohjoissuuntainen korpinotkelma, josta on löytynyt yksi esiintymä lahokaviosammalta.

Osa-alueet 70C kuuluvat kokonaisuudessaan Keskuspuiston ydinmetsäalueelle ja sen kangasmetsiin kuuluu järeäpuustoisia ja eri-ikäisrakenteisia puustoalueita. METSO-kriteerit täyttäviä lehtomaisia ja tuoreita kangasmetsiä. Haaganpuron eteläisimmän sivuhaaran yläjuoksu osuu eteläisemmälle osa-alueelle, ja se päättyy yläjuoksulla putkeen, jonka alkupiste ei ole tiedossa. Eteläosassa on myös liito-orava-aluetta ja LAKU-aluetta.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualuetta Helsingin keskuspuisto.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
10	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Lisätiedot: Kohteeseen sisältyy liito-orava-alue (77/2018); lähes kokonaan LAKU-alue (Pohjois-Pasilan luoteispuolinen metsä); kohteeseen sisältyy pääosin lahokaviosammalalue (42/2018); kokonaan arvoluokan 2 linnustokohdetta (Helsingin keskuspuiston keskiosat); taimenpuro.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkoston sekä metsä- ja puustoista verkoston.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta ja sen kulutus on runsasta. Olemassa olevat reitit, kuten maastopyöräreitti, ja niiden turvallisen käytön ylläpitäminen mukaan lukien mahdollinen yksittäisten puiden kaato on huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Alueen virkistyskäyttö lisääntyy ja uusia reittitarpeita voi ilmetä tulevaisuudessa Postipuiston rakentamisen myötä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 alueen eteläreunan tuntumassa on merkintä nykyisestä maanalaisesta tilasta ja tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on yleiseen ulkoilukäyttöön varattua retkeilyaluetta sekä retkeily- ja ulkoilualuetta. Lisäksi alueen kautta kulkevat seuraavat merkinnät:

1. Voimansiirtoalue
2. Putki- tai avoviemäriä varten varattava alue, jolla ei saa suorittaa sellaisia rakennustoimenpiteitä, jotka haittaavat viemärin rakentamista, korjaamista tai kunnossapitoa. Merkinnän alueella on olemassa oleva hulevesiputki, johon ohjataan tällä hetkellä Postinkäsittelykeskuksen tontin hulevesiä. Tulevaisuudessa putki tarvitaan kaavoitettavan Keskisen Postipuiston hulevesien käsittelyä varten ja putki voidaan joutua uusimaan kaivamalla.
3. Alue, jolle saadaan sijoittaa n. 3 m leveä ulkoilutie, sekä alue, jolla saadaan sijoittaa n. 3 m leveä ratsastustie.

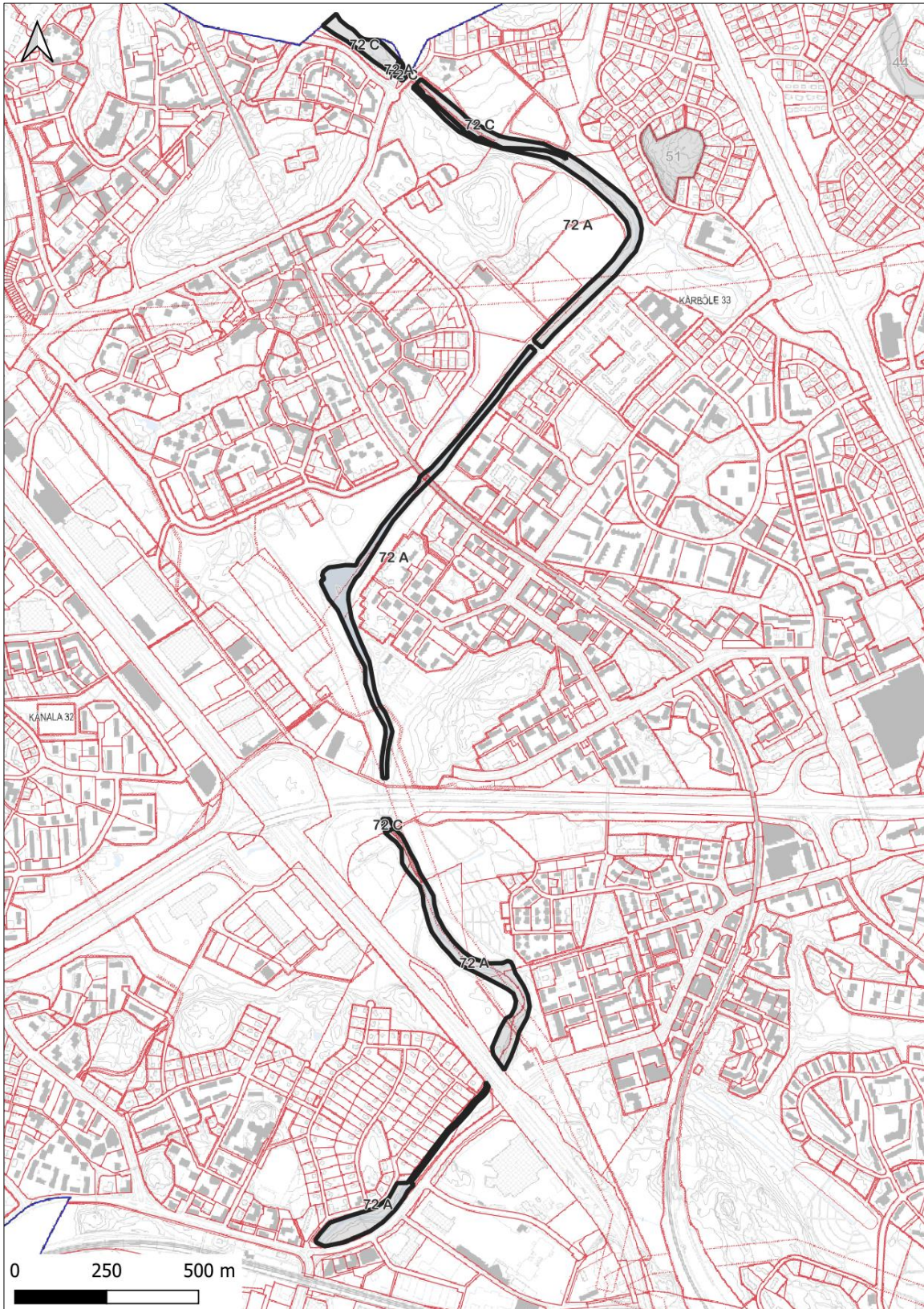
Alue on maisemakulttuurikartalla osa aikakaudelleen tyypillistä, kaavoitushistoriallisesti merkittävää ja suomalaisittain ainutlaatuista puistokokonaisuutta. (Keskuspuisto).

70A: Alueelle on tarvetta johtaa hulevesiä rakenteilla olevan eteläisen Postipuiston ja todennäköisesti myös suunnitteilla olevan (kaavamuutos käynnissä) keskisen Postipuiston alueelta. Rajauksessa tarkistettava Pitäjänmäenbaanan ja osittain sen alla kulkevan hulevesiputken vaatima tilavaraus. Mahdollinen hulevesien johtaminen alueen lähteikköön keskisen Postipuiston alueelta on huomioitava rauhoituksen valmistelussa.

70C: Rajauksessa huomioitava keskisen Postipuiston alueelta hulevesiä tuovan hulevesiputken alue ja mahdollinen tuleva uusi putki (todennäköisesti samalle paikalle).

72. Mätäjoki (Haaga/Kaarela/Pitäjänmäki)

Pinta-ala yht. 13,0 ha: 10,8 ha (72A) & 2,19 ha (72C)



Mätäjokeen kuuluvat Vantaan rajalta Kaarelasta Pitäjänmäelle kulkeva jokiuoma ja sen vaihtelevan levyiset penkat. Jokikäytävä kuuluu erittäin uhanalaiseen luontotyyppiin savimaiden purot ja pikkujoet, ja on luonnontilainen tai sen kaltainen. Uoma on pääosin savipohjainen, mutta Kaarenmäen siirtolapuutarhan kohdalla on koskijakso. Mätäjoessa elää taimen, jonka elinolojen parantamiseksi jokea on kunnostettu useassa kohdassa. Joen vedenlaatu on kohentunut huomattavasti. Pohjaeläimistön niukkuus ja yksipuolisuus alentavat kuitenkin puron ekologista arvoa.

Kaarelanpuiston ydinmetsäalueen pohjoisosat osuvat kapealti joen alueelle. Muurimestarintien eteläpuolisella jokiosuudella on METSO-kohteen kriteerit täyttäviä pienvesien lähimetsiä. Puutarhan eteläpuolella joki taas kulkee n. 50 metriä leveässä laaksossa. Kaarelan osuus on jokikäytävän luonnontilaisimpana säilynyt osuus ja myös kasvistollisesti hyvin arvokasta aluetta. Yläjuoksun puolella joki solisee paikoin melko leveine jokijuoksuineen sekä tiheine luhta-, viita- ja lehtoreunuksineen. Alajuoksulla kapeamman jokikäytävän ympärillä on näyttävää pajuviitaluhtaa, jossa tuhkapaju on poikkeuksellisen runsas. Pajuviitaluhtia katkaisevat viitakastikan, keltakurjenmiekan ja rantakukan vallitsevat niittyluhdet. Isohierakka tunnetaan Helsingissä ainoastaan tämän kohteen yläjuoksulta. Lähellä kehä I:tä on pohjapato, ylempänä on muutama laajentuma, joista osa on kasvanut umpeen. Lassilan suunnalla uoma on jokimainen ja useita metrejä leveä, jossa on leveähkö tulvatasanne. Tulvatasanteilla on lähinnä mesiangervoa, ranta-alpia ja jättipalsamia. Tasanteilla uoma on hitaasti virtaava, matala ja liejupohjainen.

Lassilan alueella Mätäjokea ympäröivät kostean ja runsasravinteisen lehdon kuviot. Näistä eteläisimmän puustossa on järeää tervaleppää, kauempana uomasta on koivuja, tuomia ja pihlajaa. Kenttäkerroksessa on kostean lehdon lajeja ja jättipalsamia. Lahopuuta on melko runsaasti, eteläpäässä on lähteiseltä vaikuttava hetteikkö. Tästä pohjoisemmalla lehtokuviolla on tavanomaisen kasvillisuuden lisäksi useampia haitallisia vieraslajeja. Pohjoisimmassa lehdossa kasvaa varttuneita haapoja ja tervaleppiä. Pienpuusto on tiheää, joten kenttäkerros on aukkoista. Myös tällä alueella on runsaasti vieraslajeja. Kosteiden lehtoalueiden lisäksi jokiosuuden pohjoisosassa Kaarenmäessä on tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa kasvaa vanhoja ja lahoja raitoja ja tuomia, terttuseljaa sekä nuorta vaahteraa. Kaarelan alueella jokivarsi on myös monimuotoista, niittyverkostoja tukevaa askelkivialuetta.

Aivan Mätäjoen rajatun osuuden eteläpäässä, Pitäjänmäellä Kaupintien varrella on liito-oravan ydinaluetta. Mätäjoen varrella on lisäksi kaksi läheisesti toisiinsa liittyvää tärkeää lepakkoaluetta. Näistä pohjoisempi sijaitsee Malminkartanon vanhassa kartanopuistossa: lepakot viihtyvät alueen vanhoissa metsissä ja rakennuksissa. Alueella liikkuu ainakin pohjanlepakoita ja viiksisiippoja, mutta viitteitä lepakkokannan taantumisesta on. Eteläisempi lepakkoalue käsittää osan Mätäjokivartta Etelä-Kaarelassa, jossa jokivarsi tarjoaa lepakoille hyviä saalistuspaikkoja. Alueella liikkuu pohjanlepakoita ja vähäisemmin vesisiippoja. Malminkartanon Kartanopuiston alueelta on tehty havainto yhdestä lahojaviosammaleesiintymästä. Kuviolta on poistettu melko paljon järeitä kuusia, mutta sammalelle sopivaa lahopuuta on jo ja on kehittymässä hyvin reilusti viereisellä puronvarsikuviolla.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyytit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X	X	X		X	X			X			
<p>Lisätiedot: Kohteen lounaisin osa on liito-orava-alue (58/2018); osa kahta paikallisesti tärkeää lepakkoaluetta (2014 kriteerit; Malminkartano ja Malminkartanon eteläosa-Mätäjoki); osin lahojavuosammalaluetta (35/2018); taimenpuro (Mätäjoki), kunnostetut purokohdat (Mätäjoja: Lassilankoski); pohjoisosasta junanradalle asti arvoluokan 2 linnustokohdetta (Mätäjoki) ja lounainen osa arvoluokan 3 linnustokohdetta (Kaupintien Mätäjokivarsi).</p>													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Mätäjoen uoman osalla on rauhoituksen valmistelussa huomioitava asemakaavojen varausten toteuttaminen ja molempien kuvioiden alueella kulkevien johtojen, reittien, liikunta- ja urheilupalveluiden (esim. ladut) turvallisuus sekä kunnossapito- ja kehitysmahdollisuudet. Lisäksi tulee huomioida ja mahdollistaa katujen ja taitorakenteiden kunnossapito ja korjaaminen sekä luonnon- ja maisemanhoidon toimenpidetarpeet.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta, kantakaupunkia C2 sekä asuntovaltaista aluetta A1, A2, A3 ja A4. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 on rajauksen eteläosan tuntumassa useita merkintöjä nykyisestä rakennetusta maanalaisesta tilasta ja tunnelista sekä suunnitellusta maanalaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista.

Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistys-, puisto-, suojaviher-, katu- ja vesialuetta. Lisäksi lainvoimaisessa asemakaavassa on merkintöjä voimajohdoista ja voimansiirtoalueesta. Osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

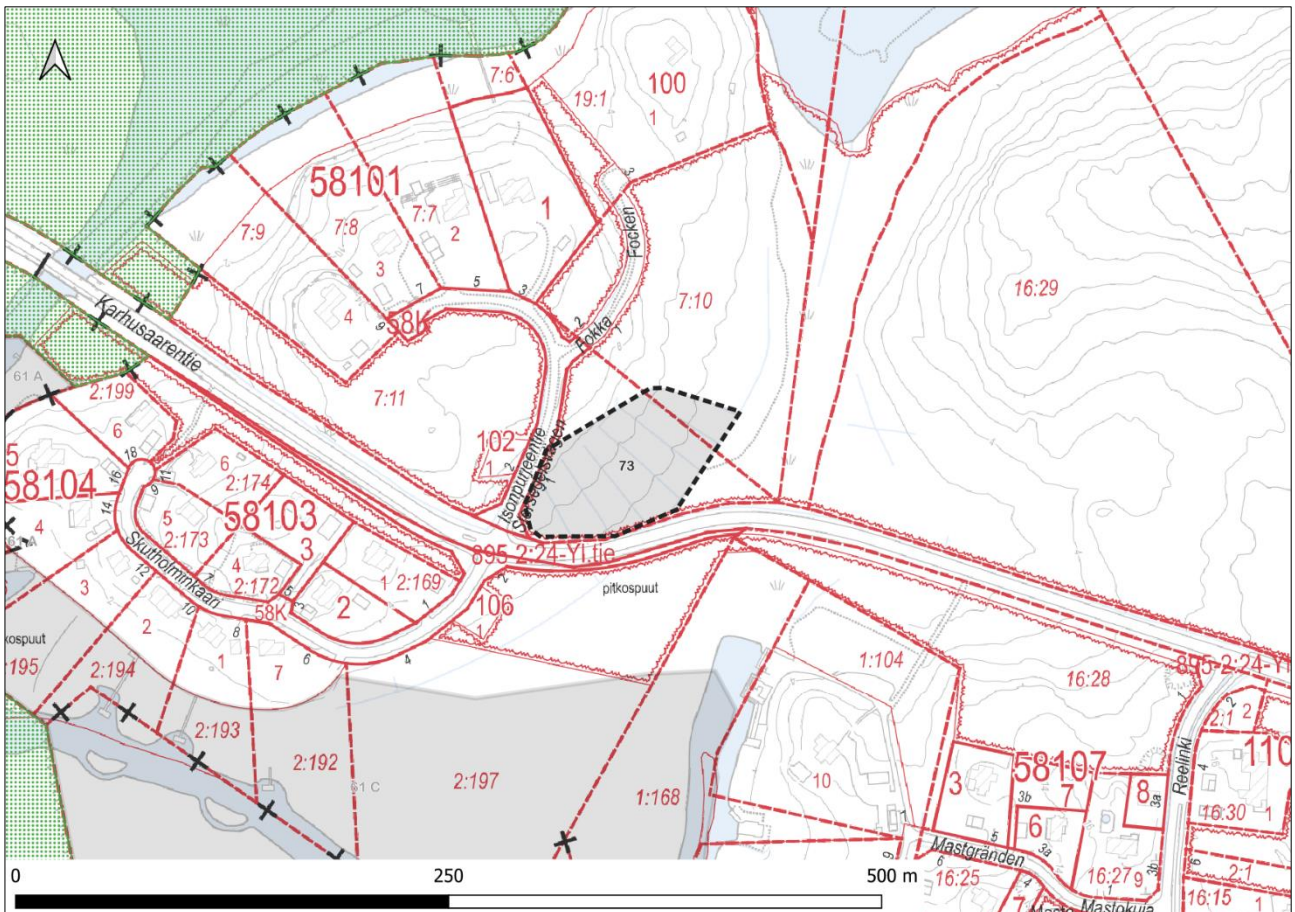
Kohteen rajaus kulkee poikkeuksellisen pitkän matkan rakennetun alueen rajalla, johon liittyy erilaisia ylläpitoon ja huoltovarmuuteen liittyviä tulevaisuuden tarpeita. Suojelupäätöksen valmistelussa on tarve erityiselle tarkkuudelle ja laajalle vaikutusten arvioinnille.

Kaarelan yleisten alueiden suunnitelman 2024–2027 (valmisteilla) luonnon- ja maisemanhoidon tavoitteet huomioitava. Vireillä olevassa kaavamuutoksessa esitettävät Vihdintien ympäristön muutokset huomioitava rauhoituksen valmistelussa. Alueelle osuvien Kartanonhaan arvoympäristön, Malminkartanon kartanopuiston kulttuurihistoriallisen ja maisemallisesti arvokkaan alueen sekä maakunnallisesti arvokkaan Malminkartanon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen sekä näiden tarvitsemat toimenpiteet tulee mahdollistaa. Viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA) osin alueella tai sen reunassa vihersormen pääreitti. Alueen läpi kulkee useita täydentäviä yhteyksiä viheralueella sekä viherlinjayhteys.

3.1.3 Muiden omistuksessa olevat kohteet

73. Skutholmen (Karhusaari)

Pinta-ala 0,67 ha



Skutholmenissa sijaitseva loivasti itään viettävä rinniittyalue on äärimmäisen uhanalainen tuore heinäniitty, jossa esiintyy korkeakasvuista niittykasvillisuutta. Alue on alun perin ollut ilmeisesti laidunniittyä. Ranta-alueet ovat voimakkaasti ruovikoituneita ja luhtaisia. Alueelle ulottuu myös osa arvokkaasta kasvillisuuskohteesta, Skutholmenin itärannasta, jonka sarkaojissa esiintyy runsaasti vankkasaraa Helsingin ainoana luontaisena esiintymänä. Myös muuta huomionarvoista lajistoa, kuten rantayrttiä ja särmäputkea, tavataan. Alue on kokonaisuudessaan myös monimuotoista niittykeskittymää.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3				X		X	X						
Lisätiedot: --													

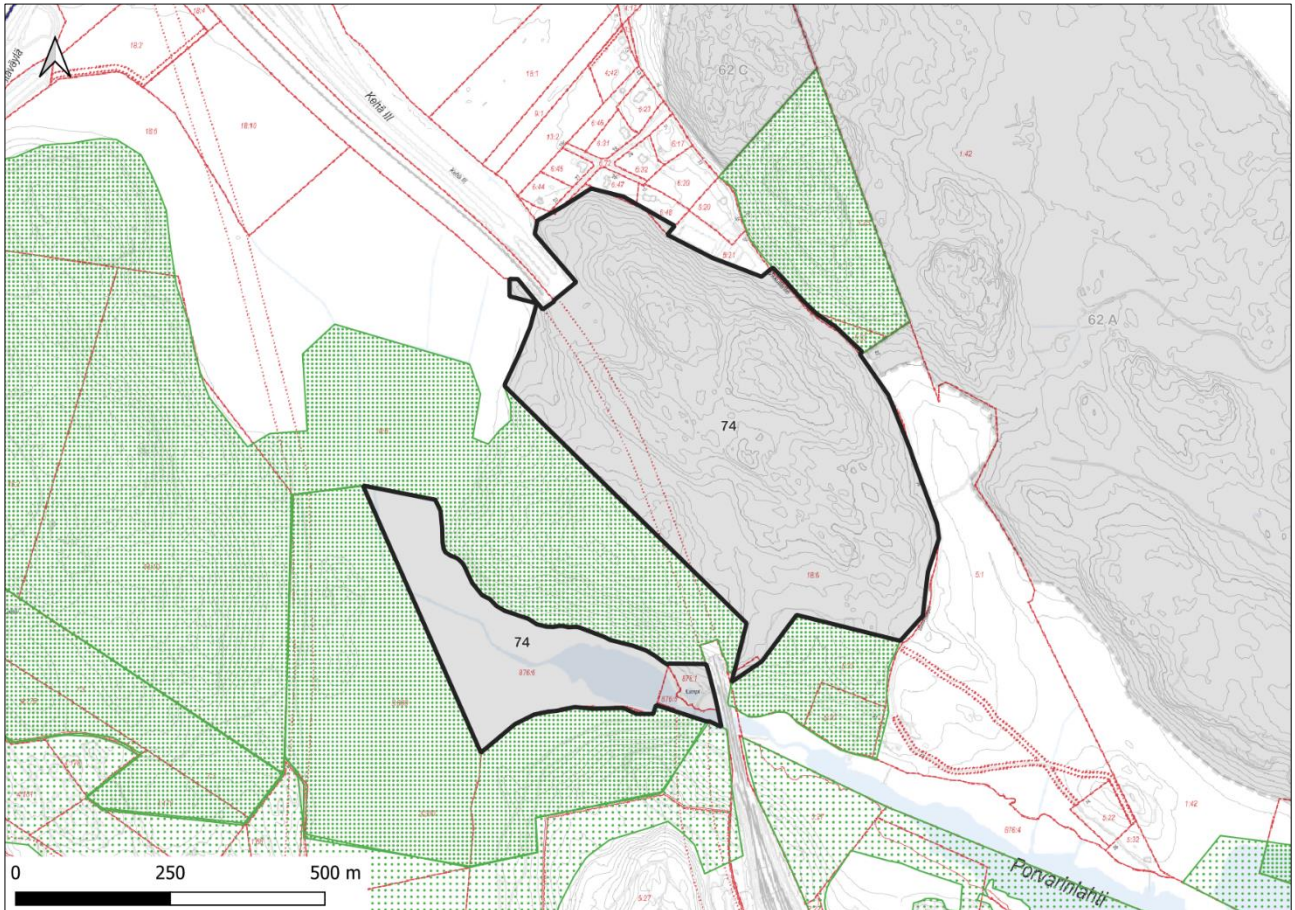
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niittyluonnon turvaaminen. Turvaa myös Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi aluetta sivuaa merkintä teknisen huollon yhteystarpeesta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on lähivirkistysaluetta. Alueen asemakaavaa ollaan muuttamassa ja suojelun valmistelu kannattaa yhdistää asemakaavan muutoksen valmisteluun. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu on käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

74. Labbacka–Porvarinlahti (Salmenkallio)

Pinta-ala 38,3 ha, josta merialuetta 1,92 ha



Labbacka-Porvarinlahti on kaksiosainen kohde, jonka pohjoisempi osa eli Labbacka kuuluu Labbackan ydinmetsään. Metsäinen osa-alue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen Itä-Helsingin metsät ja Porvarinlahti Östersundomin lintuvesien maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen.

Porvarinlahden rajalle sijoittuu luokan 1 arvokas kasvikohte, joka on hieman laajempaan myös niittyverkoston arvokohdetta. Edellä mainitut kohteet osuvat vain hyvin pieneltä osin kohteelle. Porvarinlahden kautta kulkee myös hiukan luonnontilaltaan heikentynyt Västerkullan puro. Kohteen rajauksen länsireunassa on lisäksi geologisesti arvokas kalkkilouhos 1700–1800-luvuilta. Porvarinlahden rantaruovikossa on viitasammakoita mm. lahdenpohjan etelä- ja pohjoisrannalla. Niittyluhta on osittain paikallisesti tärkeää lepakkoaluetta. Porvarinlahden vesialueen arvoa lepakkoalueena laskee sen umpeenkasvu. Vesialueiden maltillinen ruoppaus, ruovikon vähentäminen voisivat houkuttaa alueelle takaisin vesisiippoja.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
7	X	X			X	X	X			X			X
Lisätiedot: Osin arvoluokan 1 linnustoaluetta, viitasammakkoalue, paikallisesti tärkeä lepakkoalue; kohde on rauhoittamaton osa Natura-aluetta.													

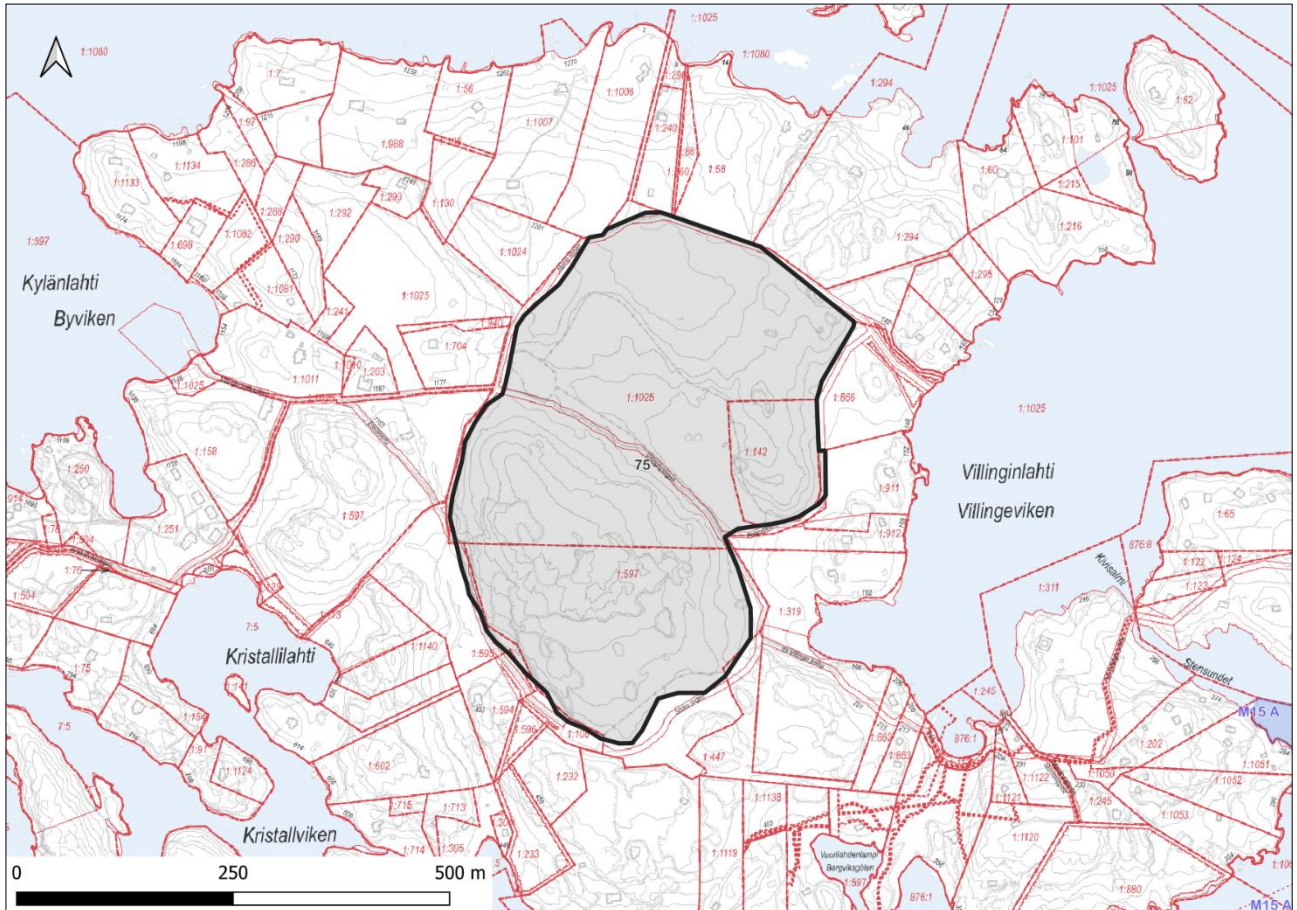
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Koko Natura 2000 -alueen (FI0100065 Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet) toteuttaminen luonnonsuojelulalla. Kasaberget-Kasakallion, Mustavuoren lehdon, Mustavuori-Porvarinlahden ja Vikkulla-Kasabergetin luonnonsuojelualueiden laajentaminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituspäätöksessä on huomioitava muinaisjäännösalueet, virkistysreitti ja mahdollinen ratsastusreittien tarve.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen suojelualuevaraukset ja luonnonsuojelualueohjelman alustavat rajaukset on sovitettu yhteen. Alue on osoitettu luonnonsuojelualueohjelmassa tarkastelualueena, koska rauhoitettavan alueen rajausta ja pinta-ala ovat likimääräisiä ja tarkentuvat osayleiskaavoituksen ja sitä tarkentavien suunnitelmien edetessä. Alueella on luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovitustarvetta, ja alueella tulee voida toteuttaa virkistyskäytön vaatimaa infrastruktuuria ennen rauhoituspäätöstä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa alueen virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuudet. Maanalaissa yleiskaavassa 2021 rajausta on alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lisäksi alueen läpi kulkee merkintä nykyisestä rakennetusta maanalaista tilasta ja tunnelista. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Östersundomin alueen virkistyskäytön suunnittelu käynnissä osana osayleiskaavaprosessia.

75. Villingin keskusmetsä (Villinki)

Pinta-ala 18,5 ha



Alue sijoittuu kokonaisuudessaan Villingin ydinmetsäalueelle, joka on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Alueella on tuoreita kankaita, yksi kalliojyrkäne ja korpia. Suurin osa Villingin keskiosasta on edustavaa tuoretta kangasmetsää. Metsät ovat kuusivaltaisia ja lisäksi niissä esiintyy kilpikaarnaisia mäntyjä ja lehtipuita. Kenttäkerros on kangasmetsissä mustikkavaltaista. Lounaisosassa on karu ja varjoisa kalliojyrkäne. Kallio on sammalpeitteinen ja sen juurella esiintyy mm. kallioimarretta, punaviinimarjaa ja isoja haapoja. Alueen pohjoisosassa on kolme kangaskorpea, jotka ovat kuusivaltaisia soistuneita metsän painanteita. Lajistossa on mm. mustikkaa ja rämerahkasammalta. Alueen ainoa lehtokorpi sijaitsee alueen keskiosissa ja on tyypiltään hiirenporraslehtoa, jossa kasvaa isoja tervaleppiä.

Alueen länsi- ja luoteisreunoille osuu kapealti kahden niittyverkoston askelkivialueen reunaosia. Villingin ja Itä-Villingin saarien ja vesialueiden alueella on arvokasta lepakkoaluetta, jonka lepakkokanta on poikkeuksellisen runsas. Alueella on tavattu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viikisiippoja, korvayökköä ja pikkulepakkoa. Saarilla on myös maanalaisia alueita, joita lepakot voivat käyttää talvehtimispaikkoina.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3	X			X			X						
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Villinki ja Itä-Villinki, luokka A).													

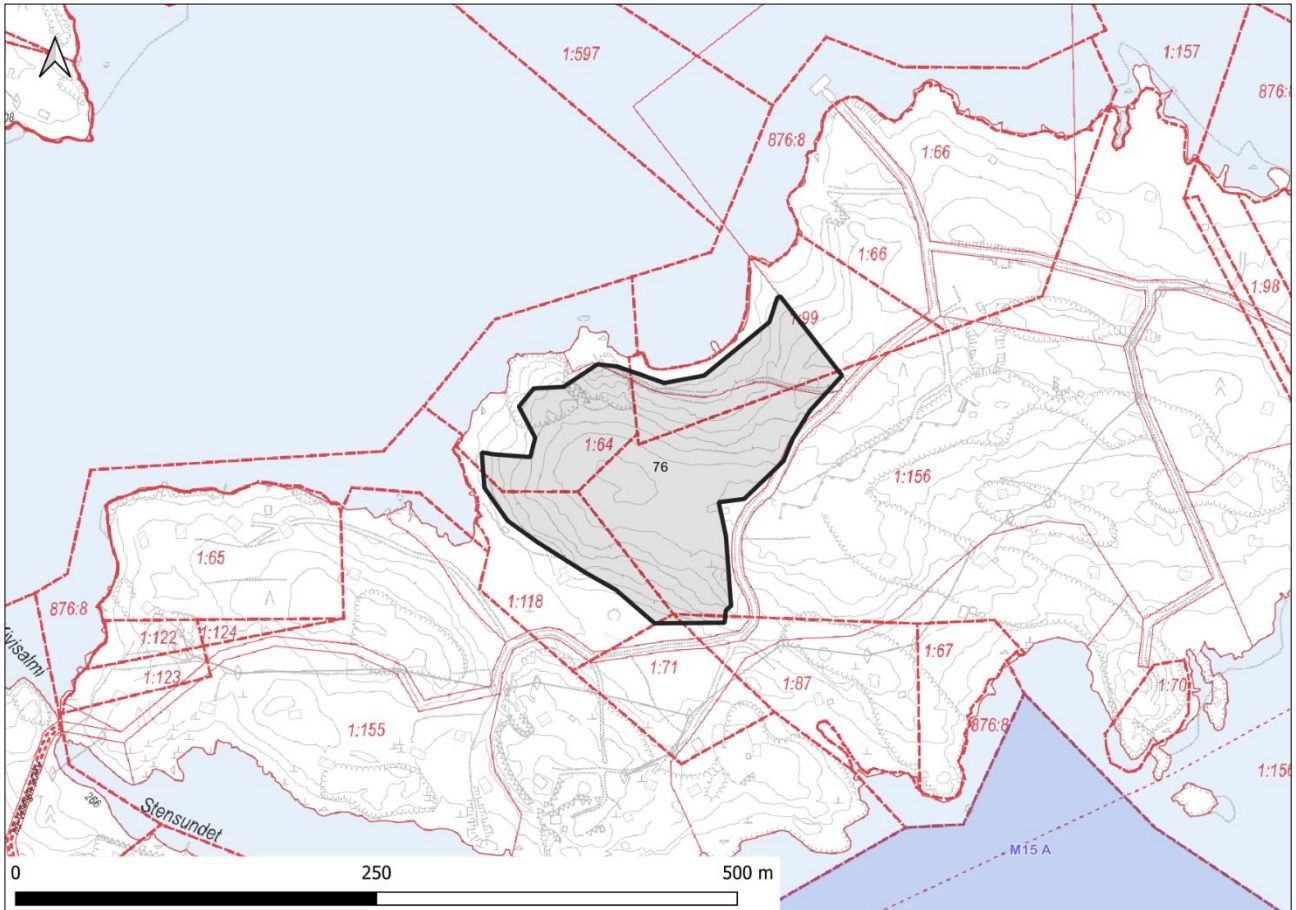
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsä-, suo- ja niittyluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitettavan alueen sivuilla ja sen läpi kulkevalla saaristopolulla on tärkeä merkitys alueen virkistyskäytön kannalta. Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa on turvattava reitin sujuva kulku alueen läpi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on metsätalousaluetta, jolla on ulkoilun ohjaamistarve. Avohakkuu on tällä ympäristöllisesti arvokkaalla alueella kielletty. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia eikä tehdä täyttöjä, kaivutöitä eikä muita vastaavia ympäristöä vahingoittavia toimia. Alueen asemakaavaa on tarve muuttaa suojelupäätöksen tekemisen yhteydessä. Asemakaavan muutosta ja suojelupäätöstä kannattaa valmistella samanaikaisesti. Saarikategorisoinnissa luokiteltu tähtikohteeksi. Saarikortti, Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030.

76. Itä-Villinki (Villinki)

Pinta-ala 2,83 ha



Alueella on Villingin ydinmetsää. Luoteisosassa on tuoreen kankaan kuvio, jonka puusto on melko monilajinen ja jossa lahoppuuta on runsaasti. Pohjalla vallitsee paksu sammalkerros. Alueella on vanhoja linnoitus- ja asutusjälkiä, vanhan rakennuksen pihapiirissä on terttuseljaa. Itä-Villingin kasvistollisesti arvokas metsäalue peittää rajatusta alueesta noin puolet. Metsässä on kilpikaarnamäntyjä ja melko isoja haapoja. Keskiosassa metsä muuttuu jopa aarnimetsäksi, pohjakerrosta peittää yhtenäinen sammalkerros. Kenttäkerroksessa on joitakin Helsingissä huomionarvoisia lajeja, mm. keltatalvikki, yövilkka ja ketunlieko. Kohteen laitaosissa kasvaa muutamia lehtolajeja. Itä-Villingin alue kuuluu muun Villingin kanssa samaan arvokkaaseen lepakkoalueeseen, jossa on tavattu pohjanlepakkoa, vesisiippaa, viiksisiippoja, korvayökköä ja pikkulepakkoa. Alueen lounaisosassa on geologisesti arvokas lohkarekasauuma.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X			X		X							X
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Villinki ja Itä-Villinki, luokka A).													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

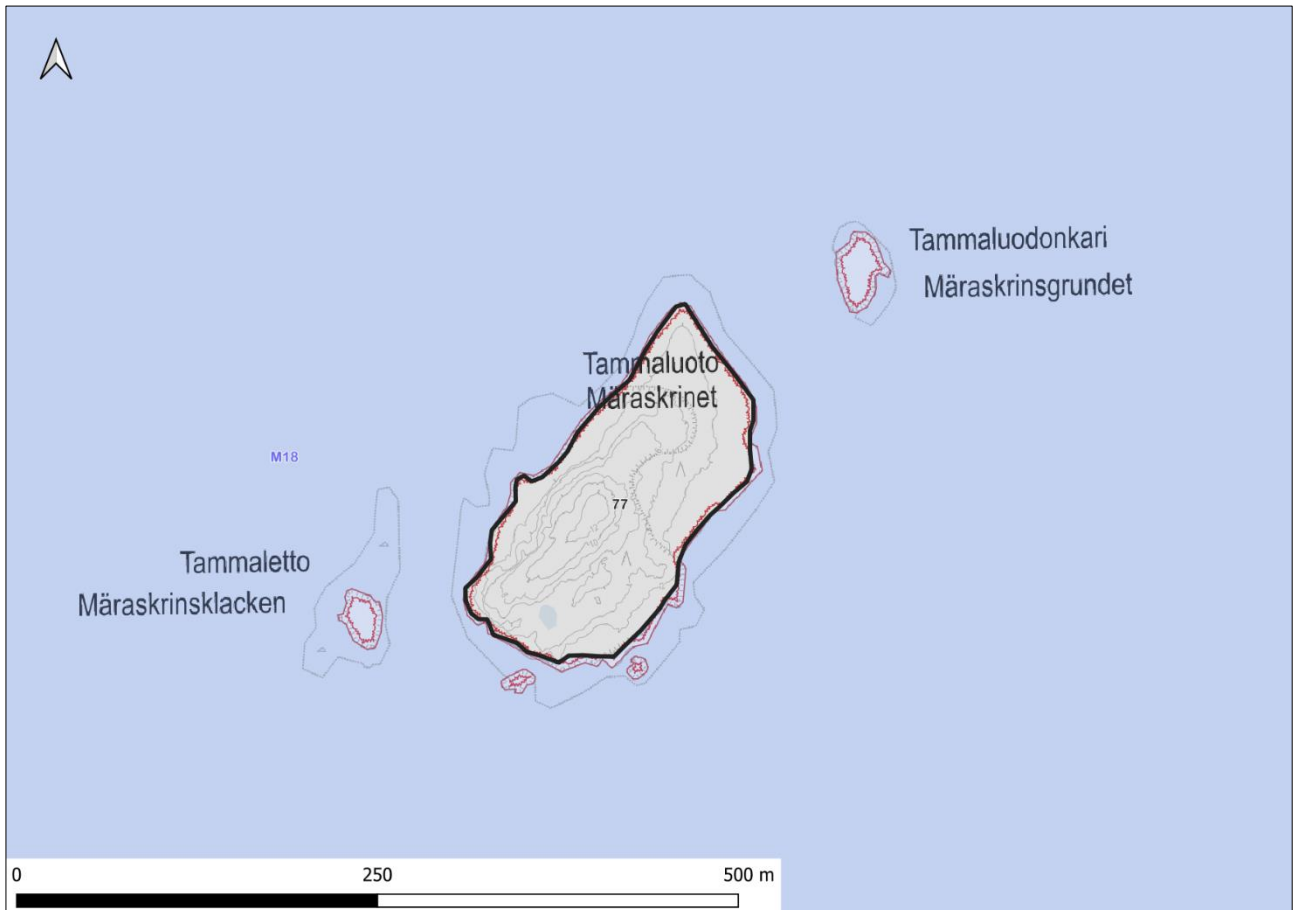
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa on turvattava mahdollisuus rakentaa alueelle voimassa olevan asemakaavan mukainen virkistysreitti ja rantautumispaikat.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002, jossa rajauksen alue on virkistysaluetta sekä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta.

Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on metsätalousaluetta tai metsätalousalueeseen liittyvää avokallioaluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Alue on kulttuurihistoriallisesti, sotahistoriallisesti ja/tai maisemakulttuurin kannalta arvokas. Aluetta tulee hoitaa niin, että edellä mainitut arvot säilyvät. Alueella on ulkoilun ohjaustarvetta. Avohakkuu kielletty. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia eikä tehdä täyttöjä, kaivutöitä eikä muita vastaavia ympäristöä vahingoittavia toimia. Alueella olevia rakennuksia saa kunnostaa, mutta niitä ei saa laajentaa. Rakennuksiin liittyviä pihapiirejä ei saa aidata. Osa alueesta on retkeily- ja ulkoilualuetta, joka on kulttuurihistoriallisesti, sotahistoriallisesti ja/tai maisemakulttuurin kannalta arvokas. Alueen asemakaavaa on tarve muuttaa suojelupäätöksen tekemisen yhteydessä. Asemakaavan muutosta ja suojelupäätöstä kannattaa valmistella samanaikaisesti. Saarikategorisoinnissa luokiteltu tähtikohteeksi. Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030.

77. Tammaluoto (Ulkosaaret)

Pinta-ala 2,60 ha



Tammaluodon saarella on kaksi pienialaista ja luonnontilaista isovarpurämettä saaren kaakkois- ja itäosissa. Saaren eteläosassa on kalliolammikko, jonka reunamilla on keskiravinteista kalliota. Tammaluodon koillispään kivikkoihin on muodostunut erikoislaatuinen ja Helsingissä harvinainen ulkosaaristolehto, luultavasti kivien alla piilevän simpukkakalkin ansiosta. Lehdon puusto muodostuu pääosin haavasta, tervalepästä ja pihlajasta sekä joistain männyistä ja raidoista. Seassa on jopa yksi pieni vaahtera, saaren pohjoiskärjessä kasvaa myös isoja tuomia. Taikinamarjaa, koiranheittä ja vadelmaa kasvaa runsaasti, Helsingissä huomionarvoista lehtokuusamaa melko runsaasti. Kenttäkerroksessa esiintyy mm. lehtonurmikkaa, hiirenporrasta, kielloa, haisukurjenpolvea ja syyläjuurta. Yhdellä uloimmista kasvupaikoistaan Helsingissä, itärannan edustan kivikossa kasvaa rantanätkelmää.

Tammaluoto on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueita mm. rauhallisuutensa sekä suojaisten heinikoidensa ja somerikkojensa ansiosta. Alueen pesimälinnustoon kuuluvat mm. selkä-, harmaa- ja kalalokki, kala- ja lapintiira, haahka, västäräkki, kivitasku, karikukko, luotokirvinen ja punajalkaviklo.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3				X	X	X							
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; IBA-linnustoalue (Espoon-Helsingin matalikot (uusi alue 2015: tärkeä allin levähdys- ja talvehtimisalue)).													

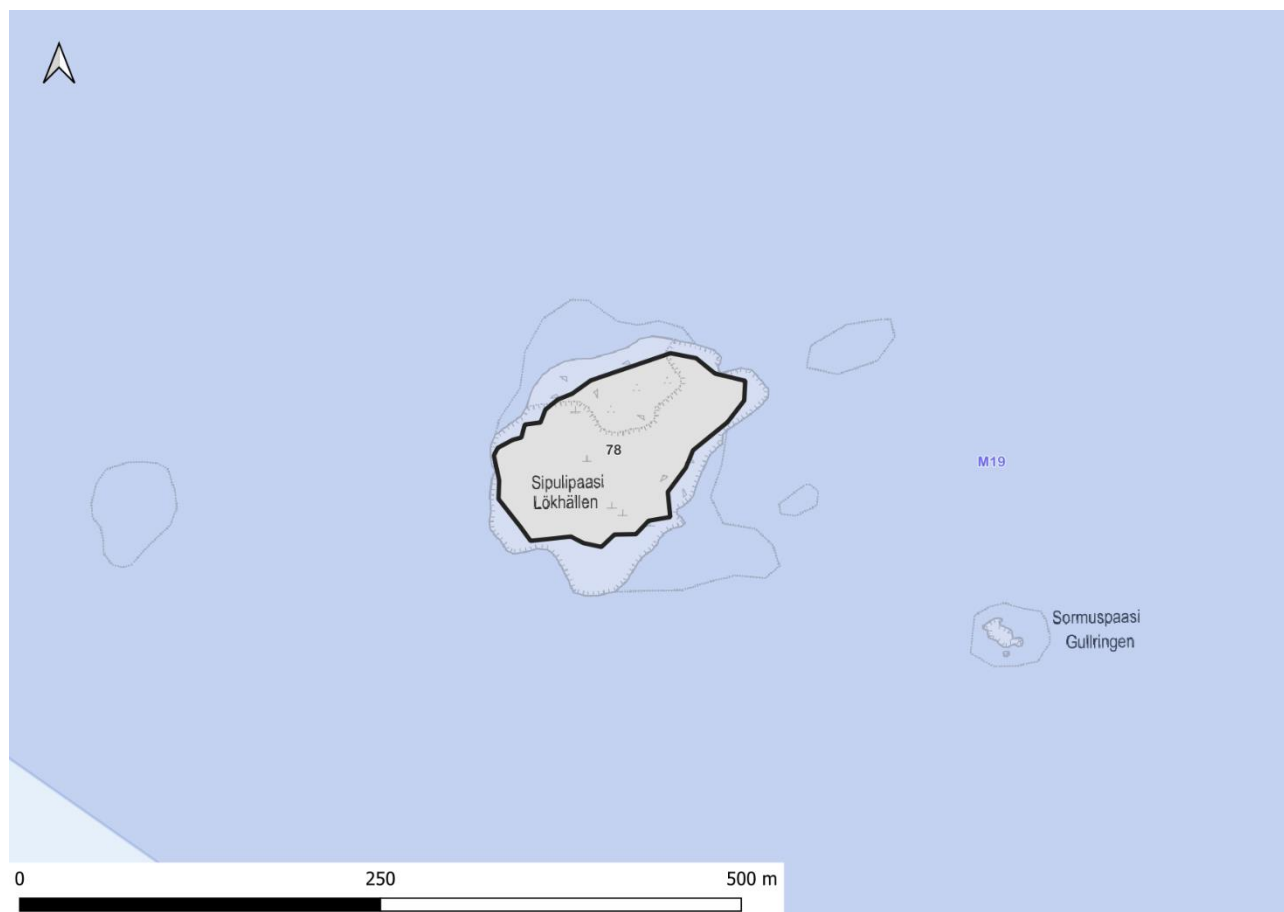
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen saaristoluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan saaren maltillinen virkistyskäyttö pesimääjan ulkopuolella, esimerkiksi omatoiminen retkeily meloen. Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on retkeily- ja ulkoilualueutta. Saarikategorisoinnissa luokiteltu jokamiessaareksi. Itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021–2030.

78. Sipulipaasi (Ulkosaaret)

Pinta-ala 1,42 ha



Sipulipaasi on lähes kokonaan uhanalaisuusluokaltaan silmälläpidettäviin, keskiravinteisiin merenranta-kallioihin lukeutuvaa avokalliota, jossa kasvaa vain muutamia pieniä puita. Kalliot ovat pääasiassa kasvittomia – yläosissa on kuitenkin ohuelti pintamaata, jolle on kehittynyt tiheämpää kasvillisuutta. Merenranta-kalliot ovat luonnontilaisia, mutta alueella on kulumisen merkkejä. Tyyppilajistoon kuuluvat keltamaksaruoho, kanerva, pihlaja, variksenmarja ja rantatädyke. Sipulipaasi onkin kokonaisuudessaan kasvistollisesti arvokas alue, jonka kasvilajisto on värikästä ja melko rikasta (56 putkilokasvilajia) kallioperää lävistävien kalkkisuonten ja runsaan pesimälinnuston ansiosta. Keltamaksaruohon lisäksi väriä tuovat ruoholaukka, maitohorsma, keltamaite, rantakukka, hopeahanhikki, pietaryrtti ja merisaunio. Lintuluodoille keskittyvää typensuosijakasvistoa edustavat Helsingissä vaarantunut, niukahko tanskankuirimo sekä Helsingissä muuten huomionarvoinen, runsas tahma-ailakki. Lisäksi Sipulipaasi on saariston niittyihin lukeutuva niittyverkoston arvokohde, jolla on biologisia arvoja.

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Espoon-Helsingin matalikot. Lisäksi Sipulipaasi kuuluu kahteen arvoluokan 1 lintukohteeseen. Näistä laajempi, Länsitoukin matalikko, sivuaa Sipoon merirajaa. Sen matalimmat kohdat pilkistävät esiin luotoina (Matalakari, Sipulipaasi ja Länsi-Tonttu). Matalikko kerää isoja määriä merisorsia, ja sen merkittävään levähtävään lajistoon kuuluvat allit ja pilkkasiipi. Laajempaan linnustollisesti arvokkaaseen matalikkoalueeseen kuulumisen lisäksi Sipulipaasi on itsessään arvokas lintukohde, jonka pesimälinnustoon lukeutuvat

mm. harmaalokki ja luotokirvinen. Sipulipaasi on matala aaltojen pieksämä luoto, jolle on vaikea rantautua ja jonka virkistyskäyttö on nykyisin ilmeisen vähäistä.

Sipulipaasin kallioalueilla on geologisesti arvokkaita, vulkaanisessa kivessä (tuffiitissa) olevia kalkkikerroksia. Kerrosten paksuus on 0,1–3 cm ja niiden osuus n. 20 %.

Sipulipaasi on ehdotetun merenalaisen suojelualueen M19 sisällä ja muodostaa sen kanssa ekologisen kokonaisuuden.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5				X	X	X	X						X
Lisätiedot:													

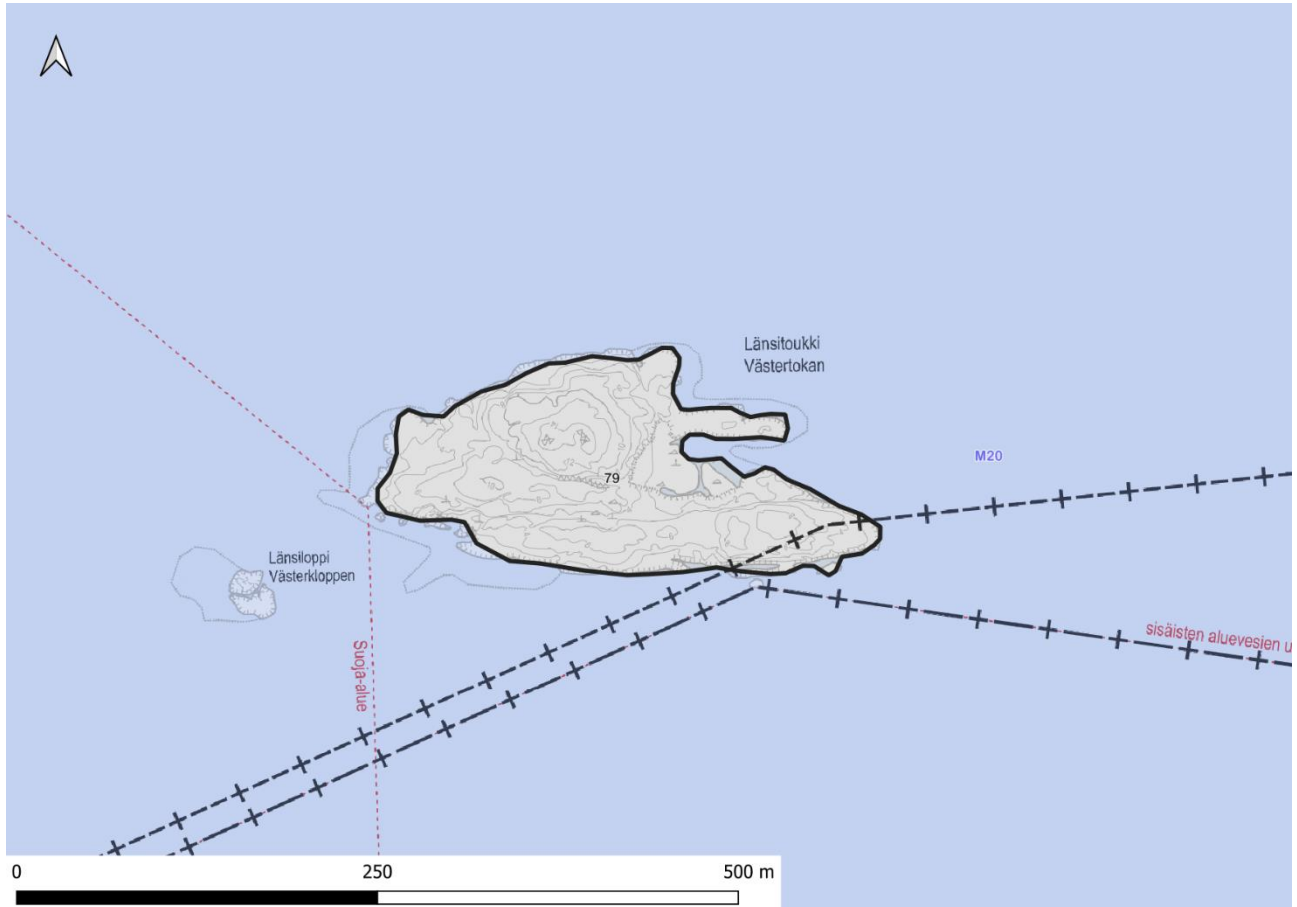
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen saaristoluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan saaren maltillinen virkistyskäyttö pesimäajan ulkopuolella, esimerkiksi omatoiminen retkeily meloen. Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: xxx

79. Länsitoukki (Ulkosaaret)

Pinta-ala 3,36 ha



Länsitoukki on itsessään arvokas kasvillisuuskohte, jossa on pinta-alaansa nähden melkoisen rikas lajisto (113 putkilokasvilajia). Alueella on korkeita ja kupolimaisia kallioita, joita lävistää rotkomainen laakso jatkeenaan idässä kapea ja suojaisa lahdenpoukama. Suojaisissa kallionhalkeamissa ja -koloissa kasvaa suursaniaisia, kuten hiirenporrasta, kivikkoalvejuurta, metsäalvejuurta ja isoalvejuurta, joka muutoin puuttuu Helsingin ulkoluodoilta. Luodolla on kallioisistumia ja -allikoita sekä näiden laiteita, joiden harvinaisempaan kasvilajistoon kuuluvat mm. merisara ja mietotatar. Muuta kasvillisuutta ovat mm. ruohokanukka, suohorsma, luhtavilla, tupasvilla, suoputki, hetekaali, kurjenjalka ja leveäosmankäämi. Itään työntyvän korkean ja kapean niemen kasvilajistoa ovat tanskankuirimo ja tahma-ailakki, jotka ovat erikoistuneet lintuluotoihin. Luodon ketoniityillä esiintyy melko runsaasti valtakunnallisesti vaarantunutta keltamataraa. Länsitoukin suojaisassa lahdelmassa on myös uhanalaisuusluokaltaan silmälläpidettävää kivikkoista niittyrintaa. Rantaniitty on luonnontilaista ja edustavuudeltaan erinomaista, ja siinä esiintyy sekä pieniä soraikkoja että matalakasvisia osia. Alueen kasvillisuuteen kuuluvat mm. rannikki, rantakukka, rantatädyke, ranta-alpi ja ruokohelpi. Länsitoukki on lisäksi saariston niittyihin lukeutuva niittyverkoston arvokohde, jolla on biologisia arvoja.

Länsitoukki kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen Espoon-Helsingin matalikot sekä kahteen arvoluokan 1 lintukohteeseen. Näistä laajempi, Länsitoukin matalikko, sivuaa Sipoon merirajaa. Sen matalimmat kohdat pilkistävät esiin luotoina (Matalakari, Sipulipaasi ja Länsi-

Tonttu). Matalikko kerää isoja määriä merisorsia, ja sen merkittävään levähtävään lajistoon kuuluvat allit ja pilkkasiipi. Laajempaan linnustollisesti arvokkaaseen matalikkoalueeseen kuulumisen lisäksi Länsitoukki on itsessään arvokas lintualue (Länsi-Tonttu), jota ympäröi laaja karikkoinen ja matala vesialue. Luodolla on monipuolinen pesimälajisto, johon kuuluvat mm. luotokirvinen ja ainakin aiemmin pilkkasiipi. Suojaisan itään avautuvan lahden vuoksi rantautuminen on helppoa ja säännöllisen virkistyskäytön vuoksi pesivä lintumäärä ei ole kovin suuri.

Saari on ehdotetun merenalaisen suojelualueen M19 sisällä ja muodostaa sen kanssa ekologisen kokonaisuuden.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot:													

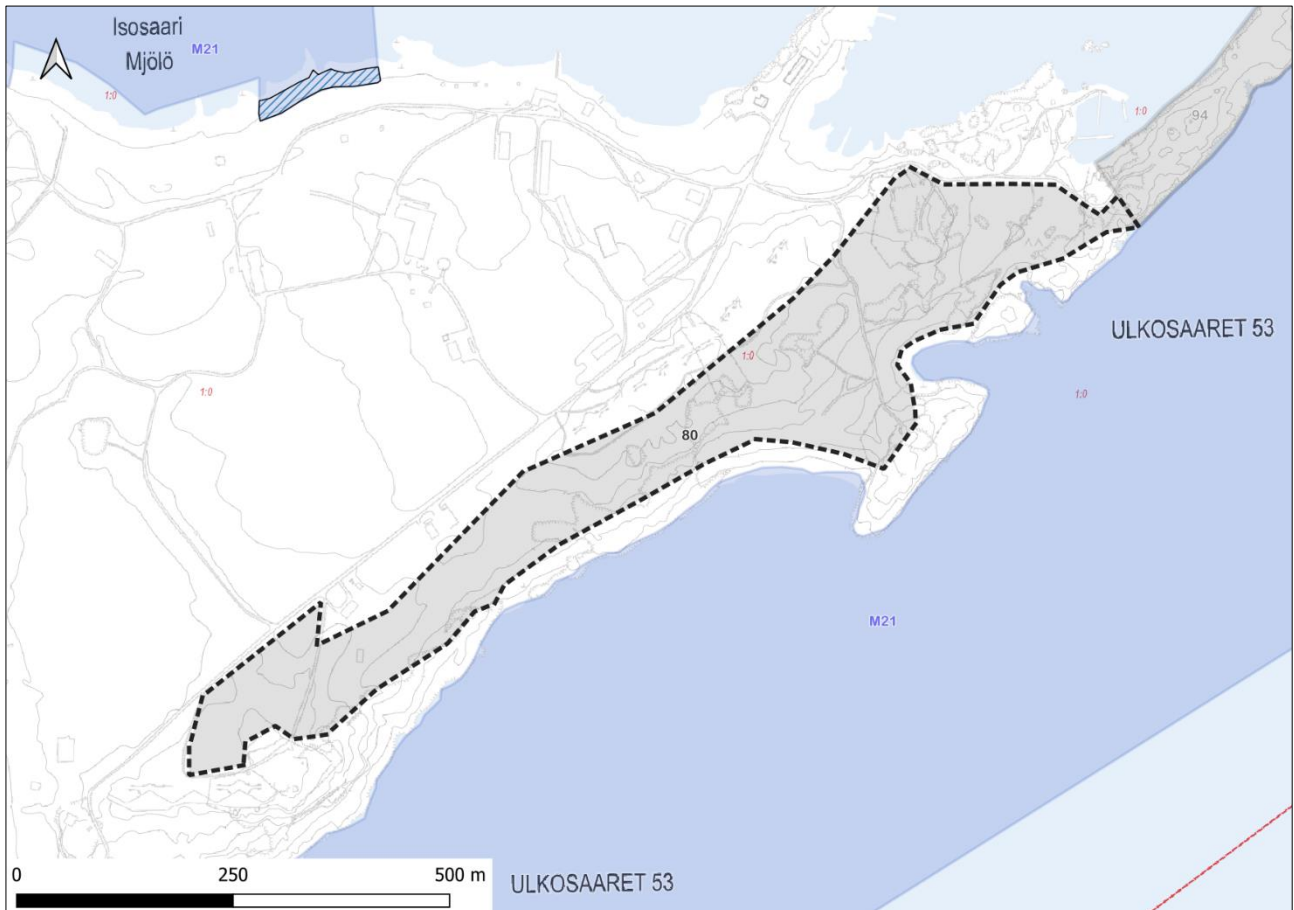
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen saaristoluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa mahdollistetaan saaren maltillinen virkistyskäyttö pesimäajan ulkopuolella, esimerkiksi omatoiminen retkeily meloen. Alueella tulee kieltää mairinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: XXX

80. Isosaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 13,6 ha



Osa kohteesta on maakunnallisesti arvokasta lintualuetta (Kuivasaaren saaristoalue) ja FINIBAlinnustoaluetta.

Isosaarella kaakkoisranta myötäilevällä alueella esiintyy monipuolisesti eri luontotyyppisiä, ja uhanalaisten luontotyyppien kuvioita alueella onkin n. 20 kappaletta. Kohteisiin lukeutuu mm. Itämeren kivikkoisia niittyarantoja, kallioketoja, lehtoja sekä lehtomaisia, tuoreita ja kuivahkoja kankaita.

Alueen lounaisosissa esiintyy erityisesti lehtomaista kangasta sekä tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa kasvaa mm. tervaleppää, lillukkaa, ahomansikkaa, nuokkuhelmikkää ja kyläkellukkaa. Lehdon vieressä on kaksi sekapuustoista lehtomaisen kankaan kuvioita, joista isommalla esiintyy koko maassa rauhoitettua soikkokaksikkoa vanhalla ajouralla. Koilliseen päin liikuttaessa tuoret ja kuivahkot kangasmetsät sekä kuivat, keskiravinteiset lehdot yleistyvät. Lehdoissa esiintyy tavanomaista lehtolajistoa. Alueen koillisosassa on puolestaan erityisesti ketoja, lehtomaisia kangasmetsiä sekä tuoretta keskiravinteista ja kosteaa keskiravinteista lehtoa. Koillisen kaksi laajempaa ketoaluetta käsittävät sekä kallio- että heinäketoja. Toisella kuvioista on runsaasti puolustusrakenteita ja muita rakennuksia. Kyseinen alue on osittain muuttunutta ja sitä halkovat useat tiet. Ketoalueilla on kuitenkin monipuolista kasvillisuutta, kuten keltamaksaruohoa, keto-orvokkia, mäkikuismaa, ketotädykettä ja isomaksaruohoa. Ketojen lisäksi alueen koillisosassa on tervaleppäluhtaa, jossa kasvaa mm. sarja-alpia ja kurjenjalkaa.

Isosaaren alueella on kaksi arvokasta kasvillisuuskohtetta. Saaren itäosan kedot ja merenranta muodostavat näistä toisen: alueella on laajalti linnoittamisen synnyttämiä tai rikastamia kallio- ja muita ketoja. Länsipäässä niihin liittyvät ulkosaaristonummet, itäosissa taas erilaiset merenrantatyytit. Helsingissä harvinaisista lajeista alueella esiintyvät mm. ketotuulenlento, keltakynsimö ja nuokkukohokki. Yleisempiä ketolajeja ovat mm. ahokissankäpälä, lituruoho, mäkiarho, mäkihattara ja metsävirna. Länsipäässä nuokkukohokin ja keltamataran luonnehtimat nummet vaihtuvat kivikkoisiksi sianpuolukka-kanervanummiksi. Arvokkaan kasvillisuusalueen lounaisosassa on pieni, luonnontilainen ja kalkkivaikutteinen kallioketo, jossa kasvaa mm. huomionarvoista keltamataraa. Pääasiassa kallio- ja ketoalueiden muodostaman kasvistollisesti arvokkaan alueen sisällä esiintyy lisäksi lehtoja ja kangasmetsää. Alueen keskivaiheilla on yksi tuoreen keskiravinteisen tyyppin rantalehto, jossa kasvaa mm. tervaleppää, tuomea, koiranheittä, vuohenputkea ja vadellaa. Lisäksi alueella on kosteaa keskiravinteista ja kuivaa keskiravinteista lehtoa. Rannan ja kallioiden välisen rinteiden lehtomaisella kankaalla kielo on ehdoton valtalaji, puusto on monilajista, joskin melko tasaikäistä. Mustikkatyyppin tuoreen kangasmetsän kuvioilla esiintyy tavanomaista lajistoa, eikä niissä ole kulumisen jälkiä.

Isosaaren lounaisen patterin ympäristö muodostaa toisen arvokkaan kasvillisuuskohteen linnoitus- ja kallioketoineen. Samalla alueella on myös lehtomaisen ja tuoreen kangasmetsän kuvioita. Kohteen kasvilajisto on monipuolista. Harvinaisempaa ketolajistoa ovat mm. keltamatarata, ketonoidanlukko, ahokissankäpälä sekä Helsingissä muuten huomionarvoiset ketotädyke, mäkihärkki, mäkiarho ja mäkilemmikki. Harvinaisempaa lajistoa edustavat myös mm. keltakynsimö, ketotuulenlento ja nuokkukohokki. Kohteen arvoa lisäävät sen näyttävyys ja historialliset arvot.

Isosaari on Helsingin merkittävimpiä lintualueita, sillä se on edustava jopa 17 suojelullisesti merkittävälle lajille. Saari täyttää monen lintulajin osalta jopa maakunnallisen merkittävyyden kriteerit. Edustavinta pesimälajistoa ovat mm. kivitasku, meriharakka, tukkakoskelo, isokoskelo ja rantasipi. Lisäksi Isosaari, erityisesti sen itäosat ranta-alueineen, on tärkeää lepakkoaluetta. Alueen rajaus käsittää kasarmialueen sekä saaren pohjoisrannan ja itäosan metsäiset alueet ja lahdelmat. Saarella on todennäköisesti useita lepakkokolonioita ja satoja maanalaisia ja -päällisiä talvehtimis- ja piilopaikkoja lepakoille. Lajistoon kuuluvat pohjanlepakko, viiksisiiapat, vesisiippa, korvayökkö ja pikkulepakko.

Molemmat Isosaaren alueen arvokkaista kasvillisuuskohteista ovat myös saariston niittyihin kuuluvia monimuotoisia niittyverkoston kohteita. Lisäksi saaren neljästä lahokaviosammalen tukialueesta kaakkoisin osuu kaakkoisrantaa myötäilevälle rajatulle alueelle. Alueella on myös kolme geologisesti arvokasta kohtetta: kaakkoisrannalla on kaksi huuhtoutunutta somerikkoo, ja Peninniemen alueella on kallioalue, jossa on silokalliota ja heikosti uurteita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5				X	X	X	X						X
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoalue (Helsingin edustan luodot), tärkeä lepakkoalue (Isosaari, luokka B).													

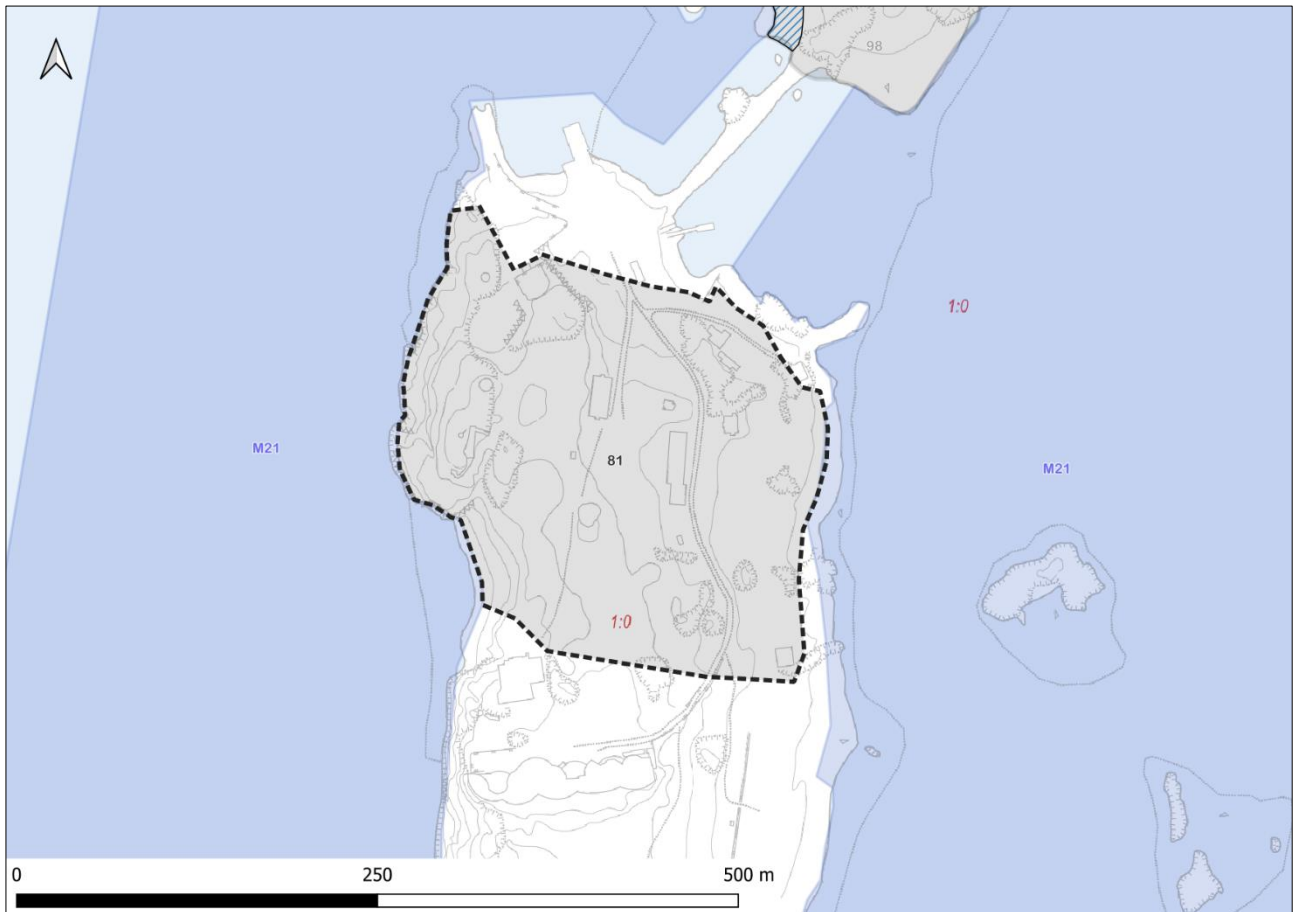
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja metsäluonnon sekä geologisten- ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on tärkeä merkitys saariston virkistys- ja matkailukäytön kannalta. Rauhoituksen valmistelussa ja alueen jatkosuunnittelussa on turvattava mahdollisuus rakentaa suojelualueelle ja sen lähiympäristöön virkistyskäytön kannalta tarpeellisia rantautumispaikkoja ja ulkoilureittejä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Asemakaavan laatiminen on vireillä. Asemakaavan ja suojelun valmistelu kannattaa tehdä samanaikaisesti. Asemakaavoitusta varten laaditut suunnitelmat ja selvitykset. Saarikategorisoinnissa luokiteltu tähtikohteeksi.

81. Kuivasaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 6,80 ha



Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualuetta (Kuivasaaren saaristoalue) ja FINIBA-linnustoaluetta.

Kuivasaaren alueella on kaksi lehtoa ja yksi keto. Pienkedolla on osaksi matalaa ketokasvillisuutta ja osaksi korkeampaa kasvillisuutta. Kohteen edustavuus on kohtalainen, sillä laidunnuksen puute on muuttanut ympäristöä. Kuivasaaren pohjoisempi pieni lehtokuvio on tervaleppävaltaista tuoretta keskiravinteista lehtoa, jota ympäröi kuiva kangas. Myös saaren eteläinen lehtolaikku on tuoretta keskiravinteista lehtoa, jossa on lehtipuita ja mäntyä. Kasvillisuudessa on mm. oravanmarjaa ja lehtokuusamaa, kallioid reunustavat aluetta. Kuivasaaren pohjoisosassa on ketoja ja kuivia niittyjä, jotka pitävät sisällään monipuolisen ja arvokkaan kasvilajiston. Alueen luoteisosassa on suuri kalliokko ja itäosassa ulkosaaristotyyppinen lehtoalue. Kedoilla ja niityillä kasvavat mm. törrösara, runsas nuokkukohokki, heinäkaura (Helsingin laajin esiintymä), mäkiarho, ketoneilikka, keltamatara, mäkilemmikki, ahonurmikohokki ja ketotädyke. Kallioalueella kasvavat tanskankuirimo, somersara, hernesara, isorantasappi sekä runsas viljelyperäinen mätäsrikko. Ulkosaaristolehdon alueen puu- ja pensaskerroksessa on mm. tuomea, koiranheittä ja lehtokuusamaa, kenttäkerroksessa mm. lehtoarho, lehtonurmikka, haisukurjenpolvi ja kierumatar.

Koko Kuivasaaren pohjoinen puoli on saariston niittyihin kuuluvaa, monimuotoista niittykeskittymäaluetta. Kuivasaari ja sen ympäristö toimivat pesintäpaikkana usealle lintulajille, mm. tukkakoskelolle, teerelle, rantasipille, riskilälle, haarapäaskylle, räystäspäaskylle,

keltavästäräkille, kivitaskulle sekä idänuunilinnulle. Saaren länsiosassa on geologisesti arvokas muinaisrantakivikko.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5				X	X	X	X						X
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoalue (Helsingin edustan luodot).													

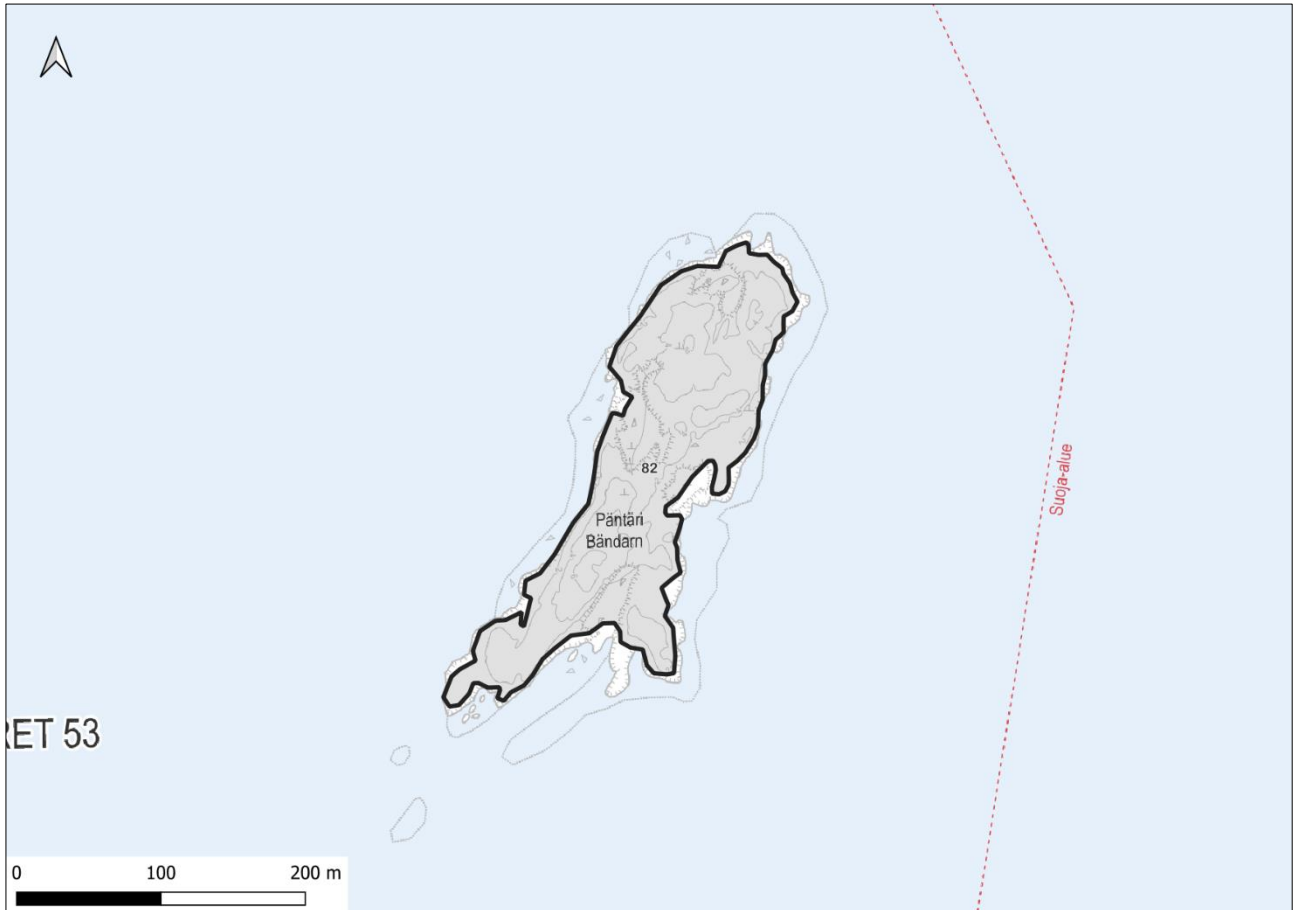
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja metsäluonnon sekä geologisten- ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistykseen ja matkailun aluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Asemakaavan laatiminen on vireillä. Asemakaavan ja suojelun valmistelu kannattaa tehdä samanaikaisesti. Saarikategorisoinnissa luokiteltu tähtikohteeksi.

82. Pöntäri (Ulkosaaret)

Pinta-ala 2,70 ha



Kohde on maakunnallisesti arvokasta lintualuetta (Espoon-Helsingin matalikot) ja IBA-linnustoaluetta.

Pöntäri on Helsingin keskisen saariston uloin luoto ja itsessään hyvin arvokas kasvillisuuskohte. Luodolla kasvaa 95 putkilokasvilajia, joista näkyvimmin kallioilla ja sorakoilla esiintyvät hyvin runsaat keltamaksaruoho ja merisaunio, ruoholaukka, isolaukku ja tahma-ailakki sekä melko runsaat ketokelto, sarjakeltano, keltamaite, rantakukka, isomaksaruoho, merivirmajuuri, pietaryrtti ja keto-orvokki. Kalliosoistumien ja -allikoiden sekä niiden laiteiden lajisto koostuu mm. merikaislasta, viiltosarasta, somersarasta, Helsingissä silmälläpidettävästä merisarasta, ruohokanukasta, rantaluikasta, hetekaalista sekä pikku- ja hentovidasta. Rantasorakoilla elää Helsingissä erittäin uhanalaista merikaalia sekä huomionarvoista merinätkelmää. Pöntäriin saari on myös monimuotoinen niittyverkoston arvokohde. Saari kuuluu Kuivasaaren matalikkoalueen tärkeään lintualueeseen: levähtävään lajistoon kuuluvat mm. alli ja pilkkasiipi.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3					X	X	X						
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; IBA-linnustoalue (Espoon-Helsingin matalikot (uusi alue 2015: tärkeä allin levähdys- ja talvehtimisalue)).													

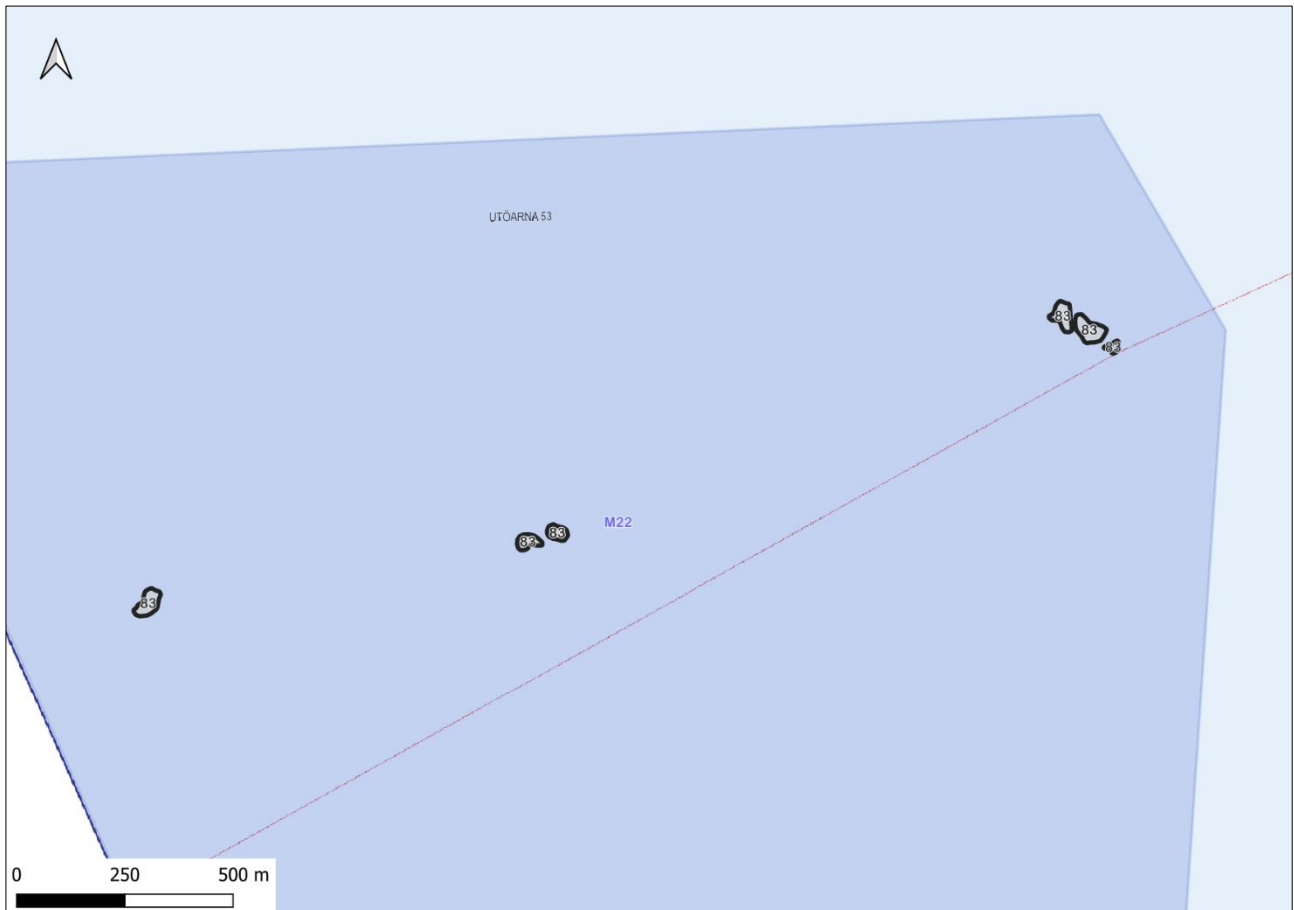
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niittyluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

83. Halliluoto–Uppoluoto (Ulkosaaret)

Pinta-ala 1,08 ha



Halliluoto-Uppoluodon alue koostuu Halliluodon, Uppoluodon ja Länsiluodon saarista, joiden ympärillä sijaitsee linnustollisesti arvokas Halliluodon lounainen matalikko. Matalikko on pääasiassa alle 20 metriä syvää ja sen pohjoisreunalla kulkee karien ja luotojen jono. Alue on tärkeä levähdyspaikka nk. merisorsille, esim. haahkalle ja allille. Allille alue on myös tärkeä talvehtimispaikka. Alueelta on yhteyksiä muillekin matalikoille. Luodot ovat osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Espoon-Helsingin matalikot.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyytit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
1					X								

Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta; IBA-linnustoalue (Espoon-Helsingin matalikot).

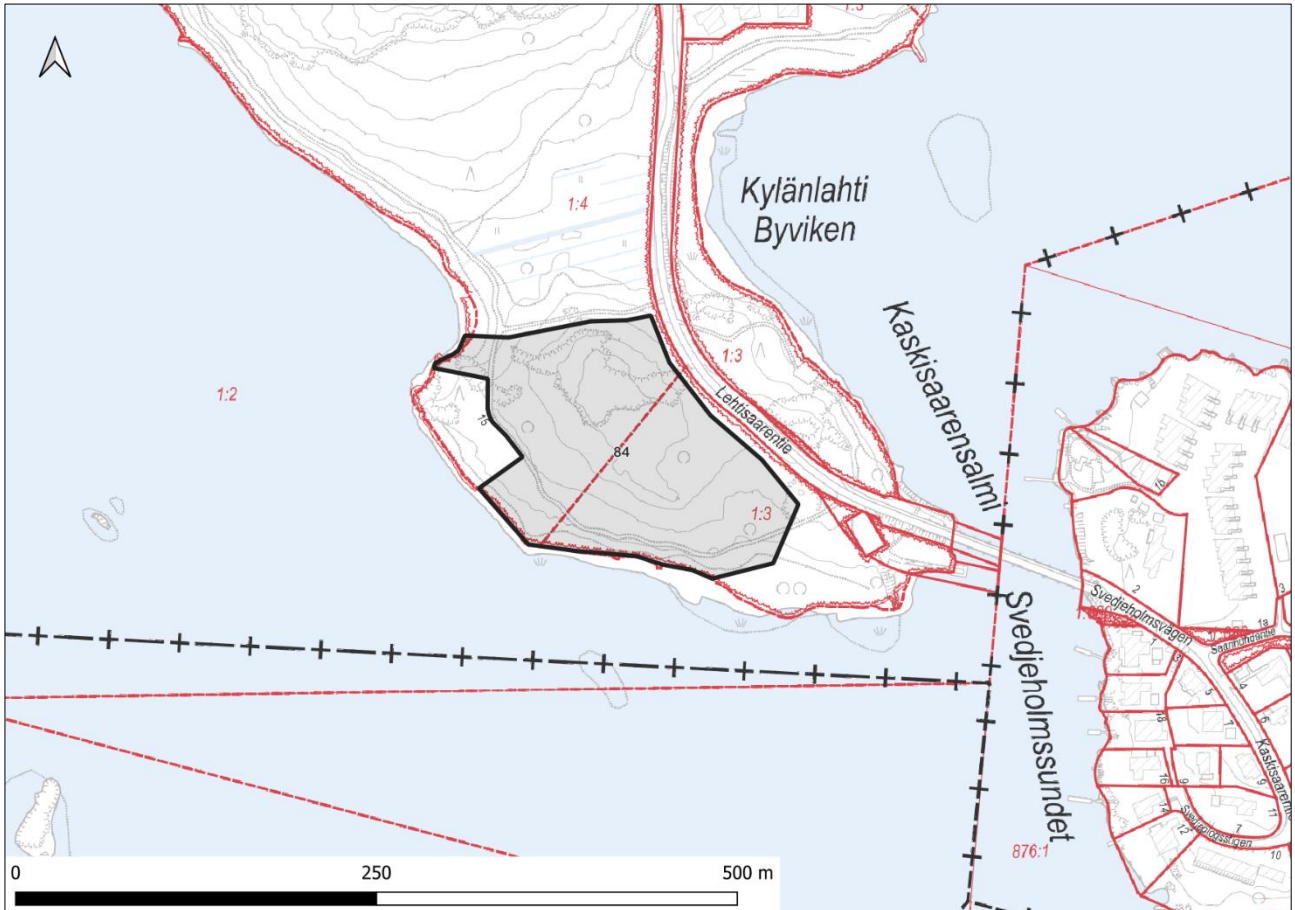
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen ja hallien lepäilyrauhan turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu jokamiessaareksi.

84. Lehtisaari (Munkkiniemi)

Pinta-ala 2,72 ha



Lehtisaaren kohde kuuluu Lehtisaaren ja Hiidenkiukaanpuiston ydinmetsäalueeseen, joka koostuu osittain järeäpuustoisesta ja eri-ikäisrakenteisesta kangasmetsästä. Arvokkaana kasvikohteena on luokkaan kaksi kuuluva hiidenkiukaanpuiston ranta. Lehtisaaren lounaisrannan osuus koostuu somerikko-, niitty- ja kasautumisrannoista ja pienestä rantakalliosta sekä etenkin pohjoisosassaan järeäpuustoisesta lehtomaisesta metsäkaistasta varsinaisen rannan yläpuolella. Varsin edustavaan merenrantakasvistoon kuuluvat mm. jouhiluikka, ruoholaukka, suolamaltsa, ruokonata, merirannikki, siniheinä, meriratamo, merisaunio, hetekaali, meriputki, keltamaite, pikkuluikka, merisuolake, meriasteri, suolasänkiö, ruohokanukka, särmäputki ja isorantasappi - monet näistä suojattomien rantojen kasveja ja tässä kohteessa läntisen Helsingin sisimmillä kasvupaikoillaan. Kohteen aikaisemmissa tiedoissa ollutta käärmeenkieltä ei löydetty vuonna 2021. Osa metsäkaistasta on komeiden terveleppien luonnehtimaa mesiangervolehtoa, osa kuivempaa metsää, jonka puustossa on upeita kilpikaarnamäntyjä ja paksukaarnakoivuja.

Rannan ruovikoituminen on voimakasta, ja rantaniitty on kaventunut kapeaksi vyöhykkeeksi. Kohteessa esiintyy vieraslajeja: kohteen itäpuoleisella rannalla esiintyy karhunköynnöstä laajana kasvustona, ja laajalti myös kurturuusua. Rantaniittykaistaletta myöten kulkee polku, joka hieman kuluttanut kasvillisuutta. Arvoluokkaan vaikuttaa pikkusappi sekä jouhiluikka. Lisäarvoina Helsingissä muuten huomionarvoiset lajit isorantasappi, pikkusappi ja särmäputki sekä kohteen rantaniittyjen säilyneisyys ja järeä puusto.

Kohteella on liito-orava-aluetta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X	X				X	X						
Lisätiedot: Liito-orava-alueita.													

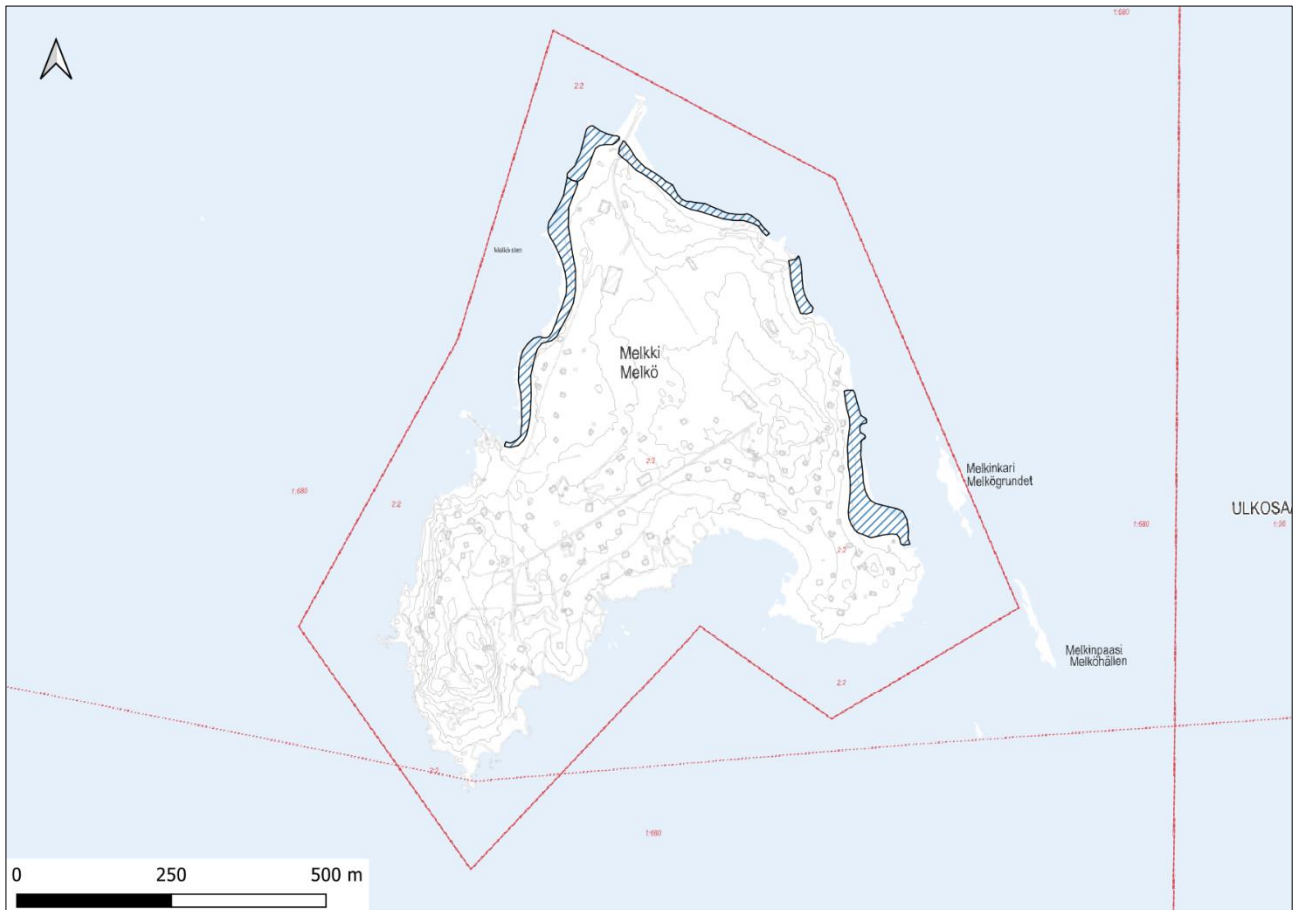
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja metsäluonnon turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa sekä metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on epävirallista uintitoimintaa ja kulkureittejä. Olemassa olevat reitit ja toiminnot, sekä niiden käyttöturvallisuuden edellyttämät yksittäisten puiden kaadot on sallittava rauhoitusmääräyksissä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta sekä pieneltä osalta asuntovaltaista aluetta A3. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on puistoa.

85. Melkki (Ulkosaaret)

Kohteen pinta-alaa ja rajausta ei ole valmistelussa voitu ratkaista



Melkin saaren pohjoispäässä on arvokas kasvillisuuskohte, joka koostuu pohjoispään itärannan merenrantaniitystä ja sen edustan kivikkoisesta matalikosta sekä koillisrannan hietikosta. Rantaniitty edustaa selkävesi- ja ulkosaaristotyyppisiä välittävää tyyppiä. Matalikossa ja vesirajassa kasvaa mm. pikkuluikkaa, pikkuhauraa ja sinikaislaa. Itse niitty ja sen yläpuolinen kasvillisuus ovat melko selkeästi vyöhykkeisiä: alaosassa on meriluikka- ja suolavihviläniittyä, keskellä luhtakastikka- ja rönsyrölliniittyä, ylhäällä taas on ranta-almivyöhyke ja kapea tervaleppävyö. Pohjoiseen päin niityn ja lepikon kivikkoinen pohja muuttuu hiekkaisemmaksi ja lopulta puhtaaksi hietikoksi. Hietikolla kasvaa hyvin runsaasti Helsingissä huomionarvoista suola-arhoa, tuuheita ja korkeita merimaltsaryhmiä, rantavehneä ja runsaasti merisinappia. Merinätkelmää kasvaa niukasti kohteen kaakkoispäässä erillisellä hietikkolaikulla. Keväisin hietikolla kukkii hyvin runsaana mäkilemmikki. Lounaisinta osaa lukuun ottamatta saaren rantaviivaa myötäilevä alue on lisäksi saariston niittyihin lukeutuva niittyverkoston arvokohde.

Melkin saaren keskiosissa on tärkeä lepakkoalue. Saari on lepakoille sopivaa saalistusaluetta, sillä se on metsäistä kesämökkialuetta. Keskiosien järeä, yli 100-vuotias kuusikko on viiksisiippalajien erityisessä suosiossa, ja vanhat sotilasrakenteet tarjoavat lepakoille suojapaikkoja myös talvella. Muuta alueen lajistoa ovat mm. pohjanlepakko ja vesisiippa.

Melkin luontoarvoja ei ole kattavasti selvitetty.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2						X	X						
Lisätiedot: Tärkeä lepakkoalue (Melkki, luokka B).													

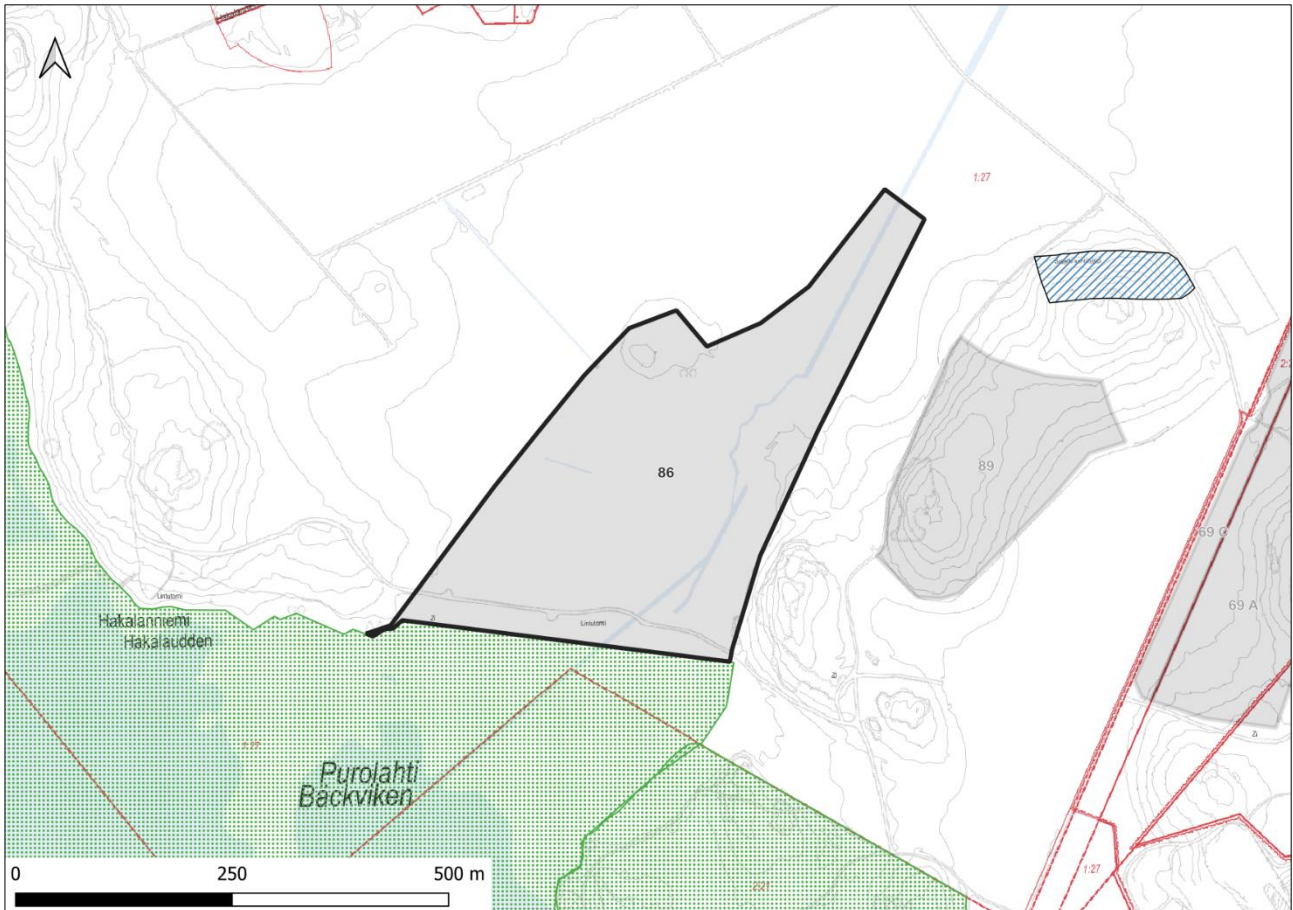
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Määritellään myöhemmin.

HOITO JA KÄYTTÖ: Melkki on rajoitetun käytön saari. Se on puolustusvoimien käytössä, eikä sinne saa rantautua. Saarella ei ole nykyisellään yleistä virkistyskäyttöä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa yleiskaava 2002, jossa alue on osoitettu ekoasumisen kokeilualueena ja joiltakin osin suojelualueena. Yleiskaava 2016 kumoutui Melkin osalta, eikä alueelle ole ajantasaista yleiskaavallista ratkaisua. Suojelualueet voidaan rajata vasta päivitetyn yleiskaavallisen maankäytöllisen ratkaisun laatimisen jälkeen. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu tähtikohteeksi ja viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelmassa (VISTRA) "tulevaisuudessa virkistyskäyttöön kehitettäväksi saareksi." Alueen virkistyskäyttöä tullaan suunnittelemaan osana muuta alueen maankäytön suunnittelua.

86. Purolahden rantaniitty (Viikki)

Pinta-ala 13,7 ha



Vanhankaupunginlahden Purolahden perukan laaja avoluhta- ja luhtaniittyalue on arvokas linnustoltaan, kasvistoltaan ja kasvillisuudeltaan. Kohde on merkittävä kahlaajien ja vesilintujen levähdysalue, mm. yksi maamme tunnetuimmista heinäkurpan syysmuutonaikaisista levähdyspaikoista. Purolahden pohjukan rantaniitty on maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi. Alueella esiintyy esim. ojakurjenpolvea. Alueen läpi virtaa Viikinojan taimenpuro, jota on kunnostettu useassa eri vaiheessa. Kunnostuksilla on saatu lisättyä uoman monimuotoisuutta ja meanderointia. Lisäksi Viikin ekologisten asuinalueen ympäristöön on lisätty kasvillisuutta. Aluetta on käytetty Viikin koetilan laitumena ja laitumen läpi laskeva puro on kunnostettu. Alueen hoidoksi sopisi laidunnus, mutta erillään peltolaitumista rehevöitymisen estämiseksi. (Pykälä & Bonn 2000). Purolahtea voidaan hoitaa samoilla ohjeilla kuin viereisiä Viikin–Vanhankaupunginlahden rantaniittyjä.

Kohde sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen (Viikki-Vanhankaupunginlahti).

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot: Viikinojan taimenpuro, arvoluokan 1 linnustoaluetta, IBA-linnustoaluetta Laajalahti-Vanhankaupunginlahti-Viikki, erityisen arvokasta matelija-aluetta; kohde on rauhoittamaton osa Vanhankaupunginlahden lintuvesi Natura-aluetta.													

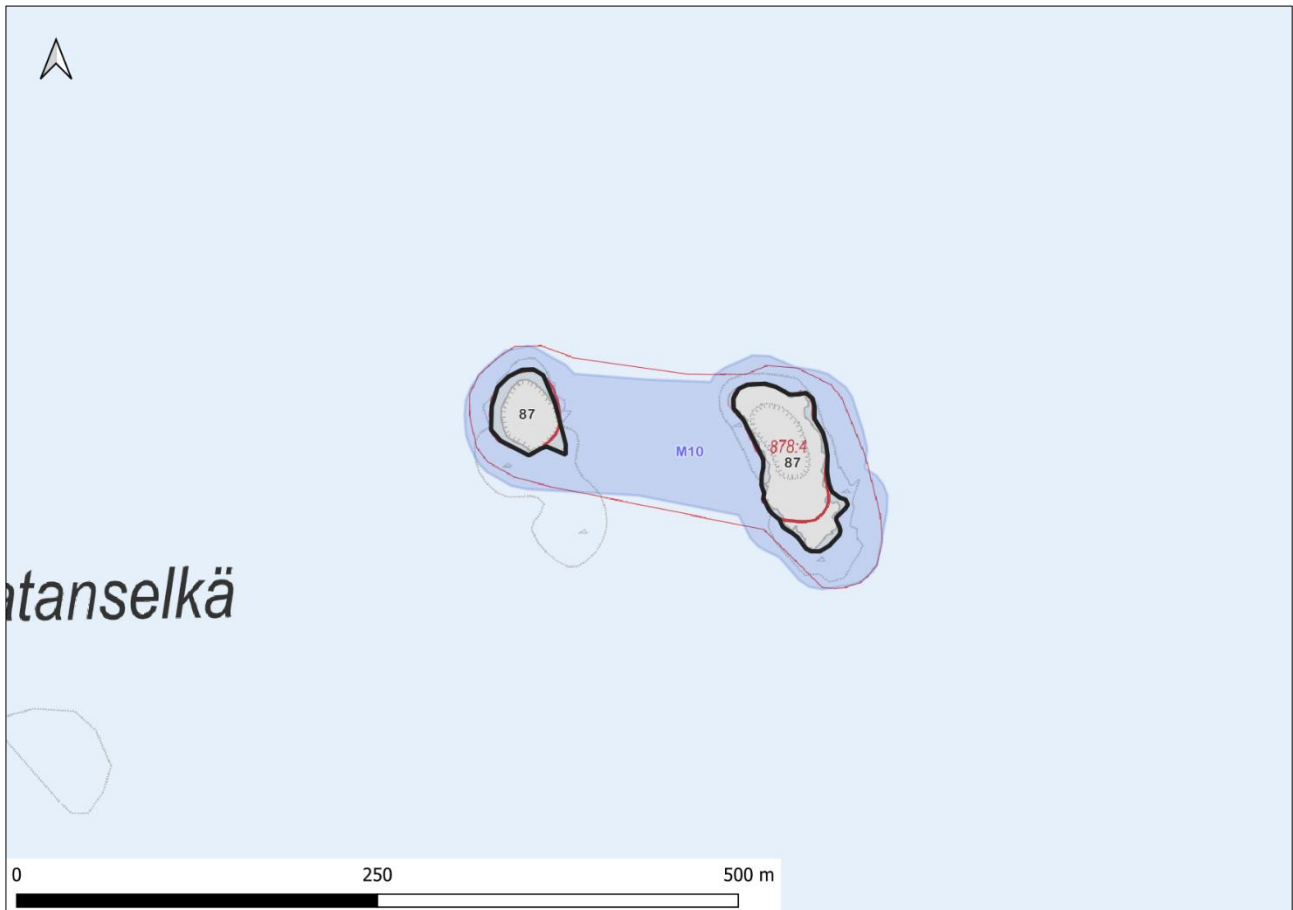
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Koko Natura 2000 -alueen (FI0100062 Vanhankaupunginlahden lintuvesi) toteuttaminen luonnonsuojelulalla. Viikki-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualan laajentaminen. Turvaa Helsingin niitty- ja siniverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Viikinojan ja peltoalueelta tulevan ojan hydrologiset tilat huomioitava hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Olemassa olevat reitit on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa. Alueella on lintutorni.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen poikki kulkee merkintä suunnitellusta maanlaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Viher- ja virkistysverkon kehittämissuunnitelman (VISTRA) viherlinjayhteys ja täydentävä rantareitti kulkevat alueen läpi.

87. Kajuuttaluodot (Ulkosaaret)

Pinta-ala 0,73 ha



Kaksi lähekkäistä kallioluotoa Skatanniemen kaakkoispuolella. Luotojen rannat ovat kivikkoisia, kallioisia ja somerikkoisia ja niillä on myös kivikkoista rantaniittyä. Yksi Helsingin itäsaariston parhaista lintuluodoista. Kohde on maakunnallisesti arvokasta lintualueita ja FINIBA-linnustoaluetta.

Luodon pesimälinnustoon kuuluvat selkälokki, tukkasotka (v. 2013 yht. 16 paria) ja kivitasku sekä haahka (27 paria), punajalkaviklo ja tylli (2 paria). Luodon kalalokkiyhdyshdyskunta on Helsingin saariston suurimpia (v. 2013 n. 120 paria). Kajuuttaluodoilla pesii myös lapintiiirayhdyskunta. Vähälukuisista saaristolinnuista luodolla ovat epäsäännöllisesti pesineet räyskä ja karikukko. Itäisen luodon korkeimmassa osassa kasvaa kurturuusupensaikkaa Kasvistollisesti arvokkaiden matalakasvuisten merenrantaniittyjen ilmentäjälajeista Kajuuttaluodoilla kasvavat isorantasappi, merinätkelmä ja suola-arho.

Kohde on yhteisomistusta, jossa osakkaana on myös Helsingin kaupunki. Luotoja ympäröivä merialue on rajattu erikseen (kohde M10).

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
1					X								
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoaluetta.													

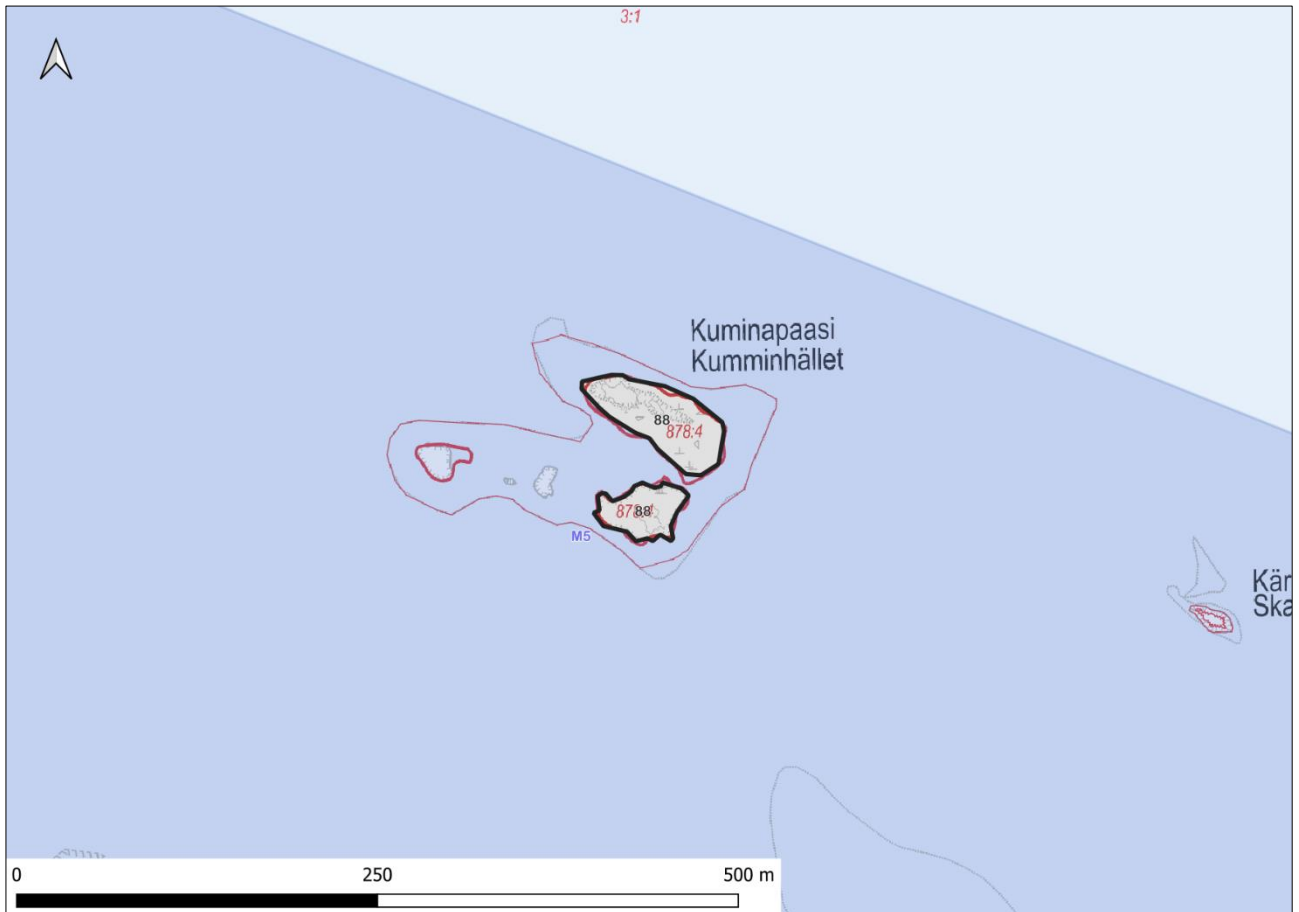
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen rantaluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on luonnonsuojelualuetta. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

88. Kuminapaasi (Ulkosaaret)

Pinta-ala 0,53 ha



Useasta kivikkoisesta ja silokallioisesta luodosta koostuva Kuminapaasi on Helsingin parhaita lintuluotoja, ja se on maakunnallisesti arvokasta lintualuetta. Se sijaitsee itäsaaristossa. Kuminapaaden pohjoinen pääluoto on kivikkoinen ja eteläisempi pääluoto kallioinen. Pienimmät luodot lännessä ovat matalia silokallioita.

Kuminapaadella pesii useimpina vuosina räyskä ja selkälokki. Tukkasotkia pesii vuosittain kymmenkunta paria ja haahkoja n. 20 paria. Pesimälinnustoon kuuluu myös 30–50 parin lapin- ja kalatiirakolonia (lintudirektiivin lajeja), enimmillään sadan parin kalalokkikolonia sekä mm. kyhmyjoutsen, punajalkaviklo ja meriharakka.

Kuminapaaden suurimmalla luodolla kasvaa 62 lajia putkilokasveja. Kasvistoon ei kuulu harvinaisuuksia, mutta kasvillisuus on hyvin näyttävää ja kasvilajisto ulkosaariston lintuluotoja oivallisesti kuvaavaa eli yhdistelmä meriluonnon alkuperäislajeja ja linnuston avulla asettuneita rikkalajeja. Ensin mainittua lajistoa edustavat näyttävimmän merivirmajuuri, kelta- ja isomaksaruoho, suomenlahdennurmikohokki, merivalvatti, merisaunio, rantatädyke, keltamaite ja morsinko. Lintujen myötä ovat paadelle asettuneet mm. tummarusokki, lutukka, jauhosavikka, kiertotatar, peltopillike, pihakrassi, peltohatikka ja pihatähtimö.

Saariston silmälläpidettävänä luontotyypinä on Kuminapaaden kivikkoranta. Lohkareista ja kivikkoista rantaa, jonka kasvillisuus saarella viihtyvän runsaan lintukannan vaikutuksesta

rehevöitynyttä. Luontotyypin edustavuus alentunut poikkeavan kasvillisuuden vuoksi. Kohteen keskiosan on vallannut kurtturuusu. Kohteen edustavuus on kohtalainen.

Kohde on yhteisomistusta, jossa osakkaana on myös Helsingin kaupunki.

Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana. Rantautumispainetta vähentävät länsipuolen yleisessä käytössä olevat saaret. Helsingin Satama Oy:n lausunnossa edellisestä luonnonsuojeluohjelmasta 2015–24 todetaan, että rauhoittaminen ei saa vaikuttaa satamaan johtavien väylien tai ankkurointi/odotusalueiden käyttöön tai ylläpito- ja parannustoimiin.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3				X	X	X							
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta.													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen rantaluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on luonnonsuojelualuetta. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

89. Mäyrämetsä (Viikki)

Pinta-ala 4,69 ha



Viikin peltojen ympäröimän Mäyrämetsän pohjoisosassa esiintyy varttuvaa tuoreen ja lehtomaisen kankaan sekametsää. Keskiosan kallioalueella kasvaa muutamia kilpikaarnamäntyjä, nuorta kuusikkoa ja männikköä. Kenttäkerroksessa kasvaa kuivahkon kankaan lajistoa kuten puolukkaa ja kanervaa. Alue on heinittynyt ja vesakoitunut. Kuivuuden takia pystyyn kuolleita puita on paljon.

Itäreunan metsäosuus on varttunutta lehtomaisen kankaan ja tuoreen lehdon kuusta, mäntyä ja koivua. Kenttäkerroksessa esiintyy mustikkaa, käenkaalia, kieloa ja vuohenputkea. Viikin peltojen ympäröimän metsäsaarekkeen eteläosassa on varttunutta koivua ja haapaa kasvavaa lehtomaista kangasta.

Mäyrämetsä on yksi linnustollisesti arvokkaista Viikin Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen läheisistä metsäalueista. Kohde sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen (Viikki-Vanhankaupunginlahti) ja sen pesimälinnustoon kuuluu mm. sirittäjä ja uuttukyyhky. Myös harvinaisesta pikkusiepostista on tehty pesintään viittaavia havaintoja.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3	X	X			X								
Lisätiedot: Osa IBA- ja FINIBA-linnustoalueita.													

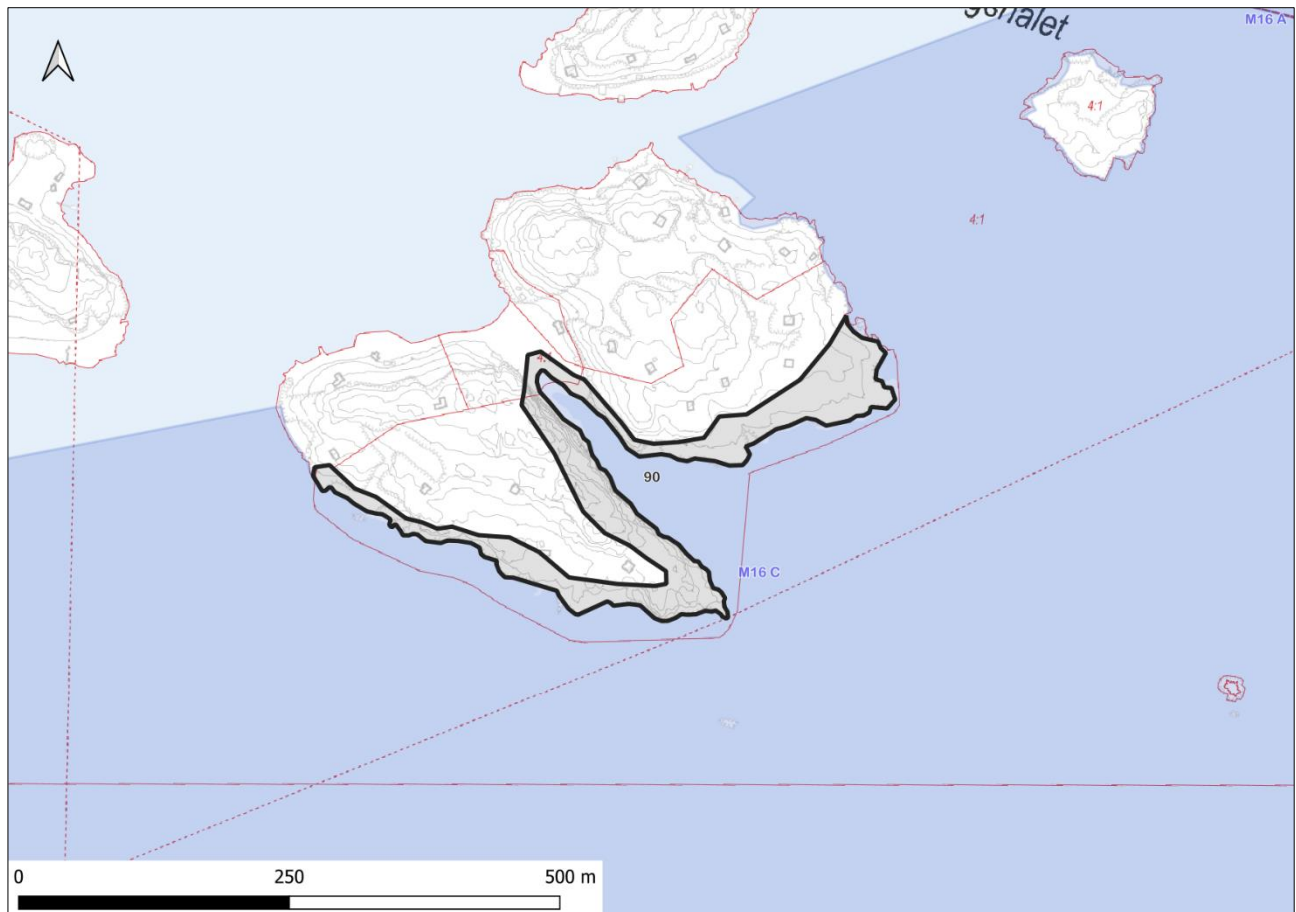
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Metsäluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin metsä- ja puustoista verkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella on erityisen tärkeä merkitys virkistys- ja liikuntakäytön kannalta, ja sen läpi kulkee ulkoilureitti, joka on talvisin hiihtolatuina. Olemassa olevat reitit on otettava huomioon rauhoituksen valmistelussa.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on luonnonsuojelualuetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 aluetta sivuaa merkintä suunnitellusta maanalaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Alue on osa viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA) vihersormeaa Viikki-Kivikko.

90. Santahaminan Hernesaari (Santahamina)

Pinta-ala 2,66 ha



Hernesaari on kasvistollisesti arvokas ja geologisesti monimuotoinen saari. Arvokkain alue koostuu saaren länsipuoliskon etelä- ja itärannan vaikuttavan jyrkistä ja korkeista kalliorannoista, itäpuoliskon paljon loivemmista kalliorannoista sekä puoliskojen välisestä vuonomaisesta lahdesta ja hietikkokannaksesta.

Kalliorantojen allikoiden ja soistumien kasvistoon kuuluvat mm. jouhiluikka, hernesara, suomyrtti, ruohokanukka, riipasara, tähtisara ja luhtavilla; itse kallioiden raoissa edustavat ulkosaaristokasvistoa monien yleisempien lajien ohella suolasolmukki ja nyylähaarikko. Kannaksen hietikon pioneerilajistoa ovat pohjoisrannan suola-arho, merinätkelmä, rantavehänä, merimaltsa, rantaputki sekä ajoittain myös merisinappi. Kasvillisuudeltaan sulkeutuneemmalla hietikon lakiosalla kasvavat mm. suomenlahdennurmikohokki, rantaukonnauris (runsas), morsinko, mäkikaura ja keltamatarä; kannaksen koillisreunan ketomaiselle niitylle ovat asettuneet ketoneilikka ja kurjenkello. Vuonolahden suojaisessa perukassa kasvillisuus vaihtuu merenrantaniityksi lajeinaan mm. lännenmaarianheinä, meriputki, siniheinä, käärmeenkieli (melko runsas), ruokopuntarpää, luhtalemmikki, hetekaali, suolamaltsa ja vesihierakka. Lahden länsirannan jyrkänteen alusen hyllyä asuttaa pieni niittymaarianheinäkasvusto. Lahden mataluus sallii runsaiden merikaislan, pikkuhauran ja pikkuluikan sekä niukemman sinikaislan läsnäolon vedessä ja vesirajassa. Hernesaarella kasvaa keltamataraa ja ketoneilikkaa.

Kaikkienensa kohde on vaikuttava ja varsin monipuolinen sekä saaren suljetun käytön vuoksi erinomaisesti säilynyt väli- ja ulkosaariston piirteitä yhdistävä merenrantaluontokokonaisuus. Hernesaaren alue kuuluu Helsingin I arvoluokan kasvikohteisiin.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
3		X				X	X						
Lisätiedot: Paikallisesti tärkeä lepakoalue (Hernesaari ja Neitsytsaari).													

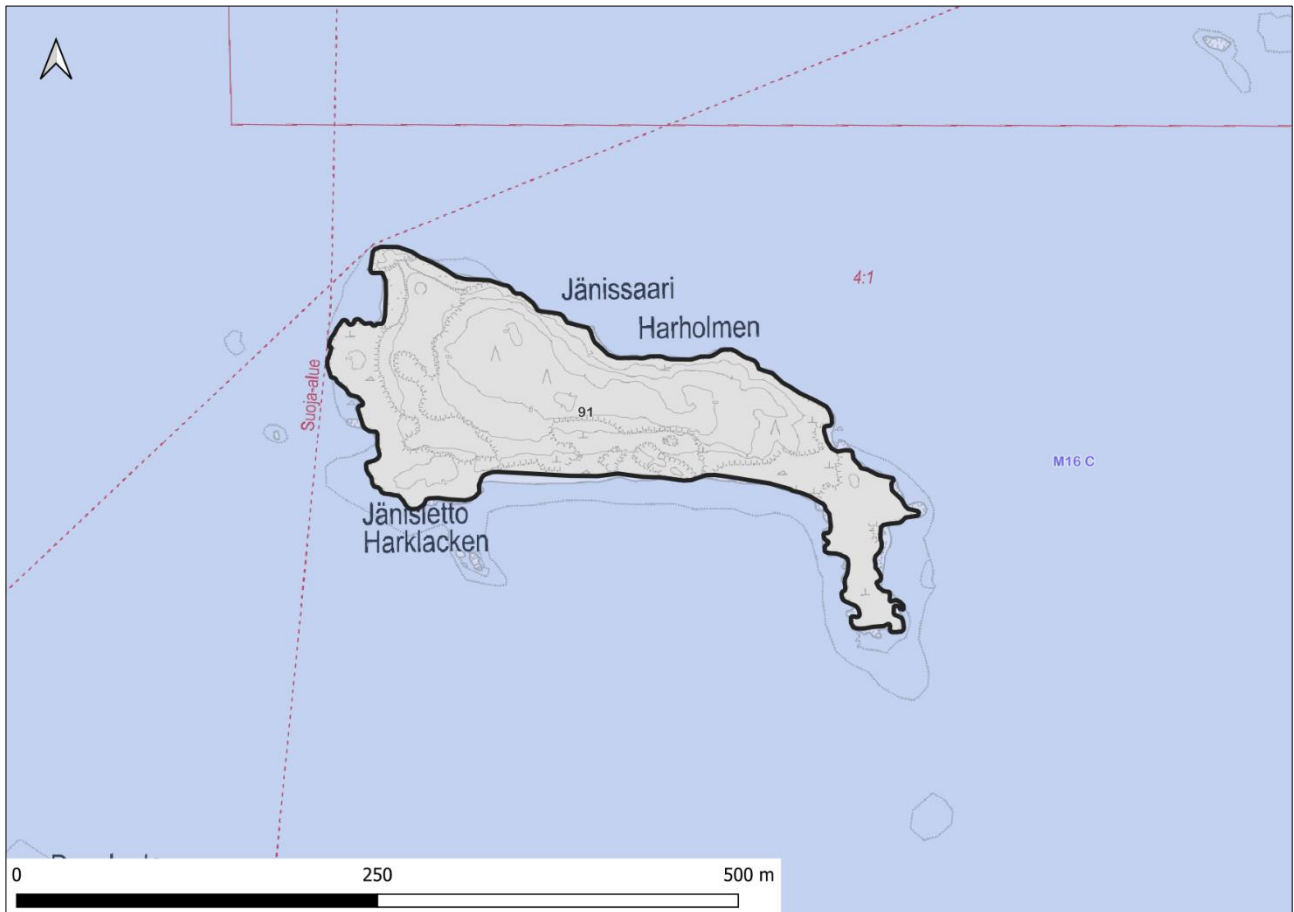
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen metsäluonnon sekä maisema-arvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Hernesaarella on tällä hetkellä yksityiskäytössä olevia rakennuksia. Alue sijaitsee Santahaminan melualueella. Saarella on retkeily- ja ulkoilualueita, joiden yleisen virkistyskäytön lisäämistä tarkoitaviin toimiin ei saa ryhtyä niin kauan kuin Santahaminan ampumamelu ylittää taajaman ulkotilan ohjearvon.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on puolustusvoimien aluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

91. Jänissaari (Santahamina)

Pinta-ala 4,0 ha



Pieni, somerikkoinen ja kallioinen Jänissaari sijaitsee puolustusvoimien alueella Santahaminan kaakkoispuolella. Saaren länsipuolisko on hyvin arvokas kasvillisuuskohte. Koko saari merkittävä saaristolintujen pesimäpaikka, ja se on maakunnallisesti arvokasta lintualueutta. Jänissaaren länsipään poikkeuksellisen runsaslajiseen merenrantakasvistoon kuuluvat mm. merisara, hirssisara, hernesara, tahma-ailakki, suomyrtti, isorantasappi, nyylähaarikko, suola-arho, merinätkelmä ja morsinko. Rantakasvillisuuden ja kallioalueen väliin on kehittynyt nummimainenniitty, jolla kasvavat mm. ketopiippo, mäkikaura ja mäkikuisma. Saaren kasvilajeista ruskokaisla, jouhiluikka, somersara ja ahokissankäpäälä ovat erityisesti huomioitavia. Jänissaari on säilynyt hyvin luonnontilaisena, sillä saarella ei ole rakennuksia ja alueella liikkuminen on luvanvaraista.

Jänissaarella pesii myös vesilintuja ja kahlaajia, joskaan kohde ei ole parhaiden lintusaarten veroinen. Pesimälinnustoon kuuluvat mm. rantasipi ja punajalkaviklo. Muuttoaikoina saaren ympäristössä levähtää vesilintuja.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4				X	X	X	X						
Lisätiedot: Osa IBA-linnustoaluetta.													

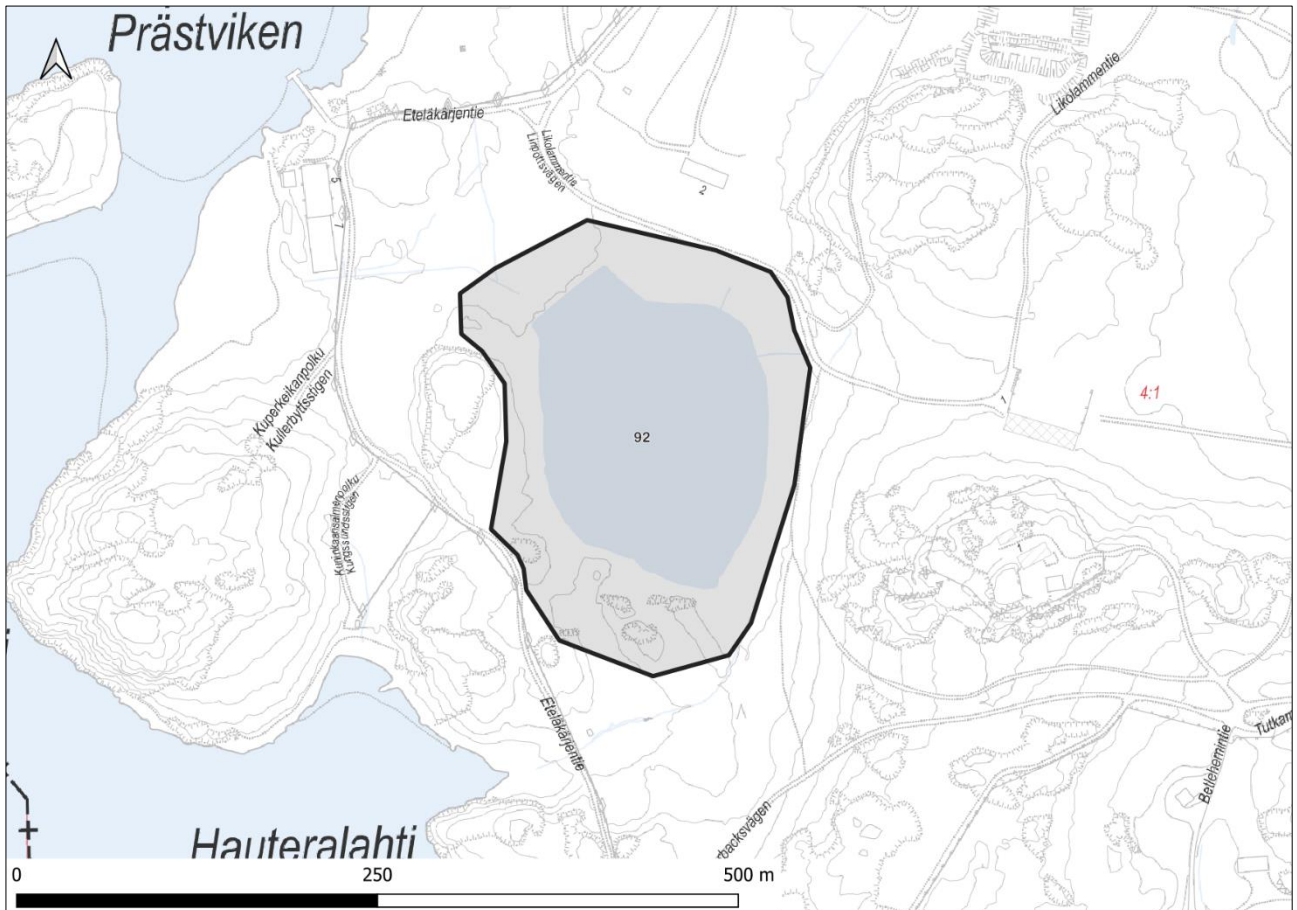
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alue sijaitsee Santahaminan melualueella

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on puolustusvoimien aluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

92. Likolampi (Santahamina)

Pinta-ala 5,59 ha



Santahaminan Likolampi on rehevä, linnustoltaan ja kasvillisuudeltaan arvokas lampi, joka sijaitsee saaren lounaisosassa suojaisalla paikalla lehtimetsän ympäröimänä. Lampi on aikanaan kaivettu jätevesien saostusaltaaksi. Se toimi tässä tarkoituksessa vuosina 1963–1981. Lammen ympäristöön on 1950-luvun alkuvuosina istutettu mm. hybridihaapaa, tammea, saarnia ja vaahteraa. Vuosina 1964 ja 1965 lammen lounaispuolelle tehtiin myös laajoja havupuuistutuksia.

Likolampi on kauttaaltaan hentokarvalehden valtaama (kolmas varmistettu hentokarvalehden esiintymä Suomessa). Lisäksi lammessa on mm. uistinvitaa, pikkulimaskaa ja rannoilla vehkaa ja osmankäämiä. Lampi on Helsingin tärkein mustakurkku-uikun pesimäpaikka. Muita huomionarvoisia lintulajeja ovat liejukana, lapasorsa ja metsäviklo. Runsaarvintainen lampi on tärkeä vesilintupoikueiden ruokailupaikka. Harvinainen ristosorsakin tuo poikasensa toisinaan Likolammelle. Rehevien rantametsien linnustoon kuuluvat mm. sirittäjä, kultarinta, luhtakerttunen sekä peukaloinen.

Likolampi on tiettävästi kalaton. Sammakkoeläimiä lammella on runsaasti. Likolammen ympäristö on myös tärkeää lepakoiden ruokailualueita. Lajistoon kuuluvat pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiipt ja korvayökkö.

Se on maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Santahamina) ja osin myös FINIBA-linnustoalueita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
4	X				X			X				X	
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoaluetta, arvokasta lepakkoaluetta, tärkeää matelija- ja sammakkoeläinaluetta.													

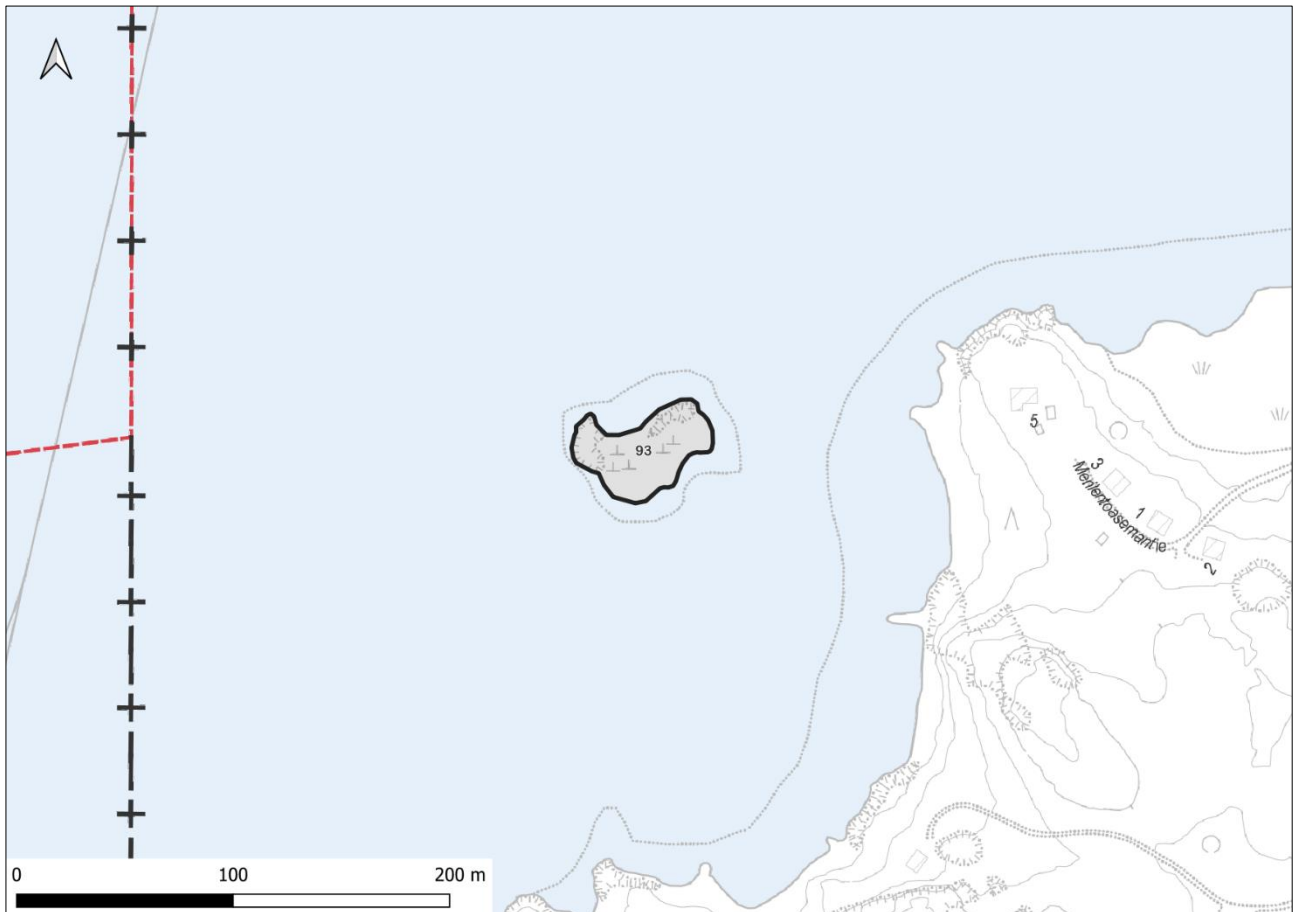
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen ja pienveden turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on puolustusvoimien aluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

93. Santahaminan länsikivi (Santahamina)

Pinta-ala 0,18 ha



Santahaminan länsikiven nimellä tunnettu pieni, heinikkoinen kallioluoto sijaitsee Santahaminan länsipuolella. Sotilasalueella sijaitseva luoto on hyvin rauhallinen ja sen pesimälinnusto on monipuolinen. Lajistoon kuuluvat tukkasotka (lähes joka vuosi) ja selkälokki (viime vuosina 1–2 paria, aiemmin 4–5 paria) sekä haahka (40 paria) ja rantasipi. Muita luodon pesimälintuja ovat valkoposkihanhi, kanadanhani, kyhmyjoutsen, sinisorsa, meriharakka, kalalokki, kalatiira, västäräkki. Kanahaukka ja huuhkaja ovat viime vuosina aiheuttaneet luodolla pahoja pesätappioita, ja kenties ne ovat syynä myös selkälökin vähenemiseen.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
▪													
Lisätiedot: Arvoluokan 2 linnustokohdetta (Santahaminan läntinen luoto).													

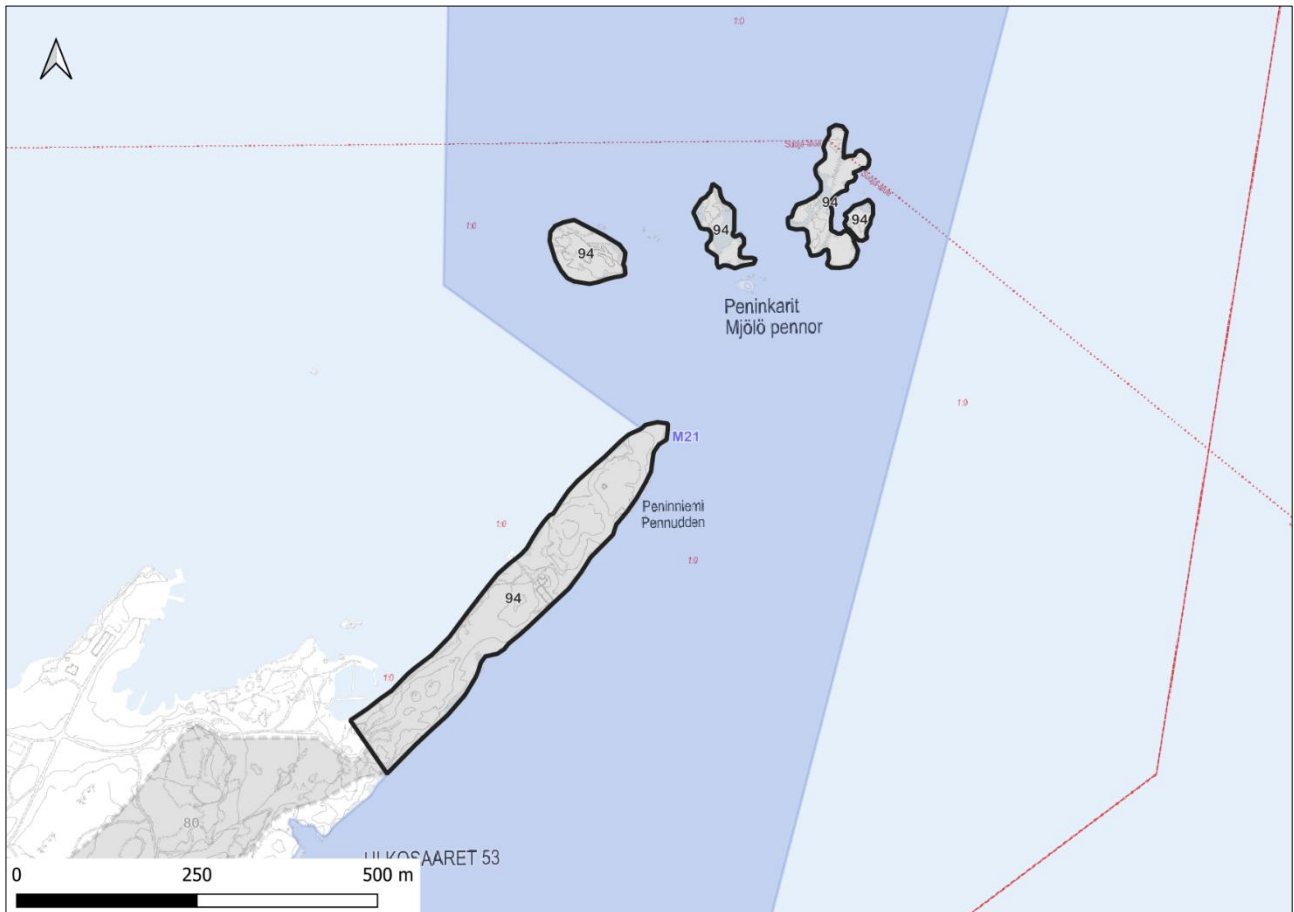
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

94. Peninniemi–Peninkarit (Ulkosaaret)

Pinta-ala 6,58 ha



Peninniemi on Isosaaren kalliainen koilliskärki. Niemi on lähes 500 metrin pituinen, mutta alle sadan metrin levyinen. Niemi on sotilasaluetta ja kalliota on louhittu linnoituslaitteita varten. Muutoin sen luonnontila on säilynyt varsin hyvänä. Peninniemi muodostaa läheisen Peninkarin kanssa saaristolinnuille tärkeän pesimäalueen. Niemen rannat tarjoavat hyviä, aallokolta suojaavia ruokailualueita mm. alueella runsaana pesivän haahkan poikasille. Kohde on maakunnallisesti arvokasta lintualueutta (Kuivasaaren saaristoalue) ja FINIBA-linnustoalueutta sekä osittain IBA-linnustoalueutta.

Peninkareilla pesii erittäin runsas saariston peruslinnusto. Haahka on ollut erityisen runsas (yli sata paria), mutta taantunut. Muita huomionarvoisia lintuja ovat tukkasotka, tylli ja kivitasku sekä räyskä (yleensä yksi pari). Kalatiiroja ja lapintiiroja saarilla pesii 20–30 paria ja kalalokkeja kymmenisen paria. Myös luotokirvinen kuuluu vakiolinnustoon. Korpit ja merikotkat ovat aiheuttaneet linnuille tuntevia pesätappioita. Isosaarella supikoirat voivat haitata Peninniemen linnuston pesintää.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
5				X	X	X	X						X
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoaluetta, lepakkoaluetta.													

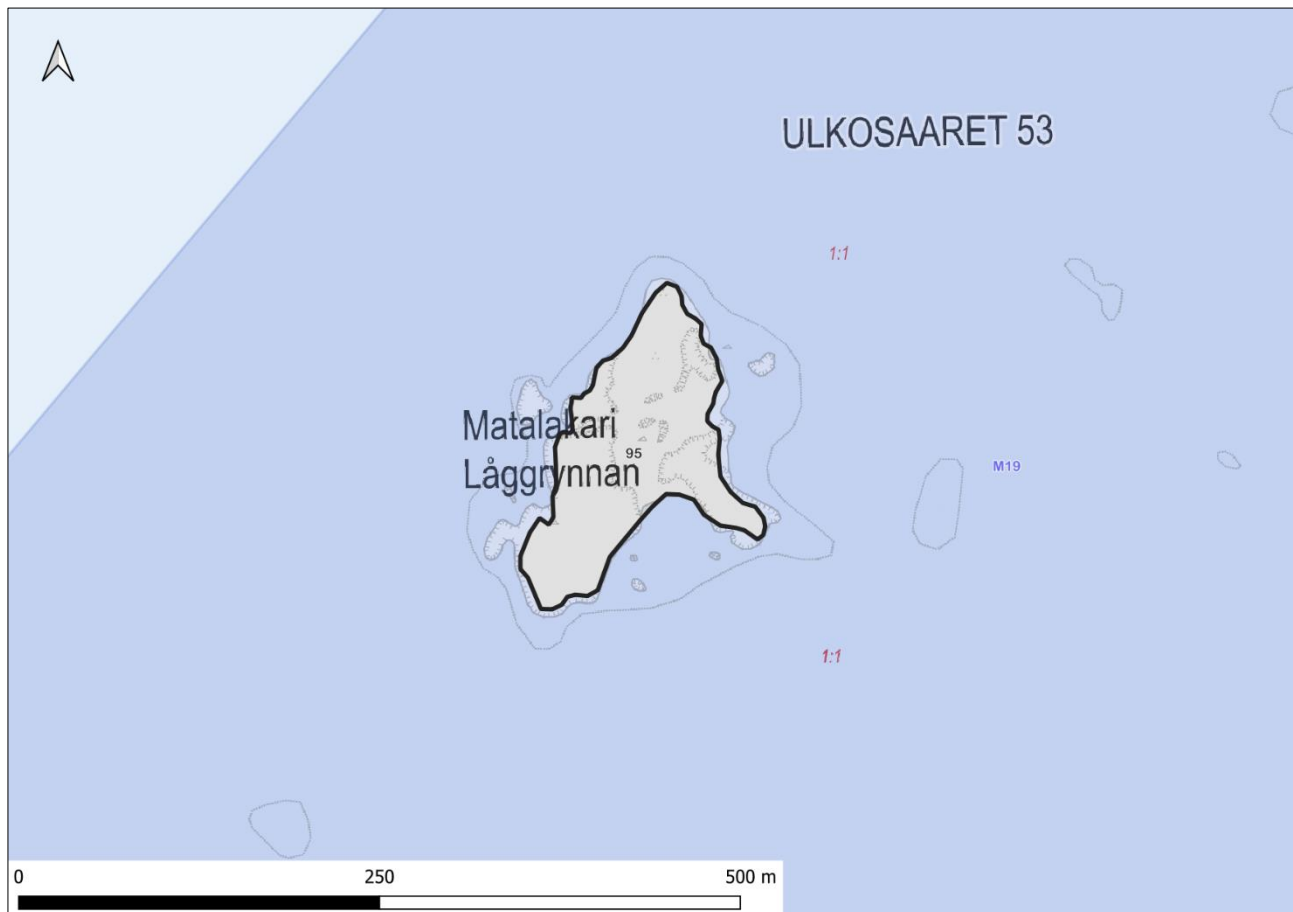
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja rantaluonnon sekä geologisten ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Peninkareilla tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistykseen ja matkailun aluetta sekä virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Peninniemen osalta asemakaavan laatiminen on vireillä. Asemakaavan ja suojelun valmistelu kannattaa tehdä samanaikaisesti. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

95. Matalakari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 1,70 ha



Matalakari on maakunnallisesti arvokasta lintualuetta (Espoon-Helsingin matalikot) ja myös IBA- ja FINIBA-linnustoalueita. Matalakari on laakea, osin kalliorantainen, osin somerikkoinen saari, joka on linnustoltaan hyvin arvokas. Pesimälinnustoon kuuluvat lintudirektiivin lajit kalatiira ja lapintiira (yhteensä n. 50–80 paria), tukkasotka, karikukko ja kivitasku sekä punajalkaviklo, räyskä, tylli, pilkkasiipi ja haahka (30–40 paria). Saaren kalalokkiyhdyksunta käsittää 40–50 paria.

Matalakarin kasvisto käsittää 70 ulkosaariston lintuluodoille tyypillistä lajia. Merkittävin laji on Helsingissä erittäin uhanalainen liuskamaltsa.

Matalakarin kivikkoinen niitty on silmälläpidettävä saariston luontotyyppiä. Ohutpeitteistä, kivikkoista rantaniittyä, jonka alueella on myös pienialaisia kalliopaljastumia. Pohja on soraa. Lajisto edustavaa ja niityllä esiintyy kattavasti tyypillisten merenrantalajien ohella ketomaruna, pujo, maitohorsma (runsas) ja pelto-orvokki. Aikanaan havaittua rantasinappia tai morsinkoa ei havaittu. Lajien esiintyminen on oikukasta, joten ne voivat edelleen kuulua lajistoon. Kohde on edustavuudeltaan erinomainen.

Veneilijät käyttävät Matalakaria mairinnousupaikkanaan. Sitä käytetään myös merilinnustukseen syyskaudella sekä koirashaahkan metsästykseseen kesäkuun alusta lukien. Saaren rauhoittaminen retkeilyltä pesimäkauden aikana kohentaisi linnuston pesimärauhaa. Kysymys vesilintumetsästyksestä syyskaudella ratkaistaan maanomistajan eli valtion edustajan tehdessä rauhoitusesityksen.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erityisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2				X	X								
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, IBA- ja FINIBA-linnustoaluetta.													

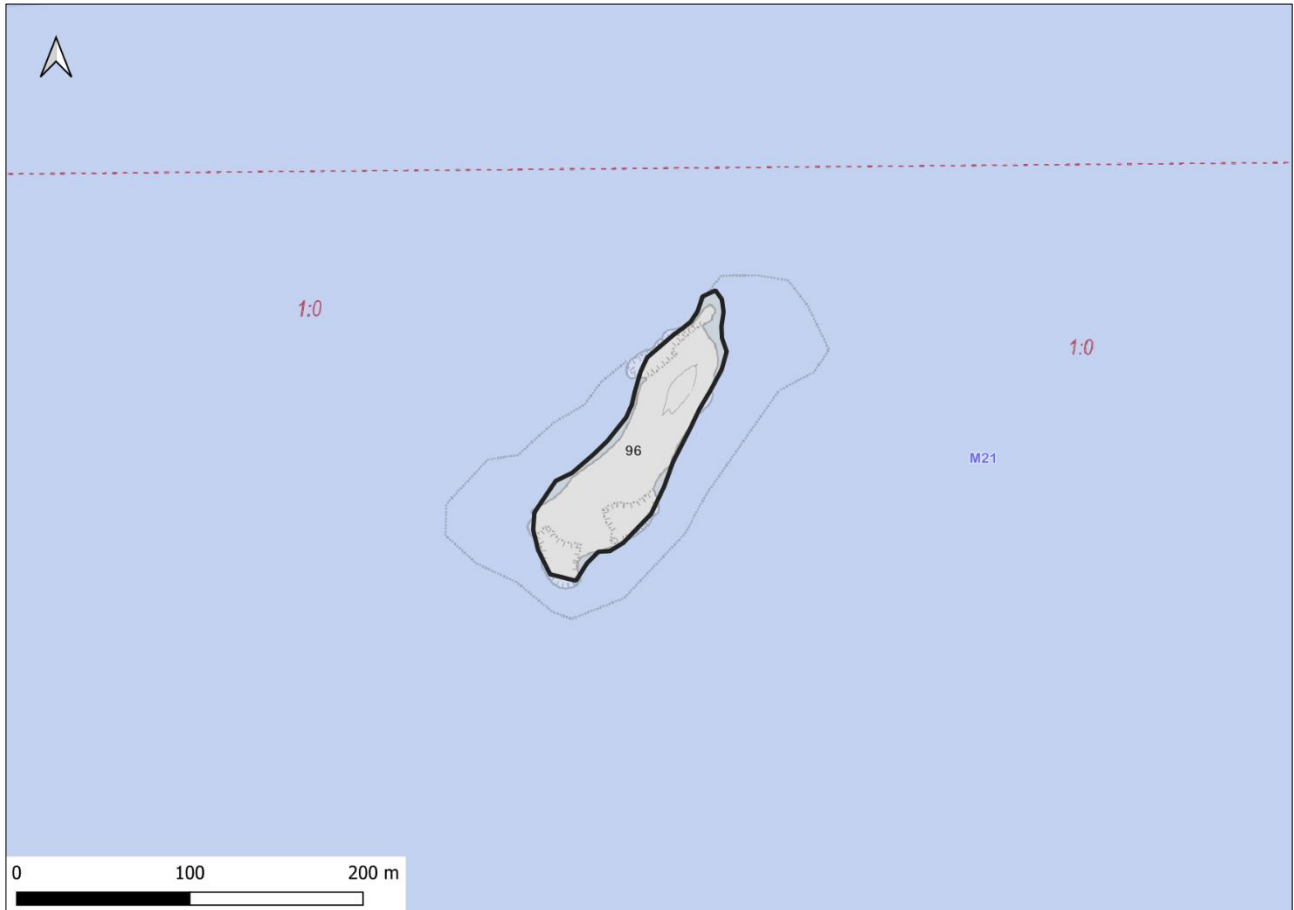
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Niitty- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

96. Kuivakari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 0,7 ha



Isosaaren luoteispuolella sijaitseva Kuivakari on avomerren ympäröimä somerikkoinen ja kallioinen luoto. Saaren kasvillisuus on hyvin niukkaa, mutta merilinnusto on runsas. Luodolla on pesinyt 4–5 paria selkälokkeja ja runsaasti haahkoja (35–40 paria). Muita vakituisia pesimälajeja ovat harmaalokki (15–20 paria), kalalokki, valkoposkihanhi ja västäräkki. Joinakin vuosina luodolla on pesinyt myös kivitasku ja harvinainen ulkosaariston asukki luotokirvinen. Kuivakarin kasvilajistoon kuuluu runsaat 40 ulkosaariston lintuluodoille tyypillistä putkilokasvilajia. Kohde on maakunnallisesti arvokasta lintualueutta (Kuivasaaren saaristoalue) ja IBA- ja FINIBA-linnustoalueita.

Saariston silmälläpidettäviä luontotyypppejä ovat Kuivakarin rantakivikot ja kivikkoiset niittyranat. Karin keskiosa on kivikon luonnehtimaa niittyrantamaista kasvillisuutta. Kasvillisuus on laikuittaista koostuen tyypillisestä kivikkoisten ranta-alueiden lajistosta. Kari on kokonaisuudessaan puuton. Kuivakaria reunustavat, lähes kasvittomat kivikkorannat. Kivien raoissa esiintyviä lajeja ovat mm. rantakukka, ruokohelppi, keto-orvokki ja tahmavillakko.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2				X	X								
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, IBA- ja FINIBA-linnustoaluetta.													

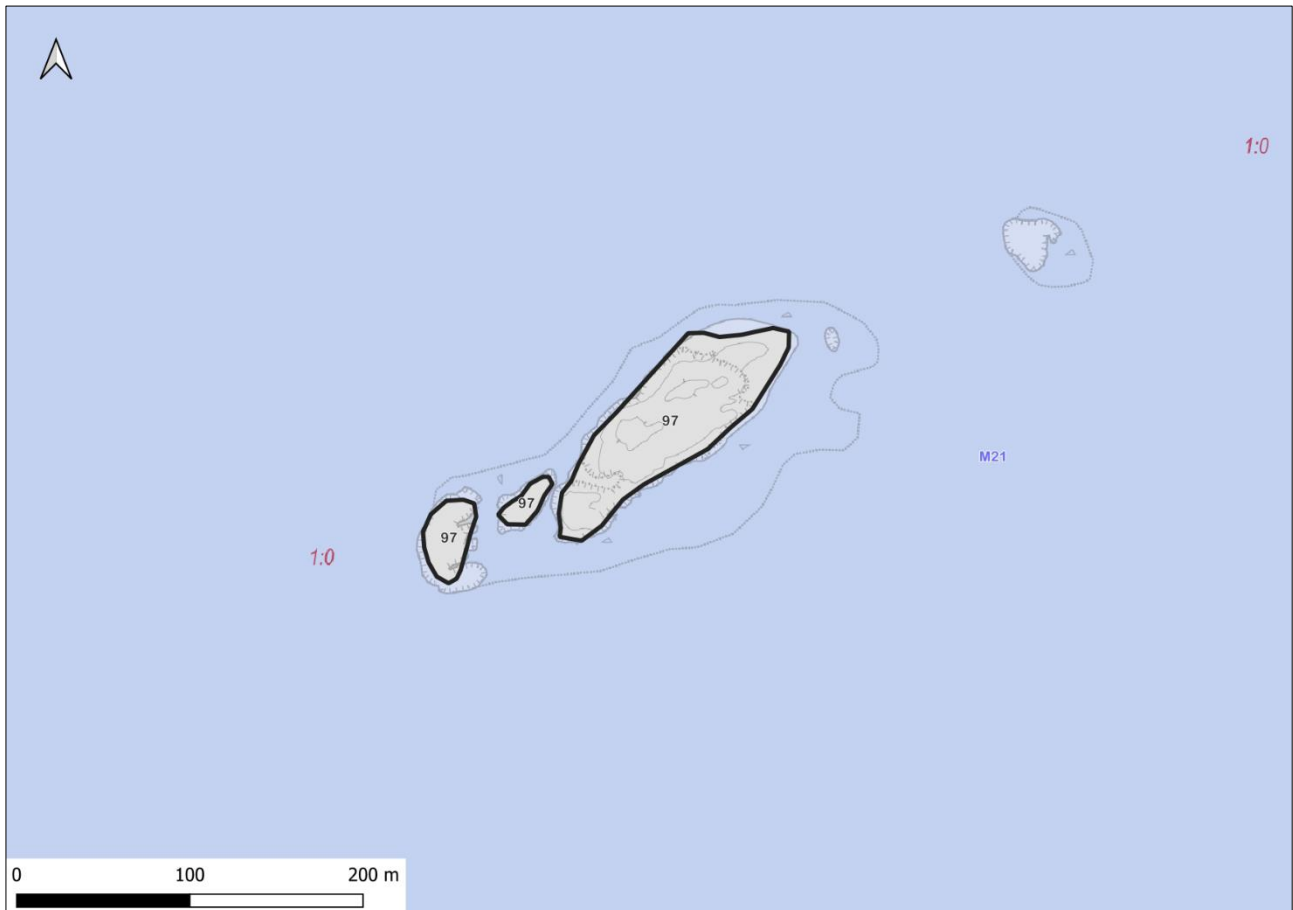
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Rantaluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

97. Kiislapaasi (Ulkosaaret)

Pinta-ala 0,83 ha



Isosaaren länsipuolella sijaitseva Kiislapaasi on karu, kolmen kivikkoisen kalliosaaren muodostama saariryhmä. Kiislapaasi on varsin niukkakasvinen, mutta linnustoltaan merkittävä.

Pesimälinnustoon kuuluu toistakymmentä lajia. Saari on saanut nimensä riskilöistä, joita siellä pesii noin 30 parin yhdyskunta. Saarella on myös runsaasti harmaalokkeja (n. 40 paria) ja haahkoja (40–50 paria). Linnustoon kuuluvat tukkasotka, selkälokki (viitisen paria) ja kivitasku. Myös luotokirvinen pesii saarella. Kohde on maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Kuivasaaren saaristoalue) ja IBA- ja FINIBA-linnustoalueita.

Saariston silmälläpidettävänä luontotyypinä on saariston kivikkorannat. Kiislapaaden koilliskärki koostuu kivikkoisesta, vähäkasvisesta rannasta. Kivikkorannoille luonteenomaisesti kasvillisuutta esiintyy hajanaisesti kivien raoissa. Valtaosin kivikko on kasvitonta.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Eryisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
2				X	X								
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoaluetta, FINIBA-linnustoaluetta.													

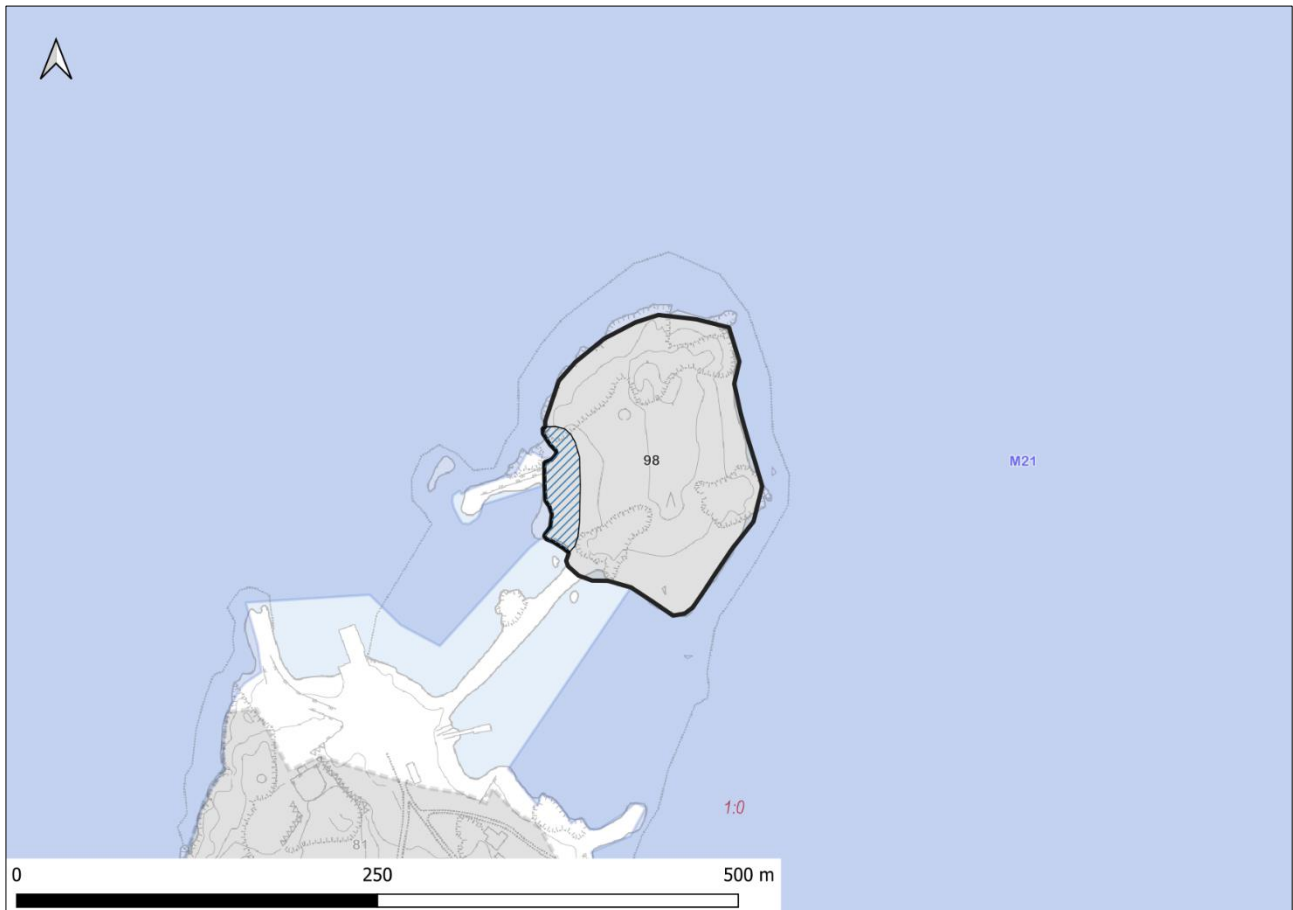
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Rantaluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella tulee kieltää maihinnousu ja lähestyminen 25 m lähemmäs rantaa 1.4.–15.8. välisenä aikana.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on virkistys- ja viheraluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Asemakaavan laatiminen on aloitettu, mutta odottaa Isosaaren maanomistuksen selkiytymistä. Asemakaavan ja suojelun valmistelu kannattaa tehdä samanaikaisesti. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

98. Pikku-Kuivasaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 2,34 ha



Luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin *Pikku Kuivasaaren merenrantaniitty* (0,17 ha) on edustava ja luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen kasvilajisto.

Kuivasaaren ja Pikku-Kuivasaaren välisen kivilohkarekannaksen pohjoispuolella itään avautuva merenrantaniitty on avointa ja matalakasvuista. Niityllä on tyypilliset kasvillisuusvyöhykkeet. Matalakasvuissa vyöhykkeessä vallitsevat meriluikka, suolavihvilä ja rönssyrölli. Joukossa kasvavat lisäksi muun muassa suomensuolasänkiö, rantanätkelmä, ketohanhikki ja keltamaite. Aallonmurtajan kohdalla merikaisla muodostaa erillisen yhdyskunnan. Korkeakasvuisen vyöhykkeen valtalajeja ovat ruokohelpi ja mesiangervo ja vyöhykkeen muita lajeja ovat muun muassa luhtavuohennokka ja ranta-alpi. Matalakasvuisen ja korkeakasvuisen vyöhykkeen välissä kasvaa punanataa.

Alue on rajattu luontotyypin esiintymisen mukaisesti etelässä ja pohjoisessa kallioon ja lohkariekkoon, lännessä aallonmurtajaan ja mereen sekä idässä tervaleppävyöhykkeeseen.

Kasvistoltaan ja linnustoltaan rikas sekä sotilasalueeseen kuuluvana erinomaisen hyvin luonnontilansa säilyttänyt ulkosaariston saari. Sen etelärantaa vallitsevat kauniit kiviset merenrantaniityt, jotka ovat ulkosaaristotyyppiä värikkäine kasvistoineen (mm. runsas isorantasappi, merivirmajuuri, suomensuolasänkiö, rantatädyke, merirannikki, keltamaite, meriputki, pietaryrtti, ruoholaukka, suomenlahdennurmikohokki, merisaunio, ketohanhikki,

isolaukku, rantakukka, rantaukonnauris, merivalvatti, keltakannusruoho, ranta-alpi). Saaren itärannalla on komeita somerikkovalleja päällään näyttävää katajikkoa.

Pohjoisranta on kallioista. Saaren sisemmät osat jakautuvat kaakon nummeksi, koillisen katajikkoniityksi ja lännen lehdoksi. Sianpuolukkamattojen, poronjäkäläpeitteiden ja katajien ohella nummea koristavat runsaat keltamatara ja nuokkukohokki sekä mm. variksenmarja, kanerva, ahokissankäpälä, mäkikuisma, ketomaruna, kalliokielo, lituruoho, mäkilemmikki, keto-orvokki, mäkikaura, kalliotuhkapensas ja orjanruusu. Viidakkomaisen tiheän lehdon puuston muodostavat haapa, tervaleppä, tuomi ja pihlaja. Pensaskerrossa on paljon lehtokuusamaa seuranaan koiranheisi, vadelma, taikinamarja, orjanruusu ja jopa metsäruusu. Hyvin runsaan kielon lisäksi kenttäkerroksen lajistoon kuuluvat lehtoarho, koiranvehnä, nuokkuhalmikkä, lehtonurmikka, metsäalvejuuri, oravanmarja, haisukurjenpolvi, kalliokielo, lillukka, letohorsma, metsätähti ja kierumatara. Pikku-Kuivasaaren ja Kuivasaaren välisen penkereen molemmin puolin on myös vähän hiekkarantaa omina kasveinaan merikaali, merinäkelmä, morsinko, merisinappi (ajoittain), merimaltsa ja liuskamaltsa. Pikku-Kuivasaaren erityisesti huomioitavia kasveja ovat keltamatara, ahokissankäpälä ja lännenmaltsa. Merikaali ja liuskamaltsa ovat Helsingissä erittäin uhanalaisia.

Saaren linnusto on varsin monipuolinen. Siihen kuuluvat tukkasotka, karikukko, kivitasku, tukkakoskelo, haahka, tylli, punajalkaviklo ja rantasipi. Pikku-Kuivasaari on Helsingin tärkeimpiä haahkan pesimäpaikkoja (aiemmin jopa 90 paria). Saarella on pesinyt myös mm. nuolihaikka ja mustapääherttu. Korpit ja kettu ovat joinakin kesinä aiheuttaneet linnuille merkittäviä pesimistappioita. Koillisrannan kallioissa on lukemattomia eriskummallisia kuppimaisia painaumuksia, jotka tekevät kalliot erikoisen näköisiksi. Ainakin osa painaumista on pieniä hiidenkirnuja. Kohde on maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Kuivasaaren saaristoalue) ja IBA- ja FINIBA-linnustoalueita.

Luontoarvoja	Ydinmetsät ja metsiköt	Arvokkaimmat kangasmetsät	Arvokkaimmat METSO-kohteet	Erytisesti huomioitavat luontotyypit	Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet	Arvokkaimmat kasvikohteet	Niityt	Arvokkaimmat kääpä- ja orvakkakohteet	Lähteet	Purot	Norot	Lammet	Arvokkaimmat geologiset kohteet
6		X		X	X	X	X						X
Lisätiedot: Arvoluokan 1 linnustoalueita, IBA- ja FINIBA-linnustoalueita; kohde sisältää luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajauksen <i>Pikku-Kuivasaaren merenrantaniitty</i> .													

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Monimuotoisen luontokokonaisuuden säilyttäminen. Turvaa Helsingin niittyverkostoa.

HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Asemakaavan laatiminen on aloitettu, mutta odottaa Isosaaren maanomistuksen selkiytymistä. Asemakaavan ja suojelun valmistelu kannattaa tehdä samanaikaisesti. Saarikategorisoinnissa luokiteltu rajoitetun käytön saareksi.

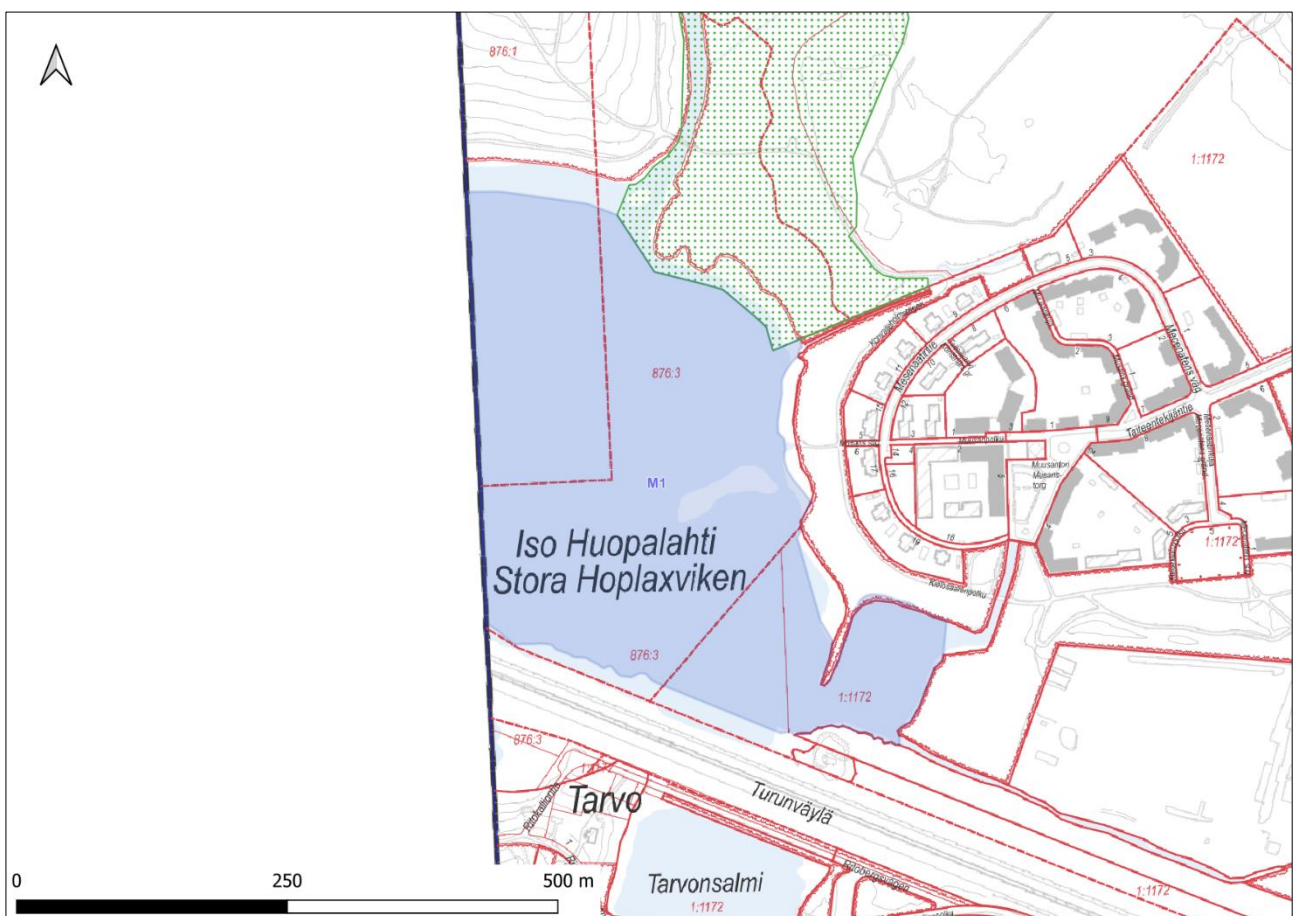
LISÄTIETOA: Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspäätös. (Pikku-Kuivasaaren merenrantaniitty), päätös 03.11.2000.

3.2 Merialueet ja rantaluonto

3.2.1 Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet

M1. Iso Huopalahti (Munkkiniemi/ Pitäjänmäki)

Pinta-ala 13,0 ha



PEMMA-alueen *Laajalahti – Iso Huopalahti* pohjoinen osa. Iso Huopalahti on Laajalahden pohjoinen lahdelma. Lahden poikki kulkee Espoon ja Helsingin välinen raja.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Ahvenelle (*Perca fluviatilis*) ja kuhalle (*Sander lucioperca*) pääkaupunkiseudun tärkeimpiä kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalle lajille tai luontotyypille

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiarviointin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haura- ja hapsikkapohjat (NT), merinäkinruohopohjat (NT), sätkinpohjat (NT).

Biologinen monimuotoisuus

Alueelta havaittu useita kansallisia luontotyyppisiä. Myös havaittu paljon putkilokasvilajeja mm. ärviää (*Myriophyllum* spp.) ja vesitähteä (*Callitriche* spp.) sekä levistä mm. hapranäkinpartaa (*Chara globularis*) ja liinavihersäiettä (*Chaetomorpha linum*, DD).

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 0 (9)**

-

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 5 (12)**

Aegagropila linnaei, *Chaetomorpha linum*, *Cladophora fracta*, *Cladophora glomerata*, *Ulva* sp.

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 2 (15)**

Pylaiella littoralis, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä 3 (8)**

Chara aspera, *Chara aspera* var *subinermis*, *Chara globularis*

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 0 (3)**

-

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 23 (62)**

Alisma plantagoaquatica, *Bolboschoenus maritimus*, *Callitriche palustris*, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Lemna minor*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Najas marina*, *Persicaria hydropiper*, *Persicaria lapathifolia*, *Phragmites australis*, *Potamogeton crispus*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus circinatus*, *Ranunculus confervoides*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia pectinata*, *Typha latifolia*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zannichellia palustris* var *pedicellata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

-

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 9**

Haura- ja hapsikkapohjat, karvalehtipohjat, luikkapohjat, ärviäpohjat, merinäkinruohopohjat, sätkinpohjat, vesisammalpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Uhanalaisena luontotyyppinä on Iso-Huopalahden länsipuolella oleva edustavuudeltaan hyvä Iso-Huopalahden ruokoluhta. Alueella on laajat avoluhat puustoisesta rantavyöhykkeestä lähtien. Ulko-osissa ne muuttuvat puhtaaksi ruovikoksi. Vallitsevana on ruokoluhat, joissa esiintyy järviruo' on ohella mesiangervoa, kurjenmiekkää, myrkykeisoa, kurjenjalkaa ja ojakellukkaa. Muutamain paikoin esiintyy myös pajuviitaluhtaa. Luhta vaihettuu suuruohostoksi ja edelleen

paikoin lehdoksi. Suurruohostoa ei ole rajattu omaksi kuvioksi. Kurtturuusua ja karhunköynnöstä esiintyy suurruohostoisilla osilla kävelytien reunoilla.

Alue on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta ja FINIBA-linnustoalueutta (Laajalahti-Huopalahti-Vanhankaupunginlahti). Alue oli vielä 1950-luvulla mahtava lintulahti.

Alue on osittain tärkeää lepakkoalueutta (Tali). Vesisiipat viihtyvät alueella, koska Mätäjoki tarjoaa niille puuston ympäröimän suojaisan ja hämyisän saalistuspaikan. Vesisiipat saalistavat pääasiassa Mätäjoen alkupäässä ja Talin kartanon kohdalla. Mätäjoen suulla sillan molemmin puolin on veden pinnalla vesikasvillisuutta, joka haittaa vesisiipan kaikuluotausta, eikä sieltä tavattu vesisiippaa kuten vuoden 2003 kartoituksessa. Pohjanalepakot saalistavat reuna-alueilla ja golf-kentän yllä. Korvayököt saalistivat golf-kentällä yksittäisten puiden ympärillä sekä Mätäjoen ja Ison Huopalahden rantametsissä. Vuonna 2003 alueella havaittiin myös pikkulepakko. Vuoden 2014 kartoituksessa alueelta tavattiin uutena lajina korvayökkö.

Kohde on myös LAKU-alueutta (Iso Huopalahti ja Talin lehdot).

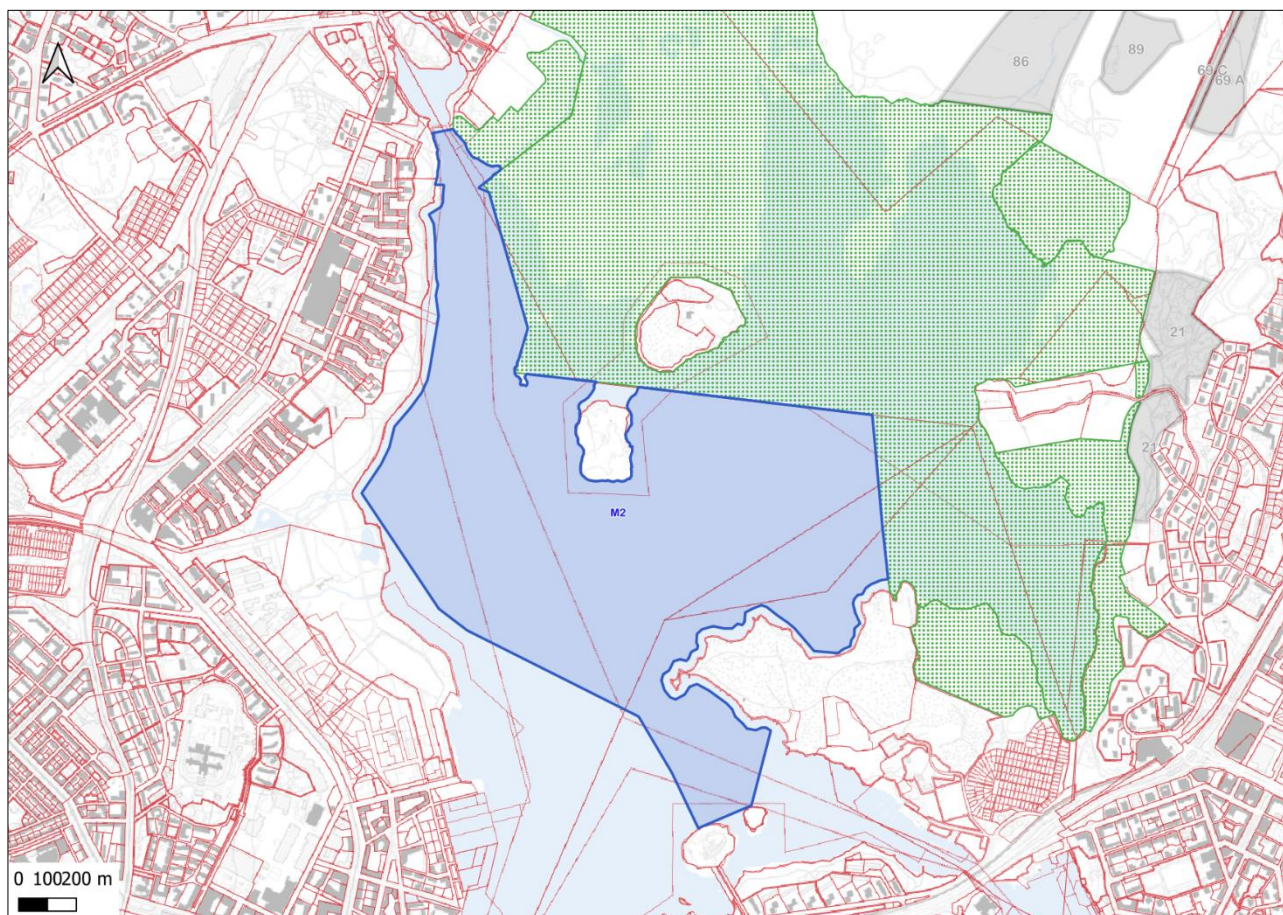
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa on otettava huomioon ranta-alueiden tulvarakenteiden tarve, Valtatie 1:n sillan huolto- ja korjaustarve, ruoppaustarve Muusantorin edustan uoman osalta sekä Ison Huopalahden kaatopaikan kunnostamisen edellytykset (ESAVI/531/04.08/2010).

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialueutta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialueutta.

M2. Vanhankaupunginlahti (Hermannin/ Herttoniemi/Kulosaari/Sörnäinen/Toukola/ Vanhakaupunki/Viikki)

Pinta-ala 176,0 ha



PEMMA-alue *Vanhankaupunginlahti* on osa Helsingin suurinta luonnonsuojelualuetta. Lahteen laskee Vantaanjoki, joka kuljettaa lahteen myös runsaasti saviainesta, orgaanista-ainesta ja ravinteita johtuen suuresta valuma-alueestaan. Vedenalainen kasvillisuus on rehevälle jokisuistoalueelle tyypillistä monipuolista putkilokasvillisuutta. Alue on kalastollisesti tärkeä.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Alue on jokisuisto, joka on sinänsä ainutlaatuinen; pääkaupunkiseudulla ei ole muita jokisuistoalueita.

Eriytynen tärkeys lajin elinkierrossa

Alue on kala-arvoiltaan merkittävä ja kalalajistoltaan rikas; alueella tavataan eri lajeja, joita ei samalla tavoin tavata muualla Helsingissä. Alue on tärkeä kevätkutuisille ahvenelle (*Perca fluviatilis*), kuhalle (*Sander lucioperca*) ja hauelle (*Esox lucius*), ja vaelluskaloille, meritaimenelle (*Salmo trutta morpha trutta*, EN) ja lohelle (*Salmo salar*, VU).

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalle lajille tai luontotyypille

Ruppia maritima (NT), meritaimen (EN), lohi (VU) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haura- ja hapsikkapohjat (NT).

Luontotyyppiyhdistelmä: jokisuisto (EN).

Biologinen monimuotoisuus

Alueella esiintyy runsaasti eri putkilokasvilajeja.

Luonnontilaisuus

Pääkaupunkiseudulla on hyvin vähän koskematonta aluetta; tämän alueen itäosa on suhteellisen koskematonta. Alue ei kuitenkaan välttämättä ole luonnontilainen.

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 0 (9)**

-

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 5 (12)**

Cladophora fracta, *Cladophora glomerata*, *Rhizoclonium* sp., *Ulva* sp., *Urospora*

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 2 (15)**

Ectocarpus siliculosus, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä 0 (8)**

-

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 0 (3)**

-

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 24 (62)**

Bolboschoenus maritimus, *Caltha palustris*, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis parvula*, *Lemna minor*, *Lemna trisulca*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Myriophyllum verticillatum*, *Najas marina*, *Nuphar lutea*, *Phragmites australis*, *Potamogeton obtusifolius*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus circinatus*, *Ruppia maritima*, *Sagittaria sagittifolia*, *Sagittaria x lunata*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia pectinata*, *Typha angustifolia*, *Typha latifolia*, *Utricularia australis*, *Zannichellia palustris* var *palustris*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Ruppia maritima (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 6**

Haura- ja hapsikkapohjat, karvalehtipohjat, luikkapohjat, ärviäpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta (Viikki-Vanhankaupunginlahti) sekä IBA- ja FINIBA-linnustoalueita.

Vanhankaupunginlahdella on myös kolme paikallisesti tärkeää lepakkoaluetta (Kuusiluoto, Vanhankaupunginlahden länsiselkä, Leposaari) sekä yksi arvokas lepakkoalue (Kivinokka), joissa on tavattu pohjanlepakoita, vesisiippoja ja viikisiippoja. Kivinokan alueella myös korvayökköjä ja pikkulepakoita.

Kohde kattaa Kuusiluodon ranta-alueet, jotka ovat lähes kokonaan arvokasta rantaluontotyyppiä.

Alue rajautuu itäreunastaan jo olemassa olevaan Vanhankaupunginlahden lintuvesi Natura 2000 – alueeseen.

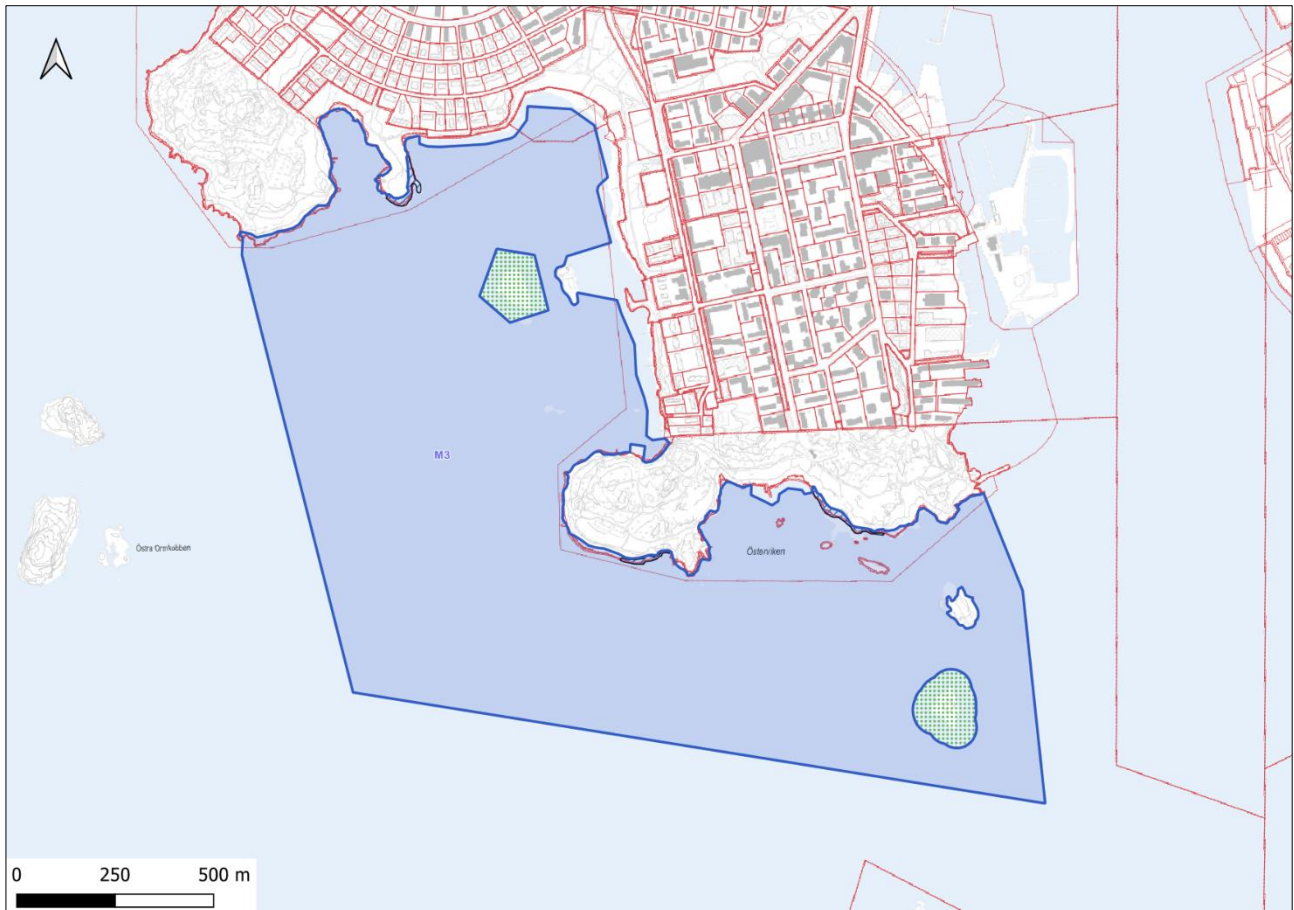
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee huomioida Vanhankaupunginkosken patoa koskevat toimenpiteet sekä mahdollistaa Hermanninrannan, Verkkosaaren ja Herttoniemen länsirannan kehittäminen.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen länsireuna on keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on rantojen tuntumassa vesialuetta.

M3. Hevosenkälähti–Itälahti (Lauttasaari/Ulkosaaret)

Pinta-ala 174,9 ha



PEMMA-alue *Lauttasaaren Hevosenkälähti – Hatut*. Lauttasaaren lounaisranta on yksi mielenkiintoisimmista PEMMA-alueista. Lähellä kaupungin keskustaa ja vilkkaita vene- ja laivaväyliä sijaitsevalta alueelta löytyy kirkasta vettä, monipuolista lajistoa ja runsaasti eri luontotyyppisiä. Alueen luonne muuttuu siirryttäessä hiekkapohjaisesta Hevosenkälähdestä Särkiniemen ohi Sisä- ja Ulko-Hatulle, jossa lajisto on avoimille merialueille tyypillisempää. Alueella sijaitsee Tiiraluodon luonnonsuojelualue.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on todettu merikutuiselle siialle sopivia kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajilla tai luontotyypillä

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiarviointin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: punaleväpohjat (EN), haurupohjat (EN), suojaosat näkinpartaispohjat (VU), avoimet näkinpartaispohjat (NT) ja haura- ja hapsikkapohjat (NT).

Biologinen monimuotoisuus

Lauttasaaren pohjanlaatu on hiekkainen. Hevosenkenkälahdessa esiintyy todella monipuolista lajistoa, mm. näkinpartaisia ja vesi on kirkasta.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 6 (9)

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Aegagropila linnaei, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva sp*

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 10 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus sp.*, *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Stictyosiphon tortilis*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 4 (8)

Chara aspera, *Chara aspera* var *subinermis*, *Chara baltica*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 17 (62)

Ceratophyllum demersum, *Eleocharis acicularis*, *Eleocharis parvula*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus baudotii*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Stuckenia x suecica*, *Subularia aquatica*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zannichellia palustris* var *pedicellata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 9

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaosat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jouhileväpohjat, ärviäpohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Kohteen rannoilla on kolme luonnonsuojelulain mukaisen luontotyyppin (merenrantaniitty) rajausta.

Kohteen pohjoisrannalla oleva rajausta *Takaniemen merenrantaniitty* on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen ja edustava merenrantakasvillisuus. Merenrantaniitty on avointa ja

matalakasvuista. Alue rajautuu lännessä hyvin kivikkoiseen osaan rantaniittyä, itärannalla leveimmän niittyosan muuttuessa kapeammaksi ja mantereella rantametsikköön. Kasvillisuus ulottuu paikoin noin viiden metrin päähän vesirajasta ja uloinna kasvaa muun muassa merikaislaa. Osittain vedessä ja maalla kasvavat muun muassa suolavihvilä, rönsyrölli, meriratamo, merirannikki, merisuolake ja meriasteri. Kuivemmalla maalla kasvavat lisäksi muun muassa siniheinä, ruokopuntarpää, suolasänkiö, ketohanhikki keltamaite, meriputki, virtajuuri, rantakukka, ranta-alpi, ruokohelpi, mesiangervo ja juolavehna. Aikaisemmissa selvityksissä alueelta on löydetty myös käärmeenkieli. Merenrantaniitylle on muodostunut ulkoilijoiden käyttämä polku, joka kiertää koko niemen. Tämä ei ole merkittävästi vaikuttanut alueen luonnontilaisuuteen ja ominaispiirteiden säilymiseen.

Särkiniemen etelärannalla oleva rajaus *Särkiniemen merenrantaniitty* on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen ja edustava merenrantakasvillisuus. Merenrantaniitty on avointa ja matalakasvuista. Alue rajautuu idässä kallioniemekkeen vieressä olevaan pieneen poukamaan, lännessä hyvin kivikkoiseen ja kapenevaan rantaniittyyn ja pohjoisessa tervaleppiin. Vedessä ja vesirajassa kasvavat muun muassa suolavihvilä, rönsyrölli, meriratamo, merirannikki ja meriasteri. Kuivemmalla maalla kasvavat lisäksi muun muassa punasänkiö, ketohanhikki, keltamaite, rantapiharatamo ja isorantasappi. Tervaleppien luona kasvavat muun muassa ruokohelpi, rantavehna, ranta-alpi, pietaryrtti, virtajuuri, ojakärsämö, rantakukka, mesiangervo ja siniheinä. Merenrantaniityn läheisyydessä on mökkejä ja polku. Nämä tekijät eivät ole merkittävästi vaikuttaneet alueen luonnontilaisuuteen ja ominaispiirteiden säilymiseen.

Vattuniemen etelärannalla oleva rajaus *Vattuniemen merenrantaniitty* on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen ja edustava merenrantakasvillisuus. Merenrantaniitty on avointa ja matalakasvuista. Alue rajautuu luoteessa uimarantaan, kaakossa rantakallioon ja ruovikkoon ja mantereen puolella tervalepikkoon tai kallioon. Kasvillisuus jatkuu laikuittain noin 10 metrin päähän vesirajasta. Uloimmassa vyöhykkeessä kasvavat muun muassa meriluikka, meriratamo, merisuolake, rönsyrölli, sinikaisla, meriasteri ja suolavihvilä. Seuraavassa vyöhykkeessä kasvavat muun muassa suolavihvilä, rönsyrölli, merirannikki, ketohanhikki, suolasänkiö, punasänkiö ja isorantasappi. Kuivemman maan luonnehtijalajeja ovat rantatädyke, rantanätkelmä, isolaukku ja keltamaite. Merenrantaniityn läheisyydessä on mökkejä, uimaranta ja polkuja. Nämä tekijät eivät ole merkittävästi vaikuttaneet alueen luonnontilaisuuteen ja ominaispiirteiden säilymiseen.

Lisäksi Itämeren kivikkoista niityrantaa ja Itämeren hiekkarantaa esiintyy pitkin rantaviivaa Hevosenkälahdessa ja Itälahdessa. Luontotyypit ovat edustavuudeltaan vähintään kohtalaisia. Alueen rantaviivoilla on yhteensä neljä arvokasta kasvikohtetta sekä niittykeskittymiä ja paikallisesti tärkeitä lepakoalueita.

Osa maakunnallisesti arvokkaasta lintualueesta Espoon-Helsingin rajaseudun saaristo sijoittuu kohteelle.

Merenpohjaa on kunnostettu tuomalla alueelle merihiekkaa ja alueelle on istutettu meriajokasta vuonna 2024.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen.

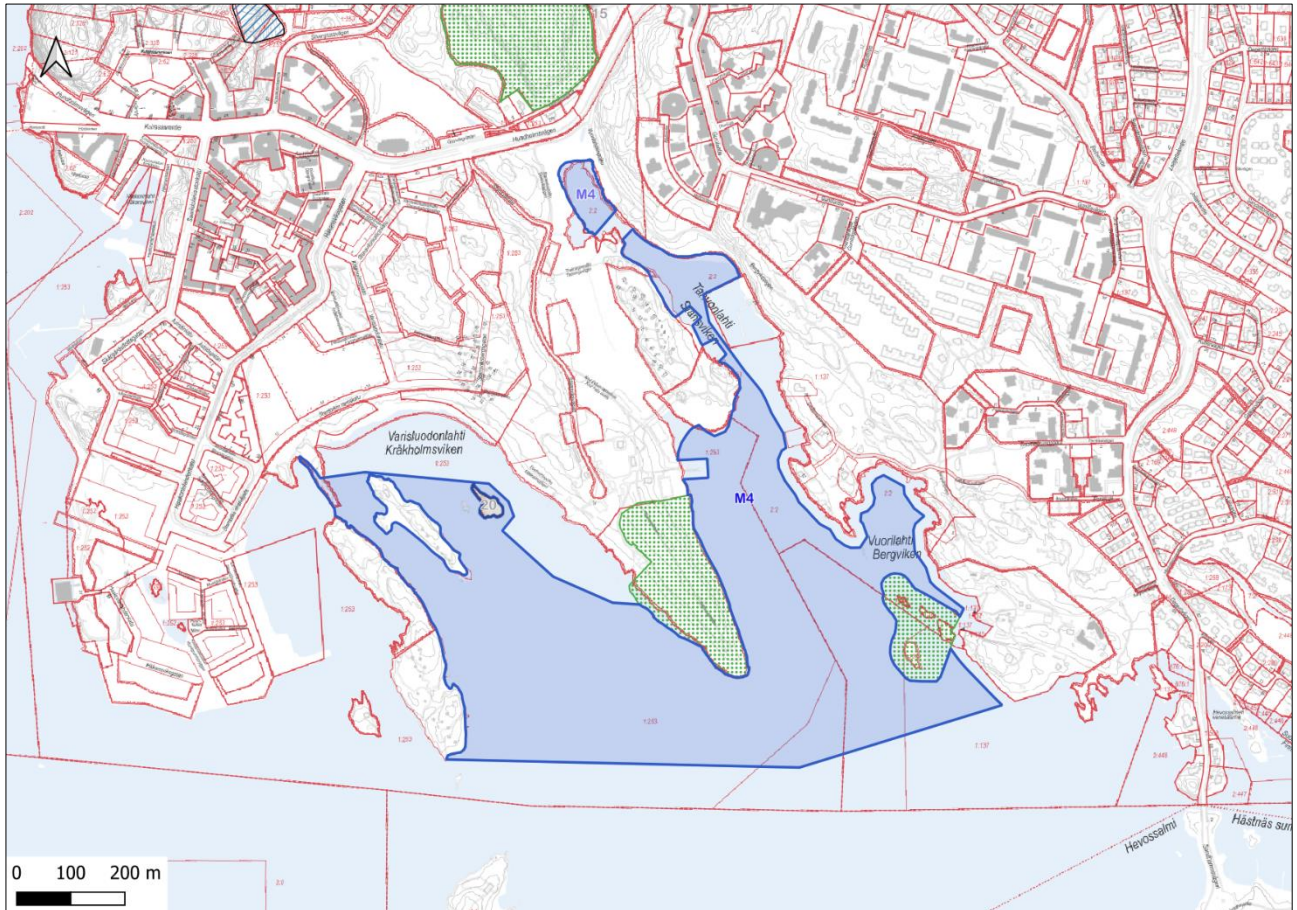
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa alueella jo olemassa olevien uimarantojen virkistyskäyttö ja ylläpito sekä Nahkahousut-saarella sijaitsevan veneveistämön toimintaedellytykset.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Rantojen tuntumassa on alueita, jotka ovat lainvoimaisessa asemakaavassa vesialuetta. Pääosa alueesta on asemakaavoittamatonta.

LISÄTIETOA: Ahonen & Markkanen 2000

M4. Tahvonlahti (Laajasalo)

Pinta-ala 42,3 ha



PEMMA-alue *Tahvonlahdenniemi* sijaitsee entisen Laajasalon öljysataman ja voimakkaasti kehittyvän Kruunuvuorenrannan alueen vieressä. Tahvonlahdenniemellä sijaitseva Stansvikin lehto on suojelualuetta. Itse niemi on melko luonnontilaista metsää ja rannoilta löytyy mm. näkinpartaisniittyjä. Idässä alue rajautuu Hevossalmen rantakallioihin, joissa rakkohauru ja punalevät vallitsevat.

Stansvik kuuluu Itä-Helsingin kulttuuripuistoon, joka on yksi kaupungin kuudesta vihersormesta. Aluetta tulee Stansvikin (Tahvonlahden) kartanopuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman mukaan käsitellä erityisen arvokkaana ympäristönä, sillä siellä on vedenalaisen luonnon lisäksi useita päällekkäisiä luontoarvoja.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

-

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Biologinen monimuotoisuus

Tahvonlahdenniemessä esiintyy mm. useampi näkinpartaislaji (*Chara* spp.), merivita (*Stuckenia filiformis*), pikkuvita (*Potamogeton berchtoldii*; ei tavanomaista lajistoa). Niemen läntinen puoli on lajistollisesti edustavampi ja rikkaampi kuin itäinen puoli havaintojen perusteella. Niemen länsipuolella havaittu myös mm. punalevälajeja sekä silmälläpidettävää (NT) rakkohaurua (*Fucus vesiculosus*).

Tahvonlahden pohjoispäässä sijaitseva kluuvi on tärkeä sammakoiden esiintymisalue mm. rauhoitetuille rusko- ja viitasammakoille.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 1 (9)**

Ceramium tenuicorne

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 4 (12)**

Chaetomorpha linum, *Cladophora fracta*, *Cladophora glomerata*, *Ulva* sp.

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 7 (15)**

Chorda filum, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä 4 (8)**

Chara aspera, *Chara baltica*, *Spirogyra*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 0 (3)**

-

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 18 (62)**

Bolboschoenus maritimus, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Lemna minor*, *Lemna trisulca*, *Myriophyllum spicatum*, *Myriophyllum verticillatum*, *Najas marina*, *Phragmites australis*, *Potamogeton berchtoldii*, *Potamogeton obtusifolius*, *Potamogeton perfoliatus*, *Potamogeton pusillus*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Typha latifolia*, *Zannichellia palustris* var *palustris*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 4**

Karvalehtipohjat, ärviäpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Merialue on pieneltä osin maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Kruunuvuorenselkä.

Uhanalaisista luontotyypeistä alueella on edustavuudeltaan hyvä Laajasalon flada. Se on vanhan lahdenpohjukan muodostama flada, jolla yhteys mereen itäisen salmen kautta. Läntinen salmi on umpeutunut ja poikki rakennettu kapea kannas, jossa polku ja puustoa. Flada on laajalti ruovikkoa, vain keskiosissaan ja salmessa avovesiallikoita. Flada on luonnontilainen ja lähivaluma-alue

rakentamaton. Pohjoispäässä tiealue lähellä fladan reunaa. Läntinen salmi/lahden pohjukka muuttunut ja rajattu pois.

Kruunuvuorenrannassa on niittyverkoston arvokohde. Tahvonlahdenniemellä on arvokas lepakkoalue. Lajeina on pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiiapat, korvayökkö (Helsingin lepakkoselvitys 2014). Näiden lisäksi on erillisselvityksissä havaittu harvinaiset pikkulepakko, isolepakko ja kääpiölepakko. Tahvonlahti on osittain LAKU-aluetta.

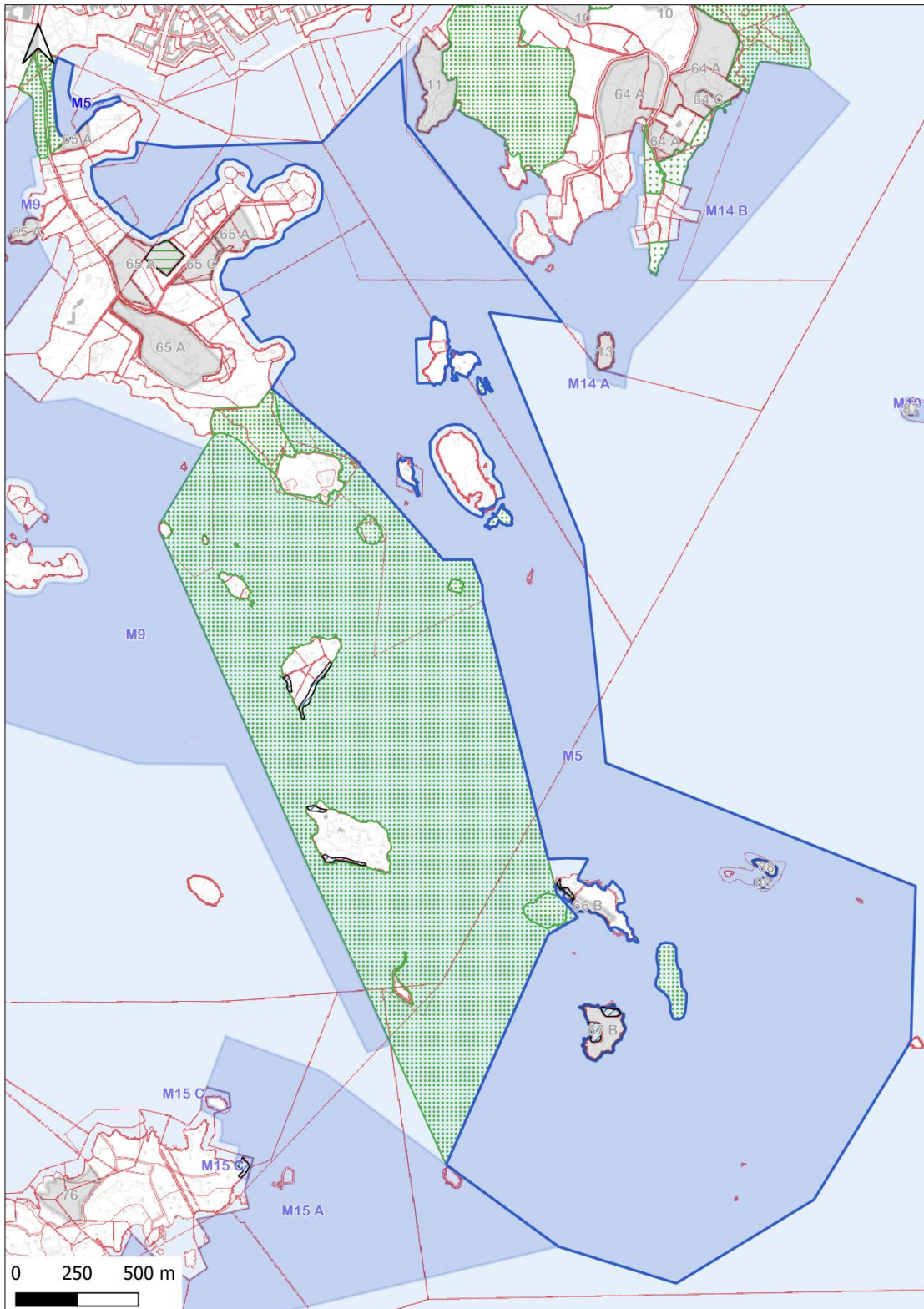
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa alueella olevien uimarantojen virksityskäyttö ja ylläpito sekä Tahvonlahden pienvenesataman toimintaedellytykset. Lisäksi tulee huomioida veneväylän ruoppaustarve sekä mahdollistaa Tahvonlahden itärannan ja Nuottaniemen alueella sijaitsevien huviloiden mahdolliset rantarakenteet kuten laiturit. Varisluodonlahden osalta tulee mahdollistaa ranta-alueen kehittäminen.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on pääosin vesialuetta, mutta pieneltä osalta venesatama-aluetta. Lisäksi asemakaavassa alueella jalankulku- ja pyöräily sillan mahdollistava merkintä ja Suomensuon alueen uimapaikka.

M5. Kallahdenniemen itäpuoli–Hattusaari (Ulkosaaret/Vuosaari)

Pinta-ala 450,5 ha



PEMMA-alueen *Kallahti – Vuosaarenselkä – Pihlajaluoto* keskiosa. Kallahdenniemi on ainutlaatuinen hiekkaharjumuodostuma Helsingin rannalla ja kuuluu valtakunnalliseen harjijensuojeluohjelmaan. Suuri osa harjista on luonnonsuojelualuetta, ja alue on ulkoilijoiden suosiossa. Niemeltä löytyy myös kesäkahvila ja uimarantoja. Harju jatkuu veden alla pitkälle etelään ja suuri osa harjun vedenalaisesta jatkeesta on suojeltu ensimmäisenä vedenalaisena suojelualueena Helsingissä. Hiekkapitoinen pohjanlaatu näkyy alueen kasvillisuudessa niin pinnan päällä kuin allakin ja vedenalainen luonto on pääkaupunkiseudun monipuolisimpia.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Pääkaupunkiseudun ainoa hiekkaharjumuodostuma.

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on silakan kutualueita ja merikutuisen siian merkittäviä lisääntymisalueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajilla tai luontotyypillä

Jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT), rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), kiertohapsikka (*Ruppia spiralis*, NT), merihapsikka (*Ruppia maritima*, NT), meriajokas (*Zostera marina*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppiejä: haurupohjat (EN), punalevöpohjat (EN), meriajokaspohjat (VU), suojaisat näkinpartaispohjat (VU), avoimet näkinpartaispohjat (NT), haura- ja hapsikkapohjat (NT). Alueella esiintyy myös kansallisen luontotyyppi-arvioinnin yhdistelmäluontotyyppi fladat (VU).

Biologinen monimuotoisuus

Runsasti pääkaupunkiseudulle epätyypillisiä hiekkapohjien lajeja ja luontotyyppiejä. Alueella on runsasta levä- ja putkilokasvilajistoa, sekä useita kansallisen luontotyyppi-arvioinnin luontotyyppiejä.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 8 (9)

Aglaothamnion roseum, *Ceramium tenuicorne*, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranooides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucooides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 3 (12)

Cladophora glomerata, *Cladophora rupestris*, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 13 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Scytosiphon lomentaria*, *Stictyosiphon tortilis*, *Vaucheria*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 6 (8)

Chara aspera, *Chara aspera* var *subinermis*, *Chara baltica*, *Chara canescens*, *Chara globularis*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet

Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit

Putkilokasvilajien määrä: 20 (62)

Bolboschoenus maritimus, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Eleocharis parvula*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus baudotii*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Ruppia maritima*, *Ruppia spiralis*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris var palustris*, *Zannichellia palustris var pedicellata*, *Zostera marina*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Ruppia spiralis* (NT), *Ruppia maritima* (NT), *Zostera marina* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu)

Kansallisten luontotyyppien määrä: 12

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaisat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jousileväpohjat, karvalehtipohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, meriajokaspohjat.

Muut luontoarvot

Neitsytsaaren ja Pihlajaluodon rantaviivoilla on uhanalaisista luontotyypeistä edustavuudeltaan hyviä ja erinomaisia merenrantojen kalliolammikoita ja Itämeren kivikkoista niittyrintaa.

Kallahdenniemen merialueesta iso osa kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen (Kallahdenniemen merialue), joka käsittää Kallahdenniemen vedenalaisen jatkeen, hiekkaharjun, joka pilkistää pinnan alta esiin vielä särkkinä ja luotoina kaukana merellä. Kivikkoiset ja soraiset matalikot ovat tärkeitä. Merialue on osittain myös FINIBA- ja IBA-linnustoaluetta (uusi alue 2015: tärkeä allin levähdys- ja talvehtimisalue).

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Koko Natura 2000 -alueen (FI0100063 Kallahden harju-, niitty- ja vesialueet) toteuttaminen luonnonsuojelulla.

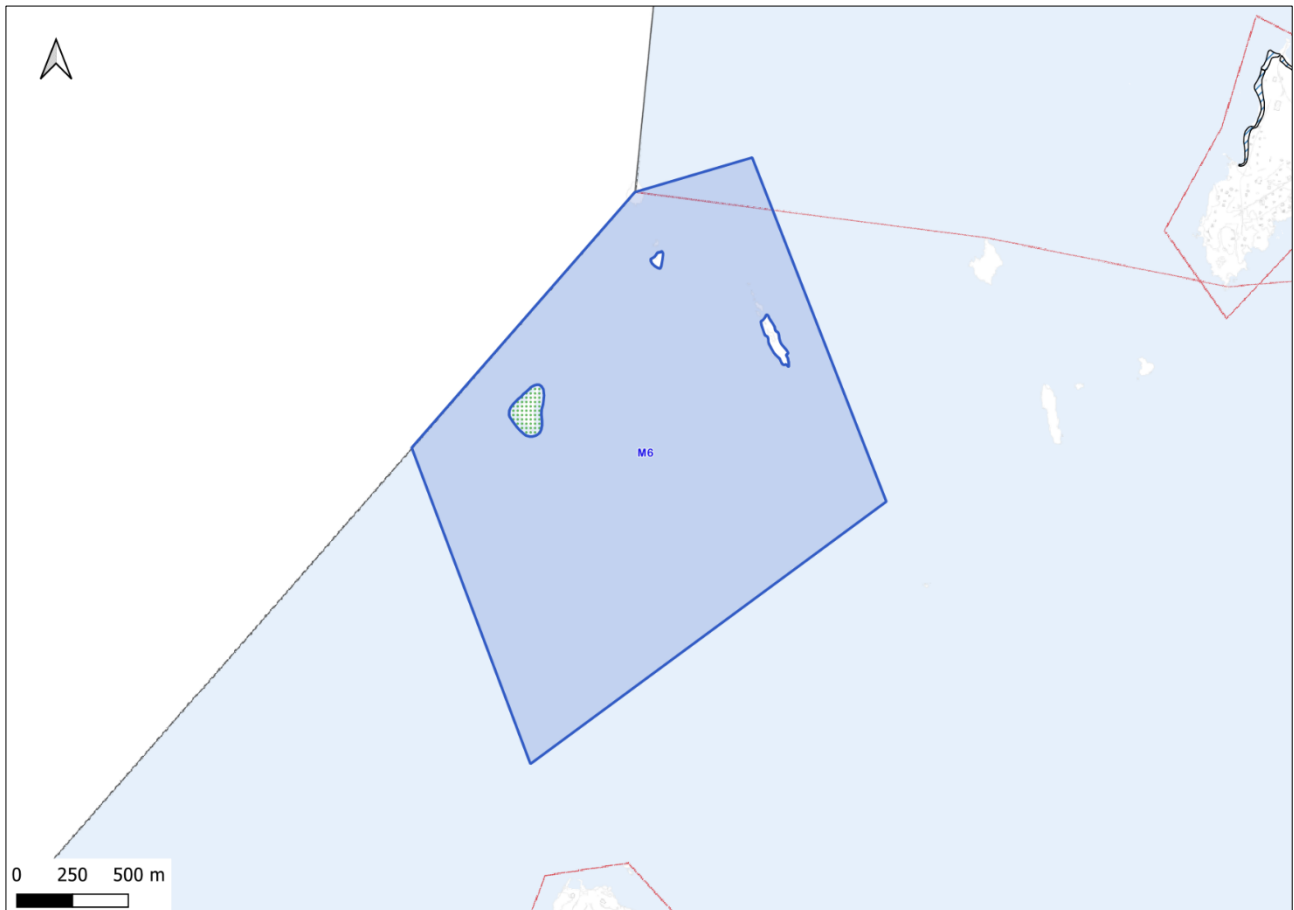
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa Läntisen Neitsytsaaren, Kalliosaaren ja Pihlajaluodon nykyinen ja tuleva virkistyskäyttö sekä alueella kulkevien veneväylien ruoppaustarve ja muut meriliikenteen toimintaedellytykset. Mikäli alueella on tarve yhdyskuntateknisille rakenteille, tulee ne mahdollistaa. Lisäksi tulee huomioida Kallahdenniemen ranta-alueiden jo olemassa olevat laituri- ja muut rantarakenteet sekä niiden ylläpito. Ankkuroitumista ja liikkumista tulee rajoittaa ja ohjata alueilla, joilla esiintyy uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja tai luontotyyppisiä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on pääosin vesialuetta. Osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

LISÄTIETOA: Ellermaa 2018

M6. Nuottakari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 319,5 ha



PEMMA-alueen Nuottakari – Harmaakari saaret ovat liki puuttomia luotoja ja muu vesialue on välisaariston avovettä. Pinnan alla alueelle sijoittuu kuitenkin runsaasti riuttoja ja matalia kareja. Alueelle ei osu yhtään veneväylää ja suora ihmispaine on muutenkin vähäistä. Alueella esiintyy kattava valikoima puna-, viher- ja ruskoleviä. Nuottakari on suojeltu linnustollisesti tärkeänä luotona.

Kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

-

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiinventoinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haurupohjat (EN), punaleväpohjat (EN).

Biologinen monimuotoisuus

Alueella esiintyy monipuolista levälajistoa ja sinisimpukoita (*Mytilus trossulus*).

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 7 (9)**

Ceramium tenuicorne, *Coccytus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 5 (12)**

Aegagropila linnaei, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva* sp.

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 8 (15)**

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä: 0 (8)**

-

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 0 (3)**

-

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 0 (62)**

-

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 4**

Haurupohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punalevöpohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Nuottakari ja Harmaakari ovat pääosin maakunnallisesti arvokasta lintualueutta (Espoon-Helsingin matalikot): Nuottakari on matalahko kallioluoto Helsingin ulkosaaristossa lähellä Espoon merirajaa. Kasvillisuutta on luodolla vähän, minkä vuoksi luodolla on lähinnä isokokoisia, pesäkekoja rakentavia pesimälintuja. Itse luoto suojeltiin v. 1991. Harmaakari (2 ha) on pitkä ja kapea kallioluoto Helsingin ulkosaaristossa lähellä Espoon rajaa. Luotoa ympäröi laajalti karikkoinen ja matalahko merialue, tarjoten ruokailumahdollisuuksia vesilinnuille. Merialue on osittain myös FINIBA ja IBA-linnustoaluetta (uusi alue 2015, tärkeä allin levähdys- ja talvehtimisalue).

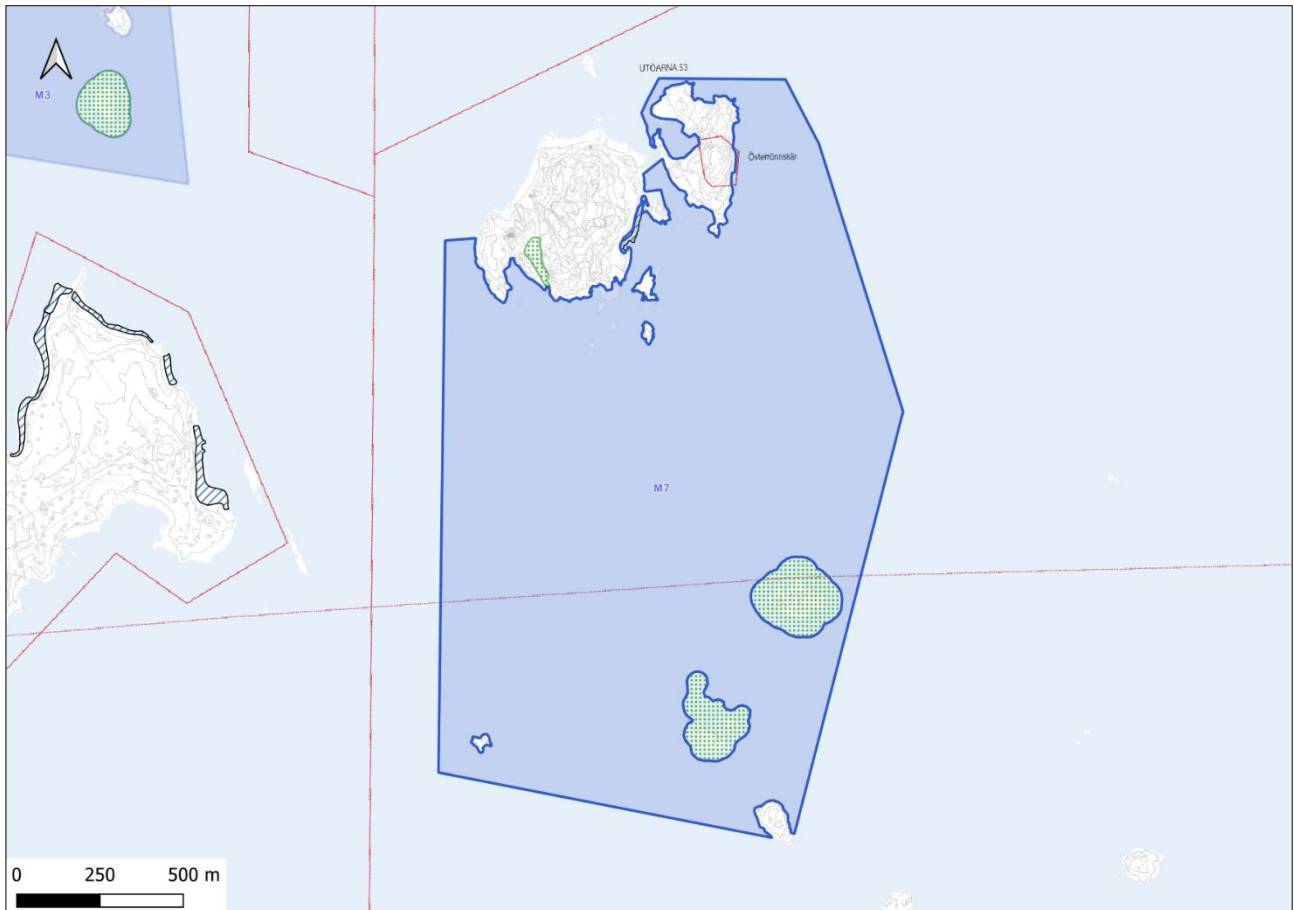
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee huomioida, että alueelle ankkuroituminen tulee kieltää.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

M7. Pihlajasaaret (Länsisatama/Ulkosaaret)

Pinta-ala 216,4 ha



PEMMA-alueen *Melkki – Pihlajasaari* itäinen osa. Pihlajasaaret ovat helsinkiläisten suosiossa olevia ulkoilualueita, joista löytyy mm. kahvila ja uimaranta. Alueen vedenalaiset luontoarvot painottuvat käyttöasteeltaan rauhallisemmille etelärannoille, joilta löytyy runsaasti erilaisia luontotyyppejä ja lajistoa.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on todettu merikutuiselle siialle sopivia kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalle lajille tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), kiertohapsikka (*Ruppia spiralis*, NT), jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä: punaleväpohjat (EN), haurupohjat (EN), suojaisat näkinpartaispohjat (VU), avoimet

näkinpartaispohjat (NT), haura- ja hapsikkapohjat (NT). Alueella esiintyy myös kansallisen luontotyyppiärvioinnin yhdistelmäluontotyyppi fladat (VU).

Biologinen monimuotoisuus

Alueen monimuotoisuus on harvinaisen runsasta, ottaen erityisesti huomioon käyttöpaineen ja kaupunkien läheisyyden.

Luonnontilaisuus

Melkissä ja Pihlajasaaren alueella on luonnontilaisia alueita. Pikkusaarilla on vähän ihmistoimintaa, ja alueet ovat luonnontilaisia. Osa alueista on myös suojeltu.

Itäisellä alueella on läjitysalue, mutta seurantojen vesikasvillisuuslinjat ovat tästä huolimatta olleet monilajisia.

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 7 (9)

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 7 (12)

Acrosiphonia arcta, *Aegagropila linnaei*, *Cladophora fracta*, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Ulothrix* sp., *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 10 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 4 (8)

Chara aspera, *Chara baltica*, *Spirogyra*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 15 (62)

Bolboschoenus maritimus, *Ceratophyllum demersum*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton perfoliatus*, *Potamogeton pusillus*, *Ruppia spiralis*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zannichellia palustris* var *pedicellata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Ruppia spiralis* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 11

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaisat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jouhileväpohjat, karvalehtipohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Läntisen Pihlajasaaren kaakkoisrannalla oleva luonnonsuojelulain mukaisen luontotyyppin rajaus *Läntisen Pihlajasaaren merenrantaniitty* on luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen kasvilajisto. Läntisen Pihlajasaaren melko kivikkoinen merenrantaniitty on pääosin avointa ja matalakasvuista. Matalakasvuisten vyöhykkeen valtalajeja ovat suolavihvilä, meriluikka ja rönsyrölli, joukossa kasvaa merirannikkia ja merisuolaketta. Korkeakasvuisten vyöhykkeen luonnehtijalajeja ovat ranta-alpi, mesiangervo, virmajuuri ja korpikastikka. Korkea- ja matalakasvuisten vyöhykkeiden rajalla kasvaa luhtakastikkaa. Korkeakasvuinen vyöhyke vallitsee niityn pohjoispäässä, jossa on merikaislayhdyskunta. Pohjoispään lahdenpoukamassa kasvavat myös mesiangervo, ruokohelpi, isomaltsa ja korpikastikka. Alue on rajattu luontotyyppin esiintymisen mukaisesti.

Läntisen Pihlajasaaren rantaviivalla on neljä uhanalaista Itämeren kivikkoista niittyrintaa. Kaikki kohteet ovat edustavuudeltaan erinomaisia. Läntisen Pihlajasaaren lounaiskärjen niittyrinta on kivikkoinen rantakaistale kallioiden välissä. Reunassa on lepikkoa, jossa runsaasti ruohokanukkaa. Vesiranta on kivinen ja rannikin ja ketohanhikin vallitsema. Ylempänä on isompaa kiveä ja rantakasvillisuutta ja myös lepän taimia. Rajautuu silokallioon. Läntisen Pihlajasaaren eteläkärjen niittyrinta on osittain kalliorantaa ja osittain kivikkorantaa, jossa myös somerikkopintaa. Kallio on rautapitoinen. Länsiosassa oleva niittyrinta on suurruohostoa, joka muuttuu kankaaksi. Aivan vesirannassa on kivikkoa, jossa paikoin rannikkia ja hanhikkeja. Eteläosa suurruohoisempaa. Hivenen järviruokoa on aivan eteläpohjukassa. Sen pohjoispuolella vesiranta on matalakasvuista hanhikki- ja rannikkivaltaista kasvillisuutta, ylempänä suurruohovaltaista kasvillisuutta. Rajautuu pengerrykseen, jossa kasvaa tervaleppää. Jonkin verran järviruokoa on kuvion pohjoisosassa.

Itäisellä Pihlajasaarella on kuusi uhanalaista Itämeren kivikkoista niittyrintaa. Kohteet ovat edustavuudeltaan hyviä tai erinomaisia. Itäisen Pihlajasaaren eteläosan kivikkoinen niittyrinta on paikoin kivikkoinen, itäosassaan tervalepikkoon rajautuva rantaniitty. Itäpuolella olevat kivikkorannat ovat kallioiden välissä. Yläreunassa on kapealti lepikkoa, josta kalliorinne nousee jyrkästi. Kapea kaistale, edusta kasvitonta kivikkoa. Kivien väleissä ruokohelpeä, ketohanhikkia, keltamaitetta ja mesiangervoa. Ei kuluneisuutta havaittavissa. Pohjoisempi niittyrinta rajautuu lännessä kohoaviin rantakallioihin ja tervaleppävyöhön, öljysäiliön itäpuolella hietikkoon. Kivikkosisissa kohdissa kivien välissä on mesiangervoa, ruokohelpeä, ranta-alpia ja meriputkea yleisesti. Itäisen Pihlajasaaren pohjoispuolella olevat niittyrintat ovat kivikkoista rantaa, jossa on laajoja somerikkoja. Somerikoissa rannikkia ja hanhikkia. Hivenen järviruokoa. Reunat mesiangervovaltaisia. Pohjoiskärjessä kallioon rajautuva osa on kivikkorantaa. Itäisen Pihlajasaaren lahdelman kaislikko on kapea kaislavyöhyke lahdelman pohjukassa. Seassa kasvaa hieman järviruokoa. Reuna rajattu suurruohostoksi. Järviruokoa hyvin vähän. Muuttuu saumattomasti suurruohostovyöhykkeeksi.

Pihlajasaaren merialue kuuluu osittain maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen (Ourit). Tiirakari on matalahko, pieni kallioluoto Helsingin ulkosaaristossa Pihlajasaarien eteläpuolella. Kuuluu Ourien saariryhmän kokonaisuuteen. Se on erinomainen lintuluoto. Koirapaasi on matalahkojen ja pienien kallioluotojen pari Helsingin keskisaaristossa. Se kuuluu Ourit-saariryhmän kokonaisuuteen laajan ruokailumatalikon kera. Luodot ja hieman vesialueita on rauhoitettu 3,2 hehtaarin osalta yksityiseksi luonnonsuojelua varten.

Pihlajasaarten rantaviivoilla on myös arvokkaita niittykeskittymiä sekä tärkeä lepakkoalue, jossa on tavattu pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiiapat ja pikkulepakko. Merialueen eteläosa on myös FINIBA ja IBA-linnustoaluetta.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen.

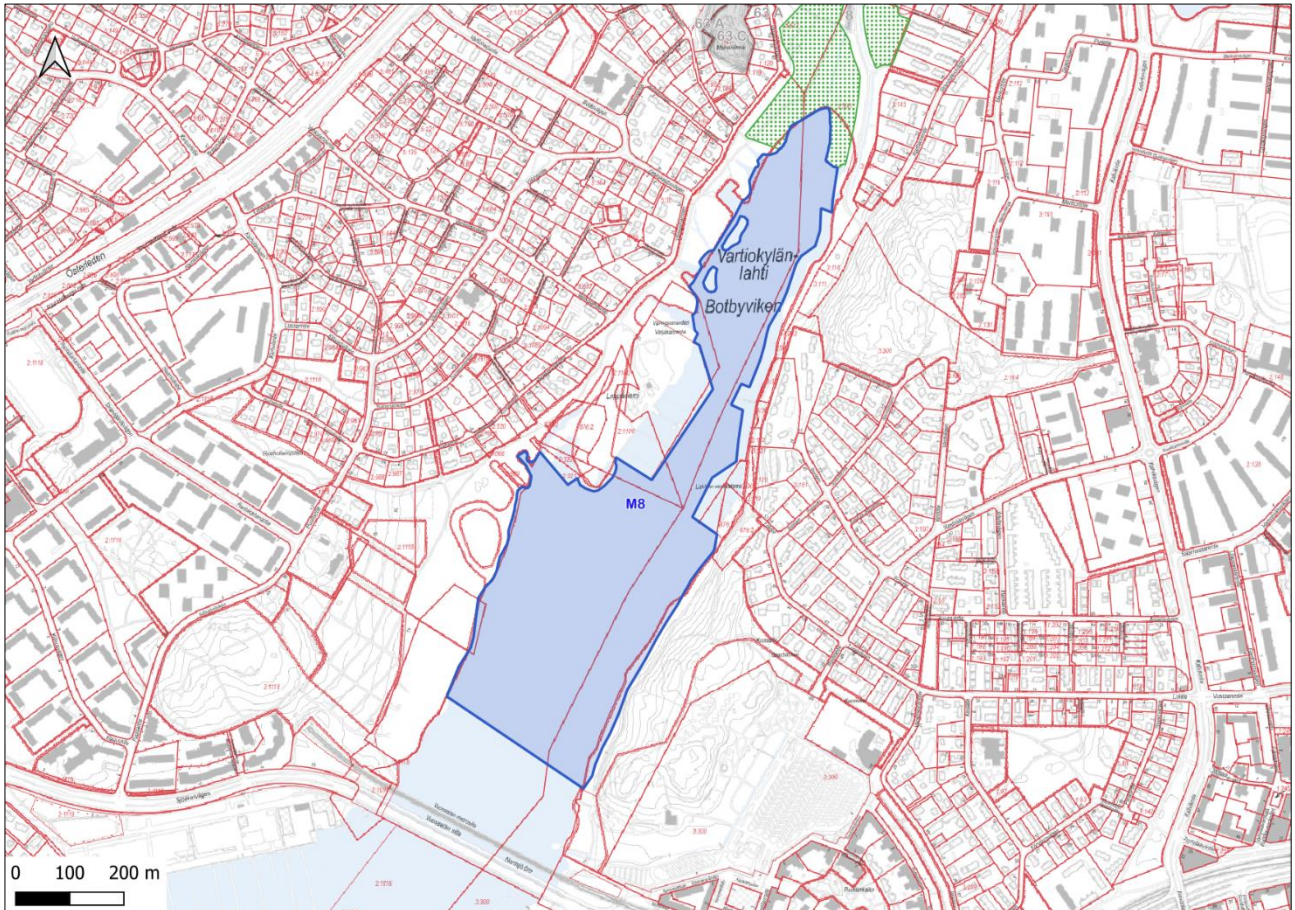
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa Pihlajasaarten kasvavan virkistyskäytön kehittäminen ja jo olemassa olevien uimarantojen ja muiden uimapaikkojen virkistyskäyttö sekä alueen länsipuolella kulkevan laivaväylän ja muun meriliikenteen toimintaedellytykset. Lisäksi tulee huomioida jo olemassa olevien rantarakenteiden kunnostus ja ylläpito, Pihlajasaarten välisen sillan sekä Vadelmakuvulle vievän sillan kunnostuksen ja ylläpidon edellyttämät toimenpiteet sekä ruoppaustarve, ja Itäisen Pihlajasaaren läpi kulkevan uoman ruoppaustarve.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen läpi kulkee merkintä nykyisestä rakennetusta maanlaisesta tilasta ja tunnelista sekä merkintä ohjeellisesta suunnitellusta liikennetunnelista. Lisäksi aluetta sivuaa merkintä teknisen huollon yhteystarpeesta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

LISÄTIETOA: Ahonen & Markkanen 2000

M8. Vartiokylänlahti (Vartiokylä/Vuosaari)

Pinta-ala 25,7 ha



PEMMA-alue *Vartiokylänlahti* on pitkä lahti, joka rajautuu idässä Vuosaareen ja lännessä Vartiokylään. Vielä 1500-luvulla Vartiokylänlahti ja Porvarinlahti muodostivat salmen, joka erotti Vuosaaren mantereesta. Vartiokylänlahti on urbaani PEMMA-kohde ja lahden rannoilla on ulkoilualueita, sekä pientaloasutusta. Myös vesialueeseen kohdistuu runsaasti käyttöpainetta mm. pienvenesatamien, vilkkaan veneliikenteen ja toistuvien ruoppausten johdosta. Vartiokylänlahti on kuitenkin Helsingin suurista sisälahdista vähiten rehevöitynyt. Alueen arvioidaan olevan kalastollisesti tärkeä.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Kevätkutuisille kaloille, ahvenelle (*Perca fluviatilis*) ja erityisesti kuhalle (*Sander lucioperca*), merkittävä alue.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajilla tai luontotyypille

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: sätkinpohjat (NT).

Biologinen monimuotoisuus

-

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 0 (9)**

-

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 0 (12)**

-

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 0 (15)**

-

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä 0 (8)**

-

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 1 (3)**

Drepanocladus sordidus

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 13 (62)**

Bolboschoenus maritimus, Ceratophyllum demersum, Hippuris vulgaris, Myriophyllum alterniflorum, Myriophyllum sibiricum, Myriophyllum spicatum, Najas marina, Phragmites australis, Potamogeton perfoliatus, Potamogeton pusillus, Ranunculus circinatus, Schoenoplectus tabernaemontani, Stuckenia pectinata

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

-

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 5**

Karvalehtipohjat, ärviäpohjat, sätkinpohjat, vesisammalpohjat, vitapohjat

Muut luontoarvot

Vartiokylänlahden tärkeä lepakkoalue sijaitsee Puotilan ja Vuosaaren välissä. Alueen pienvenesatamissa ja veneitä varten ruovikkoon ruopatuissa kanavissa saalistavat vesisiipat. Pohjanlepakoille koko alue tarjoaa tasaisesti runsaasti saalistuspaikkoja. Viiksisiipat saalistavat etupäässä Vuosaaren sillan ja Ramsinniemen välisen alueen metsissä. Alueella on todennäköisesti useita lepakkokolonioita. Alueen lajeja ovat isolepakko, pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiipat, pikkulepakko. Erityisesti Vartiokylänlahden pohjukka tarjoaa vesisiipalle suotuisan saalistuspaikan. Pohjanlepakot lentävät ruovikoiden päällä ja aukkopaikoissa. Lisäksi ne saalistavat venesatamien yllä. Muut rannat ovat harvakseltaan säännöllisesti pohjanlepakoiden käytössä. Pikkulepakkoa on havaittu Puotilan uimarannalla ja Maarlahdessa. Tuuliolojen mukaan viiksisiipat hajaantuvat tai kerääntyvät tietyille alueille. Ramsinniemestä lepakoilla on hyvä lentoyhteys Vartiosaareen. Pikku Kortlahdestä pääsee rantametsiä pitkin Kallahden suuntaan. Koivuniemestä länteen pitkin Marjaniemen etelärantaa Strömsinlahteen saalistaa harvakseltaan pohjanlepakoita ja muutama yksittäinen vesisiippa.

Vartiokylänlahteen laskee Mellunkylänpuro ja Broändanpuro, jotka ovat taimenpuroja.

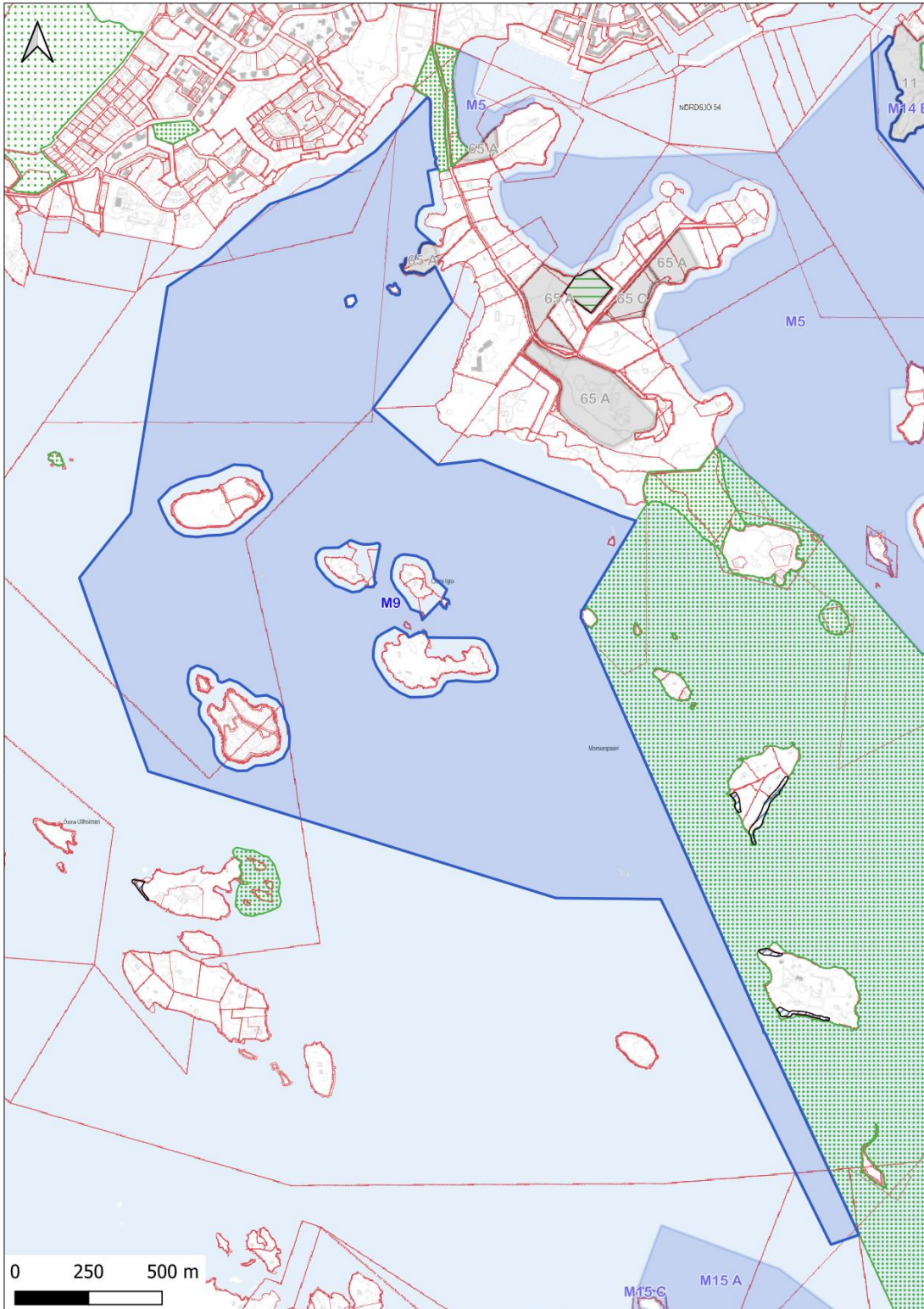
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa jo olemassa olevien uimarantojen virkistyskäyttö, pienvenesataman toiminta sekä tulvasuojarakenteet. Lisäksi tulee huomioida veneväylän ruoppaustarve. Veneellä liikkuminen tulee ohjata lahden syvimmälle alueelle ja veneväylälle tulee asettaa nopeusrajoitus. Muita kuin veneväylää koskevia ruoppauksia tulee rajoittaa tai ne tulee kieltää kokonaan. Ankkuroituminen tulee kieltää. Ruovikkoa tulee hoitaa suunnitelmallisilla niitoilla, joilla pyritään säilyttämään rakenteellista monimuotoisuutta. Purojen suistojen tulee antaa kehittyä luontaisesti kosteikoksi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Maanlaisessa yleiskaavassa 2021 alueen poikki kulkee merkintä suunnitellusta maanlaisesta tilasta ja teknisen huollon tunnelista. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta.

M9. Kallahdenniemen länsipuoli (Vuosaari)

Pinta-ala 290,0 ha



PEMMA-alueen *Kallahti – Vuosaarenselkä – Pihlajaluoto* läntinen osa. Kallahdenniemi on ainutlaatuinen hiekkaharjumuodostuma Helsingin rannalla ja kuuluu valtakunnalliseen harjijensuojeluohjelmaan. Suuri osa harjista on luonnonsuojelualuetta, ja alue on ulkoilijoiden suosiossa. Harju jatkuu veden alla pitkälle etelään ja suuri osa harjun vedenalaisesta jatkeesta on suojeltu ensimmäisenä vedenalaisena suojelualueena Helsingissä. Hiekkapitoinen pohjanlaatu näkyy alueen kasvillisuudessa niin pinnan päällä kuin allakin ja vedenalainen luonto on pääkaupunkiseudun monipuolisimpia.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Pääkaupunkiseudun ainoa hiekkaharjumuodostuma.

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on silakan kutualueita ja merikutuisen siian merkittäviä lisääntymisalueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalle lajille tai luontotyypille

Jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT), rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), kiertohapsikka (*Ruppia spiralis*, NT), merihapsikka (*Ruppia maritima*, NT), meriajokas (*Zostera marina*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppiejä: haurupohjat (EN), punalevöpohjat (EN), meriajokaspohjat (VU), suojaosat näkinpartaispohjat (VU), avoimet näkinpartaispohjat (NT), haura- ja hapsikkapohjat (NT). Alueella esiintyy myös kansallisen luontotyyppi-arvioinnin yhdistelmäluontotyyppi fladat (VU).

Biologinen monimuotoisuus

Runsasti pääkaupunkiseudulle epätyypillisiä hiekkapohjien lajeja ja luontotyyppiejä. Alueella on runsasta levä- ja putkilokasvilajistoa, sekä useita kansallisen luontotyyppi-arvioinnin luontotyyppiejä.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 8 (9)

Aglaothamnion roseum, *Ceramium tenuicorne*, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranooides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucooides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 3 (12)

Cladophora glomerata, *Cladophora rupestris*, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 13 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Scytosiphon lomentaria*, *Stictyosiphon tortilis*, *Vaucheria*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 6 (8)

Chara aspera, *Chara aspera* var *subinermis*, *Chara baltica*, *Chara canescens*, *Chara globularis*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet

Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit

Putkilokasvilajien määrä: 20 (62)

Bolboschoenus maritimus, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Eleocharis parvula*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus baudotii*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Ruppia maritima*, *Ruppia spiralis*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris var palustris*, *Zannichellia palustris var pedicellata*, *Zostera marina*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Ruppia spiralis* (NT), *Ruppia maritima* (NT), *Zostera marina* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyytit (Lutu)

Kansallisten luontotyyppien määrä: 12

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaisat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja joughilevöpohjat, karvalehtipohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, punalevöpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, meriajokaspohjat.

Muut luontoarvot

Lähdelähti-Onkiluoto on arvokas linnustoalue (osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Kallahdenniemen merialue, johon kuuluvia kuvioita on kolmessa osassa kohdetta): alue on matala lahti luotoineen rajautuen Kallahdenniemeen sen länsipuolella. Lahden reunoilla on paikoin ruovikkovyö. Alueen edustavimaan pesimälajistoon kuuluu: tukkasotka (4), kalalokki (40), tiirat (30). Lähdeniemellä on myös FINIBA-linnustoaluetta.

Arvokkaana kasvikohteena on Kallahdenniemen Kuningattaren kannas, josta pienehkö osa sisältyy kohteeseen. Se on Helsingin hienoimpia ja laajimpia jokseenkin luonnontilaisina säilyneitä merenrantaluontokokonaisuuksia. Siihen kuuluu vallitsevien matalakasvuisten merenrantaniittyjen lisäksi matalia dyynejä, niittyjä jäätikköjokimuodostuman kuiviin mäntykankaisiin välittäviä erikoislaatuksia vaihettumamännikköjä, ajoittain paljastuvia vesialueen matalikkoja sekä Kuningattaressa kivikko-, kallio- ja kasautumisrantoja. Rantaniittytyyppien laaja kirjo ulottuu vesirajan tuntuman meriluikka-, suolavihvilä-, rönsyrölli- ja ruokoniityistä ylemmän rannan punanata-, ruskokaisla-, siniheinä-, luhtakastikka-, lännenmaarianheinä- ja muihin niittyihin. Kohteen merenrantakasvisto on hyvin monipuolinen ja lukuisia Helsingissä harvinaisia tai harvinaisehkoja lajeja sisältävä. Kasviston rikkautta lisäävät vaihettumamänniköissä merenrantakasviston kohtaavat metsien ja suolattomien niittyjen lajit. Erityisesti huomioitavat lajit ovat ruskokaisla, joughiluikka, somersara, mutayrtti, merihapsikka ja meriajokas sekä pikkurantasappi.

Uimaluodolla on niittyverkoston arvokohde. Arvokas geologinen kohde osuu rajauksen itäpuolelle.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen. Koko Natura 2000 -alueen (FI0100063 Kallahden harju-, niitty- ja vesialueet) toteuttaminen luonnonsuojelulla.

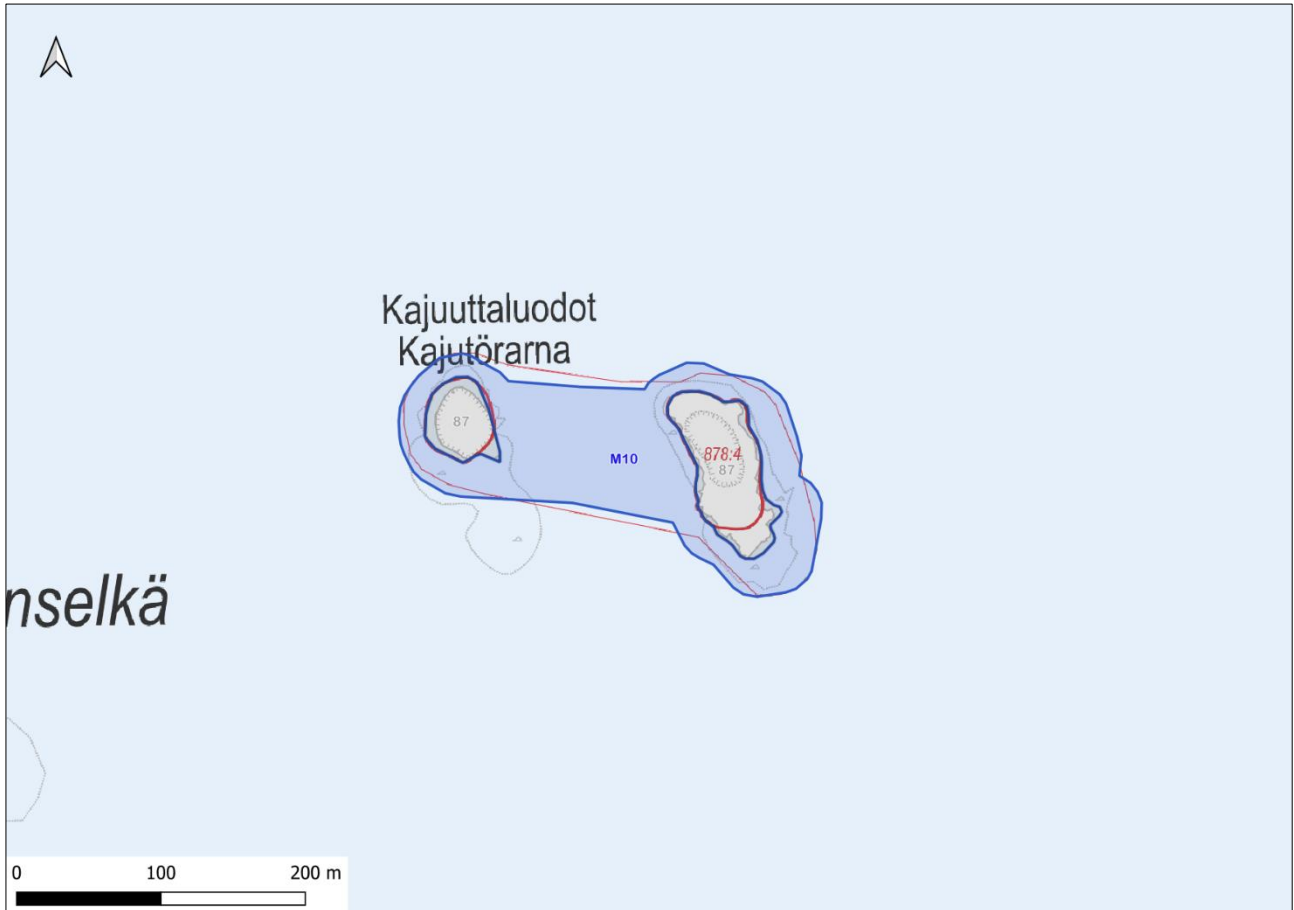
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa Malkasaaren, Läntisen ja Itäisen Iiluodon, Iso Iiluodon, Pikku Satamasaaren ja Satamasaaren nykyinen ja tuleva virkistyskäyttö sekä alueella kulkevien veneväylien ruoppaustarve ja muut meriliikenteen toimintaedellytykset. Mikäli

alueella on tarve yhdyskuntateknisille rakenteille, tulee ne mahdollistaa. Lisäksi tulee huomioida Kallahdenniemen ranta-alueiden jo olemassa olevat laituri- ja muut rantarakenteet sekä niiden ylläpito. Ankkuroitumista ja liikkumista tulee rajoittaa ja ohjata alueilla, joilla esiintyy uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja tai luontotyyppejä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on pääosin vesialuetta. Osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

M10. Kajuuttaluodot (Ulkosaaret)

Pinta-ala 2,2 ha



Linnustollisesti merkittävää maa-aluekohdetta n:o 84 ympäröivä vesialue, joka siirtyy luonnonsuojeluohjelmasta 2015–2024.

Matala, laajan karikon ympäröimä luotokaksikko Vuosaaren Skatanniemen edustalla. Luotojen rannat ovat kivikkoisia, kallioisia ja somerikkoisia ja niillä on myös kivikkoista niittyrintaa. Osa maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Kallahdenniemen merialue) ja FINIBA-linnustoaluetta.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen turvaaminen.

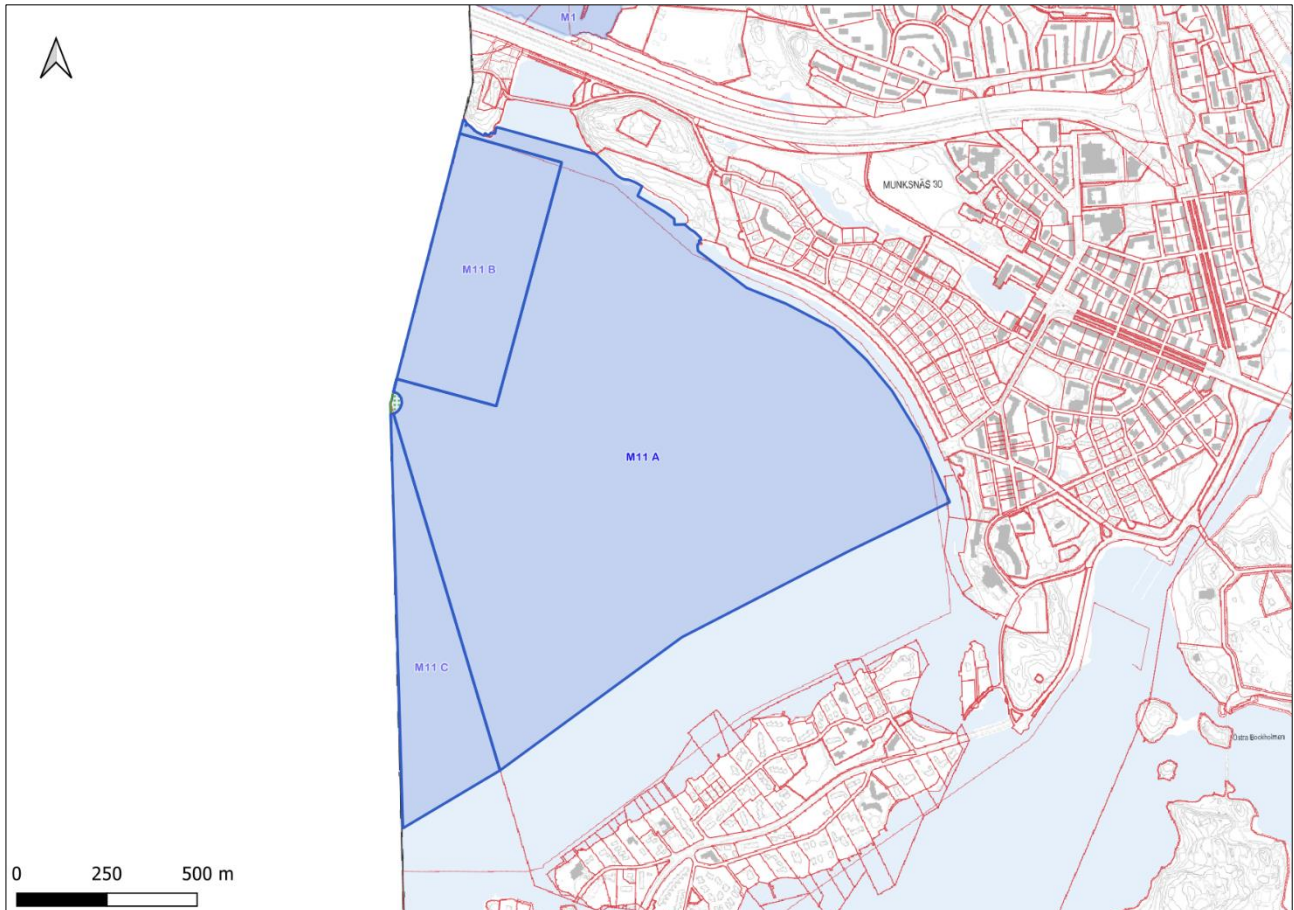
HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on luonnonsuojelualuetta.

3.2.2 Osittain Helsingin kaupungin omistuksessa olevat kohteet

M11. Laajalahti (Munkkiniemi)

Pinta-ala 170,3 ha



PEMMA-alueen *Laajalahti – Iso Huopalahti* eteläinen osa. Lahden poikki kulkee Espoon ja Helsingin välinen raja. Laajalahti on suhteellisen voimakkaan ihmispaineen alaisena. Lounaisosaa lukuun ottamatta rannat ja rantavyöhyke ovat voimakkaasti rakennettuja. Alue on rehevöitynyt, vesi on sameaa ja pohja liettynyt, jota myös alueelle tyypillinen kasvillisuus tai sen puute heijastelee. Alueelta löytyy kuitenkin paikoitellen biodiversiteetiltään rikkaita lokeroita, sekä rehevöityneelle alueelle epätyypillistä levälajistoa. Alue on myös ahvenelle ja kuhalle pääkaupunkiseudun tärkeimpiä kutulahtia. Laajalahden länsiosaa on Natura-alue.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Eriytyinen tärkeys lajin elinkierrossa

Ahvenelle (*Perca fluviatilis*) ja kuhalle (*Sander lucioperca*) pääkaupunkiseudun tärkeimpiä kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalle lajille tai luontotyypille

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiarviointin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppejä: haura- ja hapsikkapohjat (NT), merinäkinruohopohjat (NT), sätkinpohjat (NT).

Biologinen monimuotoisuus

Alueelta havaittu useita kansallisia luontotyyppejä. Myös havaittu paljon putkilokasvilajeja sekä leivistä mm. hapranäkinpartaa (*Chara globularis*) ja liinavihersäiettä (*Chaetomorpha linum*, DD).

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 0 (9)**

-

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 5 (12)**

Aegagropila linnaei, *Chaetomorpha linum*, *Cladophora fracta*, *Cladophora glomerata*, *Ulva* sp.

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 2 (15)**

Pylaiella littoralis, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä 3 (8)**

Chara aspera, *Chara aspera* var *subinermis*, *Chara globularis*

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 0 (3)**

-

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 23 (62)**

Alisma plantagoaquatica, *Bolboschoenus maritimus*, *Callitriche palustris*, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Lemna minor*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Najas marina*, *Persicaria hydropiper*, *Persicaria lapathifolia*, *Phragmites australis*, *Potamogeton crispus*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus circinatus*, *Ranunculus confervoides*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia pectinata*, *Typha latifolia*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zannichellia palustris* var *pedicellata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

-

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 9**

Haura- ja hapsikkapohjat, karvalehtipohjat, luikkapohjat, ärviäpohjat, merinäkinruohopohjat, sätkinpohjat, vesisammalpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Osa-alueen M11A pohjoisreunassa on niittyverkoston arvokohde sekä Munkkiniemen paikallisesti tärkeä lepakkoalue, joka alkaa Munkkiniemenrannan päästä ja loppuu Tarvonsalmeen. Viiksisiiapat viihtyvät alueella, koska Lankiniemen rinteellä on harvaa havupuuvaltaista metsää. Vesisiipat saalistavat uimarannan suojaisessa poukamassa ja seuraavat rantaa Tarvonsalmen yli kulkevalle sillalle, jonka molemmin puolin ne saalistavat. Pohjanlepakko saalistaa rannan ja teiden yllä sekä metsän aukkopaikoissa.

Merialueen länsireuna rajautuu hiukan IBA- ja FINIBA-linnustoalueisiin.

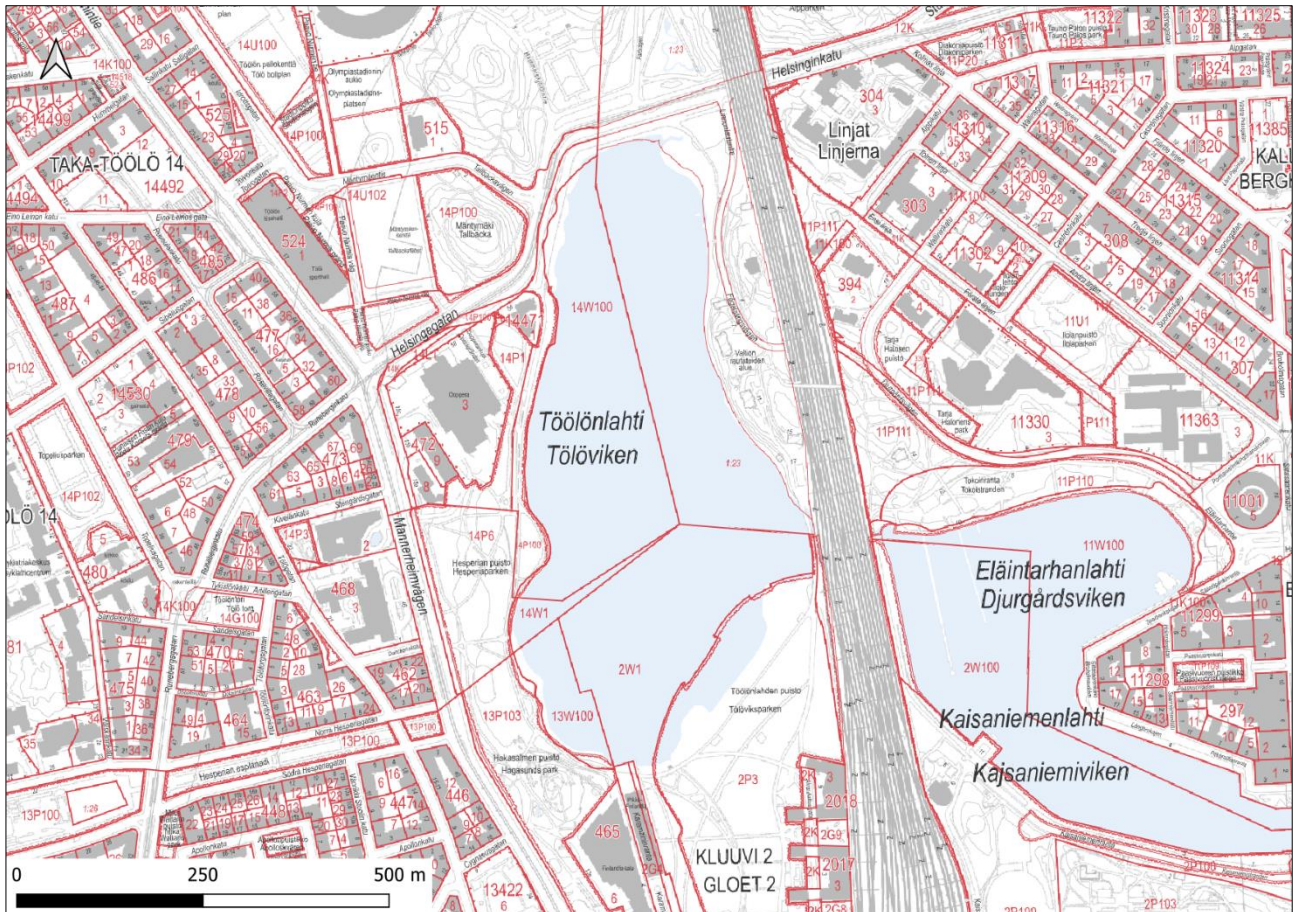
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa tulee mahdollistaa tulvasuojarakenteet ranta-alueille.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on rantojen tuntumassa vesialuetta.

M12. Töölönlahti (Etu-Töölö/Kallio/Kluuvi/Taka-Töölö)

Kohteen suojelun tavat ratkaistaan myöhemmin



Alue on merkittävä vesilintujen pesimäalue ja muuttoaikainen levähdysalue. Viime vuosien parimääriä: nokikana 10, silkkiuikku 10, haapana 6. Nokikanan ja silkkiuikun pesimämenestys ollut useimpina vuosina erinomainen.

Koko Töölönlahden alue on osa paikallisesti tärkeää lepakkoaluetta, joka jatkuu Kaisaniemen kasvitieteelliselle puutarhalle ja sen pohjoispuoliselle rannalle ja kaupunginpuutarhalle. Lepakkoalueet ovat vanhoja puistoja ja puistomaisia ympäristöjä, joissa on vanhoja puurakennuksia, puutarhoja ja monimuotoisia vesialueita. Vanhat puut ja rakennukset tarjoavat lepakoille piilopaikkoja. Alueen puistoissa ja ranta-alueilla on lepakoille hyviä ruokailupaikkoja. Alueella on tavattu pohjanlepakon lisäksi korvayökkö.

Töölönlahti ranta-alueineen on monin tavoin arvokas kokonaisuus maisemallisia arvoja ja kulttuurimaisemaa (Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY), sekä runsaasti käytettyä virkistysaluetta ulkoilureitteineen.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Linnustoarvojen turvaaminen.

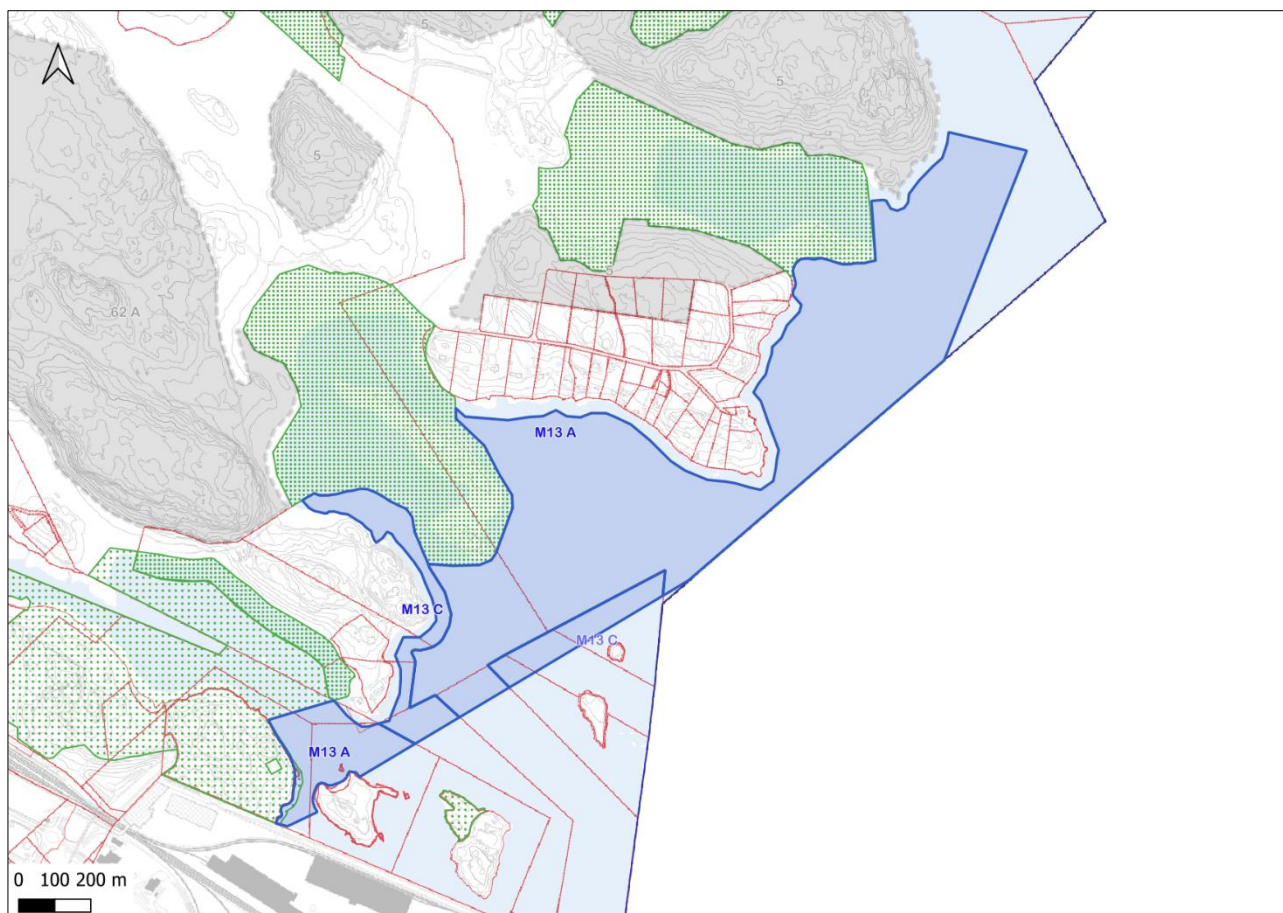
HOITO JA KÄYTTÖ: -

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 alue on osa keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alueen pohjoisosa on merkitty Töölönlahdeksi ja eteläosa on vesialuetta.

LISÄTIETOA: Granroth 2021, Nieminen ym. 2022

M13. Granöfjärden (Salmenkallio/ Vuosaari)

Pinta-ala 87,6 ha



PEMMA-alueeseen *Porvarinlahti – Bruksviken – Torpviken* kuuluvat Granöfjärdenin lisäksi Porvarinlahden, Bruksvikenin ja Ribbingön lahdet. Lahdet ovat luonnonsuojelualueita, joilla ihmispaine on vähäistä. Alueella on pientaloasutusta ja osa lahdista rajautuu peltoihin. Alueella on monipuolista putkilokasvillisuutta ja myös satunnaisia levälajeja. Alueilla on paikallisesti kalastollista merkitystä.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Alueella sijaitsevat lahdet ja näiden ympäröivät maa-alueet ovat luonnonsuojelualueita, joka voi luoda maa-merijatkumolla vedenalaiselle luonnolle lisäarvoa.

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Porvarinlahti on kevätkutuisten kalojen tärkeä kutualue. Rehevöitymisen vaikutukset ovat kuitenkin huomattavissa ja ruovikko saattaa lyhyelläkin aikavälillä umpeutua ja näin uhata kaloja.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppiä: haurupohjat (EN), haura- ja hapsikkapohjat (NT), merinäkinruohopohjat (NT). Alueella esiintyy myös kansallisen luontotyyppi-arvioinnin yhdistelmäluontotyyppi fladat (VU).

Biologinen monimuotoisuus

Alueella esiintyy paljon eri putkilokasvilajeja sekä putkilokasvilajien kansallisia luontotyyppiä. Alueella esiintyy myös pääkaupunkiseudulla epätavallisia suursimpukoita.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 1 (9)

Ceramium tenuicorne

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 2 (12)

Cladophora glomerata, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 6 (15)

Chorda filum, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Fucus* sp., *Pylaiella littoralis*, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 2 (8)

Chara globularis, *Chara virgata*

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 1 (3)

Drepanocladus aduncus

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 26 (62)

Alisma plantagoaquatica, *Bolboschoenus maritimus*, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis parvula*, *Hippuris vulgaris*, *Isoetes echinospora*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Myriophyllum verticillatum*, *Najas marina*, *Nymphaea alba*, *Phragmites australis*, *Potamogeton alpinus*, *Potamogeton gramineus*, *Potamogeton natans*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus baudotii*, *Ranunculus circinatus*, *Ranunculus sceleratus*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia pectinata*, *Typha latifolia*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris var palustris*, *Zannichellia palustris var pedicellata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 11

Haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, karvalehtipohjat, kelluslehtisten luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, merinäkinruohopohjat, vesisammal-pohjat, letkuleväpohjat, vesikuusipohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat.

Muut luontoarvot

Rajattu merialue sisältää kolmen lahden osalta maakunnallisesti arvokasta lintu-alueita (Östersundomin lintuvedet).

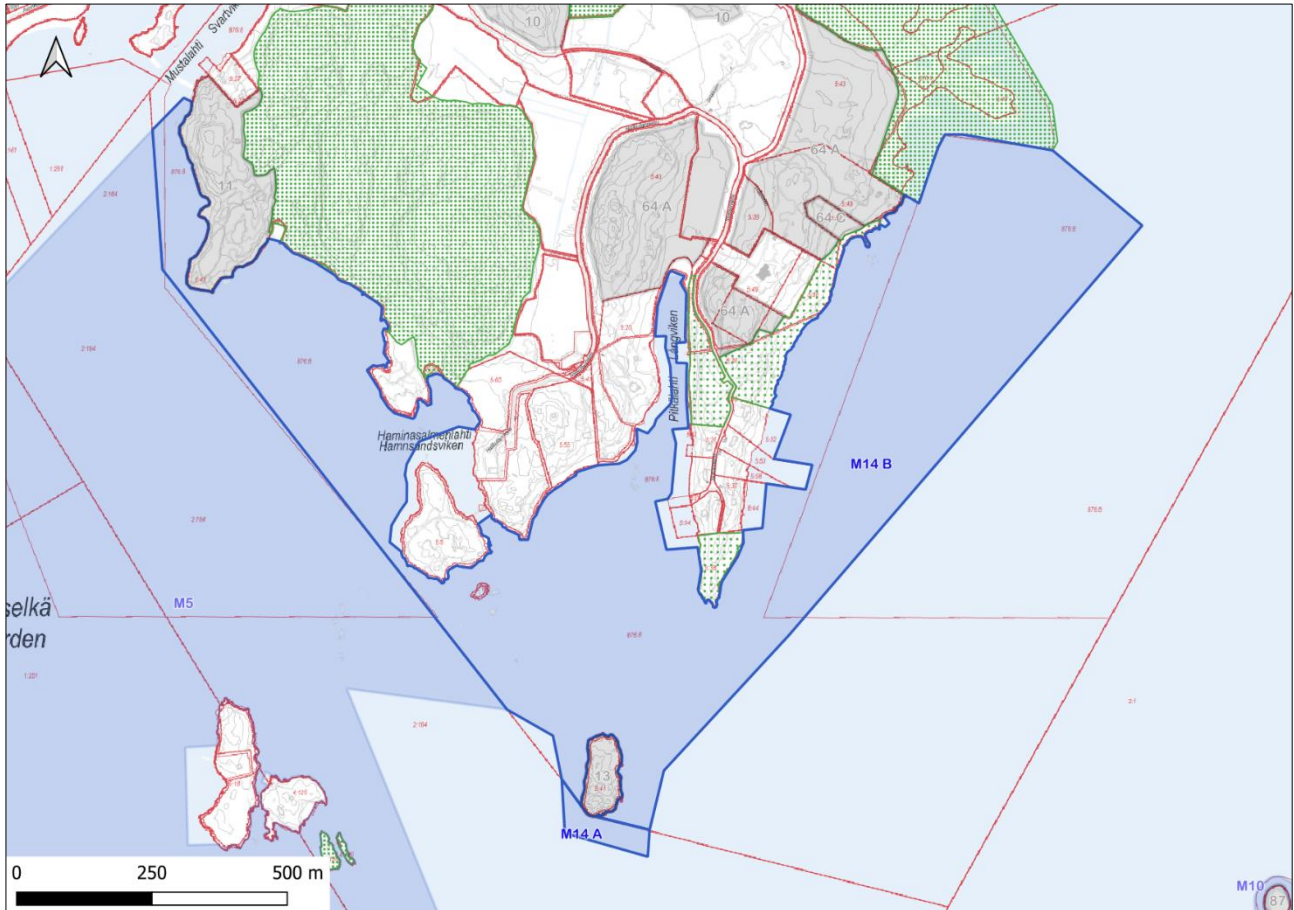
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoitusta valmisteltaessa tulee mahdollistaa alueen virkistyskäytön kehittäminen ja pientaloalueen kevyet rantarakenteet, kuten laiturit. Lisäksi tulee huomioida jo olemassa olevien rantarakenteiden kunnostus ja ylläpito. Ruovikkoa tulee hoitaa suunnitelmallisella niitolla.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella keski- ja pohjoisosissa on käynnissä Östersundomin osayleiskaavan valmistelu. Osayleiskaavaluonnoksen ja luonnonsuojeluohjelman sisällöt on sovitettu yhteen. Alueen eteläosassa on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Maanalaisessa yleiskaavassa 2021 rajaus on suurelta osin alueella, jonka maanalaista maankäyttöä ei ole ratkaistu. Lainvoimaisessa asemakaavassa alueen eteläosa on vesialuetta. Alueen keski- ja pohjoisosissa ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

M14. Nuottaniemi–Skatanluoto (Vuosaari)

Pinta-ala 69,9 ha



PEMMA-alueen *Kallahti – Vuosaarenselkä – Pihlajaluoto* koillinen osa. Kallahdenniemi on ainutlaatuinen hiekkaharjumuodostuma Helsingin rannalla ja kuuluu valtakunnalliseen harjijensuojeluohjelmaan. Nuottaniemen-Skatanluodon merialue kuuluu samaan kokonaisuuteen. Hiekkapitoinen pohjanlaatu näkyy alueen kasvillisuudessa niin pinnan päällä kuin allakin ja vedenalainen luonto on pääkaupunkiseudun monipuolisimpia.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Pääkaupunkiseudun ainoa hiekkaharjumuodostuma.

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on silakan kutualueita ja merikutuisen siian merkittäviä lisääntymisalueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT), rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), kiertohapsikka (*Ruppia spiralis*, NT), merihapsikka (*Ruppia maritima*, NT), meriajokas (*Zostera marina*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyypiarvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haurupohjat (EN), punalevöpohjat (EN), meriajokaspohjat (VU), suojaosat

näkinpartaispohjat (VU), avoimet näkinpartaispohjat (NT), haura- ja hapsikkapohjat (NT). Alueella esiintyy myös kansallisen luontotyyppiä yhdistelmäluontotyyppi fladat (VU).

Biologinen monimuotoisuus

Runsasti pääkaupunkiseudulle epätyypillisiä hiekkapohjien lajeja ja luontotyyppiä. Alueella on runsasta levä- ja putkilokasvilajistoa, sekä useita kansallisen luontotyyppiä yhdistelmäluontotyyppiä.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 8 (9)

Aglaothamnion roseum, Ceramium tenuicorne, Coccotylus truncatus or Phyllophora pseudoceranoides, Furcellaria lumbricalis, Hildenbrandia rubra, Polysiphonia fibrillosa, Polysiphonia fucoides, Rhodochorton purpureum

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 3 (12)

Cladophora glomerata, Cladophora rupestris, Ulva sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 13 (15)

Battersia arctica, Chorda filum, Dictyosiphon chordaria, Dictyosiphon foeniculaceus, Ectocarpus siliculosus, Elachista fucicola, Eudesme virescens, Fucus sp., Pseudolithoderma, Pylaiella littoralis, Scytosiphon lomentaria, Stictyosiphon tortilis, Vaucheria

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 6 (8)

Chara aspera, Chara aspera var subinermis, Chara baltica, Chara canescens, Chara globularis, Tolypella nidifica

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 20 (62)

Bolboschoenus maritimus, Ceratophyllum demersum, Eleocharis acicularis, Eleocharis parvula, Myriophyllum sibiricum, Myriophyllum spicatum, Phragmites australis, Potamogeton perfoliatus, Ranunculus baudotii, Ranunculus schmalhauseni, Ruppia maritima, Ruppia spiralis, Schoenoplectus tabernaemontani, Stuckenia filiformis, Stuckenia pectinata, Zannichellia major, Zannichellia palustris, Zannichellia palustris var palustris, Zannichellia palustris var pedicellata, Zostera marina

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Ruppia spiralis* (NT), *Ruppia maritima* (NT), *Zostera marina* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 12

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaisat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jouhileväpohjat, karvalehtipohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, meriajokaspohjat.

Muut luontoarvot

Skatanniemen itärannalla on edustavuudeltaan erinomaista uhanalaista luontotyyppiä Itämeren kivikkoista niittyrintaa. Kohde on kivikkoranta, jossa leveys vaihtelee muutamasta metristä noin 7 metriin. Harvakasvuista, lajisto kuitenkin tyyppille ominaista. Ei ruovikkoa.

Skatanniemen itäranta on myös osittain arvokasta kasvikohtetta. Kohteen pohjoisosa (luonnonsuojelualue) koostuu pääosin monentyyppisistä matalakasvuisista merenrantaniityistä ja rantalehdoista sekä niittyjen ja lehtojen vaihettumavyöhykkeistä. Luonnonsuojelualueesta lounaaseen kohde jatkuu etupäässä isokivisenä suojattomana rantana, mutta mukana on myös lyhyt hiekkarantaosuus. Lähellä kohteen lounaisrajaa kasvaa kallioaltaassa Helsingin mantereen ainoa suomyrttiesiintymä; samassa altaassa vielä 2000-luvun alussa kasvanut kapealehtipaju näyttää hävinneen hyvin kuivien loppukesien seurauksena. Kohteen merenrantakasvisto on hyvin monilajinen. Kohteella on ruskokaislaa, jouhiluikkaa, somersaraa ja pikkurantasappia.

Skatankärjen rantaniityn arvokas kasvikohtetta on kivikkoinen merenrantaniitty kallioisen niemenkärjen kupeessa. Pienialaisuudestaan huolimatta kohteen kasvisto on runsas, joskin koostuu pääasiassa suojattomien ulkorantojen luonteenomaisista lajeista, kuten meripujon, meriputken, keltamaiteen, isorantasapin, suolavihvilän, meriluikan ja merirannikkeen.

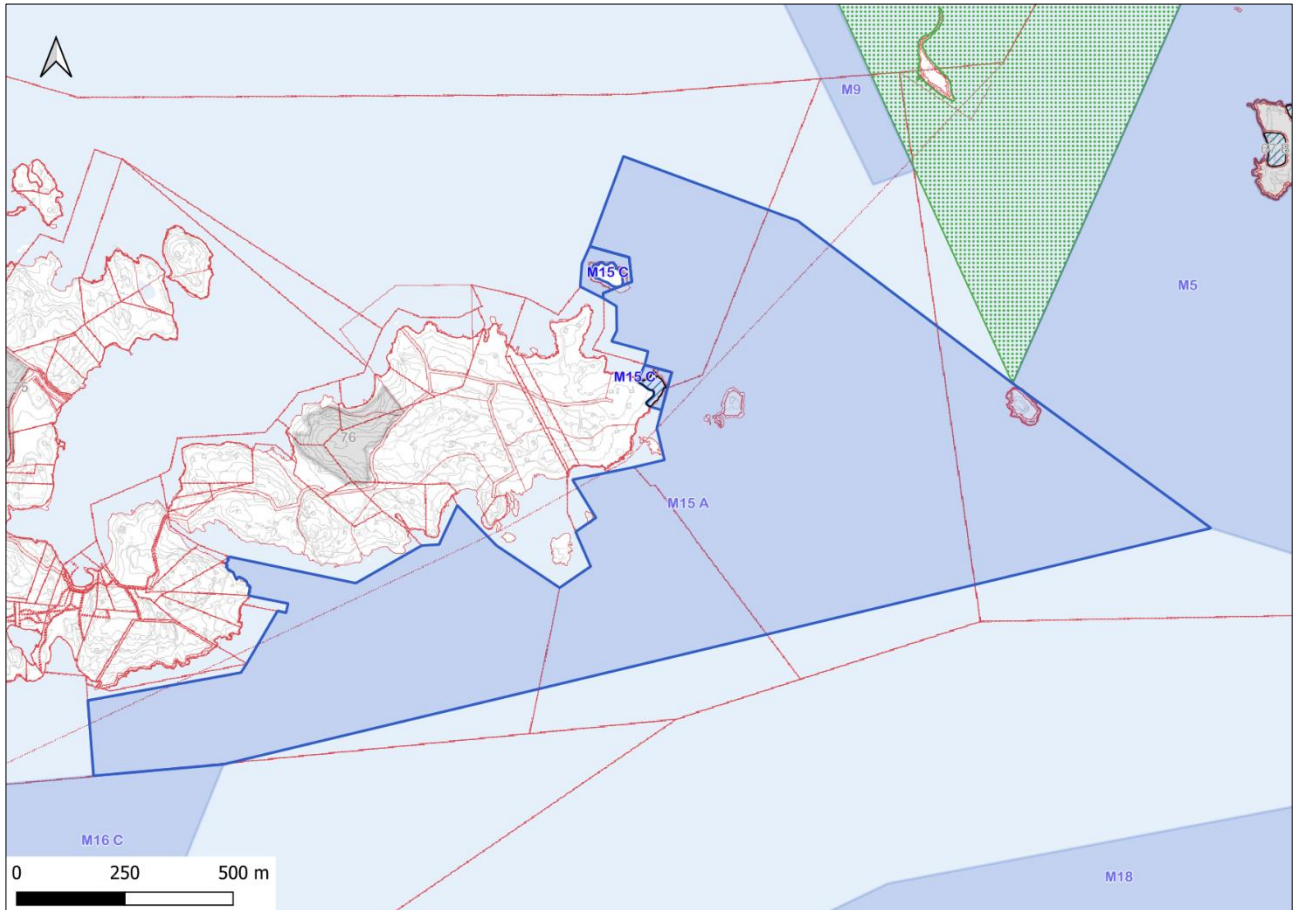
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa tulee mahdollistaa alueen virkistyskäytön kehittäminen, meriliikenteen toimintaedellytykset sekä yhdyskuntatekniset rakenteet. Nuottasaaren suunniteltu pienvenesatama edellyttää alueen läpi kulkevaa veneväylää ja sen ylläpitoa. Lisäksi tulee huomioida olemassa olevien rantarakenteiden kunnostaminen ja ylläpito.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on pääosin vesialuetta. Osa alueesta on asemakaavoittamatonta.

M15. Itä-Villinki (Ulkosaaret/Villinki)

Pinta-ala 126,1 ha



PEMMA-alueen *Santahaminan eteläniemi – Itä-Villinki* itäinen osa. Alue mukailee rantaviivaa sotilasalue Santahaminan länsikärjestä Villingin itäpuolelle. Tälle välille mahtuu hyvin erityyppisiä luontoarvoja. Santahaminan päässä ihmispaine on Puolustusvoimien hallinnasta johtuen vähäistä. Santahaminan eteläpuolelta löytyy hyväkuntoisia hiekkarantoja ja meriajokasniittyjä, ja Jänissaaren eteläpuolella taas laajoja rakkohaurukasvustoja ja punalevävyöhykkeitä. Villingin saarta määrittelee avomerelle avautuvat jylhät kalliot ja toisaalta suojaisat lahdet. Alue on elinympäristöiltään kenties monipuolisin yksittäinen PEMMA.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on silakan kutualueita ja merikutuisen siian lisääntymisalueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajilla tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), meriajokas (*Zostera marina*, NT), merihapsikka (*Ruppia maritima*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haurupohjat (EN), punalevöpohjat (EN), meriajokaspohjat (VU), suojaosat näkinpartaispohjat (VU), avoimet näkinpartaispohjat (NT), haura- ja hapsikkapohjat (NT).

Biologinen monimuotoisuus

Koko alueella tavataan paljon vesikasvi- ja levälajistoa, johtuen alueen vaihtelevasta pohjanlaadusta.

Luonnontilaisuus

Puolustusvoimien hallinnassa oleva Santahaminan eteläpuoli hyvin luonnontilaista.

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 6 (9)

Ceramium tenuicorne, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Chaetomorpha linum, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Rhizoclonium* sp., *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 10 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 4 (8)

Chara aspera, *Chara baltica*, *Chara globularis*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 22 (62)

Bolboschoenus maritimus, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton berchtoldii*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus baudotii*, *Ranunculus circinatus*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Ruppia maritima*, *Schoenoplectus lacustris*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zannichellia palustris* var *pedicellata*, *Zostera marina*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT), *Ruppia maritima* (NT), *Zostera marina* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 12

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaosat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jouhilevöpohjat, karvalehtipohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, punalevöpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, meriajokaspohjat

Muut luontoarvot

Itä-Villingin itärannalla oleva luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin rajaus *Itä-Villingin merenrantaniitty* on edustava ja luonnontilaiseen verrattava alue, jolla on tyypillinen kasvilajisto.

Itä-Villingin merenrantaniitty on avointa ja matalakasvuista. Niityllä on tyypilliset kasvillisuusvyöhykkeet. Leveän matalakasvuisen vyöhykkeen koillisosassa vallitsee suolavihvilä, joukossa kasvaa runsaasti rönsyrölliä ja jonkin verran meriratamo, merisuolaketta, suomensuolasänkiötä sekä ketohanhikkia. Seuraavan vyöhykkeen valtalaji on lampaannata, vyöhykkeen muita lajeja ovat muun muassa keltamaite, virmajuuri, syysmaitainen, hiirenvirna ja meriratamo. Korkeakasvuisen vyöhykkeen valtalajeja ovat ruokohelpi, ruokopuntarpää, virmajuuri ja mesiangervo. Korkeakasvuisessa vyöhykkeessä kasvavat lisäksi muun muassa rantatädyke ja Helsingissä huomionarvoinen särmäputki. Alue on rajattu luontotyyppin esiintymisen mukaisesti kallioon, suuriin kiviin, mereen sekä tervaleppiin.

Harjaluodon kivikkoranta (ympäröi melkein koko luotoa). Kivikkorantojen tyypillistä rantakasvillisuutta. Se on edustavuudeltaan erinomainen. Kohde on myös niittyverkoston arvokohde. Itä-Villingin itäkärjessä on myös toinen niittyverkoston arvokohde (M15C).

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon turvaaminen.

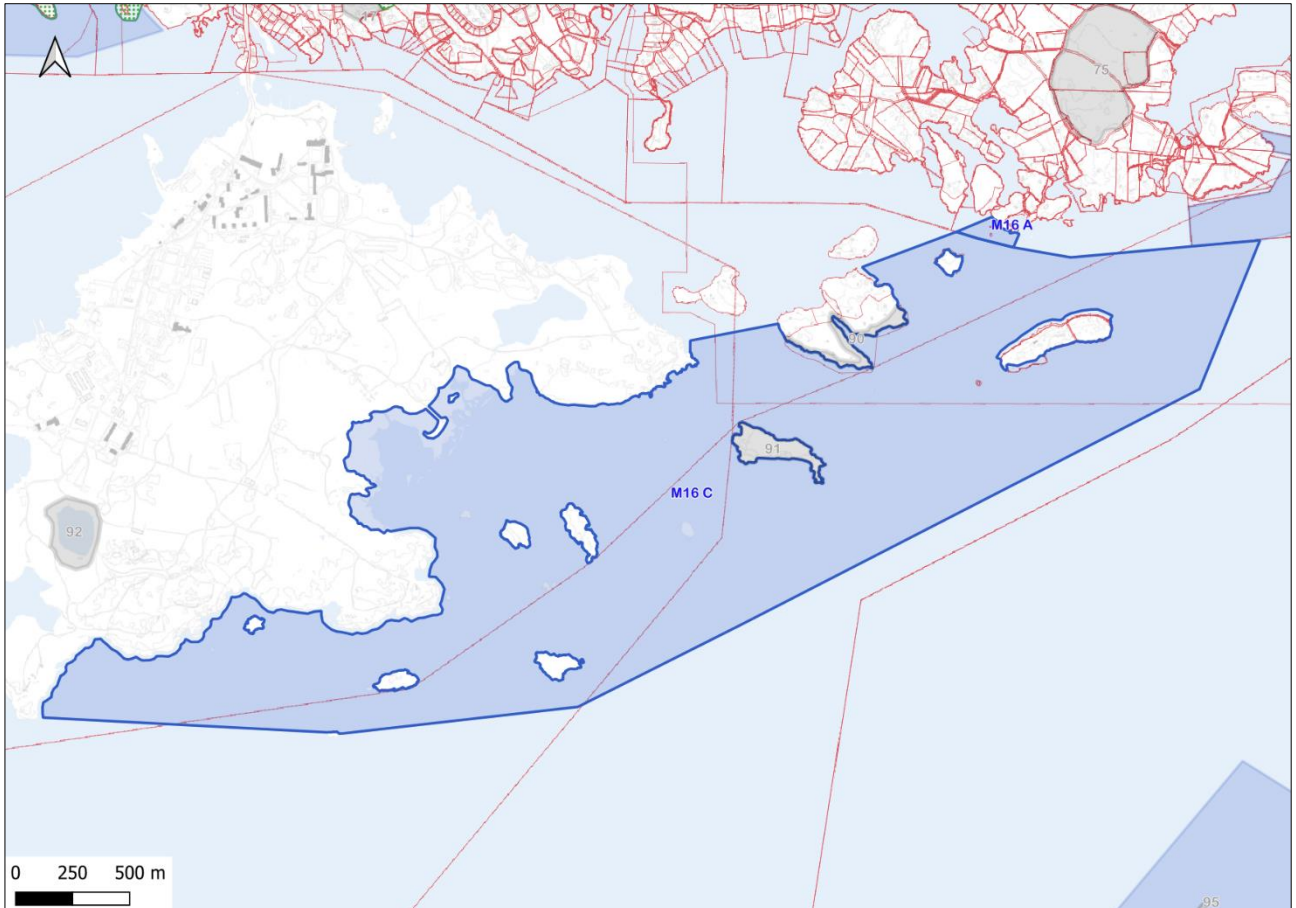
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa tulee mahdollistaa Itä-Villingin ranta-alueiden kehittäminen. Harjaluodolla liikkumista tulee rajoittaa ja ohjata rantakasvillisuuden suojelemiseksi.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta.

LISÄTIETOA: Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspäätös. (Itä-Villingin merenrantaniitty)
03.11.2001

M16. Santahaminan Suurlahti–Villinki (Santahamina/Ulkosaaret/Villinki)

Pinta-ala 463,5 ha



PEMMA-alueen *Santahaminan eteläniemi – Itä-Villinki* läntinen osa. Alue mukailee rantaviivaa sotilasalue Santahaminan länsikärjestä Villingin itäpuolelle. Tälle välille mahtuu hyvin erityyppisiä luontoarvoja. Santahaminan päässä ihmispaine on Puolustusvoimien hallinnasta johtuen vähäistä. Santahaminan eteläpuolelta löytyy hyväkuntoisia hiekkarantoja ja meriajokasniittyjä, ja Jänissaaren eteläpuolella taas laajoja rakkohaurukasvustoja ja punalevävyöhykkeitä. Villingin saarta määrittelee avomerelle avautuvat jylhät kalliot ja toisaalta suojaisat lahdet. Alue on elinympäristöiltään kenties monipuolisin yksittäinen PEMMA.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Eriytynen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueella on silakan kutualueita ja merikutuisen siian lisääntymisalueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajilla tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), meriajokas (*Zostera marina*, NT), merihapsikka (*Ruppia maritima*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiä luontotyyppejä: haurupohjat (EN), punalevöpohjat (EN), meriajokaspohjat (VU), suojaisat näkinpartaispohjat (VU), avoimet näkinpartaispohjat (NT), haura- ja hapsikkapohjat (NT).

Biologinen monimuotoisuus

Koko alueella tavataan paljon vesikasvi- ja levälajistoa, johtuen alueen vaihtelevasta pohjanlaadusta.

Luonnontilaisuus

Puolustusvoimien hallinnassa oleva Santahaminan eteläpuoli hyvin luonnontilaista.

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 6 (9)

Ceramium tenuicorne, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Chaetomorpha linum, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Rhizoclonium* sp., *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 10 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 4 (8)

Chara aspera, *Chara baltica*, *Chara globularis*, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 22 (62)

Bolboschoenus maritimus, *Ceratophyllum demersum*, *Eleocharis acicularis*, *Myriophyllum alterniflorum*, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Phragmites australis*, *Potamogeton berchtoldii*, *Potamogeton perfoliatus*, *Ranunculus baudotii*, *Ranunculus circinatus*, *Ranunculus schmalhauseni*, *Ruppia maritima*, *Schoenoplectus lacustris*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zannichellia palustris* var *pedicellata*, *Zostera marina*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT), *Ruppia maritima* (NT), *Zostera marina* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 12

Avoimet näkinpartaispohjat, suojaisat näkinpartaispohjat, haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jouhilevöpohjat, karvalehtipohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, ärviäpohjat, punalevöpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, meriajokaspohjat.

Muut luontoarvot

Pääosa kohteesta on maakunnallisesti arvokkaita lintualueita (Espoon-Helsingin matalikot ja Kissalampi-Suurlahti). Merialueella on myös FINIBA- ja IBA-linnustoalueita. Alueella on merkitystä erityisesti levähtäville alleille – täällä laji tulee poikkeuksellisen syvälle saariston sisäosiin. Alueella on suurta merkitystä talvisinkin, ellei alue ole jäänyt. Suurlahden alueella on toinen linnustokohde. Alue on metsä- ja kosteikkokokonaisuus Santahaminan etelä- ja itäosissa. Helsingin mahtavimpia luontoalueita on rikas ja edustava myös linnustoltaan. Suurlahden keskellä on laaja avoin rantaniitty, reunoilta rannat ovat ruovikoituneet.

Louesaaren eteläisellä kallioalueella on runsaasti kalliolammikoita, osa on tyrskylammikoita lähellä merta. Ylemmillä osilla on lammikoita, joiden yhteydessä esiintyy kasvillisuutta. Lammikoiden yhteydessä on paikoin soistumaa. Lammikot pääosin kasvittomia, muutamassa osmankäämiä ja pikkulimaskaa. Reunat ovat kasvittomia tai varpu- ja sammalkasvillisuutta. Hernesaaren koillisrannalla on Itämeren kivikkoiseen niittyrannan luontotyyppiin lukeutuva pienialainen somerikko ja siihen kytkeytyvä lohkariekkoranta. Somerikko on alle aarin.

Merialueen rannoilla on myös kolme arvokasta kasvikohtetta.

Suurlahden edustan kohteen sydänsosan muodostavat Suurlahden hyvin laakeat hiekkapohjaiset rannat, joita vallitsee merenrantaniittykasvillisuus. Vähäistenkin korkeus- ja suojaisuuserojen myötä se sisältää lukuisia erilaisia ja pinta-alaltaan kovasti vaihtelevia niittytyyppejä korkeista järviruoko- ja mesiangervoniityistä matalampikasvuisiin ja lajistoltaan rikkaampiin niittyihin, joista jälkimmäiset vallitsevat. Siellä täällä hietikko tulee esiin dyynimäisinä harjanteina suola-arhoineen, rantavehneineen, merinätkelmineen, merisinappeineen ja suomenlahdennurmikohokkeineen sekä kelta- ja vahamaksaruohoineen. Pitkälle ulottuvalla niittyjen edustan matalikolla sini- ja merikaisla muodostavat näyttäviä vyöhyke- ja saarekekasvustojaan. Uposkasvustoja edustavat ainakin pikkuluikka ja pikkuhaura. Eteläpäässä kohteeseen sisältyy edustava tervaleppäluhta, jonka kapea pajuviita erottaa veden puolen ruovikosta. Tervalepikon kenttäkerrosta luonnehtivat runsaat suorvokki, raate, ruohokanukka ja maariankämmekkä. Suurlahden länsirannan metsäinen saareke tuo kohteeseen monipuolisuutta erityisesti rantakallionokallaan, jonka kupeessa kasvavat mm. heikot kilpailijat suolasolmukki, pikkusuolamaltsa, sammakonvihvilä, isorantasappi ja luotosorsimo. Pohjoisrannan itälaidan korkeampi kallionokka vielä lisää kohteen kalliokasviainesta. Isosaaren lounaisrannalla kohde päättyy komeaan ulkosaariston kivikkorantaan, jolla kasvaa poikkeuksellisen runsaasti merinätkelmää.

Jänissaaren länsipään poikkeuksellisen runsaslajiseen merenrantakasvistoon kuuluvat mm. merisara, somersara, hirssisara, hernesara, tahma-ailakki, suomyrtti, ruskokaisla, jouhiluikka, isorantasappi, nyylähaarikko, suola-arho, merinätkelmä ja morsinko. Rantakasvillisuuden ja kallioalueen väliin on kehittynyt nummimainen niitty, jolla kasvavat mm. ketopiippo, mäkikaura, mäkikuisma ja ahokissankäpälä.

Kolmas kohde koostuu Hernesaaren länsipuoliskon etelä- ja itärannan vaikuttavan jyrkistä ja korkeista kalliorannoista ja itäpuoliskon paljon loivemmista kalliorannoista sekä puoliskojen välisestä vuonomaisesta lahdesta ja hietikkokannaksesta. Kalliorantojen allikoiden ja soistumien kasvistoon kuuluvat muun muassa jouhiluikka, hernesara, suomyrtti, ruohokanukka, riippasara, tähtisara ja luhtavilla; itse kallioiden raoissa edustavat ulkosaaristokasvistoa monien yleisempien lajien ohella suolasolmukki ja nyylähaarikko. Kannaksen hietikon pioneerilajistoa ovat pohjoisrannan suola-arho, merinätkelmä, rantavehne ja merimaltsa sekä ajoittain myös merisinappi; myös rantaputki on läsnä. Kasvillisuudeltaan sulkeutuneemmalla hietikon lakiosalla kasvavat mm. suomenlahdennurmikohokki, rantaukonauris (runsa), morsinko, mäkikaura ja keltamatara; kannaksen koillisreunan ketomaiselle niitylle ovat asettuneet ketoneilikka ja kurjenkello. Vuonolahden suojaisessa perukassa kasvillisuus vaihettuu merenrantaniityksi lajeinaan mm. lännenmaarianheinä, meriputki, siniheinä, käärmeenkieli (melko runsa), ruokopuntarpää, luhtalemmikki, hetekaali, suolamaltsa ja vesihierakka. Lahden länsirannan jyrkänteen alusen hyllyä

asuttaa pieni niittymaarianheinäkasvusto. Lahden mataluus sallii runsaiden merikaislan, pikkuhauran ja pikkuluikan sekä niukemman sinikaislan läsnäolon vedessä ja vesirajassa. Kaikkinensa kohde on vaikuttava ja varsin monipuolinen sekä saaren suljetun käytön vuoksi erinomaisesti säilynyt väli- ja ulkosaariston piirteitä yhdistävä merenrantaluontokokonaisuus.

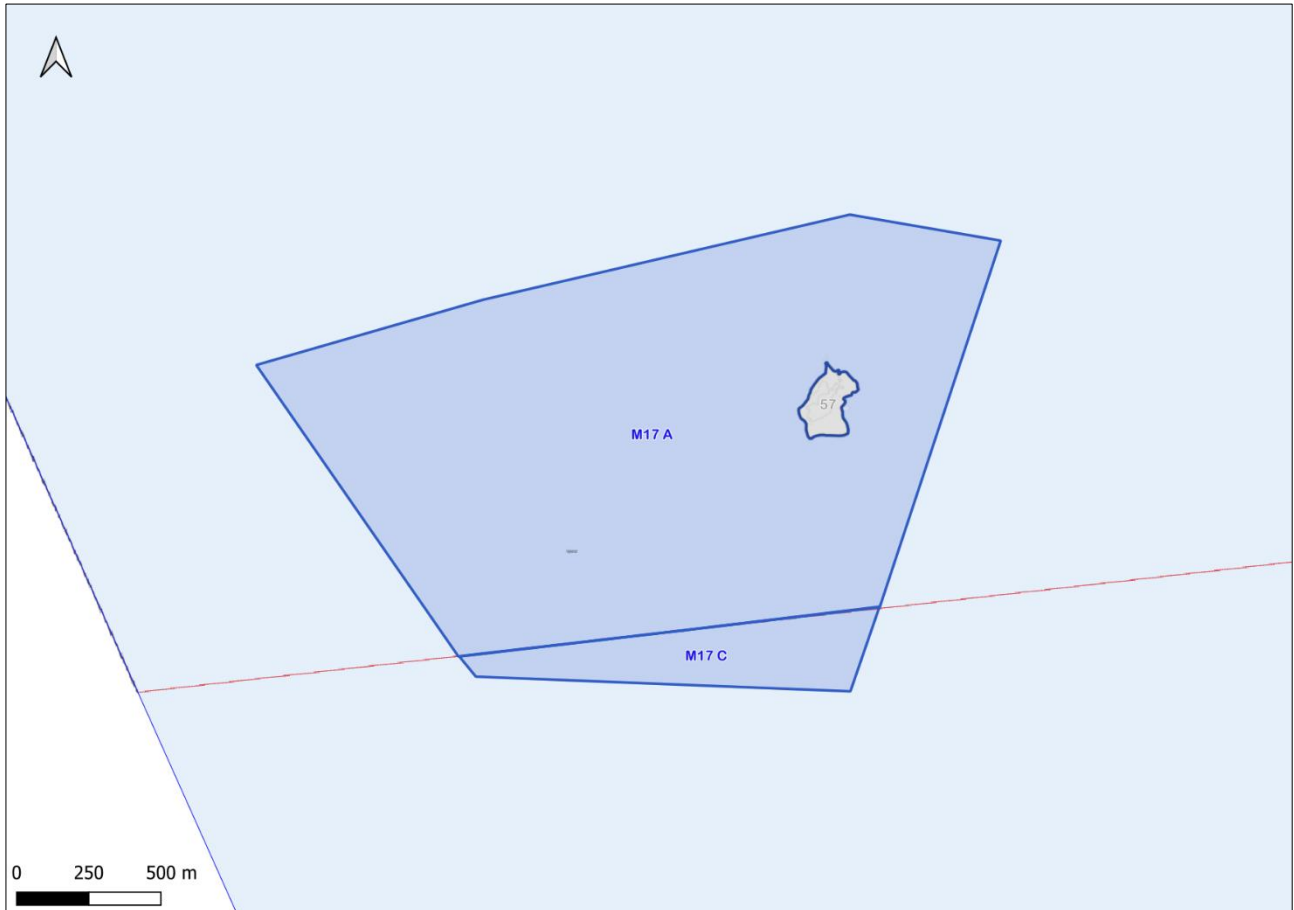
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa tulee mahdollistaa Louesaaren virkistyskäytön kehittäminen ja yhdyskuntatekniset rakenteet. Ankkuroitumista ja liikkumista tulee rajoittaa ja ohjata alueilla, joilla esiintyy uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lajeja tai luontotyyppejä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alueen itäosa on vesialuetta. Länsiosa alueesta on asemakaavoittamatonta.

M17. Koirasaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 282,1 ha



PEMMA-alue *Koirasaari* on karun kaunis luoto matkalla mantereelta Uppoluodolle. Vedenalainen levälajisto on kuitenkin runsasta. Alueelle sijoittuu lisäksi useampi riutta ja matalikko. Alueen pohjan eliöstö on pääkaupunkiseudun merialueen monimuotoisimpia.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Eriytynen tärkeys lajin elinkierrossa

-

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), takkupunahuisika (*Rhodomela confervoides*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: punaleväpohjat (EN). Myös valkokatkoja esiintyy alueella, ja valkokatka- ja merivalkokatkapohjat on erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi, mutta esiintymisen laajuudesta ei ole tarkkaa tietoa.

Biologinen monimuotoisuus

Alueella on paljon levälajistoa ja sinisimpukoita. Sinisimpukoiden esiintymät painottuvat ulommille kovalle pohjille. Valkokatkaa esiintyy alueella runsaammin kuin muualla pääkaupunkiseudulla.

Luonnontilaisuus

Hyvin vähän suoraa ihmispainetta, alue luonnontilainen.

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit **Punalevälajien määrä: 6 (9)**

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fucooides*, *Rhodomela confervoides*

Viherlevälajit **Viherlevälajien määrä: 3 (12)**

Cladophora glomerata, *Cladophora rupestris*, *Ulva* sp.

Ruskolevät **Ruskolevälajien määrä: 8 (15)**

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pylaiella littoralis*, *Vaucheria* sp.

Näkinpartaiset **Näkinpartaislajien määrä 0 (8)**

-

Vesisammalet **Vesisammallajien määrä: 0 (3)**

-

Putkilokasvilajit **Putkilokasvilajien määrä: 0 (62)**

-

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT), *Rhodomela confervoides* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) **Kansallisten luontotyyppien määrä: 3**

Monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punaleväpohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Kohde on käytännössä kokonaan osa maakunnallisesti arvokasta lintualueutta Espoon-Helsingin matalikot.

Alueella on kolme saariston uhanalaista luontotyyppiä: Koirasaaren pohjoinen rantaniitty on laaja luonnonsoraikkoranta, joka jatkuu pohjoisrannalle kasattuna louherantana. Lajisto vaatimatonta ja puuttuu kivikosta kokonaan. Reunoilla kultapiiskua, maitohorsmaa, keltamaksaruohoa, isomaksaruohoa, virmajuurta. Koirasaaren merenrantakallioiden rantaviivassa on hieman rakkohaurukasaumaa ja kallio-osilla pieniä kallioiden lammikoita. Vähäkasviset rantakalliot, jossa kasvillisuus kallioraoissa sekä kohdissa, jossa kallio matalampi ja kertynyt kivikko ja orgaanista ainesta. Kulumista ei ole juuri havaittavissa, keltakarvetta laajalti kalliopinnoilla. Alueella on monin paikoin kasvittomia kalliolammikoita. Koirasaaren kaakkoinen rantaniitty on kallioiden ja kivikkoisten niittyrintojen mosaiikkia. Kalliot ovat lähes paljaat. Niittyosat ovat kivikkoisia, osin matalakasvuisia rantaniitty laikkuja.

Koirasaaren arvokas kasvikohta on ulkosaaren nummen ja lehdon sekä kallioisten, kivikkoisten ja somerikkoisten rantojen muodostama kasvistoltaan monipuolinen (137 putkilokasvilajia)

kokonaisuus. Idän puoleisilla kivikkoisilla rantaniittykaistaleilla kasvaa lähekkäin useita harvinaisia tai harvinaisehkoja kasveja: jouhiluikka, ruskokaisla, somersara, hirssisara, hernesara, isorantasappi, merinätkelmä, nyylähaarikko ja hentosuolake sekä pohjanlahdensilmäruoho erittäin runsaana. Ylempänä kallioiden välisellä kivikkojuotilla asustaa harmaakynsimö varsin runsaana esiintymänä (2006 puolen sataa yksilöä). Koirasaari on myös niittyverkoston arvokohde.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen.

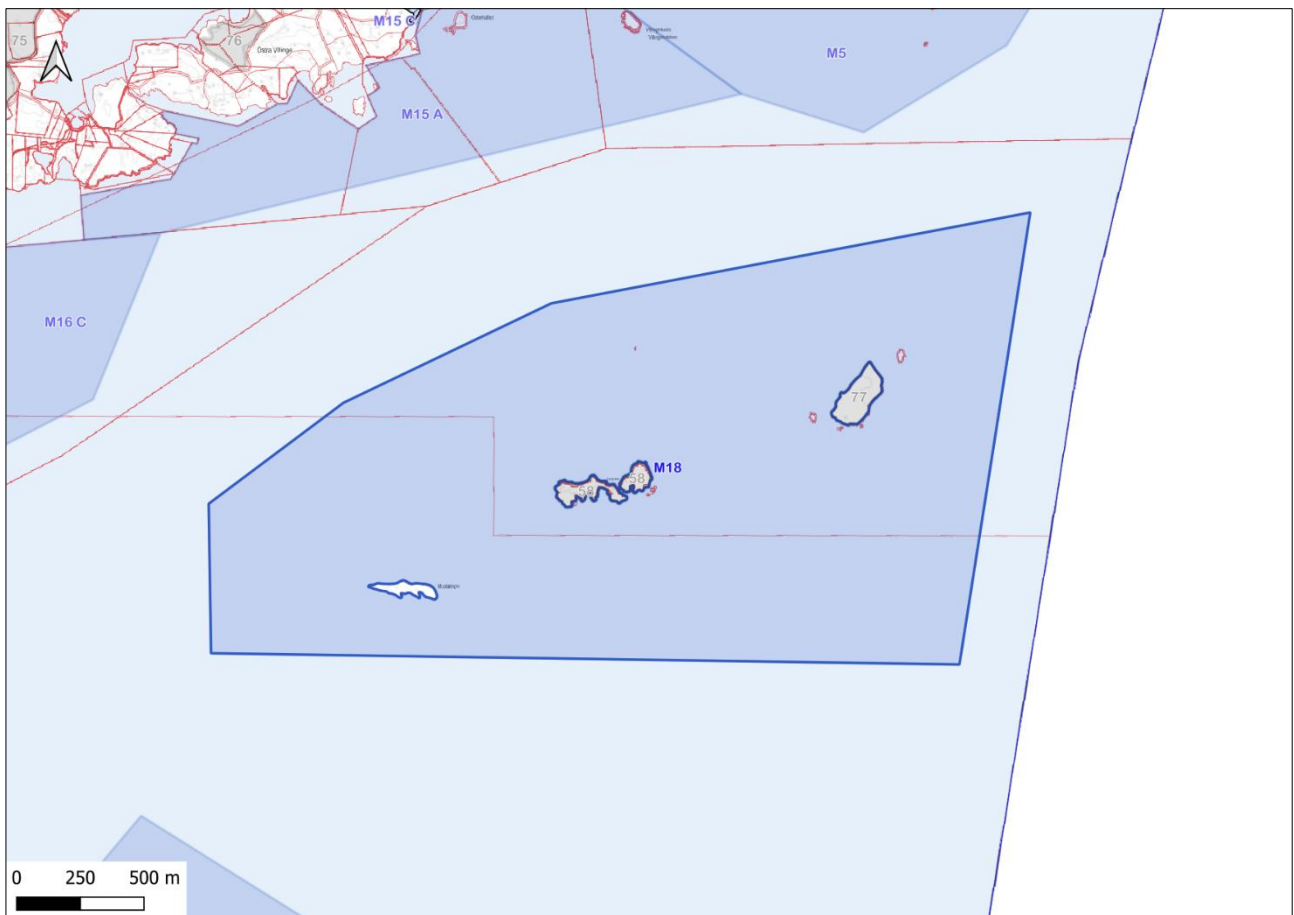
HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella ankkuroituminen tulee kieltää. Alueelle ei tule osoittaa rakentamista tai suunnitelmallista virkistyskäyttöä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

3.2.3 Muiden omistuksessa olevat kohteet

M18. Pitkärivi–Tammaluoto (Ulkosaaret)

Pinta-ala 405,5 ha



PEMMA-aluekokonaisuus *Pitkärivi – Matalakari – Länsitoukki* sisältää kolme erillistä kohdetta luoden gradientin sisäsaaristosta avomerelle. Alueille sijoittuu useampi karu luoto ja veden alla useita riuttoja ja matalikkoja. Pohjanlaatu alueella koostuu enimmäkseen kalliosta, lohkareista ja sorasta. Alueet rajautuvat veneväylien ulkopuolelle ja luodoilla on hyvin vähän käyttöpainetta, joten myös vedenalainen luonto on saanut olla rauhassa.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueilla silakan kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT), rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), takkupunahuiska (*Rhodomela confervoides*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiä uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppiä: haurupohjat (EN), punalevöpohjat (EN).

Biologinen monimuotoisuus

Lajisto on kartoitusten perusteella monipuolisinta pohjoisimmalla alueella, jossa varsinkin punalevälajeja esiintyy runsaasti. Eteläisimmillä alueilla lajisto on avomerelle tyypillistä levälajistoa.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 8 (9)

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*, *Rhodomela confervoides*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Aegagropila linnaei, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 9 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pylaiella littoralis*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 0 (8)

-

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 2 (62)

Potamogeton perfoliatus, *Stuckenia pectinata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Rhodomela confervoides* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 6

Polyypipohjat, haurupohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punalevöpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Pitkäriviä ja Mustakupua ympäröivät merialueet ovat maakunnallisesti arvokasta lintualueita Eestiluodon saaristoalue, joka sisältyy kokonaan kohteeseen. Tammaluotoa ympäröivä vesialue kuuluu arvokkaiisiin linnustokohteisiin (luokka 1). Merialue kuuluu osittain myös IBA-linnustoalueeseen (Espoo-Helsinki matalikot).

Pitkärivin lintusaaret on myös arvokas kasvikohte.

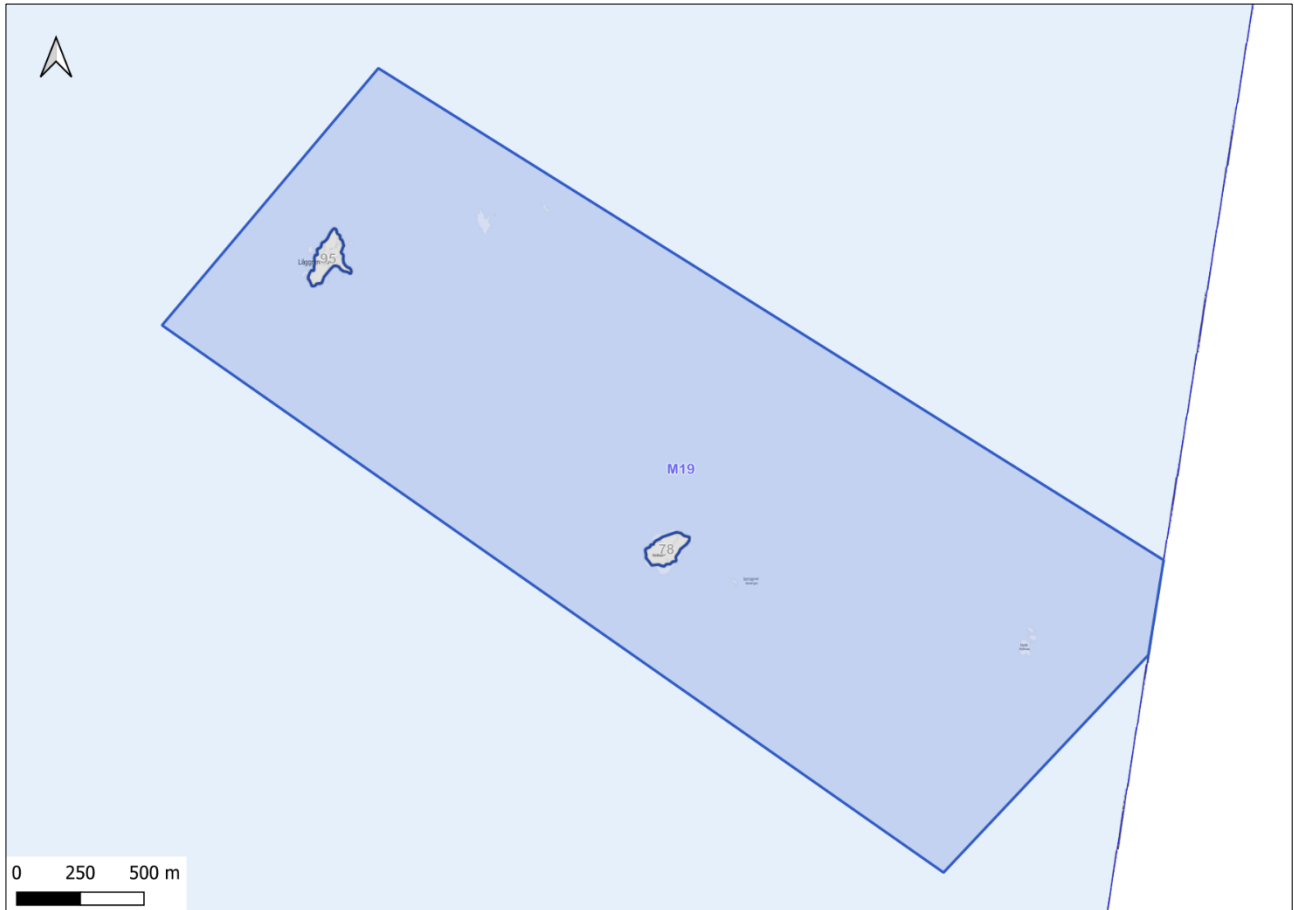
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella ankkuroituminen tulee kieltää. Alueelle ei tule osoittaa rakentamista tai suunnitelmallista virkistyskäyttöä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alue on vesialuetta. Lainvoimaisessa asemakaavassa alueen pohjoisosa on vesialuetta. Alueen eteläosa on asemakaavoittamatonta.

M19. Matalakari–Sipulipaasi (Ulkosaaret)

Pinta-ala 527,8 ha



PEMMA-aluekokonaisuus *Pitkärivi – Matalakari – Länsitoukki* sisältää kolme erillistä kohdetta luoden gradientin sisäsaaristosta avomerelle. Alueille sijoittuu useampi karu luoto ja veden alla useita riuttoja ja matalikkoja. Pohjanlaatu alueella koostuu enimmäkseen kalliosta, lohkkareista ja sorasta. Alueet rajautuvat veneväyliä ulkopuolelle ja luodoilla on hyvin vähän käyttöpainetta, joten myös vedenalainen luonto on saanut olla rauhassa.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueilla silakan kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT), rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), takkupunahuiska (*Rhodomela confervoides*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiä arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppijä: haurupohjat (EN), punalevypohjat (EN).

Biologinen monimuotoisuus

Lajisto on kartoitusten perusteella monipuolisinta pohjoisimmalla alueella, jossa varsinkin punalevälajeja esiintyy runsaasti. Eteläisimmillä alueilla lajisto on avomerelle tyypillistä levälajistoa.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 8 (9)

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*, *Rhodomela confervoides*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Aegagropila linnaei, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 9 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pylaiella littoralis*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 0 (8)

-

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 2 (62)

Potamogeton perfoliatus, *Stuckenia pectinata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Rhodomela confervoides* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 6

Polyypipohjat, haurupohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Kohde on käytännössä kokonaan maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Espoon-Helsingin matalikot) ja IBA-linnustoaluetta. Merialueella on myös FINIBA-linnustoalueita. Matalimmat kohdat pilkistävät esiin luotoina (Matalakari, Sipulipaasi ja Länsi-Tonttu, jotka kaikki ovat myös omia lintualueita aluekoodeineen pesimälinnustonsa vuoksi). Sipulipaasi on matalahko, aallokon pieksämä luoto ulkosaaristossa. Kasvillisuutta on vain rikkonaisen pinnan syvemmissä uurteissa. Luodon pohjoisosassa on myös pieni somerikkoalue. Saaren ympärillä on laajalti karikkoa. Matalakari on laaja karikkoalue Helsingin itäisessä ulkosaaristossa. Korkeimmat alueet pilkistävät ulos Matalakarina ja Kajapaasina. Vain Matalakarilla linnut pystyvät pesimään. Matalakari on laakea, osin kalliorantainen, osin somerikkoinen saari. Sipulipaasi on myös arvokas kasvikohta.

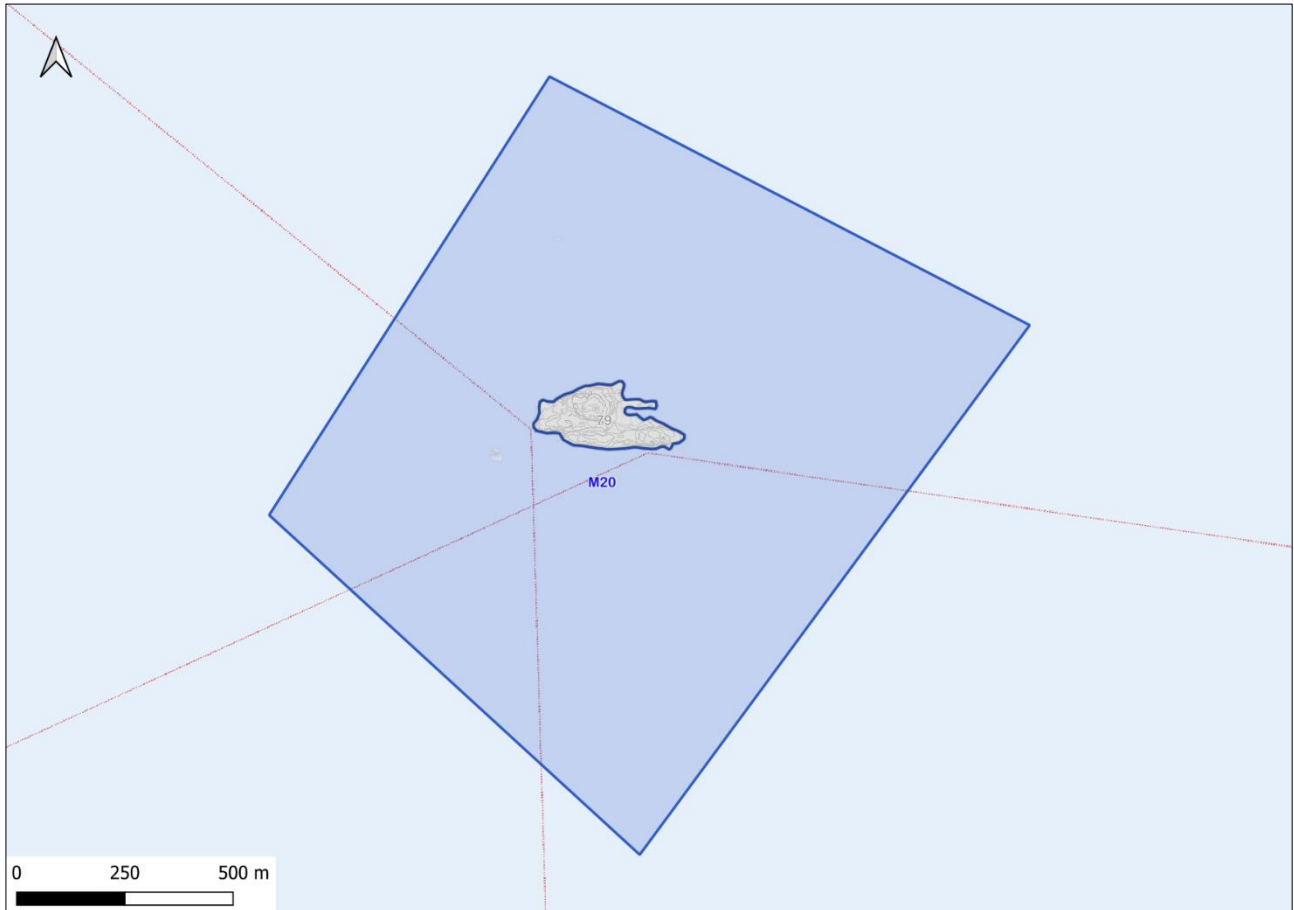
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella ankkuroituminen tulee kieltää. Alueelle ei tule osoittaa rakentamista tai suunnitelmallista virkistyskäyttöä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

M20. Länsitoukki (Aluemerä/Ulkosaaret)

Pinta-ala 159,1 ha



PEMMA-aluekokonaisuus *Pitkärivi – Matalakari – Länsitoukki* sisältää kolme erillistä kohdetta luoden gradientin sisäsaaristosta avomerelle. Alueille sijoittuu useampi karu luoto ja veden alla useita riuttoja ja matalikkoja. Pohjanlaatu alueella koostuu enimmäkseen kalliosta, lohkareista ja sorasta. Alueet rajautuvat veneväylien ulkopuolelle ja luodoilla on hyvin vähän käyttöpainetta, joten myös vedenalainen luonto on saanut olla rauhassa.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

-

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueilla silakan kutualueita.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT), rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), takkupunahuiska (*Rhodomela confervoides*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppi-arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haurupohjat (EN), punaleväpohjat (EN).

Biologinen monimuotoisuus

Lajisto on kartoitusten perusteella monipuolisinta pohjoisimmalla alueella, jossa varsinkin punalevälajeja esiintyy runsaasti. Eteläisimmillä alueilla lajisto on avomerelle tyypillistä levälajistoa.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 8 (9)

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*, *Rhodomela confervoides*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Aegagropila linnaei, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 9 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pylaiella littoralis*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 0 (8)

-

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 2 (62)

Potamogeton perfoliatus, *Stuckenia pectinata*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Rhodomela confervoides* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 6

Polyypipohjat, haurupohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Kohde on käytännössä kokonaan maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Espoon-Helsingin matalikot) ja IBA-linnustoaluetta. Luotoa ympäröi laaja karikkoinen ja matala vesialue, joka on rajauksessa mukana. Luoto on pääosin aallokon ja tuulen pieksämää silokalliota. Se kuuluu myös arvoluokan 1 kasvikohteisiin.

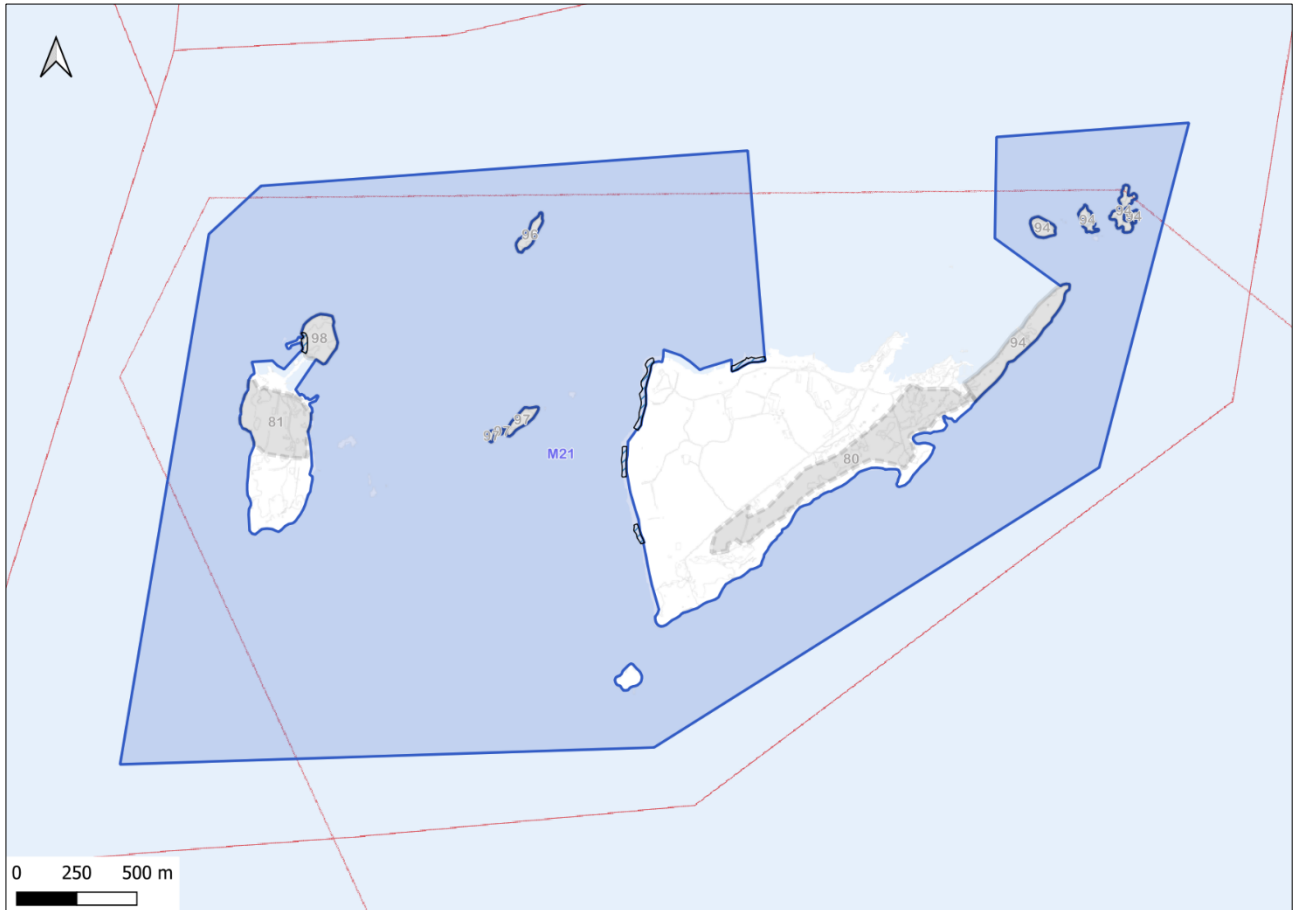
RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella ankkuroituminen tulee kieltää. Alueelle ei tule osoittaa rakentamista tai suunnitelmallista virkistyskäyttöä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.

M21. Isosaari–Kuivasaari (Ulkosaaret)

Pinta-ala 651,6 ha



PEMMA-alue *Isosaari–Kuivasaari*. Isosaari on toiminut puolustusvoimien linnakkeena vuoteen 2014 saakka, mutta on nykyään auki yleisölle. Pienestä käyttöpaineesta johtuen vedenalainen luonto on alueella melko luonnontilaista. Saaren eteläranta on avomerelle avautuvaa kalliota, joka jatkuu myös veden alle. Kasvillisuus koostuu pääsääntöisesti rakkohauru- ja rihmalevävyöhykkeistä. Pohjoispuolen suojaisemmilta rannoilta löytyy hiekkapohjaisia lahtia, joista löytyy meriajokasta, rakkohaurua ja runsaasti eri putkilokasveja. Isosaaren kokonaisuuteen kuuluu myös Kuivasaari, joka on edelleen Puolustusvoimien käytössä. Myös Kuivasaaren rannat ovat kasvustoltaan monimuotoisia ja arvokkaita

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Isosaaren pohjoispuolella useita meriajokasesiintymiä.

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alue on todettu mahdolliseksi merikutuisen siian kutualueeksi, mutta ei varmennettu.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajille tai luontotyypille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), meriajokas (*Zostera marina*, NT), jouhiluppolevä (*Dictyosiphon chordaria*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiarviointin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: haurupohjat (EN), punaleväpohjat (EN), meriajokaspohjat (VU), haura- ja hapsikkapohjat (NT). Alueella esiintyy myös kansallisen luontotyyppiarviointin yhdistelmäluontotyyppiä (VU).

Biologinen monimuotoisuus

Alueella esiintyy hyvin monipuolista kasvillisuutta, mm. rikas levälajisto, ja eri luontotyyppisiä.

Luonnontilaisuus

-

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 7 (9)

Ceramium tenuicorne, *Coccotylus truncatus* or *Phyllophora pseudoceranoides*, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*, *Polysiphonia fucoides*, *Rhodochorton purpureum*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 6 (12)

Aegagropila linnaei, *Cladophora fracta*, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva* sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 13 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon chordaria*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista fucicola*, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pseudolithoderma*, *Pylaiella littoralis*, *Scytosiphon lomentaria*, *Stictyosiphon tortilis*, *Vaucheria*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 2 (8)

Chara aspera, *Tolypella nidifica*

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 12 (62)

Equisetum fluviatile, *Myriophyllum sibiricum*, *Myriophyllum spicatum*, *Potamogeton perfoliatus*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Stuckenia filiformis*, *Stuckenia pectinata*, *Stuckenia x suecica*, *Zannichellia major*, *Zannichellia palustris*, *Zannichellia palustris* var *palustris*, *Zostera marina*

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Dictyosiphon chordaria (NT), *Fucus vesiculosus* (NT), *Zostera marina* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 8

Haurupohjat, haura- ja hapsikkapohjat, kultajouhi- ja jouhileväpohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punaleväpohjat, vitapohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, meriajokaspohjat

Muut luontoarvot

Pääosa kohteesta on maakunnallisesti arvokasta lintualueita (Espoon-Helsingin matalikot ja Kuivasaaren saaristoalue) ja IBA-linnustoalueita. Merialuetta kuuluu myös FINIBA-linnustoalueisiin. Kuivasaaren hyvin laaja matalikkoalue saarineen sijaitsee Helsingin

ulkosaaristossa Isosaaren ja Kuivasaaren ympäristöissä. Alueen rajausta perustuu hyvin tarkkaan merisorsien laskenta-aineistoon talvelta ja keväältä 2014. Kuivakarim pesimälajisto on runsastunut selvästi vuodesta 1950, mutta nykyajasto on kuitenkin hyvin samankaltainen kuin silloin. Peninkarit on karujen kallioluotojen rypäs Isosaaren Peninniemen jatkeena. Veden korkeudesta riippuen erottuu 3–4 pääsaarta ja muutama kivi. Alue muodostaa kokonaisuuden Peninniemen kanssa, mutta on rajattu omana lintualueena linnustonseurannallisista syistä.

Isosaaren länsi- ja pohjoisrannoilla on yhteensä neljä luonnonsuojelulain mukaisen luontotyypin (merenrantaniitty) rajausta, jotka muodostavat kokonaisuuden *Isosaaren merenrantaniitty*. Isosaaren avoimet ja matalakasvuiset merenrantaniityt ovat luonnontilaiseen verrattavia alueita, joilla on edustava ja tyypillinen kasvilajisto. Alueet on rajattu luontotyyppien esiintymisen mukaisesti.

Isosaaren pohjoisrannalla sijaitsevalla jonkin verran kivikkoisella, loivasti nousevalla merenrantaniityllä (*Isosaaren merenrantaniitty a*) on selvä rannan suuntainen vyöhykkeisyys. Matalakasvuissa vyöhykkeessä vallitsevat rönsyrölli, meriluikka ja luhtakastikka ja joukossa kasvaa muun muassa suomensuolasänkiö. Korkeakasvuinen vyöhyke koostuu ruokohelpistä, rantaalpista ja virmajuuresta ja välissä kasvaa mosaiikkimaisesti matalakasvuisia lajeja.

Saaren länsirannan pohjoisosassa (*Isosaaren merenrantaniitty b*) matalakasvuisten vyöhykkeen yleisimpiä lajeja ovat suolavihvilä, ketohanhikki, keltamaite, rönsyrölli, meriratamo ja merirannikki. Korkeakasvuisten vyöhykkeen valtalaji on ruokohelppi.

Länsirannan keskiosan niityllä (*Isosaaren merenrantaniitty c*) matalakasvuisten vyöhykkeen osuus on suuri ja lajisto on monipuolinen. Matalakasvuisten vyöhykkeen pääosan muodostavat suolavihvilä-rönsyrölli-yhdyskunta. Muita lajeja ovat muun muassa suomensuolasänkiö, keltamaite, merirannikki, merisuolake ja meriratamo. Taaempana olevan korkeakasvuisten vyöhykkeen valtalaji on mesiangervo ja joukossa kasvaa ruokohelpeä, virmajuurtta ja meriputkea. Vyöhykkeiden välissä on luhtakastikkavyöhyke.

Länsirannan eteläosan niityllä (*Isosaaren merenrantaniitty d*) matalakasvuisten vyöhykkeen valtalajit ovat suolavihvilä ja rönsyrölli ja korkeakasvuisten mesiangervo ja virmajuuri. Niityn eteläreunassa tervaleppävyöhykkeen tuntumassa kasvaa ruohokanukkaa ja suomyrttiä.

Alueeseen rajautuu kolme uhanalaista luontotyyppikohdetta.

Isosaaren pohjoiset kivikkorannat rajautuvat merialueeseen. Se on pitkä, kivikkoinen rantakaistale, jossa myös hiekkapintaa. Laaja rakkovallimuodostuma, jossa korkearuohoista kasvillisuutta. Muuten kivikko on hyvin vähäkasvuisia. Rakkovallivöitä on kaksi, ylempi metsänrajassa. Alempi on rannan keskiosassa ja ketohanhikin, mesiangervon ja ruokohelven luonnehtima. Vesirannassa on rannikki-suolavihvilävyöhyke kivien raoissa. Osa kohteesta on ruovikoitunut.

Isosaaren läntiset kivikko- ja sorarannat: vyöhykkeinen kivikkoranta, jossa vesirajassa matalakasvuista niitylajistoa, välissä suurruohoinen vyö ja ylimpänä lähes kasviton soraikko. Paikoin alkanut ruovikoitua. Kohde kuuluu myös saariston niittyverkostoon ja on arvokas kasvikohte.

Kuivasaaren itäinen kivikkoranta on kapea, kivikkoinen rantakasitalle, jossa kivienrakokasvillisuutta sekä rakkoleväkertymiä. Muutamia rantaan ulottuvia kalliokielekkeitä. Pohjoisosassa rantaviivaa muutettu.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meri- ja rantaluonnon sekä linnustoarvojen turvaaminen.

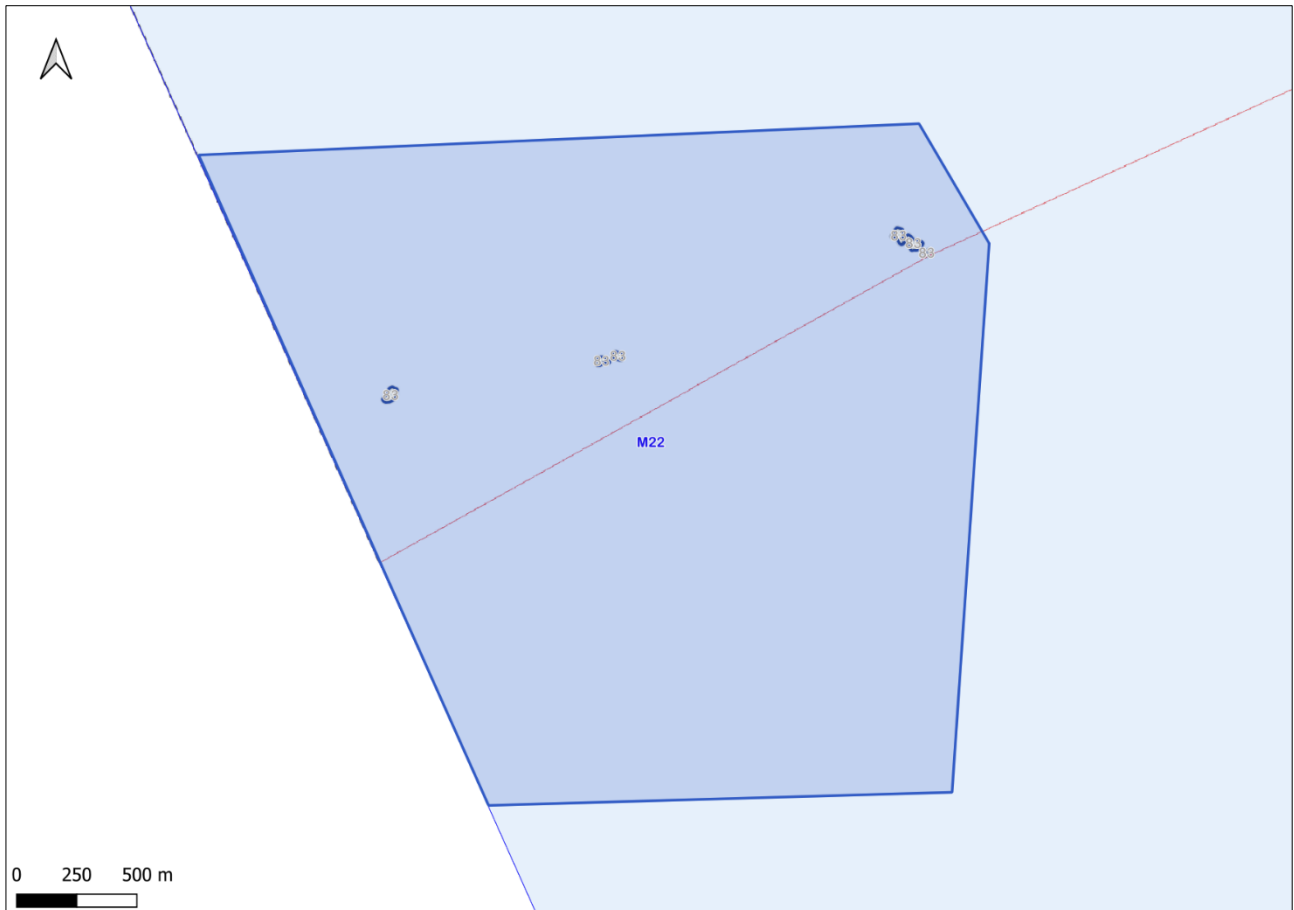
HOITO JA KÄYTTÖ: Rauhoituksen valmistelussa tulee mahdollistaa Isosaaren ja Kuivasaaren virkistyskäytön kehittäminen ja yhdyskuntatekniset rakenteet. Lisäksi tulee huomioida olemassa olevien uimarantojen virkistyskäyttö ja ranta- ja vesirakenteiden kunnostus ja ylläpito sekä Isosaaren että Kuivasaaren osalta. Ankkuroitumista ja liikkumista tulee rajoittaa ja ohjata alueilla, joilla esiintyy uhanalaista tai silmälläpidettävää lajistoa tai luontotyyppejä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on vesialuetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa. Asemakaavan laatiminen on vireillä, mutta odottaa Isosaaren omistussuhteiden selkiytymistä. Asemakaavan ja suojelun valmistelu kannattaa tehdä samanaikaisesti.

LISÄTIETOA: Uudenmaan ympäristökeskuksen rajauspätös. (Isosaaren merenrantaniityt)
03.11.2000

M22. Halliluoto–Uppoluoto (Aluemerit/Ulkosaaret)

Pinta-ala 716,9 ha



Uppoluoto on ulommaisin PEMMA-alue ja mielenkiintoinen ja arvokas syrjäisen sijaintinsa vuoksi. Alueella sijaitsee laaja matalikko, näkösyvyys on hyvä ja rihmalevävyöhyke ulottuu syvälle.

PEMMA-kriteerit

Ainutlaatuisuus, harvinaisuus tai huomattava edustavuus

Pääkaupunkiseudun alueelle poikkeuksellisen laaja matalikko avomerellä

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alueen laajan matalikon johdosta silakalle suotuisa lisääntymisalue.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalla lajilla tai luontotyyppille

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*, NT), takkupunahuiska (*Rhodomela confervoides*, NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Alueella esiintyy seuraavia kansallisen luontotyyppiä arvioinnin uhanalaisia tai silmälläpidettäviä luontotyyppiejä: haurupohjat (EN), punaleväpohjat (EN). Myös valkokatkoja esiintyy alueella, ja valkokatka- ja merivalkokatkapohjat kuuluvat erittäin uhanalaisiin luontotyyppieihin. Esiintymän laajuudesta ei kuitenkaan ole tarkkaa tutkittua tietoa.

Biologinen monimuotoisuus

Alueella on paljon levälajistoa ja sinisimpukoita.

Luonnontilaisuus

Suora ihmispaine on alueella olematonta.

VELMU-kartoitusten lajit ja luontotyypit

Suluissa pääkaupunkiseudulta kartoituksissa löydettyjen lajien yhteismäärä

Punalevälajit Punalevälajien määrä: 6 (9)

Ceramium tenuicorne, *Furcellaria lumbricalis*, *Hildenbrandia rubra*, *Polysiphonia fibrillosa*,
Polysiphonia fucoides, *Rhodomela confervoides*

Viherlevälajit Viherlevälajien määrä: 5 (12)

Cladophora fracta, *Cladophora glomerata*, *Cladophora rupestris*, *Spongomorpha aeruginosa*, *Ulva*
sp.

Ruskolevät Ruskolevälajien määrä: 8 (15)

Battersia arctica, *Chorda filum*, *Dictyosiphon foeniculaceus*, *Ectocarpus siliculosus*, *Elachista*
fucicola, *Eudesme virescens*, *Fucus* sp., *Pylaiella littoralis*

Näkinpartaiset Näkinpartaislajien määrä 1 (8)

Spirogyra

Vesisammalet Vesisammallajien määrä: 0 (3)

-

Putkilokasvilajit Putkilokasvilajien määrä: 0 (62)

-

Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Fucus vesiculosus (NT), *Rhodomela confervoides* (NT) (v. 2019 uhanalaisarviointi).

Kansalliset luontotyypit (Lutu) Kansallisten luontotyyppien määrä: 4

Haurupohjat, monivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, punalevöpohjat, yksivuotisten
rihmalevien luonnehtimat pohjat

Muut luontoarvot

Halliluodon lounainen matalikko kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen lintualueeseen (Espoon-
Helsingin matalikot). Halliluodon matalikko on kantakaupungilta katsottuna kaukaisinta
merialuetta. Alue käsittää laajalti alle 20 metriä syvää vesialuetta. Alueella levähtää etenkin nk.
merisorsia. Merialue kuuluu myös Espoon-Helsingin matalikot IBA-linnustoalueeseen.

RAUHOITUKSEN TARKOITUS: Arvokkaan vedenalaisen meriluonnon ja linnustoarvojen turvaaminen.

HOITO JA KÄYTTÖ: Alueella ankkuroituminen ja rantautuminen tulee kieltää. Alueella ei saa
metsästä.

KAAVAT JA SUUNNITELMAT: Alueella on voimassa Yleiskaava 2016, jossa rajauksen alue on
vesialuetta. Alueella ei ole lainvoimaista asemakaavaa.